

HRVATSKI SABOR
Odbor za europske poslove

KLASA: 022-03/23-01/146
URBROJ: 6521-31-23-1
Zagreb, 23. studenoga 2023.

D.E.U. br. 23/020

**ODBOR ZA FINACIJE I DRŽAVNI
PRORAČUN**

Grozdana Perić, predsjednica

ODBOR ZA GOSPODARSTVO

Žarko Tušek, predsjednik

Poštovani predsjednici odbora,

Odbor za europske poslove na temelju članka 154. stavka 1. Poslovnika Hrvatskoga sabora prosljeđuje na razmatranje Odboru za financije i državni proračun i Odboru za gospodarstvo stajalište o dokumentu Europske unije iz Radnog programa za razmatranje stajališta Republike Hrvatske za 2023. godinu:

Stajalište Republike Hrvatske

**o Prijedlogu direktive Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni direktiva (EU) 2009/65/EZ, 2009/138/EZ, 2011/61/EU, 2014/65/EU i (EU) 2016/97 s obzirom na pravila Unije o zaštiti malih ulagatelja
COM (2023) 279**

**i o Prijedlogu uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni Uredbe (EU) br. 1286/2014 u pogledu modernizacije dokumenta s ključnim informacijama
COM (2023) 278**

koje je Koordinacija za unutarnju i vanjsku politiku Vlade Republike Hrvatske usvojila Zaključkom KLASA: 022-03/23-07/445, URBROJ: 50301-21/06-23-2 na sjednici održanoj 7. studenoga 2023.

Predmetne prijedloge zakonodavnih akata je Europska komisija objavila 24. svibnja 2023., u sklopu inicijative „Okvir ulaganja malih ulagatelja“ iz Programa rada za 2023., te je u tijeku njihovo donošenje u Europskom parlamentu i Vijeću Europske unije.

U skladu s člankom 154. stavkom 2. Poslovnika Hrvatskoga sabora, molim vas da Odboru za europske poslove dostavite mišljenje o Stajalištu Republike Hrvatske najkasnije do 15. prosinca 2023.

S poštovanjem,

PREDSJEDNIK ODBORA
Domagoj Hajduković

U prilogu: - Stajalište Republike Hrvatske o COM (2023) 279 i COM (2023) 278
- COM (2023) 279 i COM (2023) 278
Na znanje: Informacijsko-dokumentacijska služba (INFODOK)

PRIJEDLOG OKVIRNOG STAJALIŠTA RH

Naziv dokumenta (na hrvatskom i engleskom): Prijedlog direktive Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni direktiva (EU) 2009/65/EZ, 2009/138/EZ, 2011/61/EU, 2014/65/EU i (EU) 2016/97 s obzirom na pravila Unije o zaštiti malih ulagatelja

Proposal for a Directive of the European parliament and of the Council amending Directives (EU) 2009/65/EC, 2009/138/EC, 2011/61/EU, 2014/65/EU and (EU) 2016/97 as regards the Union retail investor protection rules

Prijedlog Uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni Uredbe (EU) br. 1286/2014 u pogledu modernizacije dokumenta s ključnim informacijama

Proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council amending Regulation (EU) No 1286/2014 as regards the modernisation of the key information document

Brojčana oznaka dokumenta:

COM(2023) 279 final, COM(2023) 278 final

Nadležno TDU za izradu prijedloga stajališta (nositelj izrade stajališta) i ustrojstvena jedinica:

Nadležno tijelo državne uprave: Ministarstvo financija

Ustrojstvena jedinica: Sektor za financijska tržišta i financijsku pismenost

Druga tijela državne uprave, agencije i javne ustanove uključene u izradu Prijedloga okvirnog stajališta: Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga

Nadležna služba u MVEP (Sektor za COREPER II):

Služba za ekonomske i financijske poslove

Nadležna radna skupina Vijeća EU:

Radna skupina za financijske usluge i bankovnu uniju

Osnovne sadržajne odredbe prijedloga EU:

Europska komisija (EK) je 24. svibnja 2023. usvojila paket mjera za male ulagatelje, koji interese potrošača stavlja u središte malih ulaganja. Cilj jest malim ulagateljima, odnosno potrošačima koji ulažu, omogućiti donošenje odluka o ulaganjima koje odgovaraju njihovim potrebama i preferencijama i pritom im osigurati pravedan tretman i odgovarajuću zaštitu.

Paket obuhvaća izmjenu sljedećih direktiva i uredbe:

- Direktiva 2014/65/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o tržištima financijskih instrumenata i izmjeni Direktive 2002/92/EZ i Direktive 2011/61/EU (preinačena) (MiFID)
- Direktiva 2009/65/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o usklađivanju zakona i drugih propisa u odnosu na subjekte za zajednička ulaganja u prenosive vrijednosne papire (UCITS) (Direktiva o UCITS-ima)
- Direktiva 2011/61/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 8. lipnja 2011. o upraviteljima alternativnih investicijskih fondova i o izmjeni direktiva 2003/41/EZ i 2009/65/EZ te uredbi (EZ) br. 1060/2009 i (EU) br. 1095/2010 (AIFMD)
- Direktiva 2009/138/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenog 2009. o osnivanju i obavljanju djelatnosti osiguranja i reosiguranja (Solventnost II)
- Direktiva (EU) 2016/97 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. siječnja 2016. o distribuciji osiguranja (IDD)
- Uredba (EU) br. 1286/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. studenog 2014. o dokumentima s ključnim informacijama za upakirane investicijske proizvode za male ulagatelje i investicijske osigurateljne proizvode (PRIIP-ovi).

Paket se sastoji od dva akta: Prijedloga direktive Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni direktiva (EU) 2009/65/EZ, 2009/138/EZ, 2011/61/EU, 2014/65/EU i (EU) 2016/97 s obzirom na pravila Unije o zaštiti malih ulagatelja i Prijedloga uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni Uredbe (EU) br. 1286/2014 u pogledu modernizacije dokumenta s ključnim informacijama.

Ključne izmjene odnose se na informiranje, objave, vrijednost za novac, poticaje, procjenu primjerenosti i prikladnosti, promidžbu, promicanje financijske pismenosti, profesionalne zahtjeve za investicijske savjetnike, kategorizaciju klijenata i provedbu nadzora.

Informiranje

Mali ulagatelji i kupci proizvoda osiguranja moraju biti u mogućnosti donijeti informiranu odluku o ulaganjima između proizvoda osiguranja i investicijskih proizvoda temeljenih na osiguranju koji su im dostupni na tržištu, temeljem pravodobnih i cjelovitih informacija. U tu svrhu, prijedlozi moderniziraju i pojednostavljaju pravila o objavama. Uvodi se novi dokument s informacijama o proizvodu osiguranja za police životnog osiguranja bez elemenata ulaganja. Ovaj standardizirani dokument nadopunit će već postojeći Dokument s informacijama o proizvodu osiguranja za neživotne proizvode i Dokument s ključnim informacijama o PRIIP-u za investicijske proizvode temeljene na osiguranju (u daljnjem tekstu: KID – *Key Information Document*).

Objave

KID je dokument koji mali ulagatelji dobivaju kada kupuju određene investicijske proizvode. Dokument sažima i objašnjava ključne elemente svakog investicijskog proizvoda, posebice troškove, rizike i potencijalne povrate – tako da ulagatelji mogu bolje razumjeti proizvod koji kupuju i usporediti ga s drugim proizvodima. Paket unosi nekoliko izmjena kako bi ga učinio prikladnijim za sve veće potrebe ulagatelja kao i za korištenje na digitalnim uređajima (poput pametnih telefona i tableta) i povećao pravnu jasnoću: uvođenje sažete nadzorne ploče kako bi ključne informacije o troškovima i rizicima investicijskih proizvoda bile dobro vidljive na vrhu dokumenta, veću fleksibilnost za prikaz informacija na digitalan način, novi odjeljak o održivosti kako bi informacije o karakteristikama investicijskih proizvoda koje se odnose na održivost učinile vidljivijima, usporedivima i razumljivijima za male ulagatelje, prilagođena

pravila za prezentaciju ključnih informacija o proizvodima s više opcija te pojašnjenja za pružanje veće pravne jasnoće o izuzeću određenih proizvoda.

Vrijednost za novac

Istraživanja su pokazala da neki proizvodi na tržištu malom ulagatelju pružaju malu, ako uopće, vrijednost za novac, posebice zbog visokih troškova proizvoda. EK u sklopu paketa predlaže davanje ovlasti Europskom nadzornom tijelu za vrijednosne papire i tržište kapitala (ESMA) i Europskom nadzornom tijelu za osiguranje i strukovno mirovinsko osiguranje (EIOPA) da razviju, učine javno dostupnima i redovito ažuriraju referentne vrijednosti troškova i odlike proizvoda s kojima proizvođači i distributeri moraju usporediti svoje proizvode prije negoli ih ponude na tržištu. Kako bi se olakšao razvoj referentnih vrijednosti, uvode se obveze izvješćivanja za proizvođače, distributere i nacionalna nadležna tijela prema ESMA-i i EIOPA-i, u MIFID-u, IDD-u, Direktivi o UCITS-ima i AIFMD-u. Osim ako proizvođač ili distributer ne može dokazati suprotno, troškovi i naknade proizvoda ne bi trebale previše odstupati od relevantne referentne vrijednosti proizvoda, jer bi isto značilo da proizvod neće pružiti vrijednost za novac. Usporedbu treba provesti tijekom postupka određivanja cijena ako je dostupna referentna vrijednost. Nedostupnost referentne vrijednosti za pojedini proizvod ne znači da su proizvođači ili distributeri oslobođeni obveze dokazivanja da su troškovi i naknade opravdani i razmjerni te da predstavljaju vrijednost za novac. Isto se odnosi i na maloprodajne investicijske proizvode. Kako bi se osiguralo da su svi troškovi obuhvaćeni referentnim vrijednostima, distributeri (tj. investicijske tvrtke, osiguravajuća društva i posrednici u osiguranju) moraju prijaviti troškove distribucije proizvoda koji se temelje na osiguranju, uključujući pojedinosti o troškovima savjeta i poticaja, nacionalnim nadležnim tijelima. Takve podatke potom treba podijeliti s ESMA-om ili EIOPA-om kako bi im se omogućilo da razviju referentne vrijednosti. U slučaju da investicijsko društvo distribuira proizvode koje je osmislio proizvođač koji nije obuhvaćen sličnim obvezama izvješćivanja, investicijsko društvo također treba nacionalnom nadležnom tijelu prijaviti podatke o troškovima i naknadama u vezi s proizvodom.

Poticaji

Poticaji mogu uzrokovati sukobe interesa u distribuciji maloprodajnih investicijskih proizvoda jer mogu utjecati na savjete distributera za određeni proizvod. To može usmjeriti male ulagatelje prema skupljim ili manje učinkovitim investicijskim proizvodima, smanjujući učinkovitost tržišta ulaganja za male ulagatelje. Dokazi pokazuju da to ima značajan utjecaj na neto povrat ulaganja malih ulagatelja.

Paket uvodi niz ograničenja i zaštitnih mjera u vezi s poticajima, zajedno s povećanim zahtjevima transparentnosti, kao i zaštitnih mjera u vezi sa savjetima što podrazumijeva sljedeće:

- zabrana poticaja za prodaju investicijskih proizvoda ako savjet nije pružen,
- za prodaju prilikom koje je savjet pružen, zamjena trenutnih kriterija novim unificiranim testom kako bi se osiguralo djelovanje u najboljem interesu malog ulagatelja,
- tamo gdje su poticaji dopušteni, zahtijeva se od distributera da informiraju klijente o tome što su poticaji, kao i o njihovim troškovima i utjecaju na povrat ulaganja.

Predložene izmjene uvode se na jedinstven način u MIFID i IDD kako bi se osigurali jednaki uvjeti i ista razina zaštite malih ulagatelja za sve investicijske proizvode i usluge. U drugoj fazi, tri godine nakon usvajanja paketa, EK će procijeniti učinke poticaja i učinak novouvedenih pravila te može usvojiti stroža pravila.

Paket uvodi zaštitne mjere za poboljšanje kvalitete savjeta općenito, bez obzira na to jesu li poticaji plaćeni ili ne. Osim toga, društva za osiguranje i posrednici u osiguranju koji distribuiraju investicijske proizvode temeljene na osiguranju moraju osigurati da je osigurateljno pokriće uključeno u proizvod u skladu s klijentovim zahtjevima i potrebama osiguranja. Kako bi djelovali u najboljem interesu klijenta, cilj je osigurati da posrednici promatraju dovoljno širok raspon proizvoda kako bi zadovoljili potrebe i ciljeve malog ulagatelja. Odgovarajući asortiman proizvoda mogu zadovoljiti i vezani zastupnici, ako je savjetovanje o odgovarajućem asortimanu proizvoda osigurano od strane jednog proizvođača.

Procjena primjerenosti i prikladnosti

Procjena prikladnosti i primjerenosti treba se učiniti prije nego što savjetnik preporuči određeni proizvod klijentu i prije nego što posrednik izvrši klijentov nalog za proizvod. Procjena prikladnosti potrebna je samo za transakcije za izvršenje složenih proizvoda. Prilikom pružanja savjeta, savjetnik će također morati razmotriti je li proizvod prikladan za klijenta s obzirom na njegov postojeći sastav portfelja. Kada klijent želi kupiti složeni proizvod bez prethodnog savjetovanja, posrednici će procijeniti sposobnost i mogućnosti klijenta da snosi gubitke. U slučaju negativne ocjene prikladnosti, posrednik će moći nastaviti s transakcijom samo na izričit zahtjev klijenta.

Promidžba

Istraživanja su pokazala da su investitori pri donošenju odluka često pod utjecajem prve informacije koju vide (reklame). Paket uvodi niz zahtjeva u odnosu na sadržaj marketinških oglasa koji će morati biti poštenu, jasni i neće smjeti dovesti u zabludu. Morat će prikazati rizik i koristi na uravnotežen način i uključiti ključne karakteristike proizvoda. To će osigurati da prva informacija pruža investitorima objektivniji pregled.

Korištenje tzv. „finfluencera“, tj. financijskih utjecajnih osoba, za oglašavanje investicijskih proizvoda, usluga ili tvrtki putem društvenih medija ili drugih digitalnih kanala postalo je istaknuti dio marketinških strategija investicijskih tvrtki. Investicijska društva bit će odgovorna za sadržaj i usklađenost marketinških komunikacija (npr. sudjelovanje *influencera* i promoviranje besplatnog događaja investicijske tvrtke smatrat će se marketinškom komunikacijom, za što će tvrtka biti odgovorna). U slučaju ako je marketinška komunikacija obmanjujuća, nadležno tijelo može, primjerice, zahtijevati prekid komunikacije ili kazniti investicijsko društvo koje je angažiralo tzv. „finfluencera“.

Promicanje financijske pismenosti

EK je identificirala financijsku pismenost kao ključnu komponentu koja doprinosi gospodarstvu EU-a u kojem su svi građani financijski otporniji i mogu slijediti svoje osobne i financijske ciljeve. Mjere uključene u paket su dio kontinuiranog rada na financijskom opismenjavanju. EK radi s Organizacijom za ekonomsku suradnju i razvoj (*Organisation for Economic Co-operation and Development* – OECD) na razvoju zajedničkih „okvira financijske kompetencije“ koji određuju znanja, vještine i ponašanja koja su pojedincima potrebna kako bi osigurali svoju financijsku dobrobit tijekom cijelog života.

Profesionalni zahtjevi za investicijske savjetnike

Istraživanje EK je pokazalo da se razina kvalifikacija, znanja i vještina financijskih savjetnika razlikuje među državama članicama i primjenjivim regulatornim okvirima. Cilj predloženih izmjena je malim ulagateljima pružiti jamstvo da razina znanja i kompetencija financijskih savjetnika zadovoljava tražene standarde bez obzira na to gdje se nalaze u EU-u. Paket jača i u određenoj mjeri usklađuje zahtjeve u pogledu znanja i kompetencija savjetnika utvrđene u MiFID-u II i IDD-u.

Kategorizacija klijenata

MiFID II uveo je značajne mjere zaštite ulagača koje su pomogle osigurati odgovarajuću zaštitu potrošača. Međutim, takve mjere su se povremeno smatrale nesrazmjernima u odnosu na iskusnije ulagače koji se razlikuju od prosječnog malog ulagatelja i kojima možda ne treba nužno ista razina zaštite. Kako bi se osigurala proporcionalnost i smanjilo administrativno opterećenje, ovim paketom mjera se prilagođavaju kriteriji prihvatljivosti za profesionalne ulagatelje. To će se postići snižavanjem nekih od postojećih novčanih pragova i omogućavanjem da se u većoj mjeri uzme u obzir iskustvo klijenta kao i njegovo obrazovanje. Proširenje kriterija omogućilo bi pojedincima s relevantnim iskustvom i znanjem da zatraže izuzeće od okvira zaštite ulagatelja, kad god to žele.

Provedba nadzora

Nacionalna nadležna tijela suočavaju se s poteškoćama pri nadzoru prekograničnih aktivnosti investicijskih trgovačkih društava ovlaštenih u njihovoj vlastitoj jurisdikciji. Paketom se nastoji poboljšati suradnja između nacionalnih nadležnih tijela što će posljedično utjecati na zaštitu potrošača koji koriste prekogranično pružanje usluga. Poboljšat će se i ubrzati proces suradnje „domaćih” i „matičnih” nacionalnih nadležnih tijela kako bi se osigurao učinkovit nadzor nad prekograničnim pružanjem usluga.

Razlozi za donošenje i pozadina dokumenta:

Jedan od ključnih ciljeva EK iz Akcijskog plana unije tržišta kapitala 2020. jest učiniti EU sigurnijim mjestom za dugoročno ulaganje građana. Upravo je jedan od glavnih ciljeva Unije tržišta kapitala osigurati da potrošači mogu u potpunosti iskoristiti prilike za ulaganja koja se nude na tržištima kapitala.

Pravila o zaštiti ulagatelja utvrđena su kroz sektorske propise (MiFID II, Direktiva o UCITS-ima, AIFMD, Solventnost II, IDD, PRIIP). Međutim, primjenjiva pravila mogu se razlikovati od jednog do drugog financijskog instrumenta i ponekad mogu biti nedosljedna, čineći kumulativne zahtjeve zbunjujućim za male ulagatelje. Istodobno, digitalizacija mijenja dosadašnji način distribucije proizvoda i donosi nove oblike marketinga usmjerene na male ulagatelje.

Prijedlozi imaju za cilj racionalizirati i modernizirati ova pravila, staviti interese potrošača u središte ulaganja i osigurati da mali ulagatelji dobiju isti tretman i zaštitu bez obzira na to koje investicijske proizvode, marketinške i distribucijske kanale odaberu. U kontekstu starenja stanovništva EU-a i duljeg očekivanog životnog vijeka, dugoročna ulaganja u tržišta kapitala mogla bi pomoći građanima da ostvare veće i održivije povrate i dodatni prihod za svoju mirovinu, dok bi se u isto vrijeme povećala količina kapitala koji bi se mogao usmjeriti u gospodarstvo.

Razina sudjelovanja malih ulagatelja na tržištima kapitala EU i dalje je niska u usporedbi s drugim naprednim gospodarstvima.

Kao jedan od razloga jest nisko povjerenje malih ulagatelja u EU u tržišta kapitala.

Uz to, ako ulažu, mali ulagatelji možda neće uvijek dobiti najbolju ponudu; proizvodi i usluge koje se nude malim ulagateljima često nose visoke naknade i provizije koje negativno utječu na njihov povrat ulaganja.

Mali ulagatelji uvelike ovise o savjetodavnim uslugama, a investicijski proizvodi se uglavnom distribuiraju kroz model temeljen na provizijama, gdje distributeri dobivaju provizije od

proizvođača za proizvode koje preporučuju i prodaju malim ulagateljima. Postojeća pravila ne ublažavaju u dovoljnoj mjeri potencijalne sukobe interesa koji mogu nastati u ovom modelu distribucije, a nerijetko dovode i do prodaje skupljih proizvoda koji malim ulagateljima donose rezultate ispod optimalnih.

Rizik od neoptimalnih ishoda za male ulagatelje pogoršan je s obzirom na trenutnu visoku inflaciju i rastuće kamatne stope.

EK je identificirala brojne probleme malih ulagatelja koji ometaju njihovu sposobnost da u potpunosti iskoriste prednosti tržišta kapitala:

- mali ulagatelji nemaju odgovarajući pristup relevantnim, usporedivim i lako razumljivim informacijama o investicijskim proizvodima koje bi im pomogle u donošenju informiranih odluka o ulaganju,
- mali ulagatelji izloženi su sve većem riziku od neprimjerenog obmanjujućeg marketinga na društvenim medijima,
- postoje nedostaci u načinu proizvodnje i distribucije proizvoda povezani s mogućim sukobima interesa koji mogu nastati kao rezultat plaćanja poticaja između proizvođača proizvoda i distributera,
- neki investicijski proizvodi imaju neopravdano visoke troškove koji posljedično malom ulagatelju ne nude uvijek vrijednost za novac,
- financijska pismenost u EU je preniska te postoji potreba za povećanjem razine financijske pismenosti kako bi mali ulagatelji bili osnaženi da donose ispravne investicijske odluke.

Status prijedloga akta:

EK je 24. svibnja 2023. usvojila Prijedlog te je španjolsko predsjedništvo otpočelo rasprave u Vijeću EU-a.

Stajalište RH – ključni elementi:

Republika Hrvatska smatra pozitivnima izmjene koje bi malim ulagateljima, odnosno potrošačima koji ulažu u investicijske proizvode (uključujući i investicijske osigurateljne proizvode (IBIP – *Insurance-Based Investment Products*), omogućile donošenje odluka o ulaganjima koje odgovaraju njihovim potrebama i preferencijama i pritom im osigurale pravedan tretman i odgovarajuću zaštitu.

Vezano uz Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni Uredbe (EU) br. 1286/2014 u pogledu modernizacije dokumenta s ključnim informacijama, RH općenito podržava digitalizaciju i personalizaciju PRIIPs KID-a uz mogućnost zaprimanja istog na zahtjev malog ulagatelja u papirnatom obliku te isključenje iz opsega primjene korporativnih obveznica s klauzulama o prijevremenom otkupu (*make whole*) te mirovinskih proizvoda, uključujući neposrednu rentu bez faze isplate, za koje je u nacionalnom pravu potvrđeno da im je primarna svrha osigurati ulagatelju prihod u mirovini i na temelju kojih ulagatelj ima pravo na određene koristi.

Također, RH podržava prijedloge vezane uz promicanje financijske pismenosti, profesionalne zahtjeve za investicijske savjetnike te nove kriterije za klasifikaciju ulagatelja u profesionalne ulagatelje (gdje se zalažemo za prag prilagođen ekonomiji pojedine države članice) te generalno bolju regulaciju marketinških komunikacija društava iz Prijedloga direktive Europskog

parlamenta i Vijeća o izmjeni direktiva (EU) 2009/65/EZ, 2009/138/EZ, 2011/61/EU, 2014/65/EU i (EU) 2016/97 s obzirom na pravila Unije o zaštiti malih ulagatelja.

Sporna/otvorena pitanja za RH:

Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni Uredbe (EU) br. 1286/2014 u pogledu modernizacije dokumenta s ključnim informacijama

RH pozdravlja namjeru digitalizacije poslovanja, međutim smatra kako je inicijalno potrebno postići odgovarajuću ravnotežu u cilju osiguravanja informiranosti i zaštite malog ulagatelja (primarno starije populacije koja potencijalno nije dovoljno digitalno pismena).

Prijedlog direktive Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni direktiva (EU) 2009/65/EZ, 2009/138/EZ, 2011/61/EU, 2014/65/EU i (EU) 2016/97 s obzirom na pravila Unije o zaštiti malih ulagatelja

a) Poticaji

MiFID

RH smatra kako prijedlog EK nije uravnotežen te da je potrebno razlikovati modele distribucije prema potencijalnoj koristi koju donose za klijente te tome prilagoditi zahtjeve. U suprotnom postoji rizik da će distributeri naknadu koju su do sada dobivali od trećih strana jednostavno prebaciti na klijenta ili se prebaciti na modele ovisnog savjetovanja, što će dovesti do povećanja troškova za klijente, uz paralelno smanjenje ponude proizvoda te smanjenje konkurentnosti.

Model zabrane poticaja „*one size fits all*“ nosi rizik da će se još više potaknuti ovisno savjetovanje, jer će biti isplativije nuditi samo svoje proizvode ili ih ne nuditi uopće, što može uzrokovati da se općenito nudi manji broj proizvoda putem različitih distributera.

Vežano uz ovisni/nesamostalni savjet, RH razumije namjeru EK kojoj je cilj poboljšati informiranost malih ulagatelja. U slučaju nesamostalnog investicijskog savjetovanja, ono se nudi na ograničenoj analizi različitih vrsta financijskih instrumenata, gdje je raspon analiziranih vrsta financijskih instrumenata ograničen na financijske instrumente izdavatelja s kojima je investicijsko društvo povezano. Potrebno je propisati kriterije usporedivosti (s ostalim proizvodima na tržištu), a kakva usporedba bi se morala dati klijentu (iako nužno distributer ne mora imati te proizvode u svojoj ponudi) i osigurati kvalitetu danog savjeta.

Umjesto zabrane poticaja za (sve) *execution-only* usluge, potrebno je usmjeriti se na kvalitetu danog savjeta te RH posebno podupire poticanje neovisnog savjeta za male ulagatelja i to šire od investicijskog savjetovanja (tzv. neovisni financijski savjetnik). No isto ne znači da se svi poticaji trebaju zabraniti, neovisno o modelu distribucije.

Ova zabrana bi svakako imala golem utjecaj na sadašnje stanje načina distribucije udjela u fondovima u RH, posebice na vezane zastupnike i tržišne posrednike. U ovom kontekstu je potrebno razlikovati tzv. bankarske modele distribucije (gdje se u pravilu nude samo proizvodi povezanih društava ili ograničen broj proizvoda, neovisno o interesu klijenta) od distribucije preko platformi, koje sadrže veliki broj proizvoda. Digitalne platforme koje nude zaprimanje i prijenos naloga klijentu ne naplaćuje naknadu za navedenu uslugu, kao ni bilo koju drugu naknadu. Sve naknade, a sukladno prospektu fonda, naplaćuje društvo za upravljanje fondom te isplaćuju dodatne poticaje odnosno naknadu za distribuciju digitalnoj platformi. Takve platforme pružaju usporedbe za veliki broj fondova (u RH za gotovo sve fondove) na istom mjestu, te su korisne za klijente. Ovakvom djelomičnom zabranom modela poslovanja online platformi za prodaju investicijskih proizvoda koje su koncentrirane na *execution only* model i

nemaju resursa ni kapaciteta za nuđenje investicijskog savjetovanja klijentima postaje ugrožen, odnosno neodrživ. Iako se favoriziranjem investicijskog savjetovanja u odnosu na *execution only* vjerojatno želi povećati zaštita klijenata, treba imati na umu da se ne smanji/ograniči klijentima kupnja investicijskih proizvoda na vlastiti zahtjev/inicijativu bez investicijskog savjeta, a što bi se moglo dogoditi ako distributeri ukinu direktne kanale jer im isti više neće biti interesantni kad ne mogu uzeti poticaje. U tom smislu bi se trebao usvojiti nijansiraniji pristup od jednostavne zabrane, a koji bi donio korist za klijente.

Nadalje, prag od 100 EUR za manje nenovčane koristi RH smatra pre niskim te se istim ne rješava pitanje materijala kojemu se ne može odrediti materijalna vrijednost.

Dio vezan uz istraživanje obuhvaćen je Aktom o uvrštenju na burzu (*Listing Act*) te se RH ne slaže s raspravom o istome unutar ovog paketa.

IDD:

RH pozdravlja činjenicu da prijedlog ne sadrži izravnu zabranu poticaja. Međutim, predložena zabrana još uvijek nadilazi ono što je za RH prihvatljivo s obzirom na prijeteeće negativne posljedice za tržište osiguranja RH, budući da RH već ima mehanizme odnosno uvedena su već neka ograničenja kao opcija država članica koju već nudi IDD, a koja odgovara svrsi za hrvatsko tržište. To se odnosi na određena ograničenja navedena u članku 435. te članku 436.f. stavak 5. Zakona o osiguranju.

Predložena izmjena propisa ne može se smatrati uključivim osiguranjem (*inclusive insurance*). Naime, treba istaknuti da IBIP-i nisu samo *unit-linked* ili *indeks-linked* proizvodi, već i životni proizvodi sa sudjelovanjem u dobiti kod kojih klijent nije izravno izložen tim rizicima ulaganja. S obzirom na različitost tržišta u EU i proizvoda koje se nude, osobito njihovu kompleksnost, potrebno je uzeti u obzir karakteristike životnih osiguranja sa sudjelovanjem u dobiti koja su manje rizična i po svojoj prirodi zaista i jesu osigurateljni proizvodi.

Po pitanju poticaja, predmetni proizvodi, trebali bi se tretirati kao proizvodi životnog osiguranja te u tom smislu zaslužuju različite standarde od „pravih“ IBIP-a. Ako se ne uvede takva razlika, posljedica može biti da će samo kućanstva s visokim prihodima imati priliku platiti savjete i biti osigurani. U suprotnom, posljedice bi mogle dovesti do smanjenja ponude ovih proizvoda i poskupljenja takvih usluga od samog početka (kreiranja proizvoda). Potrebno je osigurati odgovarajuće ponude/izbor proizvoda na tržištu kako bi se spriječilo da potrošači postanu nedovoljno osigurani ili nedovoljno mirovinski osigurani čime bi se upravljalo rizikom „*protection gap*“.

U prijedlogu je potrebno više nijansiranja ovisno o tome o kakvim se proizvodima radi. Trenutačni standard pomaže u poboljšanju pristupa i priuštivosti savjeta budući da nema plaćanja provizije sve dok se ugovor ne sklopi (za razliku od potrebe da potrošač plati naknadu unaprijed ili uloži veliki iznos početnog kapitala).

b) Vrijednost za novac (*value for money*-VfM)

MiFID

Malim ulagateljima je bitno imati pristup širokom spektru proizvoda što predstavlja i priliku za diversifikaciju portfelja. Važno je napomenuti da se tekući troškovi UCITS-a razlikuju ovisno o njihovim ciljevima ulaganja. Ove razlike rezultiraju i različitim troškovima koji mogu biti veći za učinkovito upravljanje određenim vrstama ulaganja, a raspoređivanje imovine na niz različitih tržišta ili strategija važan je dio izgradnje diversificiranog portfelja. Na raznolikost ciljeva utječe i veličina fonda, jer su veći fondovi u mogućnosti preraspodijeliti svoje fiksne troškove na širu bazu imovine.

Trošak je samo jedan element svake procjene vrijednosti, koji također uključuje čimbenike kao što su uspješnost ulaganja, diversifikacija, ciljevi ulaganja i usluge koje se pružaju ulagatelju. Sam trošak rezultat je brojnih čimbenika koji utječu na tekuće troškove fonda, uključujući investicijsku strategiju fonda, klasu imovine i zemljopisni fokus.

S obzirom na ove nijanse, bilo bi iznimno teško kreirati odgovarajuće granularne i potpuno reprezentativne referentne vrijednosti za cijeli raspon potencijalnih fondova, strategija i preferencija ulagatelja. Ovakve referentne vrijednosti mogle bi dovesti do ograničavanja izbora i inovacije proizvoda.

Također je nejasna razina fleksibilnosti koju društva imaju za opravdavanje jesu li troškovi i naknade ipak opravdani i proporcionalni (npr. u slučaju inovativnih ili održivih proizvoda koji imaju veće troškove istraživanja i razvoja), kao i koja razina odstupanja je prihvatljiva i zašto. Ukoliko procjena referentne vrijednosti bude prestrogo određena, može dovesti do ograničenja troškova razvoja i utjecati na način na koji proizvođači i pružatelji usluga vode svoje poslovanje i kakve proizvode nude (ograničenje inovacije) te bi mogla ojačati trend prema pasivnim strategijama ulaganja.

Zaključno, iako RH smatra pozitivnim uvođenje određene referentne vrijednosti za uspoređivanje proizvoda, ista se ne bi smjela bazirati isključivo na troškovima te je u propisima razine I potrebno detaljno definirati kriterije za određivanje.

IDD:

Potrebno je u ovom dijelu voditi računa o tome da je IDD direktiva minimalne harmonizacije te da se standardi koje odobri EIOPA mogu prilagoditi lokalnom tržištu. Nije realno očekivati da će države članice imati jednake standarde i jednako postupanje. Također potrebno je imati u vidu da se kako društvima tako i nadležnim tijelima ne nametne dodatno opterećenje, a posebno onim društvima i nadležnim tijelima čija tržišta nisu razvijena u pogledu IBIP-a te da se primjeni razmjernost, supsidijarnost i opcionalnost. RH tu posebno predlaže razdvojiti proizvode životnog osiguranja sa sudjelovanjem u dobiti od ostalih IBIP-a (vezano za njihov tretman i zahtjeve koji se za njih postavljaju).

Međutim, također je potrebno voditi računa o tome da se sustav ne postavi tako da tržište „gura“ ulagatelje prema IBIP-ima ako u tom području budu blaža pravila. Potrebno je postići uravnotežen pristup.

Potrebno je također voditi računa o vremenu koji je potreban da se referentna vrijednost postavi odnosno koliko je takav podatak uistinu aktualan.

- Izvješćivanje VfM

Potrebno je voditi računa o nepotrebnom dupliciranju podataka te utjecaju izvješćivanja na nacionalna nadležna tijela koja ne smiju biti uključena u određivanje cijena proizvoda.

c) Objavljivanje

- Dostava informacija u digitalnom formatu

Uvodi se izmjena, posebno kod IDD-a (jer je ovo u MiFID-u već uvedeno Paketom mjera za oporavak tržišta (*Capital market recovery package*, CMRP)) da se sve informacije klijentima dostavljaju u digitalnom obliku, osim ako mali ulagatelj nije izričito zatražio dostavu u papirnatom obliku.

Kod IDD-a RH se ne slaže s brisanjem dijelova odredbe koji se odnose na utvrđivanje prikladnosti digitalnog oblika komunikacije budući da on može biti primjenjiv samo ako je prikladan, što se do sada dokazivalo adresom elektroničke pošte. Posebne odredbe u pogledu distribucije telefonom trebale bi se zadržati budući da u tom slučaju navedeno područje ostaje

neregulirano, jer se distribucija osiguranja isključuje iz zaštitnih mehanizama revidirane Direktive 2002/65/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. rujna 2002. o trgovanju na daljinu financijskim uslugama koje su namijenjene potrošačima i o izmjeni Direktive Vijeća 90/619/EEZ i direktiva 97/7/EZ i 98/27/EZ koja takvo isključenje propisuje u pogledu svih industrija za koje su propisana posebna pravila.

- MIFID prikaz troškova

Potrebno je pripaziti na dupliciranje podataka radi smanjenja administrativnog opterećenja društava, a i da se izbjegne zasipanje klijenata s nepotrebnim i duplicirajućim podacima, što će ih ili zbuniti ili dovesti do efekta zasićenja.

- IDD prikaz troškova i povezanih informacija

Potrebno je definirati pojmove *customer*, *retail customer* i *customers meeting the criteria for professional clients*. Ovo je također potrebno što je više moguće uskladiti s MiFID-om (da se izbjegne regulatorna arbitraža).

Inicijalno, RH napominje da će poglavito informacije tijekom trajanja ugovora značajno poskupiti ovakav proizvod, odnosno da će izazvati prvenstveno veliki trošak za proizvođače, a posljedično i za distributere te ugovaratelje IBIP-a. Naime, Omnibus Direktivom u godišnjim izvještajima predviđeno je prikazivanje najmanje dodatnih 9 faktora¹, za razliku od dosadašnjeg periodičnog izvješća predviđenog Delegiranom uredbom 2017/2359 za koje je do sada bilo propisano da sadržava korektan i uravnotežen pregled usluga pruženih potrošaču i transakcija izvršenih u njegovo ime tijekom izvještajnog razdoblja te, ovisno o slučaju, ukupne troškove usluga i transakcija te vrijednost sve odnosne ulagateljske imovine. Također, ako se informacije koje je potrebno pružiti u skladu s IDD-om u tehničkom smislu i prikazu ne stave u korelaciju i ne usklade s informacijama iz KID-a u skladu s PRIIPs Uredbom, dovest će do zabune kod potencijalnog ugovaratelja osiguranja, ali i prouzročiti poteškoće prilikom kreiranja proizvoda i nadalje savjetovanja i distribucije općenito.

Radi dodatne jasnoće potrebno je dodatno pojasniti pojmove „*independent advice*“ u okviru IDD-a, te „*well-diversified, non-complex i cost-efficient IBIPs*“. RH predlaže da se konkretno definira što savjet mora ispuniti da bi bio neovisan. IDD trenutno prepoznaje koncept neovisnog savjeta u članku 29. IDD-a kroz nacionalnu diskreciju, gdje se navodi: „*Države članice mogu zahtijevati da u slučaju kada posrednik ulagatelja obavijesti da je savjet pružen na nezavisnoj*

¹ Prema novom prijedlogu članka 29. Omnibus Direktive Godišnje izvješće sadržava barem sljedeće ključne informacije: (a) ukupne troškove povezane s naknadama i plaćanjima trećih strana, izražene po stavkama u novčanim iznosima i postocima, koje je mali ugovaratelj osiguranja izravno ili neizravno platio ili snosio tijekom prethodnih 12 mjeseci i na kombiniranoj osnovi od početka trajanja ugovora u vezi s investicijskim proizvodom osiguranja; (b) godišnju uspješnost svake temeljne ulagačke imovine investicijskog proizvoda osiguranja i godišnje globalne rezultate portfelja, svaki u usporedbi s uspješnošću tijekom prethodnih godina; (c) ukupne poreze, uključujući administrativne pristojbe, porez na transakcije, porez po odbitku i sve druge poreze koje naplaćuje društvo za osiguranje, raščlanjene po porezu, koje snosi mali ulagatelj u vezi s investicijskim proizvodom osiguranja; (d) ako je primjenjivo, tržišnu ili, ako tržišna vrijednost nije dostupna, procijenjenu vrijednost temeljne ulagateljske imovine investicijskog proizvoda osiguranja; (e) plaćanja koja je mali ugovaratelj osiguranja u prethodnih 12 mjeseci izvršio u vezi s investicijskim proizvodom osiguranja, uključujući ulaganja, depozite, doprinose, premije i naknade, od čega se oduzimaju sva izvršena povlačenja; (f) prilagođena pojedinačna predviđanja očekivanog ishoda na kraju ugovornog ili preporučenog razdoblja držanja na temelju trenutne vrijednosti ulaganja i njegova dosadašnjeg razvoja uspješnosti i povezana s predugovornim scenarijima uspješnosti u dokumentu s ključnim informacijama iz Uredbe br. 1286/2014 te izjavu o odricanju odgovornosti u kojoj se navodi da se te projekcije mogu razlikovati od stvarne konačne vrijednosti ulaganja; (g) informacije o uvjetima i financijskim posljedicama prijevremenog raskida ulaganja ili promjene pružatelja usluga, uključujući otkupnu vrijednost i uvjete za predaju police osiguranja; (h) kratki sažetak o pokriću osiguranja, posebno o naknadama iz osiguranja te svim mogućnostima i informacijama o tome što se događa u slučaju smrti osigurane osobe ili drugog osiguranog događaja; (i) u slučaju investicijskih proizvoda osiguranja za koje uvjeti police predviđaju periodične revizije premija, predviđene premije potrebne za zadržavanje postojećih naknada do dobi od 55, 65, 75 i 85 godina.

osnovi, posrednik ocjenjuje dostatno velik broj proizvoda osiguranja dostupnih na tržištu koji su prikladno raznoliki u pogledu vrste i pružatelja kako bi se osiguralo da se očekivanja ulagatelja ispune na prikladan način i ne ograničava se na proizvode osiguranja koje izdaju ili pružaju subjekti u uskoj povezanosti s posrednikom.“. Potrebno je definirati i novi pojam portfelja „well-diversified, non-complex i cost-efficient IBIPs“. U suprotnome će doći do daljnjih nejasnoća kako samih odredbi tako i primjene tih odredbi od strane distributera i regulatora, a u konačnici i potrošača/klijenata.

Predlaže se u svakom slučaju uzeti u obzir i predvidjeti mogućnost nacionalne diskrecije da države članice propišu i strože odredbe za zaštitu ulagatelja s obzirom na karakteristike tržišta.

d) Promidžba (marketing)

Potrebno je također voditi računa o preklapanju propisa s nacionalnim zakonodavstvom (Zakon o nedopuštenom oglašavanju, Zakon o elektroničkim medijima).

Navedeni organizacijski zahtjevi i administrativne mjere ne bi trebale dovesti do dodatnog administrativnog/troškovnog i ostalog opterećenja društava.

Uvodi se zahtjev da države članice osiguraju da nacionalna nadležna tijela imaju potrebne ovlasti za poduzimanje pravodobnih i djelotvornih mjera ako prethodno navedene obveze nisu ispunjene, pri čemu je potrebno dodatno definirati ulogu nacionalnih nadležnih tijela. Također je potrebno harmonizirati sankcije u MiFID i IDD vezano uz marketinšku komunikaciju.

e) Nadzor

RH podržava nastojanje da se poboljša suradnja između nacionalnih nadležnih tijela što će posljedično utjecati na zaštitu potrošača koji koriste prekogranično pružanje usluga, no ne slaže se s tim da EIOPA poduzima mjere na vlastitu inicijativu te s davanjem ovlasti ESMA-i da pokrene zajednički izravni nadzor nad društvima kroz platforme za suradnju.

Stajališta DČ i EK:

Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni Uredbe (EU) br. 1286/2014 u pogledu modernizacije dokumenta s ključnim informacijama

Izmjena Uredbe o dokumentima s ključnim informacijama za upakirane investicijske proizvode za male ulagatelje i investicijske osigurateljne proizvode (PRIIP-ovi) primarno se odnosi na prilagodbu dokumenta s ključnim informacijama (KID), kako bi se postojeći pravni okvir poboljšao u pogledu načina na koji izdavatelji dostavljaju KID i informiraju male ulagatelje, radi poboljšavanja njihove sposobnosti za donošenje informirane odluke o ulaganju. U dosadašnjem tijeku rasprava, države članice su načelno pozdravile mjere u ovom dijelu. Države članice pretežno podržavaju standardizaciju, modernizaciju i digitalizaciju KID-a. Pritom su trenutno njihova mišljenja podijeljena u pogledu toga treba li u izradi KID-a dati prednost razumljivosti ili usporedivosti informacija. Mišljenja su također podijeljena u pogledu toga treba li KID sadržavati scenarije uspješnosti u smislu projekcija prinosa ili je potrebno u KID unijeti informacije o povijesnim prinosima. Pretežni dio država članica smatra kako digitalizacija KID-a ne smije štetiti osobama koje ne koriste digitalne alate te naglašavaju kako je potrebno izričito navesti da su svi dokumenti klijentu i dalje dostupni u papirnatom formatu. Budući da je ideja KID-a da on bude kratak sažetak informacija o investicijskim proizvodima, države članice su načelno izrazile dvojbu u potrebu unošenja sažetka u dokument koji bi sam po sebi trebao biti sažetak. Premda općenito podržavaju unošenje informacija o okolišnim, društvenim i upravljačkim elementima u KID, kao segmentima održivosti, države članice u

pravilu snažno podržavaju zadržavanje trenutne duljine KID-a od tri stranice. Iako su neke države članice istaknule kako je ova izmjena bila prilika za širi obuvat mjera, EK je pojasnila kako se odlučila za ciljane mjere, imajući u vidu da je Delegirana uredba o izmjeni PRIIP-ova stupila na snagu 1. siječnja 2023. U njoj je utvrđeno da se dokumenti s ključnim informacijama o PRIIP-ovima u cijelosti primjenjuju na UCITS-e te su njome uvedene nove metodologije za izračun odgovarajućih scenarija uspješnosti i revidirano je predstavljanje tih scenarija kako bi mali ulagatelji dobili informacije koje bi dovele do primjerenijih očekivanja mogućih povrata. Budući da je primjena navedenih izmjena tek započela, nije bilo dovoljno vremena za procjenu uspješnosti, zbog čega je EK odlučila predložiti minimalne izmjene.

Prijedlog direktive Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni direktiva (EU) 2009/65/EZ, 2009/138/EZ, 2011/61/EU, 2014/65/EU i (EU) 2016/97 s obzirom na pravila Unije o zaštiti malih ulagatelja

U odnosu na ključne izmjene koje donosi Prijedlog direktive, države članice u pretežnom dijelu pozdravljaju ciljeve koje EK želi postići, u smislu osnaživanja malih ulagatelja za donošenje kvalitetnijih informiranih odluka, pojednostavljenja cjelokupnog pravnog okvira radi olakšavanja povećanog sudjelovanja malih ulagatelja na tržištima kapitala diljem EU-a, digitalizacije, zaštite od obmanjujuće promidžbe, razvitka financijske pismenosti, preciznije kategorizacije klijenata, mjera za povećanje stručnih kvalifikacija financijskih savjetnika te uvođenja kriterija za djelovanje u „najboljem interesu klijenta“. Unatoč tome, određene mjere kojima EK pokušava postići zadane ciljeve pojedine države članice smatraju spornima.

Kada je riječ o ključnim izmjenama koje sadrži Prijedlog direktive, u dosadašnjim inicijalnim raspravama države članice su ukazale na određene dvojbe u pogledu prijedloga koji se odnosi na **djelomičnu zabranu poticaja**. Premda je trenutno predložena djelomična zabrana poticaja, na način da se ona odnosi na zabranu poticaja pri prodaji investicijskih proizvoda u okolnostima kada investicijski savjet nije pružen odnosno obuhvaća usluge izvršenja bez savjetovanja, pretežni dio država članica istaknuo je da uvođenje bilo kakve zabrane poticaja nije adekvatna mjera, jer će dovesti do poskupljenja investicijskog savjetovanja, s obzirom na to da će mali ulagatelji moći pristupiti investicijskom savjetovanju samo uz visoke naknade, što je protivno cilju Strategije malih ulagatelja. Također je moguće da uslijed djelomične zabrane poticaja distributeri značajno povećaju svoje naknade, odnosno da ih prebace na klijente. Pritom dio država članica ipak može prihvatiti djelomičnu zabranu poticaja (IT, CZ, DK, FI), dok drugi dio njih smatra kako je i takva mjera neprikladna za sprječavanje sukoba interesa (AT, SE, PL, DE, MT, HU, FR, LU, EL, BG). Dio država članica također upozorava kako klauzula o preispitivanju, koja predviđa preispitivanje navedene mjere za tri godine, dovodi u pitanje pravnu sigurnost i regulatornu stabilnost. Države članice također ističu kako je ključno jasno definirati što djelomična zabrana poticaja obuhvaća te koji su to sukobi interesa koje je potrebno otkloniti kod usluga izvršenja. U tom dijelu EK je zagovarala primjenu potpune zabrane poticaja, kao najučinkovitijeg rješenja za suzbijanje sukoba interesa pri pružanju investicijskih savjeta i otkrivanja strukture troškova te, posljedično, poboljšanje konkurentnosti među tržišnim sudionicima u EU-u. Unatoč tome, budući da potpuna zabrana poticaja u sebi obuhvaća i djelomičnu zabranu poticaja, imajući u vidu da se države članice, izuzev NL koja na nacionalnoj razini primjenjuje potpunu zabranu poticaja, u pretežnom dijelu snažno protive zabrani poticaja, smatra kako je zabrana u segmentu izvršenja dovoljno adekvatna mjera za osiguravanje transparentnosti troškova u kontekstu prodaje investicijskih proizvoda, premda ne obuhvaća aspekt savjetovanja.

Kada je riječ o **objavama**, države članice su pretežno podržale prijedloge u pogledu standardizacije informacija. Države članice načelno pozdravljaju prijedlog EK koji se odnosi na digitalizaciju objava, ali su ukazale na potrebu informiranja klijenta o mogućnosti zahtijevanja primjene papirnato formata. Navedeno je kako digitalizacija ne smije biti provedena na štetu onih koji se ne koriste digitalnim alatima i nisu informatički pismeni.

U pogledu **promidžbe**, države članice su načelno podržale Prijedlog direktive. U ovom dijelu EK je ukazala na to kako u praksi učestalo dolazi do preklapanja u području financijske pismenosti i definicije promidžbenih materijala, koja je vrlo široka, zbog čega je bilo nužno navesti da financijski obrazovni materijali i aktivnosti nisu obuhvaćeni definicijom promidžbenog sadržaja ili prakse.

U odnosu na mehanizam **vrijednost za novac**, određeni dio država članica izrazio je dvojbu u predloženu mjeru (CZ, DK, LU, DE, FI, MT, HU, FR, IE, BG, PT, CY, EE, AT) i davanje ovlasti ESMA-i i EIOPA-i da razvijaju, objavljuju i ažuriraju referente vrijednosti troškova i karakteristike proizvoda s kojima proizvođači i distributeri moraju usporediti svoje proizvode prije nego što ih ponude na tržištu, te obvezu da se proizvođači i distributeri pridržavaju referentnih vrijednosti prilikom određivanja cijena proizvoda. Države članice su naznačile kako takva pravila, ako budu uvedena, moraju održavati raznolikost proizvoda na tržištu. Ukazale su na nejasnoće oko praktične primjene i mogućnosti korištenja referentnih vrijednosti kao mehanizma za određivanje i kontrolu cijena. Pritom je naglašeno kako takve mjere ne smiju ni u kojem pogledu predstavljati propisano reguliranje cijena, zbog čega su mnoge države članice ukazale na invazivnu prirodu predloženih mjera. Naznačeno je kako je uspostavljanje takvih mjera na razini direktive veoma izazovno te je istaknuto kako su stvarno nadležni sudovi najadekvatniji forum za rješavanje sporova oko cijena proizvoda. Države članice su također istaknule kako ovaj prijedlog može dovesti do distorzije tržišta te stoga negativno utjecati na tržišno natjecanje.

U pogledu **procjene primjerenosti i prikladnosti**, u dosadašnjim raspravama države članice su načelno pozitivno ocijenile prijedlog čija je svrha klijentu preporučiti za njega najprikladniji proizvod. Pritom su određene države članice istaknule kako je potrebno razmotriti uvode li se novi koncepti ovakvim prijedlogom, poglavito u dijelu u kojem su financijski savjetnici obvezni klijentima ponuditi barem jedan financijski proizvod bez dodatnih značajki koje nisu potrebne za postizanje investicijskih ciljeva klijenta i koje dovode do dodatnih troškova, tako da se malim ulagateljima predstave i alternativne i potencijalno jeftinije opcije koje mogu uzeti u obzir. U kontekstu obveze preporuke najisplativijih proizvoda, određene države članice su ukazale na potrebu pojašnjenja toga između kojih instrumenata će se provoditi usporedbe.

Države članice pretežno podržavaju predloženu **kategorizaciju klijenata**, pod uvjetom da su klijenti svjesni postojanja takve kategorizacije. Države članice također načelno podržavaju mjere u okviru **promicanja financijske pismenosti**. U pogledu financijske pismenosti, EK je naznačila, u odnosu na dvojbe određenih država članica, kako namjera izmjena nije bila dirati nacionalne sustave, već unificirati financijsku pismenost na razini EU-a, u kontekstu jedinstvenog tržišta.

U kontekstu **provedbe nadzora**, određene države članice su u dosadašnjim raspravama izrazile dvojbu u pogledu mogućnosti da ESMA uspostavi platforme za suradnju nacionalnih nadležnih tijela, budući da ESMA ne nadzire investicijska društva, već je riječ o subjektima u domeni nacionalnih nadzornih tijela. EK je istaknula kako cilj ovih mjera nije dodijeliti izravne ovlasti

ESMA-i, već poboljšati suradnju između nacionalnih nadležnih tijela i europskih nadzornih tijela.

Sporna/otvorena pitanja za DČ i EK:
Iznesena su u prethodnom dijelu stajališta.

Stav RH o spornim/otvorenim pitanjima DČ i EK:
Iznesen je u prethodnom dijelu stajališta.

Postojeće zakonodavstvo RH i potreba njegove izmjene slijedom usvajanja dokumenta:

-

Utjecaj provedbe dokumenta na proračun RH:

-

EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 24.5.2023.
COM(2023) 279 final

2023/0167 (COD)

Prijedlog

DIREKTIVE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

**o izmjeni direktiva (EU) 2009/65/EZ, 2009/138/EZ, 2011/61/EU, 2014/65/EU i
(EU) 2016/97 s obzirom na pravila Unije o zaštiti malih ulagatelja**

(Tekst značajan za EGP)

{SEC(2023) 330 final} - {SWD(2023) 278 final} - {SWD(2023) 279 final}

OBRAZLOŽENJE

1. KONTEKST PRIJEDLOGA

• Razlozi i ciljevi prijedloga

U skladu s njezinim ciljem da se postigne „gospodarstvo u interesu građana” i kako je najavila u programu rada za 2023. Komisija nastoji osigurati da se pravnim okvirom za ulaganja malih ulagatelja dovoljno ojača položaj potrošača, pridonese ostvarivanju boljih i pravednijih rezultata na tržištu te u konačnici stvore potrebni uvjeti za sudjelovanje većeg broja malih ulagatelja na tržištima kapitala.

U novom akcijskom planu o uniji tržišta kapitala¹ iz rujna 2020. Komisija je najavila da namjerava predložiti strategiju ulaganja za male ulagatelje u Europi, čiji je cilj omogućiti malim ulagateljima da iskoriste sve prednosti tržišta kapitala te ih poduprijeti pravilima koja su usklađena u svim pravnim instrumentima.

Osigurati da potrošači mogu u potpunosti iskoristiti prilike za ulaganja koje se nude na tržištima kapitala jedan je od glavnih ciljeva unije tržišta kapitala. Premda se zbog različitih povijesnih i socioekonomskih uvjeta sudjelovanje malih ulagatelja na tržištima kapitala znatno razlikuje od jedne do druge države članice, mali ulagatelji trebali bi moći na tržištima kapitala EU-a postići bolje rezultate ulaganja nego što to trenutačno mogu.

Suzakonodavci dijele taj cilj:

- Vijeće je 3. prosinca 2020. u svojim Zaključcima Vijeća o akcijskom planu Komisije za uniju tržišta kapitala² pozvalo Komisiju da pokrene provedbu dijelova akcijskog plana čiji je cilj poticanje ulaganja, posebno malih ulagatelja unutar EU-a, uz istodobno osiguravanje visoke razine zaštite potrošača i ulagatelja;
- Europski parlament donio je 8. listopada 2020. Rezoluciju o daljnjem razvoju unije tržišta kapitala³, u kojoj se u velikoj mjeri zagovaraju mjere za povećanje sudjelovanja malih ulagatelja na tržištima kapitala. U Rezoluciji je naglašeno da povećano sudjelovanje malih ulagatelja ovisi o promjeni u investicijskoj kulturi i da bi do takve promjene moglo doći tek kad mali ulagatelji budu uvjereni da je ulaganje u tržišta kapitala poželjno, a rizici koje ono podrazumijeva prihvatljivi i jasno definirani.

Komisija je zabrinuta da tržišta kapitala dovoljno ne zadovoljavaju potrebe za dugoročnim financiranjem građana EU-a koji se često previše oslanjaju na štednju s niskim prinosom. Komisija je utvrdila niz značajnih problema malih ulagatelja koji umanjuju njihovu sposobnost da u potpunosti iskoriste tržišta kapitala: 1. mali ulagatelji nemaju odgovarajući pristup relevantnim, usporedivim i lako razumljivim informacijama o investicijskim proizvodima koje bi im pomogle da donose informirane odluke o ulaganju; 2. mali ulagatelji izloženi su sve većem riziku od neprimjerenog utjecaja nerealističnih promidžbenih sadržaja koji se oglašavaju putem digitalnih kanala i promidžbenih praksi koje dovode u zabludu; 3. postoje nedostaci u načinu proizvodnje i distribucije proizvoda povezani sa sukobima interesa

¹ https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/growth-and-investment/capital-markets-union/capital-markets-union-2020-action-plan_en

² <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-12898-2020-REV-1/hr/pdf>

³ https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2020-0266_HR.html

do kojih može doći zbog plaćanja poticaja između proizvođača proizvoda i distributera; i 4. neki investicijski proizvodi uključuju neopravdano visoke troškove i stoga malom ulagatelju ne nude uvijek vrijednost za novac. Razlike u načinu na koji su pravila osmišljena u različitim pravnim instrumentima također mogu zbuniti ulagatelje i dovesti do različitih razina zaštite ulagatelja.

Ti problemi narušavaju povjerenje malih ulagatelja u tržišta kapitala. Prema nedavnom istraživanju Eurobarometra samo⁴38 % potrošača uvjereni su da su savjeti o ulaganjima koje primaju od financijskih posrednika prvenstveno u njihovu najboljem interesu. Manjak povjerenja jedan je od razloga koji doprinosi slabijem sudjelovanju malih ulagatelja i usporava potencijal rasta maloprodajnih financijskih usluga⁵.

Osim toga, financijska je pismenost u EU-u preniska. Velikom broju ljudi financijski sustav može se činiti složenim i nerazumljivim. Ljudi često nemaju samopouzdanje, znanje i vještine za upravljanje svakodnevnim financijama i donošenje važnih financijskih odluka, kao što su štednja za kupnju kuće ili priprema za odlazak u mirovinu. Slaba financijska pismenost može utjecati na osobnu i financijsku dobrobit pojedinca, osobito za ranjive skupine u društvu. Povećanje financijske pismenosti stoga je postalo jedan od glavnih prioriteta Komisije⁶ i postaje sve važnije s obzirom na aktualnu digitalizaciju financija. Financijsko obrazovanje⁷ trebalo bi biti bolje prilagođeno različitim potrebama različitih skupina građana. Pritom je od presudne važnosti osposobiti pojedince da razumiju koristi i rizike povezane s ulaganjem i savjete koje dobivaju kako bi donosili financijske odluke koje su najbolje za njih. To ne znači da se očekuje da ljudi postanu stručnjaci u području financijskih usluga, nego da imaju potrebno znanje, informacije i samopouzdanje za donošenje odluka kojima će ispuniti svoje financijske potrebe.

Uzimajući u obzir opći gospodarski kontekst u odnosu na koji se ocjenjuju mjere iz ove strategije, tržište EU-a za mala ulaganja i dalje bilježi slabo sudjelovanje u usporedbi s usporedivim međunarodnim tržištima. U 2021. oko 17 % imovine kućanstava u EU-27 držalo se u financijskim vrijednosnim papirima (uvrštene dionice, obveznice, uzajamni fondovi i financijske izvedenice). Za usporedbu, kućanstva u SAD-u držala su oko 43 % svoje imovine u vrijednosnim papirima⁸.

Strategijom EU-a za mala ulaganja nastoji se ojačati zakonodavni okvir kako bi se osiguralo da mali ulagatelji: 1. budu osposobljeni donositi informiranije odluke o ulaganju koje bolje odgovaraju njihovim potrebama i ciljevima te 2. da budu primjerno zaštićeni na

⁴ Anketa Eurobarometra o praćenju razine financijske pismenosti u EU-u, 2023. Relevantno pitanje je 12. pitanje: „Koliko ste sigurni da su investicijski savjeti koje primate od vaše banke/osiguratelja/financijskog savjetnika prvenstveno u vašem najboljem interesu?“.

⁵ Anketa Eurobarometra o maloprodajnim financijskim uslugama i proizvodima, listopad 2022. Ostali čimbenici koji utječu na to jesu nedovoljno financijskih sredstava, zabrinutost zbog rizika, nesigurnost u pogledu mogućih povrata, nedostatak razumijevanja/složenost i davanje prednosti nekom drugom ulaganju.

⁶ Valja napomenuti da i uredbe o osnivanju europskih nadzornih tijela sadržavaju mandat za preispitivanje i koordinaciju inicijativa nadležnih tijela koje se odnose na financijsku pismenost i obrazovanje (članak 9. stavak 1. točka (b) triju uredbi o osnivanju).

⁷ U tom kontekstu „financijsko obrazovanje“ znači formalni ili neformalni proces kojim pojedinci stječu financijsku pismenost (rezultat).

⁸ Na temelju Eurostatovih sektorskih nacionalnih računa (međunarodna podatkovna suradnja, NAID_10). Kad bi se dodala potraživanja od osiguravajućih društava i mirovinska prava, postotci bi se povećali na 46 % za EU i 72 % za SAD (vidjeti poglavlje 1.1. procjene učinka).

jedinstvenom tržištu usklađenim regulatornim okvirom. Time će se povećati povjerenje i pouzdanje te tako približiti tržišta kapitala građanima i povećati sudjelovanje malih ulagatelja.

U okviru strategije EU-a za ulaganja malih ulagatelja razmatraju se različita pitanja koja se odnose na male ulagatelje, uključujući financijsku pismenost, kategorizaciju klijenata, pravila o objavljivanju i oglašavanju, pravila o primjerenosti i prikladnosti, pravila o savjetovanju, među ostalim u pogledu poticaja, te pravila o upravljanju proizvodima. Predlaže se poboljšani okvir za daljnje poboljšanje transparentnosti, posebno u pogledu troškova, stroža pravila za suzbijanje promidžbenih sadržaja koji dovode u zabludu, pravila za osiguravanje nepristranog i visokokvalitetnog savjetovanja, i pravila kojima se osigurava da proizvodi koji se distribuiraju malim ulagateljima nude vrijednost za novac. Cilj je osigurati modernizirani i, koliko je to moguće, pojednostavnjeni okvir za ulaganja malih ulagatelja koji je usklađen i dosljedno se primjenjuje u različitim sektorima. Iako je glavni cilj strategije EU-a za ulaganja malih ulagatelja osigurati da se uzmu u obzir interesi malih ulagatelja, strategija EU-a za mala ulaganja usmjerena je i na posebna pitanja sektora, posebno uklanjanjem nedosljednosti i preklapanja zahtjeva za informacije te prilagodbom odredaba o regulatornom objavljivanju kako bi bile prikladne za digitalnu upotrebu.

- **Dosljednost s postojećim odredbama politike u tom području**

Ovaj prijedlog proizlazi iz osme mjere novog akcijskog plana za uniju tržišta kapitala iz rujna 2020. koja se odnosi na izgradnju povjerenja malih ulagatelja u tržišta kapitala.

Prijedlog je u skladu s ciljevima postojećeg zakonodavstva kojim se uređuje zaštita malih ulagatelja na razini EU-a, a koji se sastoji od Direktive o tržištima financijskih instrumenata⁹ i Direktive o distribuciji osiguranja¹⁰ jer se njime nastoji osigurati dostatna razina zaštite ulagatelja te pravednost, integritet i učinkovitost u pružanju investicijskih usluga ili investicijskih usluga osiguranja malim ulagateljima. Osim toga, u skladu je s pravilima koja se primjenjuju na investicijske usluge i investicijske usluge osiguranja, kao i na investicijske fondove i njihove upravitelje (što, uz Direktivu o tržištima financijskih instrumenata i Direktivu o distribuciji osiguranja, uključuje i Direktivu Solventnost II¹¹, Direktivu o subjektima za zajednička ulaganja u prenosive vrijednosne papire (UCITS)¹² i Direktivu o upraviteljima alternativnih investicijskih fondova¹³).

Ovaj prijedlog donosi se kao dio paketa, zajedno s drugim zakonodavnim prijedlogom (COM(2023) 278) kojim se mijenja Uredba o dokumentima s ključnim informacijama za upakirane investicijske proizvode za male ulagatelje i investicijske osigurateljne proizvode

⁹ Direktiva 2014/65/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o tržištu financijskih instrumenata i izmjeni Direktive 2002/92/EZ i Direktive 2011/61/EU.

¹⁰ Direktiva (EU) 2016/97 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. siječnja 2016. o distribuciji osiguranja (preinačeni tekst).

¹¹ Direktiva 2009/138/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2009. o osnivanju i obavljanju djelatnosti osiguranja i reosiguranja (Solventnost II) (preinačeno).

¹² Direktiva 2009/65/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o usklađivanju zakona i drugih propisa u odnosu na subjekte za zajednička ulaganja u prenosive vrijednosne papire (UCITS)(preinačena).

¹³ Direktiva 2011/61/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 8. lipnja 2011. o upraviteljima alternativnih investicijskih fondova i o izmjeni direktiva 2003/41/EZ i 2009/65/EZ te uredbi (EZ) br. 1060/2009 i (EU) br. 1095/2010.

(PRIIP-ovi)¹⁴. Uredba o izmjeni u potpunosti je komplementarna s ovom Skupnom direktivom jer se njome nastoji poboljšati pravni okvir za PRIIP-ove prilagodbom objavljivanja digitalnom okruženju i promjenjivim potrebama malih ulagatelja, posebno u pogledu održivosti, te dodatnim pojašnjenjima o području primjene PRIIP-ova u pogledu korporativnih obveznica s klauzulom o opozivu *make-whole* i neposrednim rentama. Neke od promjena, posebno one koje se odnose na upotrebu elektroničkog formata, predložene su kako bi se bolje uskladile s pristupom iz Direktive o tržištima financijskih instrumenata i Direktive o distribuciji osiguranja te se iskoristilo iskustvo stečeno u provedbi dokumenta s informacijama o paneuropskom osobnom mirovinskom proizvodu¹⁵.

Važan korak za osiguravanje dosljednosti i pojednostavnjenje zahtjeva u pogledu predugovornih informacija za sve financijske usluge napravljen je kad je Komisija donijela prijedlog o izmjeni Direktive 2011/83/EU o ugovorima o financijskim uslugama sklopljenima na daljinu i stavljanju izvan snage Direktive 2002/65/EZ. Stoga su u većem dijelu otklonjene dvojbe zbog preklapanja i nedosljednosti zahtjeva u pogledu objavljivanja u području malih ulaganja, što je dovelo do učinkovitijeg i pojednostavnjenog okvira.

Očekuje se da će mjere predložene u nastavku učiniti EU još sigurnijim mjestom za male ulagatelje, pomoći u izgradnji njihova povjerenja i olakšati njihovo sudjelovanje na tržištima kapitala pod pravednijim uvjetima. Trenutačna demografska kretanja zahtijevaju da kućanstva bolje planiraju kako bi si osigurala bezbrižan život. S obzirom na to, sigurniji okvir za ulaganja u tržišta kapitala trebao bi pomoći malim ulagateljima da dobiju veći raspon mogućnosti. Veće sudjelovanje malih ulagatelja na tržištima kapitala također bi moglo pridonijeti povećanju raspoloživog kapitala za tržišno financiranje gospodarskih djelatnosti i omogućiti poduzećima da bolje diversificiraju svoje izvore financiranja. S obzirom na to, prijedlog je u skladu s nizom zakonodavnih i nezakonodavnih mjera koje je Komisija poduzela u okviru svojeg akcijskog plana za uniju tržišta kapitala iz 2015.¹⁶, preispitivanja akcijskog plana za uniju tržišta kapitala sredinom provedbenog razdoblja iz 2017.¹⁷ i akcijskog plana za uniju tržišta kapitala iz 2020.¹⁸, kojima je cilj olakšati pristup financiranju za poduzeća, posebno MSP-ove, kako bi se pridonijelo zapošljavanju i rastu u EU-u.

- **Dosljednost u odnosu na druge politike Unije**

S obzirom na to da je usmjeren na sve veću digitalizaciju investicijskih usluga i oglašavanja, prijedlog je usklađen s radom Komisije na zaštiti potrošača u kontekstu digitalnih financija¹⁹ kojim se nastoji osigurati da potrošači imaju koristi od digitalizacije i da su dovoljno zaštićeni

¹⁴ Uredba (EU) br. 1286/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. studenoga 2014. o dokumentima s ključnim informacijama za upakirane investicijske proizvode za male ulagatelje i investicijske osigurateljne proizvode (PRIIP-ovi).

¹⁵ Uredba (EU) 2019/1238 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. lipnja 2019. o paneuropskom osobnom mirovinskom proizvodu (PEPP).

¹⁶ Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija – Akcijski plan o izgradnji unije tržišta kapitala, COM(2015) 468 final.

¹⁷ Komunikacija Komisije o preispitivanju akcijskog plana za uniju tržišta kapitala sredinom provedbenog razdoblja ({SWD(2017) 224 final} i {SWD(2017) 225 final} – 8. lipnja 2017.).

¹⁸ Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija, Unija tržišta kapitala za građane i poduzeća – novi akcijski plan. COM(2020) 590 final.

¹⁹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=CELEX%3A52020DC0591>

od rizika koji iz nje proizlaze. Ključni zakonodavni akt o zaštiti potrošača u tom području je Akt o digitalnim uslugama²⁰ kojem je cilj osigurati pravednije, transparentnije i odgovornije internetsko okruženje za potrošače.

Ovaj je prijedlog usklađen i s ciljevima budućih inicijativa Komisije kojima će se nastojati olakšati razmjena podataka unutar sektora financijskih usluga²¹. Uvođenjem standardiziranih izvješća o informacijama koje je društvo prikupilo o svojem klijentu radi procjene primjerenosti ili prikladnosti očekuje se da će se ovom inicijativom olakšati, ako klijent zatraži to izvješće, neometana i isplativija razmjena podataka i ponovna uporaba takvih informacija u drugim društvima koja je klijent odabrao. To bi pak trebalo koristiti potrošačima tako što će se osigurati poboljšani, učinkovitiji i inovativniji proizvodi i usluge te olakšati tržišno natjecanje povećanjem transparentnosti i smanjenjem troškova promjene investicijskog društva.

Za predložene mjere u području financijske pismenosti potpora Komisije dostupna je u okviru Instrumenta za tehničku potporu²².

2. PRAVNA OSNOVA, SUPSIDIJARNOST I PROPORCIONALNOST

• Pravna osnova

EU je uspostavio zakonodavni okvir kojim se uređuje zaštita malih ulagatelja i koji se razvijao tijekom nekoliko desetljeća. Razina zaštite malih ulagatelja znatno je povećana tijekom godina, posebno nakon financijske krize 2008. Postojeći sveobuhvatni zakonodavni okvir sastoji se od pet pravnih instrumenata čiji je cilj uskladiti, za svaki sektor zasebno, zahtjeve za zaštitu malih ulagatelja u području investicijskih usluga, investicijskih usluga osiguranja i upravljanja imovinom. Direktivama koje podliježu izmjenama ovog prijedloga („direktive”) predviđeni su regulatorni okviri za:

- pružanje investicijskih usluga („Direktiva o tržištima financijskih instrumenata”),
- pružanje usluga distribucije osiguranja ili reosiguranja trećim osobama („Direktiva o distribuciji osiguranja”),
- osnivanje i obavljanje djelatnosti osiguranja unutar EU-a („Direktiva Solventnost II”),
- usklađivanje zakona i drugih propisa u odnosu na subjekte za zajednička ulaganja u prenosive vrijednosne papire („Direktiva o UCITS-ima”),
- upravitelje alternativnih investicijskih fondova („Direktiva o UAIF-ima”).

Pravne osnove direktiva su članak 53. stavak 1. i, posebno u slučaju direktiva (EU) 2009/138/EZ i 2016/97, članak 62. Ugovora o funkcioniranju Europske unije. Radi daljnjeg usklađivanja postojećih pravila ili uvođenja novih standardiziranih pravila potrebno je djelovanje na razini EU-a u skladu s tim člancima.

²⁰ Uredba (EU) 2022/2065 Europskog parlamenta i Vijeća od 19. listopada 2022. o jedinstvenom tržištu digitalnih usluga i izmjeni Direktive 2000/31/EZ (Akt o digitalnim uslugama).

²¹ https://commission.europa.eu/system/files/2022-10/com_2022_548_3_en.pdf

²² Vidjeti: https://reform-support.ec.europa.eu/what-we-do/financial-sector-and-access-finance_hr

- **Supsidijarnost (za neisključivu nadležnost)**

U skladu s načelom supsidijarnosti djelovanje na razini EU-a može se poduzeti samo ako države članice predviđene ciljeve ne mogu ostvariti same. Reguliranje investicijskih usluga, pružanje investicijskih proizvoda osiguranja, pravila za UCITS-e i alternativne investicijske fondove te njihove upravitelje (Direktiva o UAIF-ima) odavno su utvrđeni na razini EU-a. To je zato što se samo djelovanjem na razini EU-a može uspostaviti zajednički regulatorni okvir kojim se osigurava jednaka razina zaštite malih ulagatelja u svim državama članicama, neovisno o vrsti investicijskih proizvoda ili usluga koji se nude te uz potpuno poštovanje slobode poslovnog nastana i slobode pružanja usluga. U tom su pogledu ovaj prijedlog, kao i direktive koje se njime želi izmijeniti, u potpunosti u skladu s načelom supsidijarnosti.

- **Proporcionalnost**

Cilj je ovog prijedloga izmijeniti određene odredbe direktiva, posebno one o informacijama koje se daju malim ulagateljima prije i nakon donošenja odluka o ulaganju, zahtjevima za oglašavanje investicijskih proizvoda za male ulagatelje, nadzoru proizvoda i upravljanju njima, zahtjevima za pružanje savjetodavnih i drugih usluga distribucije investicijskih proizvoda malim ulagateljima, stručnim kvalifikacijama i prekograničnom nadzoru. Izmjene su nužne i proporcionalne kako bi se ojačala zaštita malih ulagatelja, uzimajući pritom u obzir interese sudionika na tržištu i troškovnu učinkovitost.

- **Odabir instrumenta**

Budući da je cilj ovog prijedloga izmijeniti postojeće direktive 2014/65/EU, 2016/97, 2009/138/EZ, 2011/61/EU i (EU) 2014/91, odabrani instrument je direktiva o izmjeni. Odabir jedinstvene direktive o izmjeni temelji se na cilju strategije EU-a za mala ulaganja da se postigne jednaka razina zaštite malih ulagatelja u cijelom EU-u i za sve investicijske proizvode te distribucijske kanale. To se najučinkovitije može postići donošenjem dosljednih i, prema potrebi, jedinstvenih zahtjeva za sve relevantne sektore.

3. REZULTATI EX POST EVALUACIJA, SAVJETOVANJA S DIONICIMA I PROCJENA UČINKA

- **Ex post evaluacije/provjere primjerenosti postojećeg zakonodavstva**

Prilog priloženoj procjeni učinka sadržava evaluaciju zakonodavnog okvira koji se posebno odnosi na zaštitu malih ulagatelja. Glavni su zaključci da su okviri koji se primjenjuju na male ulagatelje općenito učinkoviti i dosljedni, da se njima i dalje uzimaju u obzir potrebe i problemi te da donose planiranu dodanu vrijednost. Međutim, u evaluaciji je zaključeno i da planirani ciljevi nisu u dovoljnoj mjeri ostvareni u područjima kao što su objavljivanje informacija, poticaji i savjeti, zahtjevi za upravljanje proizvodima i procjene primjerenosti.

Unatoč postojećim pravilima kojima se uređuju objave, informacije i dalje mogu biti složene (posebno u vezi s troškovima) ili nedovoljno korisne odnosno relevantne da malim ulagateljima pomognu pri donošenju utemeljenih odluka. Pravila o zaštiti ulagatelja kojima se uređuju objave i promidžbeni sadržaji isto tako nisu dovoljno prilagođena novim rizicima koji se neprestano mijenjaju povezanim s brzim rastom digitalnih kanala koji nude usluge.

Kad je riječ o plaćanju poticaja i pružanju savjeta, postojeće zaštitne mjere, uključujući zahtjeve u pogledu transparentnosti, nisu dovoljne za rješavanje mogućih sukoba interesa za pružatelje financijskih usluga s obzirom na postojeću asimetričnost informacija između malih ulagatelja i takvih pružatelja. Mogući sukobi interesa zbog plaćanja poticaja mogu dovesti do toga da financijski savjetnici prednost daju određenim proizvodima, što dovodi do prodaje

skupljih proizvoda malim ulagateljima ili proizvoda koji možda nisu u njihovu najboljem interesu.

Postojećim pravilima o nadzoru i upravljanju proizvodima utvrđen je okvir za upravljanje načinom na koji se proizvodi oblikuju i distribuiraju. Međutim, potrebna su daljnja poboljšanja kako bi se osiguralo da se malim ulagateljima nude samo proizvodi kojima se ostvaruje vrijednost za novac. Neki investicijski proizvodi za male ulagatelje na tržištu i dalje uključuju neopravdano visoke troškove i/ili ne nude vrijednost malim ulagateljima.

Naposljetku, utvrđeno je da su ispitivanja radi procjene primjerenosti i prikladnosti općenito djelotvorna i učinkovita, ali se mogu dodatno poboljšati kako bi se osiguralo da se procjene provode u odgovarajućem trenutku (tj. prije nego što se proizvodi preporuča), kako bi se uklonile nedosljedne prakse i osigurala njihova prilagodba digitalnom okruženju te uzela u obzir potreba ulagatelja za diversifikacijom portfelja.

- **Savjetovanja s dionicima**

Europska komisija provela je u okviru pripreme ovog prijedloga razne aktivnosti savjetovanja.

U razdoblju od svibnja do kolovoza 2021. u javnom savjetovanju o „Strategiji ulaganja za male ulagatelje u Europi” prikupljena su stajališta široke skupine dionika o različitim aspektima koji se odnose na ulaganja malih ulagatelja, a to su: predugovorne objave (uključujući PRIIP-ove), poticaji i kvaliteta savjeta, procjene primjerenosti i prikladnosti, financijska pismenost, složenost proizvoda, učinak povećane digitalizacije financijskih usluga, kategorizacija ulagatelja, pravna zaštita, ovlasti europskih nadzornih tijela za intervenciju u području proizvoda i održivo ulaganje.

Primljeno je 186 odgovora od različitih dionika koji predstavljaju poslovna udruženja i organizacije (59 %), organizacije potrošača (2 %), nevladine organizacije (5 %), javna tijela (9 %), sindikate (2 %) i građane (19 %). Osim toga, Komisija je na nekoliko sastanaka skupine stručnjaka iz država članica raspravljala o različitim aspektima preispitivanja.

Rezultati javnog savjetovanja uzeti su u obzir u prijedlogu, a Komisija je nastojala uzeti u obzir iskazane interese različitih dionika. Ispitana su najvažnija područja u kojima su ispitanici utvrdili prostor za poboljšanje okvira te su ona uvrštena u prijedlog. To uključuje financijsku pismenost koju su označile sve skupine dionika, objavljivanje informacija, procjene primjerenosti i prikladnosti te poticaje i savjete.

- **Prikupljanje i primjena stručnog znanja**

Nakon što je Komisija 27. srpnja 2021.²³ uputila službene zahtjeve za savjetovanje²⁴, ESMA i EIOPA dostavile su mišljenje²⁵ 29. travnja 2022. Mišljenja EIOPA-e i ESMA-e pridonijela su Komisijinoj procjeni učinka i izradi ovog prijedloga.

U Prilogu 2. priloženoj procjeni učinka navedeni su dodatni izvori koji su uzeti u obzir pri pripremi ovog prijedloga, uključujući ciljana savjetovanja s dionicima i informiranje javnosti. Komisija se oslonila i na veliki broj objavljenih istraživanja na koja se upućuje u procjeni

²³ Ref Ares(2021)4803687 – 27/07/2021 i Ref Ares(2021)4805409 – 27/07/2021.

²⁴ Ref. ESMA35-42-1227.

²⁵ Ref. EIOPA-BoS-22/244.

učinka, a osobito na posebno naručenu studiju koju je proveo konzorcij konzultanata pod vodstvom Kantara, *Disclosure, inducements, and suitability rules for retail investors study* (Studija o pravilima o objavi, poticajima i primjerenosti za male ulagatelje) objavljenu 2022.²⁶

Pripremi ovog prijedloga pridonijeli su i savjeti Foruma na visokoj razini o uniji tržišta kapitala (CMU HLF) i doprinosi skupine korisnika financijskih usluga (FSUG)²⁷. Rasprave su održane i na sastancima vladine stručne skupine za maloprodajne financijske usluge (GEGRFS), na kojima su stručnjaci iz država članica izrazili potporu ciljevima strategije ulaganja za male ulagatelje, no istodobno je velika većina država članica izrazila zabrinutost zbog mogućih negativnih učinaka zabrane poticanja sustava distribucije investicijskih proizvoda za male ulagatelje.

• Procjena učinka

Prijedlogu je priložena procjena učinka (SWD(2023) 278). Procjena učinka podnesena je Odboru za nadzor regulative 14. prosinca 2022., a 20. siječnja 2023. dobila je pozitivno mišljenje sa zadržkama (SEC(2023) 330). Naknadno je izmijenjena kako bi se uzelo u obzir savjetovanje s Odborom za nadzor regulative.

Ova procjena učinka usmjerena je na utvrđivanje i uklanjanje konkretnih nedostataka u najvažnijim fazama distribucije investicijskih proizvoda za male ulagatelje i procesa ulaganja. U njoj su razmotrena pitanja koja sprečavaju male ulagatelje da na najbolji način iskoriste informacije o investicijskim proizvodima (u Direktivi o PRIIP-ovima, Direktivi o tržištima financijskih instrumenata i Direktivi o distribuciji osiguranja). Pritom su sagledana pravila o sukobima interesa koji proizlaze iz poticaja na „prodajnom mjestu” i u fazi proizvodnje investicijskih proizvoda i usluga (u Direktivi o tržištima financijskih instrumenata i Direktivi o distribuciji osiguranja) te pravila o nadzoru proizvoda i upravljanju (za distributere u Direktivi o tržištima financijskih instrumenata i Direktivi o distribuciji osiguranja i proizvođače proizvoda u Direktivi o UCITS-ima, Direktivi o tržištima financijskih instrumenata i Direktivi o distribuciji osiguranja) kako bi se osiguralo da mali ulagatelji ostvare vrijednost svojim ulaganjem („vrijednost za novac”).

Za svako od tri glavna područja, odnosno 1. objavu informacija i promidžbene sadržaje, 2. poticaje i 3. vrijednost za novac, u procjeni učinka procjenjuju se dvije alternativne, odnosno kad je riječ o objavi informacija, dvije komplementarne opcije politike, uz osnovni scenarij.

Kad je riječ o objavama, u procjeni učinka razmatraju se ciljne izmjene pravila o objavljivanju čiji je cilj povećati njihovu relevantnost za male ulagatelje, uz ciljne promjene kako bi se uklonili nedostaci u pogledu informacija povezanih s promidžbenim sadržajima. Budući da su obje opcije komplementarne i da predstavljaju poboljšanje u usporedbi s osnovnim scenarijem uz razuman trošak, obje su opcije kumulativno najpoželjnija opcija.

²⁶ <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/d83364e5-ab55-11ed-b508-01aa75ed71a1/language-en/>

²⁷ FSUG okuplja stručnjake koji zastupaju interese potrošača, malih ulagatelja ili mikropoduzeća kako bi savjetovali Komisiju u pripremi i provedbi zakonodavstva ili političkih inicijativa koje utječu na korisnike financijskih usluga. Više informacija dostupno je ovdje: https://finance.ec.europa.eu/regulation-and-supervision/expert-groups-comitology-and-other-committees/financial-services-user-group-fsug_en.

Kad je riječ o poticajima, izbor između zadržavanja postojećeg sustava kako bi se omogućilo plaćanje poticaja pod određenim uvjetima uz istodobno poboljšanje i usklađivanje sektorskih objava o poticajima ocijenjen je u odnosu na zabranu svih oblika poticaja, uključujući podvarijantu koja sadržava djelomičnu zabranu koja se primjenjuje na prodaju bez usluge savjetovanja (samo izvršenje). U procjeni učinka zaključuje se da bi potpuna zabrana na razini EU-a bila najdjelotvornija mjera za uklanjanje ili znatno smanjenje mogućih sukoba interesa jer bi reducirala važan izvor štete za potrošače.

Međutim, neposredna i potpuna zabrana poticaja dovela bi do znatnih i iznenadnih učinaka na postojeće sustave distribucije, s teško predvidljivim posljedicama. S druge strane, djelomična zabrana imala bi manji učinak na postojeće sustave distribucije, a istodobno bi donijela koristi malim ulagateljima. Zbog toga je Komisija donijela odluku da neće predložiti potpunu zabranu poticaja u okviru ovog prijedloga.

Umjesto toga, u okviru pristupa u više faza, čiji je cilj omogućiti operaterima da prilagode svoje sustave distribucije i smanjiti troškove takve promjene, ovim se zakonodavnim paketom predlaže rješavanje sukoba interesa koji mogu nastati zbog plaćanja poticaja s pomoću niza različitih mjera, uključujući:

- mjeru kojoj je cilj zabrana plaćanja poticaja u okruženjima u kojima se provodi samo izvršenje bez pružanja savjeta,
- ojačano načelo „najboljeg interesa klijenta” koje se primjenjuje i u Direktivi o tržištima financijskih instrumenata i Direktivi o distribuciji osiguranja,
- objavljivanje više informacija klijentu koje se odnose na plaćanje poticaja, uključujući jednostavno objašnjenje poticaja.

Komisija će pomno pratiti učinak tih mjera na tržište, koji će se temeljiti na detaljnim informacijama (koje će se dostaviti u okviru obveza pristupa vrijednosti za novac). Tri godine nakon donošenja paketa Komisija će procijeniti učinke tog sustava poticaja na male ulagatelje s obzirom na poduzete dodatne zaštitne mjere te će sastaviti izvješće za Europski parlament i Vijeće. Ako procjena pokaže da unatoč dodatnim zaštitnim mjerama i dalje postoji šteta za potrošače, Komisija će razmotriti predlaganje alternativnih mjera u skladu s pravilima za bolju regulativu, uključujući daljnje produljenje zabrane poticaja.

Kad je riječ o vrijednosti za novac, u procjeni učinka razmatrao se izbor između jačanja pravila o upravljanju proizvodima za proizvođače²⁸ tako da se uvede zahtjev uspoređivanja njihovih proizvoda s relevantnim „referentnim vrijednostima za proizvođača”²⁹ i alternativne mogućnosti uvođenja sličnih obveza i za distributere³⁰, uključujući usporedbu određenih

²⁸ Subjekti uređeni Direktivom o tržištima financijskih instrumenata, Direktivom Solventnost II, Direktivom o distribuciji osiguranja, Direktivom o UCITS-ima ili Direktivom o UAIF-ima koji proizvode vlastite investicijske proizvode.

²⁹ U okviru svojih mjera nadzora i upravljanja proizvodima od proizvođača bi se zahtijevalo da utvrde i kvantificiraju troškove povezane sa svakim investicijskim proizvodom (za postojeće i nove proizvode) i dokažu da se njime na ciljanom tržištu nudi vrijednost za novac, među ostalim u usporedbi s drugim proizvodima na tržištu, na temelju referentnih vrijednosti za troškove i uspješnost za određenu vrstu proizvoda („referentne vrijednosti za proizvođača”).

³⁰ Subjekti uređeni Direktivom o tržištima financijskih instrumenata, Direktivom Solventnost II, Direktivom o distribuciji osiguranja, Direktivom o UCITS-ima ili Direktivom o UAIF-ima koji klijentima distribuiraju proizvode koje proizvode ili djeluju kao posrednici te distribuiraju proizvode koje proizvode drugi subjekti.

proizvoda s relevantnim „referentnim vrijednostima za distributera”³¹. Potonja opcija, u okviru koje se pristojbe primjenjuju i na proizvođače i na distributere, smatrala se djelotvornijim i sveobuhvatnijim načinom osiguravanja da se ulagateljima nude troškovno učinkoviti proizvodi.

U procjeni učinka razmatran je niz dodatnih mjera namijenjenih daljnjoj nadopuni i dovršavanju zakonodavnog paketa. Te su mjere osmišljene kako bi se osigurala bolja provedba nadzora, kvalificiraniji savjetnici, ublažavanje kriterija koje treba ispunjavati osoba da bi je se smatralo profesionalnim ulagateljem, učinkovitiji postupak provjere ulagatelja, poboljšanje razine financijske pismenosti i veća fleksibilnost za informirane ulagatelje kako bi bez nepotrebne birokracije mogli pristupiti većem broju proizvoda i usluga.

Očekuje se da će paket mjera zajedno povećati zaštitu malih ulagatelja i dovesti do kvalitetnijih investicijskih proizvoda za male ulagatelje koji donose veću vrijednost za novac (tj. kvalitetniji i isplativiji proizvodi). To bi koristilo postojećim ulagateljima i potaknulo veći broj građana na ulaganja. U procjeni učinka zaključuje se da će te reforme stvoriti dodatne troškove za financijsku industriju. Ti su troškovi kvantificirani u procjeni učinka.

Procjena učinka revidirana je kako bi se odgovorilo na primjedbe Odbora za nadzor regulative. Glavni su zaključci sljedeći:

- kad je riječ o opsegu i razmjeru problema i njegovim učincima na ekosustav maloprodajnih financijskih usluga, gospodarski kontekst je u konačnom tekstu bolje objašnjen i potkrijepljen podacima. Bolje je objašnjena šteta za potrošače, kao i problemi koji zahtijevaju hitno djelovanje. U dijelu u kojem su iznesene ključne političke odluke i popratne mjere u konačnom tekstu detaljnije se raspravlja o određenim elementima opcija politike;
- uključene su dodatne kvantifikacije i analize. Poboļšan je opći prikaz troškova i koristi paketa najpoželjnijih opcija. Dostavljene su dodatne procjene učinka mjera zabrane poticaja i vrijednosti za novac. Detaljnije su objašnjena ograničenja koja se odnose na kvantifikaciju mjera objave. Osim toga, konačni tekst sadrži detaljniju raspravu o kvalitativnim gospodarskim učincima, uključujući, među ostalim, raspravu o tome kako su određene mjere međusobno povezane. Naposljetku, u prilogu je dodano ispitivanje učinka zakonodavstva na mala i srednja poduzeća;
- kad je riječ o „popratnim mjerama” kojima se, uz glavne mjere, pridonosi rješavanju utvrđenih problema, konačni tekst uključuje dodatnu tablicu u kojoj se navode popratne mjere koje se ocjenjuju u prilogu, problem koji se njima nastoji riješiti i cilj koji se njima nastoji ostvariti. Tekst sadrži i objašnjenje o tome kako popratne mjere međusobno djeluju s najpoželjnijim opcijama i proizvode sinergijski učinak. Dodan je odlomak u kojem se opisuje alternativna kombinacija razmatranih opcija koje nisu uključivale zabranu poticaja. Taj odlomak sadrži i objašnjenje zašto zabrana poticaja nije prihvaćena.

³¹ Slično kao i referentne vrijednosti za proizvođača, distributeri investicijskih proizvoda morali bi procijeniti proizvode koje distribuiraju u usporedbi s relevantnim referentnim vrijednostima („referentne vrijednosti za distributera”) za slične proizvode na tržištu.

- **Primjerenost i pojednostavnjenje propisa**

Predloženom direktivom poboljšava se primjerenost propisa i pojednostavnjuje okvir kako slijedi:

- uklanjaju se nedosljednosti i preklapanja zahtjeva za davanje informacija klijentima koji postoje između Direktive Solventnost II, Direktive o distribuciji osiguranja i PRIIP-ova koji se odnose na investicijske proizvode osiguranja, što može koristiti društvima za osiguranje i posrednicima u osiguranju, uz očuvanje visoke razine zaštite malih ulagatelja;
- uvode se regulatorne olakšice u Direktivu o tržištima financijskih instrumenata za ulagatelje koji imaju odgovarajuće znanje, iskustvo i mogu podnijeti gubitke. To podrazumijeva smanjenje preopterećenosti tih ulagatelja velikim količinama informacija i učinkovitije korištenje resursa za proizvođače i distributere proizvoda;
- kad je riječ o spremnosti za digitalizaciju, odredbe o regulatornim objavama i oglašavanju za male ulagatelje prilagođene su kako bi bile prikladne za digitalnu upotrebu osiguravanjem elektroničkog formata kao standarda, pojašnjenjem načina na koji bi se objave proizvoda trebale prikazivati u digitalnom okruženju i uvođenjem dodatnih zaštitnih mjera za promidžbene sadržaje, među ostalim onih koji se objavljuju putem društvenih medija i drugih digitalnih kanala.

S druge strane, nadzorno izvješćivanje o referentnim vrijednostima vrijednosti za novac koje će izraditi ESMA i EIOPA iziskivati će dodatne administrativne troškove. Ta će obveza podrazumijevati jednokratne i trajne troškove za proizvođače i distributere³².

- **Temeljna prava**

Prijedlogom se poštuju temeljna prava i načela priznata Poveljom Europske unije o temeljnim pravima, a posebno sloboda poduzetništva (članak 16.) i zaštita potrošača (članak 38.). Prijedlog može utjecati na prava na poštovanje privatnog i obiteljskog života (članak 7.) i na zaštitu osobnih podataka (članak 8.) tako što se proširuju kategorije osobnih podataka koje su potrebne za procjenu prikladnosti malih ulagatelja i zahtijeva zadržavanje osobnih podataka pojedinaca s utjecajem u području oglašavanja ulaganja ako su ti pojedinci fizičke osobe. Međutim, to je nužno i proporcionalno za osiguravanje visoke razine zaštite potrošača u skladu s člankom 52.

4. UTJECAJ NA PRORAČUN

Očekuje se da će prijedlog utjecati na proračun zbog niza novih zadataka dodijeljenih ESMA-i i EIOPA-i.

ESMA-i je potrebno dodijeliti dodatnih šest zaposlenika u punom radnom vremenu (EPRV) zbog njezina radnog opterećenja i preuzimanja zadataka izrade referentnih vrijednosti za vrijednost za novac i upravljanja njima te prikupljanja i obrade podataka dobivenih od nacionalnih nadležnih tijela. ESMA će trebati i dodatna proračunska sredstva za operativne rashode u iznosu od 1,5 milijuna EUR za prve tri godine provedbe kako bi se pokrili troškovi IT-a i troškovi povezani s potpisivanjem vanjskih ugovora za ispitivanje novih alata za

³² Vidjeti poglavlja 6.3. i 7. procjene učinka.

objavljivanje koji su usmjereni na potrošače te uspostavom i upravljanjem platformama za suradnju za nacionalna nadležna tijela.

EIOPA-i će za te nove zadaće s vremenom biti potrebna ukupno tri zaposlenika u ekvivalentu punog radnog vremena za preuzimanje zadaća izrade referentnih vrijednosti za vrijednosti za novac i upravljanja njima te za prikupljanje i obradu podataka dobivenih od nacionalnih nadležnih tijela. EIOPA-i će trebati i dodatna proračunska sredstva za operativne rashode u iznosu od 1,26 milijuna EUR za prve tri godine provedbe za pristup potrebnim podacima i pokrivanje troškova povezanih s potpisivanjem vanjskih ugovora za ispitivanje novih alata za objavljivanje koji su usmjereni na potrošače te uspostavom i upravljanjem platformama za suradnju za nacionalna nadležna tijela.

Financijski i proračunski učinci ovog prijedloga detaljno su objašnjeni u zakonodavnom financijskom izvještaju koji je priložen ovom prijedlogu.

5. DRUGI ELEMENTI

• Planovi provedbe i mehanizmi praćenja, evaluacije i izvješćivanja

Komisija će pratiti napredak u ostvarenju posebnih ciljeva na temelju neiscrpnog popisa iz odjeljka 8. popratne procjene učinka.

Pet godina nakon provedbe Komisija će provesti sljedeću evaluaciju izmjena ovog prijedloga u skladu sa Smjernicama Komisije za bolju regulativu.

Za ovaj prijedlog nije potreban provedbeni plan.

• Dokumenti s objašnjenjima (za direktive)

Smatra se da dokumenti s objašnjenjima nisu potrebni.

• Detaljno obrazloženje posebnih odredbi prijedloga

Opća struktura prijedloga

Ova Skupna direktiva o izmjeni sastoji se od pet glavnih odjeljaka u kojima se upućuje na različite direktive koje treba izmijeniti. Članak 1. prijedloga sadržava izmjene Direktive o tržištu financijskih instrumenata, dok se u članku 2. predlažu izmjene Direktive o distribuciji osiguranja. Članak 3. sadržava izmjene Direktive Solventnost II, a u člancima 4. i 5. predlažu se izmjene Direktive o UCITS-ima i Direktive o UAIF-ima. U obrazloženju se objašnjavaju predložene izmjene po temama u različitim predmetnim direktivama.

Informacije koje se objavljuju: nastojanja da se pojednostavne informacije koje se daju malim ulagateljima i smanji njihova količina

Prijedlog sadržava niz poboljšanja regulatornog okvira za objavljivanje kojima se nastoji osigurati transparentnost za male ulagatelje i omogućiti im donošenje utemeljenih odluka.

Člankom 1. stavkom 12. točkom (f) i člankom 2. stavkom 20. uvodi se novi stavak 5.c u članak 24. Direktive o tržištu financijskih instrumenata i novi stavak 5. u članak 29. Direktive o distribuciji osiguranja, kojim se od investicijskih društava te posrednika u osiguranju i društava za osiguranje koji distribuiraju investicijske proizvode osiguranja zahtijeva da u svim informativnim materijalima koji se odnose na posebno rizične proizvode navedu odgovarajuća upozorenja o rizicima kako bi se male ulagatelje upozorilo na posebne rizike od

mogućih financijskih gubitaka. Člankom 1. stavkom 17. točkom (c) i člankom 2. stavkom 6. uvodi se nova točka (w) u članak 69. stavak 2. Direktive o tržištu financijskih instrumenata, odnosno točka (q) u članak 12. stavak 3. Direktive o distribuciji osiguranja, u kojima se navodi da će države članice morati osigurati da nadležna tijela imaju ovlast uvesti obvezu upotrebe upozorenja o rizicima za posebno rizične proizvode. ESMA-i i EIOPA-i daju se ovlasti za izradu smjernica kojima se određuje koncept posebno rizičnih financijskih proizvoda, kao i provedbenih tehničkih standarda kojima se određuju sadržaj i format takvih upozorenja o rizicima (članak 1. stavak 12., novi stavak 5.c u članku 24. Direktive o distribuciji osiguranja i članak 2. stavak 20., novi stavak 5. u članku 29. Direktive o distribuciji osiguranja).

Člankom 1. stavkom 12. i člankom 2. stavkom 20. uvodi se novi stavak (novi članak 24. stavak 5.c Direktive o tržištu financijskih instrumenata i novi članak 29. stavak 5. Direktive o distribuciji osiguranja) kojim se ESMA-u i EIOPA-u ovlašćuje da investicijskim društvima, društvima za osiguranje i posrednicima u osiguranju nametnu obvezu upotrebe upozorenja o rizicima nakon savjetovanja s relevantnim nadležnim tijelima. Za to su ovlaštena i ako postoji bojazan da bi upotreba (ili nepostojanje) upozorenja o rizicima mogla znatno utjecati na zaštitu ulagatelja.

Člankom 2. stavkom 15. uvodi se nova odredba u članak 23. Direktive o distribuciji osiguranja (novi članak 23. stavak 1.) kojom se omogućuje digitalno objavljivanje informacija kao standard, u skladu s obvezom koja već postoji u okviru Direktive o tržištu financijskih instrumenata. To će se pravilo primjenjivati na sve proizvode osiguranja i stoga nije ograničeno samo na investicijske proizvode osiguranja. Člankom 1. stavkom 12. točkom (g) uvodi se novi stavak 5.b u članak 24. Direktive o tržištu financijskih instrumenata, a člankom 2. stavkom 15. u članak 23. Direktive o distribuciji osiguranja uvodi se novi stavak 4., kojima se ESMA-u i EIOPA-u ovlašćuju da izrade smjernice o objavljivanju informacija u elektroničkom obliku.

Člankom 1. stavkom 13. uvodi se novi članak 24.b Direktive o tržištu financijskih instrumenata, koji se odnosi isključivo na regulatorne objave investicijskih društava o troškovima, povezanim naknadama i plaćanjima trećih strana. Dijelovi postojećih odredbi o troškovima i naknadama iz članka 24. stavka 4. Direktive o tržištu financijskih instrumenata premješteni su u članak 24.b stavak 1. Direktive o tržištu financijskih instrumenata. Člankom 24.b Direktive o tržištu financijskih instrumenata dodatno se propisuje standardizacija prikaza takvih informacija o troškovima, povezanim naknadama i plaćanjima trećih strana. Propisano je i navođenje objašnjenja njihove svrhe i kvantifikacija njihova učinka na očekivane povrate na standardiziran i razumljiv način, posebno za plaćanja trećih strana. Člankom 2. stavkom 20. mijenja se članak 29. Direktive o distribuciji osiguranja kako bi se poboljšale i dopunile postojeće odredbe o predugovornim objavama u distribuciji investicijskih proizvoda osiguranja. Time se u članak 29. stavak 1. Direktive o distribuciji osiguranja dodaje zahtjev da se objave informacije o svim troškovima, povezanim naknadama i plaćanjima trećih strana, kao i o njihovu učinku na očekivane povrate.

U skladu s člankom 24.b stavkom 2. Direktive o tržištu financijskih instrumenata i člankom 29. stavkom 4. Direktive o distribuciji osiguranja, ESMA i EIOPA dužne su izraditi nacrt regulatornih tehničkih standarda na temelju prethodnog ispitivanja potrošača kojima će se utvrditi format i terminologija koje bi društva trebala upotrebljavati za objavljivanje informacija o troškovima i naknadama u skladu s Direktivom o tržištu financijskih instrumenata te za predugovorne objave u skladu s Direktivom o distribuciji osiguranja.

Novi članak 24.b stavci 4. i 5. Direktive o tržištu financijskih instrumenata i dodaci u članku 29. stavcima 2. i 3. Direktive o distribuciji osiguranja uključuju zahtjev da investicijska društva te društva za osiguranje i posrednici u osiguranju koji distribuiraju investicijske proizvode osiguranja moraju svim malim ulagateljima i klijentima dostaviti godišnje izvješće u kojem se, među ostalim, navode informacije o troškovima i naknadama, uključujući plaćanja trećih strana, i o uspješnosti. U njima se, ovisno o ponuđenim investicijskim proizvodima, utvrđuju i minimalni zahtjevi za informacije koje treba uključiti u godišnje izvješće. S obzirom na to da su investicijski proizvodi osiguranja, koji se često upotrebljavaju za mirovine, u biti dugoročni, člankom 29. stavkom 3. Direktive o distribuciji osiguranja propisuje se dodavanje elemenata informacija u godišnje izvješće za te proizvode, kao što su prilagođena pojedinačna predviđanja očekivanog ishoda na kraju ugovornog ili preporučenog razdoblja držanja (točka (f)).

Osim toga, člankom 3. stavcima 3. i 5. Direktive o izmjeni predviđa se brisanje članaka 183., 184. i 185. Direktive Solventnost II. U članku 2. stavcima od 11. do 13. ti zahtjevi u pogledu obveznih predugovornih ili postugovornih informacija i određenih zahtjeva u pogledu poslovnog ponašanja modernizirani su i premješteni u Direktivu o distribuciji osiguranja (iz Direktive Solventnost II) izmjenama članaka 18. i 20. te članka 29. stavka 3. Direktive o distribuciji osiguranja. Predloženim novim člankom 20. stavkom 8.a Direktive o distribuciji osiguranja predviđa se standardizirani dokument s informacijama o proizvodu osiguranja za proizvode životnog osiguranja koji nisu investicijski proizvodi osiguranja. Tim novim dokumentom prilagođenim korisnicima dopunit će se već postojeći dokument s informacijama o proizvodu osiguranja za proizvode neživotnog osiguranja i dokument s ključnim informacijama o PRIIP-ovima za investicijske proizvode osiguranja. Konkretno, člankom 2. stavcima od 11. do 13. mijenjaju se zahtjevi Direktive o distribuciji osiguranja koji se odnose na sve proizvode osiguranja i stoga se ne primjenjuju samo na investicijske proizvode osiguranja (posebno u okviru EU-ove strategije ulaganja za male ulagatelje). Time se želi izbjeći fragmentacija pravila o objavljivanju, koja se primjenjuju i na sve proizvode osiguranja i na investicijske proizvode osiguranja.

Zaštita malih ulagatelja od promidžbenih sadržaja i praksi kojima se naglašavaju koristi, a ublažavaju rizici te tako dovode potrošače u zabludu

Prijedlogom se uvodi niz novih odredbi kako bi se otklonio rizik od neuravnoteženih promidžbenih sadržaja ili onih koji dovode u zabludu u kojima se ističu samo koristi te kako bi se pojasnile odgovornosti investicijskih društava i distributera osiguranja u vezi s promidžbenim sadržajima, među ostalim pri korištenju digitalnih kanala i kad se oslanjaju na treće strane.

Člankom 1. stavkom 3. i člankom 2. stavkom 1. točkom (c) uvode se novi podstavci 66. i 67. u članak 4. stavak 1. Direktive o tržištu financijskih instrumenata i novi podstavci 20. i 21. u članak 2. stavak 1. Direktive o distribuciji osiguranja, u kojima se navode definicije promidžbenih sadržaja i praksi.

Člankom 1. stavkom 7. mijenja se članak 9. stavak 3. Direktive o tržištu financijskih instrumenata kako bi se uključio zahtjev da investicijska društva imaju uspostavljenu politiku promidžbenih sadržaja i praksi, koju bi upravljačko tijelo investicijskog društva trebalo definirati, odobriti i nadzirati.

Člankom 1. stavkom 8. točkom (c) uvodi se novi stavak 3.a u članak 16. Direktive o tržištu financijskih instrumenata kako bi se uključio zahtjev da investicijska društva imaju uspostavljene učinkovite organizacijske i administrativne mjere za osiguravanje usklađenosti

sa svim obvezama povezanima s promidžbenim sadržajima i praksama u skladu s člankom 24.c i povezanim delegiranim aktima.

Budući da se Direktivom o distribuciji osiguranja ne predviđaju detaljni organizacijski zahtjevi za posrednike u osiguranju, takvi posebni organizacijski zahtjevi ne bi se mogli uvesti u okviru te direktive.

Člankom 1. stavkom 12. točkom (b) mijenja se članak 24. stavak 2. Direktive o tržištu financijskih instrumenata tako što se od investicijskih društava koja proizvode financijske instrumente zahtijeva da osiguraju usklađenost strategije za distribuciju tih financijskih instrumenata s utvrđenim ciljanim tržištem i u odnosu na sve promidžbene sadržaje i prakse.

Člankom 1. stavkom 13. uvodi se novi članak 24.c u Direktivu o tržištu financijskih instrumenata, a člankom 2. stavkom 18. umeće se novi članak 26.a u Direktivu o distribuciji osiguranja kojim se uvode obveze za investicijska društva, odnosno za društva za osiguranje i posrednike u osiguranju koji distribuiraju investicijske proizvode osiguranja, koje se odnose na promidžbene sadržaje i prakse. Novi članci obuhvaćaju obveze da se jasno utvrde promidžbeni sadržaji i osigura da se na odgovarajući način pripisuju investicijskom društvu, društvu za osiguranje ili posredniku u osiguranju koji ih izrađuje ili se izrađuju za njega. Bitne značajke investicijskog proizvoda ili usluge također bi trebale biti jasno prikazane u svim promidžbenim sadržajima. Promidžbeni sadržaji i prakse također bi se trebali osmisliti, izraditi i pružiti na način koji je pošten, jasan i nedvosmislen te bi trebali uravnoteženo prikazivati rizike i koristi, kao i biti primjereni za ciljanu skupinu ulagatelja kojima su namijenjeni. Ovim se prijedlogom Komisija ovlašćuje za donošenje delegiranog akta kojim se utvrđuju te bitne značajke i uvjeti za odgovarajuće oblikovanje.

Člankom 24.c stavkom 4. Direktive o tržištu financijskih instrumenata i člankom 26.a stavkom 4. Direktive o distribuciji osiguranja predviđa se podjela odgovornosti za sadržaj i korištenje promidžbenih sadržaja između proizvođača i distributera investicijskih proizvoda i investicijskih proizvoda osiguranja.

Člankom 24.c stavkom 5. Direktive o tržištu financijskih instrumenata i člankom 26.a stavkom 5. Direktive o distribuciji osiguranja od država članica zahtijeva se da osiguraju da upravljačka tijela poduzeća dobivaju godišnja izvješća o korištenju promidžbenih sadržaja i strategijama usmjerenima na promidžbene prakse, usklađenosti s obvezama koje se odnose na promidžbene sadržaje i prakse te otkrivenim nepravilnostima i predloženim rješenjima u kojima se navode obveze koje se odnose na promidžbene sadržaje i prakse u skladu s Direktivom o tržištu financijskih instrumenata, odnosno Direktivom o distribuciji osiguranja.

Člankom 24.c stavkom 7. Direktive o tržištu financijskih instrumenata i člankom 26.a stavkom 7. Direktive o distribuciji osiguranja postojeća obveza vođenja evidencije proširuje se na sve promidžbene sadržaje koje izravno ili neizravno izrađuju investicijska društva, društva za osiguranje i posrednici u osiguranju. Obveza obuhvaća razdoblje od pet godina, pri čemu je moguće produljenje do najviše sedam godina na zahtjev nadležnih tijela.

Člankom 24.c stavkom 6. Direktive o tržištu financijskih instrumenata i člankom 26.a stavkom 6. Direktive o distribuciji osiguranja uvodi se zahtjev da države članice osiguraju da nacionalna nadležna tijela imaju potrebne ovlasti za poduzimanje pravodobnih i djelotvornih mjera ako prethodno navedene obveze nisu ispunjene.

Suzbijanje pristranosti u postupku savjetovanja: sukob interesa, poticaji i uvođenje pojačanog ispitivanja „najboljeg interesa” u Direktivu o tržištima financijskih instrumenata i Direktivu o distribuciji osiguranja

Postojeća pravila kojima se uređuje sukob interesa u postupku savjetovanja zbog plaćanja poticaja u Direktivi o tržištu financijskih instrumenata i Direktivi o distribuciji osiguranja su različita. Člankom 1. stavcima 12. i 13. mijenja se članak 24. Direktive o tržištu financijskih instrumenata i uvodi novi članak 24.a Direktive o tržištu financijskih instrumenata, dok se člankom 2. stavcima 20. i 21. mijenja članak 29. Direktive o distribuciji osiguranja i uvodi novi članak 29.a. Njima su obuhvaćene obveze investicijskih društava odnosno društava za osiguranje i posrednika u osiguranju koji distribuiraju investicijske proizvode osiguranja povezane s plaćanjem poticaja.

Osim postojećih zabrana poticaja u smislu neovisnog savjetovanja i upravljanja portfeljem, koje su zadržane u Direktivi o tržištu financijskih instrumenata, člankom 24.a stavkom 2. Direktive o tržištu financijskih instrumenata uvodi se zabrana poticaja koje proizvođači plaćaju distributerima u vezi sa zaprimanjem i prijenosom naloga ili izvršenjem naloga malih ulagatelja ili za njihov račun. Te dvije investicijske usluge obuhvaćaju samo izvršenje bez postojanja savjetodavnog odnosa između investicijskog društva i ulagatelja. Slično tome, člankom 29.a stavkom 1. Direktive o distribuciji osiguranja uvodi se zabrana poticaja koje proizvođači plaćaju distributerima u vezi s prodajom investicijskih proizvoda osiguranja bez usluge savjetovanja i stoga ima isto područje primjene. Takvom djelomičnom zabranom eliminirali bi se poticaji poduzećima da bolje istaknu određene proizvode u svojoj ponudi proizvoda te bi se pogodovalo malim ulagateljima koji ulažu isključivo putem usluga izvršenja bez savjetovanja jer ne bi morali plaćati nikakve naknade zbog plaćanja poticaja.

Konkretno, kad je riječ o Direktivi o tržištu financijskih instrumenata, postojeća izuzeća od zabrana poticaja i dalje bi se primjenjivala na zabranu poticaja za usluge izvršenja bez savjetovanja (npr. plaćanja ili koristi koje omogućuju ili su potrebne za pružanje investicijskih usluga, plaćanja povezana s istraživanjem itd.). Manje nenovčane koristi koje ne premašuju 100 EUR ili su takve veličine i prirode da se ne može smatrati da narušavaju usklađenost s obvezom djelovanja u najboljem interesu malog ulagatelja također su dopuštene ako su jasno objavljene. Osim toga, s obzirom na to da se investicijsko savjetovanje može kombinirati s uslugama izvršavanja naloga te zaprimanja i prijenosa naloga, pri čemu je glavna usluga investicijsko savjetovanje, u članku 24.a Direktive o tržištu financijskih instrumenata pojašnjava se da zabrana poticaja povezana s uslugama izvršavanja naloga te zaprimanja i prijenosa naloga nije primjenjiva na situacije u kojima investicijska društva pružaju savjete istom klijentu za jednu ili više transakcija obuhvaćenih tim savjetovanjem. Zabrana poticaja ne primjenjuje se ni na naknade ili nagrade koje prima ili plaća izdavatelj za usluge provedbe ponude i pokroviteljstva. Kako bi se osiguralo da je potonje izuzeće usmjereno na instrumente koji su važni za izdavateljevu sposobnost prikupljanja sredstava, takvo se izuzeće ne bi trebalo primjenjivati na instrumente koji se smatraju upakiranim investicijskim proizvodima za male ulagatelje.

Uvode se revidirane zaštitne mjere za prodaju uz savjetovanje, kojima se distributera obvezuje da osigura da plaćanje ili primitak poticaja ne narušava usklađenost s njegovom obvezom da postupi pošteno, pravedno i profesionalno u skladu s najboljim interesima svojih ulagatelja te da ulagateljima otkrije postojanje, prirodu i iznos poticaja.

Konkretno, kad je riječ o Direktivi o distribuciji osiguranja, člankom 2. stavkom 22. točkom (d) jačaju se zaštitne mjere za savjetovanje iz članka 30. stavka 5.b i uvodi razlika između

neovisnog i nesamostalnog savjetovanja u skladu s Direktivom o tržištu financijskih instrumenata ako posrednici u osiguranju žele predstaviti svoje savjetovanje kao „neovisno”. To se postiže uvođenjem obvezne umjesto neobvezne kategorije neovisnog savjetovanja za države članice te zabranom prihvaćanja ili davanja poticaja za neovisno savjetovanje. Međutim, takva zabrana ne bi trebala spriječiti posrednike u osiguranju da nude savjete za koje mogu primiti poticaje, pod uvjetom da savjeti nisu predstavljeni kao „neovisni” i da su mali ulagatelji obaviješteni o poticajima u skladu s primjenjivim zahtjevima u pogledu transparentnosti. S obzirom na raznolikost struktura distribucije osiguranja u državama članicama, to također ne bi trebalo spriječiti posrednike u osiguranju koji nisu zaposleni u društvu za osiguranje ili ugovorno povezani s društvom za osiguranje, ali primaju poticaje, da se predstave kao da nisu ugovorno povezani s određenim društvom za osiguranje.

Osim toga, člankom 1. stavkom 12. točkom (a) predlažu se izmjene članka 24. stavka 1.a Direktive o tržištu financijskih instrumenata i članka 2. stavaka 21. i 22., uvodi se novi članak 29.b i mijenja članak 30. Direktive o distribuciji osiguranja radi poboljšanja kvalitete savjeta. Tim se izmjenama dodatno potkrepljuje obveza investicijskih društava, društava za osiguranje i posrednika u osiguranju da djeluju u skladu s najboljim interesom svojih ulagatelja i klijenata uvođenjem novog ispitivanja s jasnim kriterijima koji će se primjenjivati i u okviru Direktive o tržištu financijskih instrumenata i Direktive o distribuciji osiguranja (ispitivanje kojim se zamjenjuje postojeće ispitivanje „povećanja kvalitete usluge” iz Direktive o tržištu financijskih instrumenata i ispitivanje „nenanošenja štete” iz Direktive o distribuciji osiguranja). Kako bi djelovali u najboljem interesu svojih ulagatelja i klijenata, financijski savjetnici moraju barem i. temeljiti svoje savjete na procjeni odgovarajuće palete financijskih proizvoda, ii. preporučiti najisplativije financijske proizvode iz palete prikladnih financijskih proizvoda i iii. ponuditi barem jedan financijski proizvod bez dodatnih značajki koje nisu potrebne za postizanje investicijskih ciljeva klijenta i koje dovode do dodatnih troškova tako da se malim ulagateljima predstave i alternativne i potencijalno jeftinije opcije koje mogu uzeti u obzir. Društva za osiguranje i posrednici u osiguranju koji distribuiraju investicijske proizvode osiguranja moraju, osim toga, osigurati da je osiguranje uključeno u proizvod u skladu sa zahtjevima i potrebama klijenata u pogledu pokriva osiguranja.

Prethodno navedene zaštitne mjere za upravljanje sukobima interesa zamjenjuju postojeće zaštitne mjere kojima se omogućuje plaćanje ili primanje poticaja u mjeri u kojoj povećavaju kvalitetu usluge u skladu s Direktive o tržištu financijskih instrumenata ili nemaju štetan učinak u skladu s Direktivom o distribuciji osiguranja.

U članku 1. stavku 13. i članku 2. stavku 21. predlaže se da se u članak 24.a stavak 8. Direktive o tržištu financijskih instrumenata te članak 29.a stavak 6. Direktive o distribuciji osiguranja uvede klauzula o preispitivanju kojom se od Europske komisije zahtijeva da procijeni učinke plaćanja trećih strana na segment malih ulagatelja tri godine nakon prenošenja ove Direktive kako bi se utvrdilo je li smanjen mogući sukob interesa do kojeg dolazi zbog plaćanja trećih strana.

Izmjena pravila o nadzoru i upravljanju proizvodima kako bi se osiguralo da se ne naplaćuju neopravdani troškovi i da proizvodi malim ulagateljima ostvaruju vrijednost za novac

Kako bi se pooštrila pravila o upravljanju proizvodima i regulirali postupci formiranja cijena te kako bi se ograničila ponuda proizvoda koji ostvaruju malu ili nikakvu „vrijednost za novac” za male ulagatelje, člankom 1. stavkom 9. uvodi se novi članak 16.–a u Direktivu o tržištu financijskih instrumenata, a člankom 2. stavkom 16. mijenja se članak 25. Direktive o distribuciji osiguranja. Predložene izmjene primjenjuju se na PRIIP-ove i investicijske

proizvode osiguranja na razini izdavatelja i distributera proizvoda. Člankom 4. stavkom 1. i člankom 5. stavkom 1. također se jača postupak formiranja cijena kojim se nastoji definirati i preispitati struktura troškova UCITS-a i alternativnih investicijskih fondova (AIF) izmjenom članka 14. i 12. Direktive o UCITS-ima i Direktive o UAIF-ima.

Postojeći okviri za upravljanje proizvodima iz članka 16. stavka 3. Direktive o tržištu financijskih instrumenata prenose se i dopunjuju novim zahtjevima za proizvođače da utvrde postupak formiranja cijena kojim se omogućuju utvrđivanje i kvantifikacija svih troškova i naknada te procjena umanjuju li takvi troškovi i naknade vrijednost za koju se očekuje da će proizvod donijeti (članak 16.–a stavak 1. Direktive o tržištima financijskih instrumenata i članak 25. stavak 1. Direktive o distribuciji osiguranja).

Kad je riječ o PRIIP-ovima, postupak formiranja cijena poboljšana je kako bi se bolje uzeli u obzir troškovi i naknade, uključujući zahtjev da se ne odobravaju proizvodi koji odstupaju od relevantne referentne vrijednosti, osim ako proizvođač može utvrditi da su troškovi i naknade opravdani i proporcionalni (članak 16.–a stavak 1. Direktive o tržištima financijskih instrumenata i članak 25. stavak 2. Direktive o distribuciji osiguranja). Kad je riječ o Direktivi o UCITS-ima isti se učinak postiže dodavanjem novih stavaka od 1.a do 1.e u članak 14., a kad je riječ o Direktivi o UAIF-ima dodavanjem novih stavaka od 1.a do 1.e u članak 12. ESMA-i i EIOPA-i daju se ovlasti da izrade, objave i redovito ažuriraju referentne vrijednosti za troškove i uspješnost s kojima proizvođači moraju usporediti svoje proizvode prije nego što ih ponude na tržištu (članak 16.–a stavak 9. Direktive o tržištu financijskih instrumenata i članak 25. stavak 8. Direktive o distribuciji osiguranja, članak 14. stavak 1.f Direktive o UCITS-ima i članak 12. stavak 1.f Direktive o UAIF-ima).

Kako bi se olakšala izrada referentnih vrijednosti, uvode se obveze za proizvođače i nacionalna nadležna tijela da dostavljaju ESMA-i i EIOPA-i podatke o troškovima, naknadama i uspješnosti PRIIP-ova (članak 16.–a stavak 2. Direktive o tržištu financijskih instrumenata i članak 25. stavak 4. Direktive o distribuciji osiguranja, članak 20.a Direktive o UCITS-ima i članak 24. stavak 2. Direktive o UAIF-ima). Dostavljanje takvih podataka ESMA-i i EIOPA-i vrlo je važan aspekt pristupa vrijednosti za novac. Bez takvih podataka ta tijela ne bi mogla izraditi i poboljšati pouzdane referentne vrijednosti na temelju kojih se mogu mjeriti izgledi da investicijski proizvodi ostvare vrijednost za novac. Kako bi se u najvećoj mogućoj mjeri ograničili troškovi povezani s novim obvezama izvješćivanja i izbjeglo nepotrebno udvostručavanje, skupovi podataka trebali bi se u najvećoj mogućoj mjeri temeljiti na postojećim obvezama objavljivanja.

Jednako kao i za proizvođače proizvoda, uvodi se novi zahtjev za distributere da kvantificiraju troškove distribucije i provedu ukupnu procjenu cijena u odnosu na relevantne referentne vrijednosti troškova i uspješnosti te da pritom uzmu u obzir vlastite procjene proizvođača (članak 16.–a stavak 4. Direktive o tržištima financijskih instrumenata, članak 25. stavak 5. Direktive o distribuciji osiguranja).

Člankom 16.–a stavkom 5. Direktive o tržištu financijskih instrumenata utvrđuju se i obveze distributera da nacionalnim nadležnim tijelima i ESMA-i dostave informacije o troškovima distribucije PRIIP-ova, uključujući pojedinosti o troškovima savjetovanja i poticaja. Člankom 16.–a stavkom 6. obvezuje se distributere PRIIP-ova koje su izdala društva koja nisu investicijska društva ili izdavatelji UCITS-a ili AIF-a da nacionalnim nadležnim tijelima i ESMA-i dostavljaju podatke o troškovima, naknadama i uspješnosti PRIIP-ova.

Kad je riječ o investicijskim proizvodima osiguranja, obveze izvješćivanja nacionalnih nadležnih tijela i EIOPA-e centralizirane su na razini proizvođača jer društva za osiguranje obično imaju potpunu kontrolu nad troškovima koji se naplaćuju klijentu, uključujući troškove distribucije. Distributeri investicijskih proizvoda osiguranja također moraju provjeriti, u okviru svojeg postupka formiranja cijena, postoje li troškovi na razini distribucije koji se ne uzimaju u obzir u postupku formiranja cijena proizvođača. Ako je to slučaj, moraju odmah obavijestiti proizvođača kako bi se troškovi mogli uključiti u centralizirani postupak formiranja cijena i izvješćivanja na razini proizvođača.

Kako bi se osigurao učinkovit nadzor, člankom 16.–a stavkom 7. Direktive o tržištu financijskih instrumenata i člankom 25. stavkom 7. Direktive o distribuciji osiguranja uvodi se zahtjev da investicijska društva, društva za osiguranje i posrednici u osiguranju vode evidenciju o svojim procjenama na razini proizvođača i razini distributera.

Kad je riječ o Direktivi o tržištu financijskih instrumenata, člankom 16.–a stavkom 8. omogućuje se društvima koja proizvode i distribuiraju investicijske proizvode da osiguraju integrirani postupak formiranja cijena.

Postupak formiranja cijena za proizvode pokrivene Direktivom o tržištu financijskih instrumenata trebao bi obuhvaćati i strukturne depozite. Međutim, uzimajući u obzir da su to u načelu prilagođeni proizvodi, postupak izrade referentnih vrijednosti bio bi previše složen. Zbog toga se obveze izvješćivanja ne bi se trebale primjenjivati na tu skupinu PRIIP-ova.

Člankom 16.–a stavkom 9. Direktive o tržištu financijskih instrumenata, člankom 24. Direktive o UAIF-ima, člankom 20.a Direktive o UCITS-ima i člankom 25. stavkom 8. Direktive o distribuciji osiguranja ESMA i EIOPA ovlašćuju se za izradu i objavljivanje referentnih vrijednosti na temelju podataka o troškovima i uspješnosti proizvoda koje su dostavila nacionalna nadležna tijela. Referentne vrijednosti, kao sredstvo za usporedbu, trebale bi postupak formiranja cijena učiniti objektivnijim i na razini proizvodnje i na razini distribucije. Odstupanje od relevantne referentne vrijednosti trebalo bi značiti da su troškovi i naknade previsoki i da proizvod neće ostvariti vrijednost za novac, osim ako se može dokazati drukčije. Usporedbu s referentnim vrijednostima trebalo bi promatrati kao dodatni korak koji bi trebalo provesti u okviru postupka formiranja cijena i temeljiti na dostupnoj relevantnoj referentnoj vrijednosti. Činjenica da referentna vrijednost koja bi se smatrala relevantnom za proizvod nije dostupna ne oslobađa proizvođača ili distributera od obveze dokazivanja opravdanosti i proporcionalnosti troškova i naknada.

Člankom 16.–a stavcima 11. i 12. Direktive o tržištu financijskih instrumenata i člankom 25. stavcima 9. i 10. Direktive o distribuciji osiguranja Komisija, ESMA i EIOPA ovlašćuju se da započnu tehničke pripreme za uspostavu relevantnih referentnih vrijednosti. Takvi temelji uključuju delegirani akt koji Komisija treba izraditi kako bi utvrdila metodologije za razvoj referentnih vrijednosti te kriterije koji bi trebali biti obuhvaćeni pri opravdavanju i dokazivanju proporcionalnosti troškova i naknada. Temelji uključuju i mandat ESMA-e (članak 16.–a stavak 12. Direktive o tržištu financijskih instrumenata) i EIOPA-e (članak 25. stavak 10. Direktive o distribuciji osiguranja) za izradu regulatornih tehničkih standarda za definiranje skupova podataka, standarda podataka i načina izvješćivanja.

Novi članak 16.–a Direktive o tržištu financijskih instrumenata sadržava odredbe o upravljanju proizvodima, a članak 16.a sadržava ažurirana unakrsna upućivanja.

Člankom 4. stavkom 1. i člankom 5. stavkom 1. mijenjaju se članak 14. Direktive o UCITS-ima odnosno članak 12. Direktive o UAIF-ima kako bi se uključile i nove odredbe kojima se osigurava da troškovi nisu neopravdani. Odredbe o neopravdanim troškovima trenutačno su uključene u drugu razinu Direktive o UCITS-ima i Direktive o UAIF-ima te u odredbe treće razine ESMA-e. ESMA je istaknula nedostatak konvergencije u području neopravdanih troškova zbog nepostojanja jasne definicije i jasnog ovlašćivanja na prvoj razini za rad na drugoj razini. Stoga se novim člankom 14. stavcima od 1.a do 1.f Direktive o UCITS-ima i člankom 12. stavcima od 1.a do 1.f Direktive o UAIF-ima utvrđuju uvjeti na temelju kojih se smatra da su troškovi opravdani te se utvrđuju pravila u postupku formiranja cijena kako bi se osiguralo da su ti uvjeti ispunjeni.

Postizanje bolje prilagođenosti ispitivanja primjerenosti i prikladnosti malim ulagateljima

Kako bi se pojasnili i, prema potrebi, proširili zahtjevi koje distributeri moraju ispuniti pri procjeni primjerenosti preporuke ili prikladnosti financijskog proizvoda za malog ulagatelja, člankom 1. stavkom 14. i člankom 2. stavkom 22. mijenjaju se članak 25. Direktive o tržištu financijskih instrumenata i članak 30. Direktive o distribuciji osiguranja.

Prijedlozima se uvodi obveza za investicijska društva te društva za osiguranje i posrednike u osiguranju koji distribuiraju investicijske proizvode osiguranja da ulagateljima i klijentima jasno i jednostavno objasne svrhu procjena te da od njih dobiju sve relevantne informacije koje bi mogle biti potrebne i proporcionalne za procjene. U prijedlogu se pojašnjava da se mali ulagatelji moraju obavijestiti o posljedicama nepružanja točnih i potpunih informacija na kvalitetu procjene putem standardiziranih upozorenja.

Procjene primjerenosti i prikladnosti moraju se provesti pravodobno prije pružanja relevantne investicijske usluge ili prije nego što se klijent obveže ugovorom o osiguranju ili ponudom. Izvešće o procjeni primjerenosti potrebno je dostaviti ulagateljima/klijentima dovoljno vremena prije sklapanja transakcije kako bi ulagatelji, prema potrebi, mogli zatražiti i dobiti dodatna pojašnjenja.

Potreba za diversifikacijom portfelja dodat će se i kao jedan od elemenata koje distributeri trebaju procijeniti pri razmatranju primjerenosti određenog proizvoda ili usluge na temelju informacija dobivenih od ulagatelja ili klijenta, uključujući informacije o svim postojećim portfeljima.

Kako bi se potaknulo pružanje neovisnih i jeftinijih savjeta, prijedlogom se uvodi mogućnost da neovisni savjetnici pružaju savjete samo za određenu paletu diversificiranih, jednostavnih i troškovno učinkovitih financijskih instrumenata. Za te će proizvode distributeri moći provesti procjenu primjerenosti na temelju manje količine informacija o ulagateljima i klijentima. S obzirom na to da je savjetovanje ograničeno na dobro diversificirane i jednostavne proizvode, neće biti potrebna procjena znanja i iskustva ulagatelja, kao ni njihove diversifikacije portfelja.

Kako bi se povećala relevantnost procjene primjerenosti i ojačale zaštitne mjere kojima se mali ulagatelji štite od neprimjerenih ulaganja, proširuje se opseg informacija o ulagatelju i klijentu koje posrednici trebaju pribaviti i procijeniti kako bi obuhvatili i njihovu sposobnost da podnesu potpune ili djelomične gubitke i mogućnosti prihvaćanja rizika. Ako je procjena primjerenosti negativna, posrednik može izvršiti transakciju samo na izričit zahtjev ulagatelja.

Osiguravanje visokih profesionalnih standarda za investicijske savjetnike

Cilj je revidiranih pravila proširiti i uskladiti zahtjeve u pogledu znanja i stručnosti investicijskih savjetnika utvrđene u Direktivi o tržištu financijskih instrumenata i Direktivi o distribuciji osiguranja. Člankom 1. stavkom 13. i člankom 2. stavkom 5. predlažu se izmjene članka 24.d Direktive o tržištu financijskih instrumenata te članka 10. Direktive o distribuciji osiguranja i Priloga I. toj direktivi.

Mijenja se članak 24.d Direktive o tržištu financijskih instrumenata, a posebni zahtjevi koji su trenutačno utvrđeni u smjernicama ESMA-e, zajedno s dodatnim elementom o održivim ulaganjima, uključeni su u novi Prilog V. Direktivi o tržištu financijskih instrumenata. Usklađenost sa zahtjevima mora se dokazati ishodom potvrde. Osim toga, u Direktivu o tržištu financijskih instrumenata uveden je minimalni zahtjev za kontinuirano stručno osposobljavanje, u skladu s postojećim zahtjevima iz Direktive o distribuciji osiguranja. U Direktivi o distribuciji osiguranja zahtjevi u pogledu znanja i stručnosti utvrđeni u Prilogu I. proširuju se i usklađuju na isti način. Sukladnost se mora dokazati potvrdom. Nadalje, kad je riječ o Direktivi o distribuciji osiguranja, zahtjevi u pogledu znanja odnose se na sve posrednike u osiguranju i stoga obuhvaćaju znanje o svim proizvodima osiguranja koji se distribuiraju, a ne samo o investicijskim proizvodima osiguranja.

Kategorizacija klijenata: ublažavanje ograničenja za ulagatelje kako bi se mogli kategorizirati kao profesionalni ulagatelji

Kako bi se osigurala primjerenija kategorizacija klijenata i smanjilo administrativno opterećenje, Prilogom I. ovoj Direktivi mijenja se Prilog II. Direktivi o tržištu financijskih instrumenata, koji sadržava kriterije za utvrđivanje klijenata koji se, na zahtjev, mogu smatrati profesionalnim klijentima. Izmjene uključuju smanjenje kriterija bogatstva s 500 000 EUR na 250 000 EUR i uvođenje mogućeg četvrtog kriterija koji se odnosi na relevantno obrazovanje ili osposobljavanje. Izmjenama se također pravnim subjektima omogućuje da se na zahtjev smatraju profesionalnima ispunjavanjem određenih kriterija bilance, neto prometa i kapitala. U skladu s Direktivom o distribuciji osiguranja nema potrebe za takvim razlikovanjem jer se svi investicijski proizvodi osiguranja smatraju proizvodima za male ulagatelje, pa se takva izmjena ne uvodi.

Bolja provedba nadzora

U okviru paketa predviđene su i mjere za jačanje provedbe nadzora, posebno s obzirom na povećanje broja digitalnih kanala i u pogledu prekograničnog pružanja usluga.

Člankom 1. stavkom 17. i člankom 2. stavkom 6. uvode se izmjene u članak 69. Direktive o tržištu financijskih instrumenata i članak 12. stavak 3. Direktive o distribuciji osiguranja kako bi se nadzornim tijelima omogućilo da upotrebljavaju nadzorne mehanizme i brzo poduzmu mjere za suzbijanje promidžbenih sadržaja koji dovode u zabludu (članak 69. stavak 2. točka (ka)), da ograniče pristup internetskim stranicama koje predstavljaju prijetnju zaštiti ulagatelja (članak 69. stavak 2. točka (v)) i da provode tajne kupnje (članak 69. stavak 2. točka (ca)). Člankom 12. stavkom 3. Direktive o distribuciji osiguranja uvodi se detaljan popis ovlasti koje nacionalna nadležna tijela moraju imati za obavljanje svojih dužnosti u skladu s ovom Direktivom o izmjeni. Ovom se mjerom poboljšava usklađenost Direktive o distribuciji osiguranja s Direktivom o tržištu financijskih instrumenata i povećava učinkovitost i koordinacija nadzora, čime se jača zaštita klijenata koji kupuju proizvode osiguranja i malih ulagatelja. Osim toga, člankom 1. stavkom 4. i člankom 2. stavkom 24. uvode se novi članak 5.a Direktive o tržištu financijskih instrumenata odnosno članak 35.a Direktive o distribuciji osiguranja, kojima se utvrđuju zahtjevi za nadležna tijela da uspostave

odgovarajuće postupke za sprečavanje ponude neovlaštenih investicijskih usluga ili aktivnosti, uključujući povezano oglašavanje, te da uspostave informacijske kanale za obavješćivanje i upozoravanje ulagatelja o takvim uslugama ili aktivnostima, npr. popisima upozorenja dostupnima na internetskim stranicama europskih nadzornih tijela.

Kako bi se poboljšalo izvršavanje nadzora u prekograničnim slučajevima, prijedlog uključuje sljedeće dodatke i promjene:

- člankom 1. stavkom 16. i člankom 2. stavkom 4. umeće se novi članak 35.a u Direktivu o tržištu financijskih instrumenata i članak 9.a u Direktivu o distribuciji osiguranja kako bi se za investicijska društva i distributere osiguranja uvela obveza izvješćivanja o njihovim prekograničnim aktivnostima. Time će se nacionalnim nadležnim tijelima te ESMA-i i EIOPA-i omogućiti bolji pregled opsega prekograničnog pružanja usluga na unutarnjem tržištu, utvrditi područja na koja bi se trebao usmjeriti nadzor i područja u kojima bi mogla biti potrebna bolja suradnja te kodificirati izvješćivanje koje se u velikoj mjeri već provodi na inicijativu ESA-e;
- člankom 1. stavkom 21. i člankom 2. stavkom 7. uvode se novi članak 87.a u Direktivu o tržištu financijskih instrumenata i članak 12.b u Direktivu o distribuciji osiguranja kako bi se predvidjela uspostava platformi za suradnju koje olakšavaju bližu suradnju između nacionalnih nadležnih tijela i europskih nadzornih tijela radi rješavanja prekograničnih pitanja. Tim se člancima ujedno proširuje funkcija ESMA-e i EIOPA-e u složenim prekograničnim slučajevima u kojima uključena nadzorna tijela na platformi za suradnju ne uspiju postići zajedničko stajalište;
- člankom 86. Direktive o tržištu financijskih instrumenata i člancima 5., 8. i 9. Direktive o distribuciji osiguranja već je predviđen mehanizam kojim se državama članicama domaćinima omogućuje poduzimanje mjera predostrožnosti ako nadležno tijelo matične države članice nije na odgovarajući način riješilo slučaj štetnog ponašanja. Člankom 1. stavkom 20. ove Direktive o izmjeni predlaže se izmjena postojećih odredaba kako bi se ubrzala i olakšala suradnja među nacionalnim nadležnim tijelima olakšavanjem razmjene informacija i pojednostavnjenjem uvjeta pod kojima tijelo domaćin može poduzeti mjere (ako nadležno tijelo matične države članice ne djeluje ili ne djeluje na odgovarajući način). Nadležna tijela moći će se izravno pozivati na nalaze nadležnog tijela domaćina koje pokreće postupak ako se na njihovu državnom području zamijete slične štetne aktivnosti, a matično tijelo ne poduzima odgovarajuće mjere za njihovo suzbijanje. Člankom 2. stavkom 3. predviđaju se slične izmjene u članku 5. Direktive o distribuciji osiguranja.

Cilj je članka 1. stavka 5., članka 1. stavka 6. i članka 2. stavka 2. ojačati konvergenciju nadzora u pogledu izdavanja odobrenja za rad društvima izmjenom članka 7. stavka 3., članka 7. stavka 3.a i članka 8. Direktive o tržištu financijskih instrumenata te članka 3. stavka 5. i članka 3. stavka 5.a Direktive o distribuciji osiguranja, pri čemu bi nadležna tijela trebala razmjenjivati informacije, koje centraliziraju ESMA i EIOPA, o razlozima zbog kojih su odbila ili oduzela odobrenje za rad investicijskom društvu ili registraciju posrednika u osiguranju. Slično tome, člankom 1. stavkom 11. ove Direktive umeću se dva nova stavka, članak 21. stavak 3. i članak 21. stavak 4. Direktive o tržištu financijskih instrumenata kako bi se pojasnilo da ESMA ili bilo koja država članica domaćin može zatražiti od nadležnog tijela matične države članice da preispita ispunjava li određeno društvo i dalje uvjete za odobrenje za rad.

Promicanje financijske pismenosti

Kako bi se osiguralo da države članice podupiru mjere financijskog obrazovanja na nacionalnoj razini kako bi postojeći i potencijalni mali ulagatelji mogli odgovorno ulagati, člankom 1. stavkom 22. odnosno člankom 2. stavkom 9. umeće se novi članak 88.a u Direktivu o tržištu financijskih instrumenata i članak 16.a u Direktivu o distribuciji osiguranja.

Prijedlog

DIREKTIVE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA**o izmjeni direktiva (EU) 2009/65/EZ, 2009/138/EZ, 2011/61/EU, 2014/65/EU i (EU) 2016/97 s obzirom na pravila Unije o zaštiti malih ulagatelja**

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 53. stavak 1. i članak 62.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacрта zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora³³,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom,

budući da:

- (1) Osigurati da potrošači mogu u potpunosti iskoristiti prilike za ulaganja koje se nude na tržištima kapitala među glavnim je ciljevima unije tržišta kapitala. Da bi to mogli učiniti, moraju imati potporu regulatornog okvira koji im omogućuje donošenje odluka o ulaganju koje odgovaraju njihovim potrebama i ciljevima te koji ih na odgovarajući način štiti na jedinstvenom tržištu. Paketom mjera u okviru strategije EU-a za male ulagatelje nastoje se ukloniti utvrđeni nedostaci.
- (2) Direktive 2009/65/EZ³⁴, 2009/138/EZ³⁵, 2011/61/EU³⁶, 2014/65/EU³⁷ i (EU) 2016/97³⁸ Europskog parlamenta i Vijeća namijenjene su zaštiti malih ulagatelja i povećanju povjerenja i sposobnosti malih ulagatelja za donošenje važnih financijskih odluka. Komisija je pri evaluaciji

³³ SL C , , str. .³⁴ Direktiva 2009/65/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o usklađivanju zakona i drugih propisa u odnosu na subjekte za zajednička ulaganja u prenosive vrijednosne papire (SL L 302, 17.11.2009., str. 32.).³⁵ Direktiva 2009/138/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2009. o osnivanju i obavljanju djelatnosti osiguranja i reosiguranja (Solventnost II) (SL L 335, 17.12.2009., str. 1.).³⁶ Direktiva 2011/61/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 8. lipnja 2011. o upraviteljima alternativnih investicijskih fondova i o izmjeni direktiva 2003/41/EZ i 2009/65/EZ te uredbi (EZ) br. 1060/2009 i (EU) br. 1095/2010 (SL L 174, 1.7.2011., str. 1.).³⁷ Direktiva 2014/65/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o tržištu financijskih instrumenata i izmjeni Direktive 2002/92/EZ i Direktive 2011/61/EU (SL L 173, 12.6.2014., str. 349.).³⁸ Direktiva (EU) 2016/97 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. siječnja 2016. o distribuciji osiguranja (SL L 26, 2.2.2016., str. 19.).

i procjeni tog okvira utvrdila niz važnih problema, uključujući poteškoće koje mali ulagatelji imaju s razumijevanjem i uspoređivanjem ponuda za ulaganja na temelju dokumentacije o objavljivanju koja nije dovoljno relevantna i detaljna da bi im pomogla donijeti odluku. Osim toga, rad Komisije ukazao je na sve veće rizike povezane s promidžbenim sadržajima i praksama koje dovode u zabludu te se nude digitalnim kanalima i na nedostatke u načinu proizvodnje i distribucije proizvoda koji mogu dovesti do neopravdano visokih troškova za male ulagatelje. Komisija je u svojem radu ukazala i na rizike od pristranosti u postupku savjetovanja o ulaganjima.

- (3) Plaćanja trećih strana, kao što su naknade, provizije ili bilo kakve novčane ili nenovčane koristi koje isplaćuju ili primaju investicijska društva, društva za osiguranje i posrednici od osoba koje nisu ulagatelji ili klijenti, koje se nazivaju i „poticaji”, imaju važnu ulogu u distribuciji investicijskih proizvoda za male ulagatelje u Uniji. Postojeća pravila osmišljena za upravljanje sukobom interesa u direktivama (EU) 2014/65 i (EU) 2016/97, među ostalim ograničenja i transparentnost u pogledu plaćanja poticaja, nisu se pokazala dovoljno učinkovitima za ublažavanje štete koju trpe potrošači i dovela su do različitih razina zaštite malih ulagatelja u različitim segmentima proizvoda i distribucijskim kanalima. Stoga je potrebno dodatno pojačati okvir za zaštitu ulagatelja kako bi se osigurala ujednačena zaštita najboljih interesa malih ulagatelja u cijeloj Uniji. S obzirom na mogući negativni učinak zbog uvođenja potpune zabrane poticaja, primjereno je primijeniti pristup u više faza i najprije proširiti zahtjeve koji se odnose na plaćanja i primanje poticaja kako bi se uzeli u obzir mogući sukobi interesa i osigurala bolja zaštita malih ulagatelja te, u drugoj fazi, preispitala djelotvornost okvira i predložile alternativne mjere u skladu s pravilima za bolju regulativu, uključujući, prema potrebi, moguću zabranu poticaja.
- (4) Kako bi se uklonila sva šteta koju trpe potrošači koja je posljedica plaćanja i primanja poticaja za prodaju bez usluge savjetovanja, primjereno je zabraniti plaćanje i primanje takvih poticaja. Kad je riječ o Direktivi (EU) 2014/65 takva bi zabrana obuhvaćala izvršavanje ili zaprimanje i prijenos naloga, a kad je riječ o Direktivi (EU) 2016/97 prodaju bez savjetovanja. Kako bi se izbjeglo ograničavanje sposobnosti izdavatelja da prikupljaju financijska sredstva, ta se zabrana ne bi trebala primjenjivati na plaćanja povezana s uslugama pokroviteljstva ili provedbe ponude koje se pružaju izdavatelju ako investicijsko društvo pruža i usluge izvršenje naloga ili zaprimanja i prijenosa naloga krajnjem ulagatelju. Osim toga, investicijsko savjetovanje često se kombinira s pružanjem usluge izvršenja ili primanja i prijenosa naloga. U tim slučajevima, s obzirom na to da je glavna usluga investicijsko savjetovanje, zabrana se ne bi trebala primjenjivati na uslugu izvršavanja ili zaprimanja i prijenosa naloga koja se odnosi na jednu ili više transakcija tog klijenta obuhvaćenu tim savjetovanjem. Manje novčane koristi koje ne premašuju 100 EUR ili su takve veličine i prirode da se ne može smatrati da dovode u pitanje usklađenost s obvezom djelovanja u najboljem interesu malog ulagatelja također su dopuštene ako su jasno objavljene.
- (5) Kako bi se osiguralo da se male ulagatelje ne dovodi u zabludu, u Direktivi (EU) 2016/97 važno je propisati da, u skladu s postojećim pravilima iz Direktive (EU) 2014/65, posrednici u osiguranju koji svoje klijente informiraju o tome da pružaju neovisne savjete ne bi trebali prihvaćati poticaje za takvo savjetovanje. To pravilo ne bi trebalo spriječiti posrednike u osiguranju koji klijentima nude savjete da prihvate poticaje, pod uvjetom da se savjeti ne predstavljaju kao neovisni, da su klijenti obaviješteni o poticajima u skladu s primjenjivim zahtjevima u pogledu transparentnosti te da se poštuju drugi pravni zahtjevi, uključujući zahtjev da djeluju u najboljem interesu klijenata.

- (6) Postojeće zaštitne mjere kojima se uvjetuje plaćanje ili primitak poticaja, kojima se u skladu s Direktivom (EU) 2014/65 zahtijeva da poticanje bude osmišljeno kako bi se povećala kvaliteta usluge koja se pruža ulagatelju, ili koji u skladu s Direktivom (EU) 2016/97 ne bi trebali imati negativan učinak na kvalitetu usluge koja se pruža klijentu, nisu dovoljno učinkovito smanjile sukob interesa. Stoga je primjereno ukinuti te kriterije i uvesti novi, zajednički test, i u Direktivu (EU) 2014/65 i u Direktivu (EU) 2016/97, kojim se dodatno pojašnjava kako bi financijski savjetnici trebali primjenjivati načelo djelovanja u najboljem interesu ulagatelja. Financijski savjetnici trebali bi svoje savjete temeljiti na odgovarajućoj paleti financijskih proizvoda. Nakon što utvrde prikladne instrumente za svoje klijente, trebali bi im preporučiti najisplativije slične proizvode. Osim toga, financijski savjetnici ujedno bi trebali sustavno preporučiti barem jedan proizvod bez značajki koje možda nisu potrebne za postizanje investicijskog cilja ulagatelja kako bi se malim ulagateljima predstavile i alternativne i po mogućnosti jeftinije opcije koje treba razmotriti. Takve značajke mogu uključivati, na primjer, fondove sa strategijom ulaganja koja podrazumijeva veće troškove, kapitalno jamstvo i strukturirane proizvode s elementima zaštite od rizika. Ako savjetnici odluče preporučiti i proizvod s dodatnim značajkama koje uključuju dodatne troškove za ulagatelja ili klijenta, trebali bi izričito navesti razlog za takvu preporuku i objaviti dodatne troškove. Kad je riječ o investicijskim proizvodima osiguranja savjetnici bi se ujedno trebali pobrinuti za to da je osiguranje uključeno u proizvod u skladu sa zahtjevima i potrebama klijenata u pogledu pokrića osiguranja.
- (7) Postojeće zahtjeve za objavljivanje poticaja trebalo bi dodatno proširiti kako bi se osiguralo da mali ulagatelji razumiju opći koncept poticaja, mogućnost sukoba interesa te učinak poticaja na ukupne troškove i očekivane povrate.
- (8) Kako bi se omogućio razvoj neovisnog savjetovanja uz razuman trošak, neovisnim savjetnicima trebalo bi omogućiti da malim ulagateljima pružaju savjete o dobro diversificiranim, jednostavnim i troškovno učinkovitim proizvodima na temelju manjeg skupa podataka prikupljenih za procjenu primjerenosti. Opseg takvih savjeta trebao bi biti jasno objavljen malim ulagateljima dovoljno vremena prije pružanja savjeta. S obzirom na raznolikost prirode proizvoda za koje se provode savjetovanja, od neovisnih financijskih savjetnika ne bi trebalo zahtijevati da od ulagatelja dobiju i procjenjuju informacije koje se odnose na njihovo znanje i iskustvo ili postojeće portfelje.
- (9) Kako bi se procijenila učinkovitost tih mjera, tri godine nakon datuma stupanja na snagu ove Direktive i nakon savjetovanja s Europskim nadzornim tijelom za vrijednosne papire i tržišta kapitala („ESMA”) i Europskim nadzornim tijelom za osiguranje i strukovno mirovinsko osiguranje („EIOPA”), Komisija bi trebala pripremiti izvješće o učincima plaćanja trećih strana na ulaganja malih ulagatelja koje bi, prema potrebi, trebalo biti popraćeno prijedlozima za daljnje jačanje okvira.
- (10) Visina troškova i naknada povezanih s investicijskim proizvodima i investicijskim proizvodima osiguranja može znatno utjecati na povrate od ulaganja, što malim ulagateljima možda nije uvijek vidljivo. Kako bi se osiguralo da proizvodi nude vrijednost za novac malim ulagateljima, države članice trebale bi osigurati da društva kojima je izdano odobrenje za rad u skladu s Direktivom (EU) 2014/65 ili Direktivom (EU) 2016/97 za proizvodnju ili distribuciju investicijskih proizvoda imaju jasne postupke formiranja cijena koji omogućuju jasno utvrđivanje i kvantifikaciju svih troškova koji se naplaćuju malim ulagateljima te da su osmišljeni tako da se osigura da su troškovi i naknade koji su uključeni u investicijske proizvode ili koji su povezani s njihovom distribucijom opravdani i proporcionalni s obzirom na značajke, ciljeve, strategiju i očekivanu uspješnost proizvoda.

- (11) Budući da strukturu naplate za paket investicijskih proizvoda za male ulagatelje oblikuje ponuditelj, na njemu je da procijeni jesu li troškovi i naknade uključeni u investicijske proizvode opravdani i proporcionalni. Na temelju tih procjena distributeri bi trebali provesti slične procjene kako bi se dodatno uzeli u obzir troškovi distribucije i drugi troškovi koji već nisu uključeni u proizvođačevu procjenu.
- (12) Postupak formiranja cijena, koji se provodi i na razini proizvođača i distributera, trebao bi, kao dio okvira za upravljanje proizvodima, poboljšati postojeći koncept prema kojem bi investicijski proizvodi namijenjeni određenom ciljanom tržištu trebali biti oblikovani tako da donose vrijednost tom ciljanom tržištu.
- (13) Kako bi postupak formiranja cijena postao objektivniji i kako bi se proizvođačima, distributerima i nadležnim tijelima osiguralo sredstvo za učinkovitu usporedbu troškova različitih investicijskih proizvoda iste vrste, ESMA i EIOPA trebale bi izraditi referentne vrijednosti na temelju podataka o troškovima i uspješnosti investicijskih proizvoda, koje bi proizvođači i distributeri trebali uzeti u obzir u svojim postupcima formiranja cijena. Ako rezultat usporedbe s relevantnom referentnom vrijednošću upućuje na to da troškovi i uspješnost za ulagatelje nisu usklađeni s referentnom vrijednošću, proizvod se ne bi trebao prodavati malim ulagateljima, osim ako se dodatnim ispitivanjem i daljnjim procjenama utvrdi da proizvod ipak nudi vrijednost za novac ciljanom tržištu, na primjer kad je riječ o proizvodu koji sadržava dodatne posebne značajke koje bi se smatrale relevantnima za određenu skupinu ulagatelja s utvrđenim posebnim potrebama i ciljevima, ali koje nisu iskazane u opisu skupine investicijskih proizvoda za koje je referentna vrijednost utvrđena.
- (14) Kako bi pomogla proizvođačima i distributerima u njihovim procjenama, Komisija bi trebala biti ovlaštena za donošenje delegiranih akata kojima se definiraju kriteriji koji će se koristiti pri utvrđivanju opravdanosti i proporcionalnosti troškova i uspješnosti.
- (15) Kako bi se ESMA-i i EIOPA-i omogućilo da razviju pouzdane referentne vrijednosti koje se temelje na pouzdanim podacima, od proizvođača i distributera investicijskih proizvoda trebalo bi zahtijevati da nadležnim tijelima dostavljaju potrebne podatke koji će se proslijediti ESMA-i i EIOPA-i. Kako bi se u najvećoj mogućoj mjeri ograničili troškovi povezani s novim obvezama izvješćivanja i izbjeglo nepotrebno udvostručavanje, skupovi podataka trebali bi se u najvećoj mogućoj mjeri temeljiti na obvezama objavljivanja i izvješćivanja koje proizlaze iz prava Unije. ESMA i EIOPA trebale bi izraditi regulatorne tehničke standarde za utvrđivanje skupova podataka, standarda podataka te metoda i oblika za informacije koje se dostavljaju.
- (16) Na određene izdavatelje financijskih instrumenata koji su obuhvaćeni definicijom upakiranih investicijskih proizvoda za male ulagatelje u skladu s člankom 4. stavkom 1. Uredbe (EU) br. 1286/2014 ne smiju se primjenjivati obveze izvješćivanja utvrđene u članku 16.–a stavku 2. ni bilo koja druga jednakovrijedna obveza izvješćivanja. U takvim slučajevima investicijsko društvo koje nudi ili preporučuje takve financijske instrumente trebalo bi svojim matičnim nadležnim tijelima dostaviti pojedinosti o troškovima i naknadama te značajkama tih proizvoda. Obveze izvješćivanja koje obuhvaćaju prethodno navedene podatke, utvrđene u regulatornom paketu Direktive o UCITS-ima i Direktive o UAIF-ima, trebale bi se smatrati jednakovrijednima.
- (17) S obzirom na veliku raznolikost ponuda investicijskih proizvoda za male ulagatelje, izrada referentnih vrijednosti koju provode ESMA i EIOPA trebala bi se odvijati postupno tako da se počne od investicijskih proizvoda koje najčešće kupuju mali ulagatelji i zatim postupno nadovezuje na iskustvo stečeno tijekom vremena kako bi se proširila paleta proizvoda koju obuhvaćaju i poboljšala njihova kvaliteta.

- (18) Direktivama 2009/65/EZ i 2011/61/EU zahtijeva se da alternativni investicijski fondovi (AIF-i) i društva za upravljanje subjektima za zajednička ulaganja u prenosive vrijednosne papire (UCITS) obavljaju svoje djelatnosti s pažnjom dobrog stručnjaka u najboljem interesu investicijskog fonda kojim upravljaju i njihovih ulagatelja. Društva za upravljanje AIF-ima i UCITS-ima trebala bi stoga spriječiti naplaćivanje neopravdanih troškova investicijskim fondovima i njihovim ulagateljima. Od društava za upravljanje AIF-ima i UCITS-ima trebalo bi zahtijevati da uspostave dobar postupak formiranja cijena koji bi trebao obuhvaćati utvrđivanje, analizu i pregled troškova koji se izravno ili neizravno naplaćuju investicijskim fondovima ili njihovim imateljima udjela, a koje stoga snose ulagatelji. Trebalo bi smatrati da su troškovi opravdani ako su u skladu s predugovornom dokumentacijom UCITS-a i AIF-a, ako su nužni za njihovo funkcioniranje i ako su pravedni za ulagatelje.
- (19) Društva za upravljanje UCITS-ima i AIF-ima trebala bi nadoknaditi ulagateljima neopravdane troškove, među ostalim ako su troškovi pogrešno izračunani na štetu ulagatelja, te o tome obavijestiti nadležna tijela, financijske revizore investicijskih fondova i njihove upravitelje te depozitara tih fondova. Kako bi se poboljšalo izvršenje i postigli konkretni rezultati za male ulagatelje, potrebno je usklađivanje administrativnih ovlasti i ovlasti sankcioniranja država članica. Obvezu naknade štete ulagateljima trebalo bi dodati kao moguću administrativnu mjeru i sankciju kako bi ta mogućnost postojala u svim državama članicama.
- (20) Postupkom formiranja cijena u skladu s direktivama 2009/65/EZ i 2011/61/EU trebalo bi osigurati da su troškovi koje snose mali ulagatelji opravdani i proporcionalni značajkama proizvoda, a posebno cilju i strategiji ulaganja, razini rizika i očekivanim povratima fondova kako bi UCITS-i i AIF-i ulagateljima pružili vrijednost za novac. Društva za upravljanje UCITS-ima i AIF-ima trebala bi i dalje biti odgovorna za kvalitetu svojeg postupka formiranja cijena. Posebno bi trebala osigurati da su troškovi usporedivi s tržišnim standardima, među ostalim usporedbom troškova fondova sa sličnim investicijskim strategijama i značajkama dostupnima u javno dostupnim bazama podataka. Međutim, kako bi postupak formiranja cijena bio objektivniji i kako bi se društvima za upravljanje UCITS-ima i AIF-ima te nadležnim tijelima osigurao alat koji omogućuje učinkovitu usporedbu troškova investicijskih proizvoda iste vrste, ESMA bi trebala izraditi referentne vrijednosti, na temelju podataka o troškovima i uspješnosti investicijskih proizvoda koji se dostavljaju ESMA-i u okviru nadzornog izvješćivanja, na temelju kojih se može provesti procjena vrijednosti za novac, uz ostale kriterije uključene u postupak formiranja cijena društava za upravljanje UCITS-ima i AIF-ima. S obzirom na prioritet Komisije da se izbjegne nepotrebno administrativno opterećenje i pojednostavne zahtjevi za izvješćivanje, te bi se referentne vrijednosti trebale temeljiti na postojećim podacima iz javnih objava i nadzornog izvješćivanja, osim ako su iznimno potrebni dodatni podaci. Investicijski fondovi koji nude malu vrijednost za novac ili odstupaju od ESMA-inih referentnih vrijednosti ne bi se trebali nuditi malim ulagateljima, osim ako se daljnjom procjenom utvrdi da proizvod ipak nudi vrijednost za novac. Procjenu i poduzete mjere trebalo bi evidentirati i dostaviti nadležnim tijelima na njihov zahtjev.
- (21) Komisija bi trebala biti ovlaštena za donošenje delegiranih akata kojima se utvrđuju minimalni zahtjevi za postupak formiranja cijena kako bi se spriječilo naplaćivanje neopravdanih troškova UCITS-ima, AIF-ima i njihovim imateljima udjela te za provedbu procjene vrijednosti za novac i, prema potrebi, za poduzimanje korektivnih mjera ako troškovi nisu opravdani ili proporcionalni očekivanim povratima UCITS-a i AIF-a, ako su dostupni, njihovoj razini rizika, investicijskom cilju i strategiji te za evidentiranje takve procjene i mjera.
- (22) Znanje i stručnost osoblja od presudne su važnosti za pružanje kvalitetnih savjeta. Standardi onoga što se smatra potrebnim znatno se razlikuju za savjetnike koji djeluju u skladu s

Direktivom 2014/65/EU, Direktivom (EU) 2016/97 i na temelju neusklađenog nacionalnog prava. Kako bi se poboljšala kvaliteta savjetovanja i osigurali jednaki uvjeti u cijelom EU-u, trebalo bi utvrditi pojačane minimalne zajedničke standarde o potrebnim zahtjevima u pogledu znanja i stručnosti. To je posebno važno s obzirom na veću složenost i stalne inovacije u oblikovanju financijskih instrumenata i investicijskih proizvoda osiguranja te sve veću važnost pitanja povezanih s održivosti. Države članice trebale bi zahtijevati od investicijskih društava i distributera osiguranja i reosiguranja da osiguraju da fizičke osobe koje pružaju usluge investicijskog savjetovanja u ime investicijskog društva ili kao posrednici u osiguranju te predmetni zaposlenici društava za osiguranje i posrednika u osiguranju posjeduju znanje i stručnost potrebne za ispunjavanje svojih obveza. Kako bi se ulagateljima, klijentima i nadležnim tijelima osiguralo da je razina znanja i stručnosti takvih fizičkih osoba i posrednika u osiguranju te zaposlenika društava za osiguranje i posrednika u osiguranju u skladu s potrebnim standardima, takvo znanje i stručnost trebalo bi dokazati potvrdom. Redovito stručno usavršavanje i osposobljavanje važni su kako bi se osiguralo održavanje i ažuriranje znanja i stručnosti osoblja koje savjetuje ulagatelje o investicijskim proizvodima ili im ih prodaje ili savjetuje klijente o investicijskim proizvodima osiguranja ili im ih prodaje. Zato treba zahtijevati da fizičke osobe koje pružaju usluge investicijskog savjetovanja pohađaju minimalni broj sati stručnog osposobljavanja i usavršavanja godišnje i da potvrdom dokažu da su uspješno završili takvo osposobljavanje i usavršavanje.

- (23) Investicijske usluge sve se više pružaju digitalnim sredstvima što dovodi do novih mogućnosti za male ulagatelje. Isto tako, te usluge investicijskim društvima i distributerima osiguranja omogućuju bržu distribuciju investicijskih proizvoda i usluga široj skupini malih ulagatelja, što može dovesti do dodatnih rizika. Nadležna tijela stoga bi trebala imati ovlasti i postupke koji su primjereni za brzo uklanjanje neusklađenosti s postojećim pravilima, među ostalim kad se pružaju digitalnim sredstvima i ako ih pružaju neovlašteni subjekti. Stoga je primjereno da nadležna tijela mogu poduzeti potrebne mjere kad imaju utemeljene razloge vjerovati da fizička ili pravna osoba pruža investicijske usluge bez propisnog odobrenja ili da posrednik u osiguranju ili društvo za osiguranje distribuira investicijske proizvode osiguranja bez registracije ili odobrenja za rad. Ako se ta djelovanja odnose na fizičku osobu, objava odluke nadležnog tijela trebala bi i dalje podlijezati procjeni proporcionalnosti objave osobnih podataka iz članka 71. stavka 1. za svaki pojedini slučaj. Nadležna tijela trebala bi obavijestiti ESMA-u i EIOPA-u o takvom ponašanju, a te bi agencije trebale konsolidirati i objavljivati sve povezane odluke koje izdaju nadležna tijela kako bi na temelju tih informacija mali ulagatelji mogli utvrditi moguće prijevare. Kad je riječ o fizičkim osobama, kako bi se izbjegla objava osobnih informacija koju nadležno tijelo smatra neproporcionalnom pri objavi konsolidiranog popisa svih odluka koje su izdala nadležna tijela, ESMA i EIOPA trebale bi se suzdržati od objavljivanja bilo kakvih dodatnih informacija povrh onih koje je objavilo samo nadležno tijelo.
- (24) Pružanje prekograničnih investicijskih usluga od presudne je važnosti za razvoj unije tržišta kapitala, a pravilna provedba pravila ključan je element jedinstvenog tržišta. Iako je kod prekograničnog pružanja usluga za nadzor investicijskog društva odgovorna matična država članica, jedinstveno tržište oslanja se na povjerenje koje proizlazi iz odgovarajućeg nadzora nad investicijskim društvima koji provode nadležna matična tijela. Načelo uzajamnog priznavanja zahtijeva djelotvornu suradnju između matične države članice i države članice domaćina kako bi se osiguralo održavanje dostatne razine zaštite ulagatelja. Direktivom (EU) 2014/65 već je predviđen mehanizam kojim se, pod strogim uvjetima i ako matična država članica ne poduzme odgovarajuće mjere, nadležnim tijelima država članica domaćina omogućuje poduzimanje mjera predostrožnosti radi zaštite ulagatelja. Kako bi se olakšala suradnja među nadležnim tijelima i dodatno pojačale mjere nadzora, taj bi mehanizam trebalo pojednostavniti, a nadležna

tijela koja na svojem državnom području primijete vrlo slično ili istovjetno ponašanje kao što je ono na koje je već ukazalo drugo tijelo trebala bi imati mogućnost pri pokretanju postupka na temelju članka 86. Direktive (EU) 2014/65 pozvati se na nalaze tog drugog tijela koje je pokrenulo postupak.

- (25) U obavijesti o putovnici u skladu s direktivama (EU) 2014/65 i (EU) 2016/97 ne treba navesti informacije o opsegu prekograničnih usluga. Kako bi se ESMA-i, EIOPA-i i nadležnim tijelima omogućilo pravilno razumijevanje opsega prekograničnih usluga i kako bi im se omogućilo da svoje nadzorne aktivnosti prilagode tim prekograničnim uslugama, nadležna tijela trebala bi prikupljati informacije o pružanju takvih usluga. Ako investicijsko društvo ili posrednik u osiguranju pruža usluge klijentima koji se nalaze u drugoj državi članici, investicijsko društvo ili posrednik u osiguranju trebali bi svojem nadležnom tijelu dostaviti osnovne informacije o tim uslugama. Za potrebe proporcionalnosti taj se zahtjev za izvješćivanje ne bi trebao primjenjivati na društva koja pružaju usluge za manje od 50 ulagatelja na prekograničnoj osnovi. Nadležna tijela trebala bi te informacije staviti na raspolaganje ESMA-i i EIOPA-i, koje bi pak te informacije trebale učiniti dostupnima svim nadležnim tijelima i objaviti godišnje statističko izvješće o prekograničnim uslugama. Kako bi se što više ograničili troškovi povezani s obvezama izvješćivanja povezanima s prekograničnim aktivnostima i izbjeglo nepotrebno udvostručavanje, informacije bi se u najvećoj mogućoj mjeri trebale temeljiti na postojećim obvezama objavljivanja i izvješćivanja.
- (26) Kako bi se potaknula konvergencija nadzora i olakšala suradnja među nadležnim tijelima, ESMA bi trebala moći uspostaviti platforme za suradnju na vlastitu inicijativu ili na inicijativu jednog ili više nadležnih tijela ako postoje opravdani razlozi za sumnju da bi pružanje prekograničnih investicijskih usluga moglo biti štetno za ulagatelje i ako takve aktivnosti imaju znatan udio na tržištu države članice domaćina. EIOPA, koja već ima ovlast za uspostavu platformi za suradnju na temelju članka 152.b Direktive 2009/138/EZ, trebala bi imati iste ovlasti u pogledu djelatnosti distribucije osiguranja na temelju Direktive (EU) 2016/97 jer se slična pitanja prekograničnog nadzora mogu pojaviti i u području distribucije osiguranja. Ako postoji ozbiljna sumnja da bi određene prekogranične usluge mogle biti štetne za ulagatelje i ako nadzorna tijela uključena u platforme za suradnju ne mogu postići dogovor o pitanjima povezanima s investicijskim društvom ili distributerom osiguranja koji posluje na prekograničnoj osnovi, ESMA i EIOPA mogu u skladu s člankom 16. Uredbe (EU) br. 1095/2010 Europskog parlamenta i Vijeća³⁹ i Uredbe (EU) br. 1094/2010 Europskog parlamenta i Vijeća⁴⁰ izdati preporuku nadležnom tijelu matične države članice da razmotri sumnje drugih relevantnih nadležnih tijela i pokrene zajednički izravni nadzor zajedno s drugim predmetnim nadležnim tijelima.
- (27) Troškovi, povezane naknade i plaćanja trećih strana povezana s investicijskim proizvodima mogu znatno utjecati na očekivane povrate. Objava takvih naknada povezanih s troškovima i plaćanja trećih strana važan su aspekt zaštite ulagatelja. Malim ulagateljima trebalo bi dovoljno vremena prije donošenja odluke o ulaganju iznijeti jasne informacije o troškovima, povezanim naknadama i plaćanjima trećih strana. Kako bi se poboljšala usporedivost takvih troškova,

³⁹ Uredba (EU) br. 1094/2010 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. studenoga 2010. o osnivanju Europskog nadzornog tijela (Europsko nadzorno tijelo za osiguranje i strukovno mirovinsko osiguranje), o izmjeni Odluke br. 716/2009/EZ i o stavljanju izvan snage Odluke Komisije 2009/79/EZ (SL L 331, 15.12.2010., str. 48.).

⁴⁰ Uredba (EU) br. 1095/2010 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. studenoga 2010. o osnivanju europskog nadzornog tijela (Europskog nadzornog tijela za vrijednosne papire i tržišta kapitala), izmjeni Odluke br. 716/2009/EZ i stavljanju izvan snage Odluke Komisije 2009/77/EZ (SL L 331, 15.12.2010., str. 84.).

povezanih naknada i plaćanja trećih strana, takve bi se informacije trebale davati na standardizirani način. Regulatornim tehničkim standardima trebalo bi odrediti i uskladiti sadržaj i oblik objava koje se odnose na takve troškove, povezane naknade i plaćanja trećih strana, uključujući objašnjenja koja bi investicijska društva trebala pružiti malim ulagateljima, osobito u pogledu plaćanja trećih strana.

- (28) Kako bi se dodatno povećala transparentnost, mali ulagatelji i klijenti trebali bi dobiti periodični pregled svojih ulaganja. Zbog toga bi društva koja pružaju investicijske usluge zajedno s uslugama čuvanja i administriranja financijskih instrumenata ili posrednici u osiguranju i društva za osiguranje koji distribuiraju investicijske proizvode osiguranja trebali svojim malim ulagateljima i klijentima dostaviti godišnje izvješće koje bi trebalo sadržavati pregled proizvoda koje ti ulagatelji i klijenti drže, svih troškova, povezanih naknada i plaćanja trećih strana te svih plaćanja, uključujući dividende i kamate koje su ulagatelji ili klijenti platili i primili tijekom razdoblja od jedne godine, zajedno s pregledom uspješnosti tih financijskih proizvoda. To godišnje izvješće trebalo bi malim ulagateljima omogućiti bolje razumijevanje učinka tih elemenata na uspješnost njihova portfelja. Za investicijske usluge koje se sastoje samo od zaprimanja, prijenosa i izvršavanja naloga, godišnje izvješće trebalo bi sadržavati sve troškove, povezane naknade i plaćanja trećih strana plaćena u vezi s uslugama i financijskim instrumentima. Za usluge koje se sastoje samo od čuvanja i administriranja financijskih instrumenata, godišnje izvješće trebalo bi sadržavati sve troškove, povezane naknade i plaćanja koja je klijent primio u vezi s uslugama i financijskim instrumentima. Za sve te usluge pružatelj usluga trebao bi malom ulagatelju na zahtjev dostaviti detaljnu raščlambu tih informacija po financijskom instrumentu. S obzirom na dugoročnu prirodu investicijskih proizvoda osiguranja koji se često koriste za mirovine, godišnje izvješće za takve proizvode trebalo bi sadržavati dodatne elemente, uključujući prilagođene pojedinačne projekcije očekivanog ishoda na kraju ugovora ili preporučeno razdoblje držanja i sažetak pokriva osiguranja.
- (29) Različiti ili preklapajući zahtjevi za objavljivanje za distribuciju proizvoda osiguranja u različitim pravnim aktima dovode do pravne nesigurnosti i nepotrebnih troškova za društva za osiguranje i posrednike u osiguranju. Stoga je primjereno utvrditi sve zahtjeve za objavljivanje u jednom pravnom aktu uklaňanjem takvih zahtjeva iz Direktive 2009/138/EZ i izmjenom Direktive (EU) 2016/97. Isto tako, oslanjajući se na iskustva stečena u nadzoru tih zahtjeva, primjereno ih je prilagoditi kako bi bili djelotvorni i sveobuhvatni. Kao dopuna već uvriježenom dokumentu s informacijama o proizvodu osiguranja za proizvode neživotnog osiguranja, trebalo bi uspostaviti dokument s informacijama o proizvodu osiguranja za proizvode životnog osiguranja koji nisu investicijski proizvodi osiguranja kako bi se osigurale standardizirane informacije. Za investicijske proizvode osiguranja standardne informacije trebalo bi dostaviti u dokumentu s ključnim informacijama o PRIIP-ovima u skladu s Uredbom (EU) br. 1286/2014.
- (30) Promjene u načinu na koji investicijska društva, društva za osiguranje i posrednici u osiguranju oglašavaju financijske proizvode i usluge, uključujući angažiranje pojedinaca s utjecajem, korištenje društvenih mreža i sklonosti u ponašanju sve više utječu na ponašanje malih ulagatelja. Stoga je primjereno uvesti zahtjeve za promidžbene sadržaje i prakse, koji mogu uključivati i sadržaje trećih strana, oblikovanje, promociju, brendiranje, kampanje, plasman proizvoda i sustave nagrađivanja. U tim bi zahtjevima trebalo posebno navesti što podrazumijeva zahtjev za pošteno, jasno i nedvosmisleno postupanje u kontekstu promidžbenih sadržaja i praksi. Zahtjevi za uravnotežen prikaz rizika i koristi te prikladnost za ciljanu publiku također bi trebali pridonijeti boljoj primjeni načela zaštite ulagatelja. Ti bi se zahtjevi trebali proširiti na promidžbene prakse ako se te prakse upotrebljavaju za poboljšanje dosega i učinkovitosti promidžbenih sadržaja ili za percepciju njihove razumljivosti, pouzdanosti ili

usporedivosti. Međutim, kako bi se osiguralo da se pružatelje investicijskih proizvoda ne odvrti od pružanja financijskog obrazovnog materijala te promicanja i poboljšanja financijske pismenosti ulagatelja ili da ih se ne spriječi u tome, trebalo bi navesti da takvi materijali i aktivnosti nisu obuhvaćeni definicijom promidžbenog sadržaja ili prakse.

- (31) Kako bi se odgovorilo na trendove u promidžbenim praksama, među ostalim na upotrebu trećih strana za neizravno promicanje proizvoda ili usluga, te kako bi se osigurala odgovarajuća razina zaštite ulagatelja, potrebno je pooštriti zahtjeve za promidžbene sadržaje. Stoga je potrebno zahtijevati da se iz promidžbenih sadržaja može lako utvrditi investicijsko društvo, društvo za osiguranje ili posrednik u osiguranju u čije se ime izrađuju promidžbeni sadržaji. Za male ulagatelje takvi promidžbeni sadržaji trebali bi sadržavati i bitne informacije o ponuđenim proizvodima i uslugama predstavljene na jasan i uravnotežen način. Kako bi se osigurala pravilna primjena obveza zaštite ulagatelja u praksi, investicijska društva trebala bi imati politiku o promidžbenim sadržajima i praksama te odgovarajuće unutarnje kontrole i postupke izvješćivanja upravljačkog tijela investicijskih društava kako bi se osigurala usklađenost s tom politikom. Pri izradi promidžbenih sadržaja i praksi investicijska društva, posrednici u osiguranju i društva za osiguranje trebali bi uzeti u obzir ciljanu publiku predmetnog ciljanog tržišta.
- (32) Brzi tempo pružanja i mijenjanja promidžbenih sadržaja i praksi, posebno putem digitalnih alata i kanala, ne bi trebao spriječiti odgovarajuću provedbu primjenjivih regulatornih zahtjeva. Stoga je nužno da države članice osiguraju da nacionalna nadležna tijela imaju potrebne ovlasti za nadzor i, prema potrebi, za pravodobnu intervenciju. Osim toga, nadležna tijela trebala bi imati pristup potrebnim informacijama povezanim s promidžbenim sadržajima i praksama kako bi mogla obavljati svoje nadzorne i izvršne dužnosti te osigurati zaštitu potrošača. U tu svrhu investicijska društva i društva za osiguranje trebala bi voditi evidenciju promidžbenih sadržaja koji se pružaju ili stavljaju na raspolaganje malim ulagateljima ili potencijalnim malim ulagateljima te svih povezanih elemenata relevantnih za nadležna tijela. Kako bi se obuhvatili promidžbeni sadržaji koje šire treće strane, kao što su pojedinci s utjecajem i agencije za oglašavanje, potrebno je evidentirati i pojedinosti o identitetu takvih trećih strana. Budući da se problemi s financijskim proizvodima i uslugama mogu pojaviti nekoliko godina nakon ulaganja, investicijska društva, društva za osiguranje i posrednici u osiguranju trebali bi čuvati evidenciju prethodno navedenih informacija tijekom razdoblja od pet godina i, na zahtjev nadležnog tijela, u razdoblju od najviše sedam godina.
- (33) Procjene primjerenosti i prikladnosti vrlo su važan element zaštite ulagatelja. Investicijska društva, društva za osiguranje i posrednici u osiguranju trebali bi, na temelju informacija dobivenih od ulagatelja, procijeniti primjerenost ili prikladnost investicijskih proizvoda i usluga koje se preporučuju ulagatelju ili ih on zahtijeva. Investicijsko društvo, društvo za osiguranje ili posrednik u osiguranju mogu se, prema potrebi, koristiti i informacijama koje su dobili na temelju drugih legitimnih razloga, među ostalim na temelju postojećeg odnosa s ulagateljem ili klijentom. Investicijska društva, društva za osiguranje i posrednici u osiguranju trebali bi svojim ulagateljima i klijentima objasniti svrhu tih procjena i važnost pružanja točnih i potpunih informacija. Trebali bi standardiziranim upozorenjima obavijestiti svoje ulagatelje i klijente kako pružanje netočnih i nepotpunih informacija može imati negativne posljedice na kvalitetu procjene. Kako bi se osigurala usklađenost i učinkovitost različitih upozorenja, ESMA i EIOPA trebale bi izraditi regulatorne tehničke standarde za definiranje sadržaja i oblika takvih upozorenja.
- (34) Kako bi se osiguralo da se u kontekstu usluga savjetovanja vodi računa o diversifikaciji portfelja, od financijskih savjetnika trebalo bi sustavno zahtijevati da u okviru procjena

primjerenosti uzmu u obzir potrebe takve diversifikacije za svoje ulagatelje ili klijente, među ostalim na temelju informacija koje su ti ulagatelji ili klijenti dostavili o svojem postojećem portfelju financijske i nefinancijske imovine.

- (35) Kako bi se osiguralo da ispitivanja prikladnosti omogućuju investicijskim društvima, društvima za osiguranje i posrednicima u osiguranju da učinkovito procijene jesu li financijski proizvod ili usluga prikladni za njihove ulagatelje i klijente, ta društva, društva za osiguranje i posrednici u osiguranju trebali bi od njih dobiti informacije ne samo o njihovu znanju i iskustvu povezanom s takvim financijskim instrumentima ili uslugama, nego i o njihovoj sposobnosti da snose potpune ili djelomične gubitke i o njihovoj mogućnosti prihvaćanja rizika. Ako je procjena prikladnosti negativna, investicijsko društvo, društvo za osiguranje ili posrednik u osiguranju trebali bi, uz obvezu upozoravanja ulagatelja ili klijenta, imati pravo izvršiti transakciju samo ako to izričito zatraži predmetni ulagatelj ili klijent.
- (36) Malim ulagateljima može se ponuditi veliki broj financijskih instrumenata, pri čemu svaki financijski instrument podrazumijeva različite razine rizika od mogućih gubitaka. Stoga bi mali ulagatelji trebali moći lako prepoznati posebno rizične investicijske proizvode. Prema tome, primjereno je zahtijevati da investicijska društva, društva za osiguranje i posrednici u osiguranju utvrde investicijske proizvode koji su posebno rizični i da u informacije koje se prenose malim ulagateljima i klijentima, uključujući promidžbene sadržaje, uključe upozorenja o tim rizicima. Kako bi se investicijskim društvima, društvima za osiguranje i posrednicima u osiguranju pomoglo u utvrđivanju takvih posebno rizičnih proizvoda, ESMA i EIOPA trebale bi izdati smjernice o tome kako utvrditi takve proizvode, uzimajući u obzir različite vrste postojećih investicijskih proizvoda i investicijskih proizvoda osiguranja. Kako bi se takva upozorenja o rizicima uskladila na razini cijelog EU-a, ESMA i EIOPA trebale bi dostaviti tehničke standarde za njihov sadržaj i oblik. Države članice trebale bi ovlastiti nadležna tijela da uvedu obvezu upotrebe upozorenja o rizicima za određene investicijske proizvode i, ako se ta upozorenja o rizicima ne bi dosljedno primjenjivala u cijelom EU-u ili se ne bi primjenjivala ili bi značajno utjecala na zaštitu ulagatelja, ESMA i EIOPA trebale bi imati ovlast uvesti obvezu upotrebe takvih upozorenja za investicijska društva u cijelom EU-u.
- (37) Povećanje razine financijske pismenosti malih ulagatelja i klijenata te potencijalnih malih ulagatelja i klijenata od presudne je važnosti kako bi ti mali ulagatelji i klijenti bolje razumjeli kako odgovorno ulagati kako bi se na odgovarajući način uravnotežili rizici i koristi povezani s ulaganjem. Države članice stoga bi trebale promicati formalne i neformalne mjere učenja kojima se podupire financijska pismenost malih ulagatelja i klijenata te potencijalnih malih ulagatelja i klijenata u vezi s odgovornim ulaganjem. Odgovorno ulaganje odnosi se na sposobnost malih ulagatelja da donose informirane odluke o ulaganju u skladu sa svojim osobnim i financijskim ciljevima, pod uvjetom da su upoznati s paletom dostupnih investicijskih proizvoda i usluga, njihovim glavnim značajkama te rizicima i koristima povezanim s ulaganjem te pod uvjetom da razumiju investicijske savjete koje primaju i da na njih mogu na odgovarajući način reagirati. Potencijalni mali ulagatelji trebali bi imati pristup obrazovnim materijalima kojima se podupire njihova financijska pismenost u svakom trenutku, a pri izradi sadržaja posebno bi trebalo uzeti u obzir razlike u dobi, stupnju obrazovanja i tehnološkim sposobnostima malih ulagatelja. To je posebno važno za male ulagatelje i klijente koji prvi put dolaze u kontakt s financijskim instrumentima, investicijskim uslugama i investicijskim proizvodima osiguranja te za one koji upotrebljavaju digitalne alate.
- (38) Treba se pobrinuti za to da kriteriji za utvrđivanje posjeduje li ulagatelj potrebno iskustvo, znanje i stručnost da bi se prema njemu postupalo kao prema profesionalnom ulagatelju, ako takav klijent zahtijeva takvo postupanje, budu primjereni i svrsishodni. Kriterijima za

utvrđivanje trebalo bi stoga obuhvatiti i iskustvo stečeno izvan sektora financijskih usluga te certificirano osposobljavanje i obrazovanje koje je ulagatelj završio. Kriteriji za identifikaciju također bi trebali biti proporcionalni i nediskriminirajući u odnosu na državu članicu boravišta ulagatelja. Kriterije koji se temelje na imovini i veličini pravnog subjekta trebalo bi stoga izmijeniti kako bi se uzeli u obzir ulagatelji s boravištem u državama članicama s nižim prosječnim BDP-om po stanovniku.

- (39) Provedeno je savjetovanje s Europskim nadzornikom za zaštitu podataka u skladu s člankom 42. stavkom 1. Uredbe (EU) 2018/1725 Europskog parlamenta i Vijeća te je on dao mišljenje [XX. XX. 2023.].
- (40) Uredba (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća primjenjuje se na obradu osobnih podataka za potrebe ove Direktive. Uredba (EU) 2018/1725 Europskog parlamenta i Vijeća primjenjuje se na obradu osobnih podataka u institucijama i tijelima Unije za potrebe ove Direktive. Države članice trebale bi osigurati da se obradom podataka koja se provodi za potrebe ove Direktive u potpunosti poštuje Direktiva 2002/58/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ako je ta direktiva primjenjiva.
- (41) Direktive (EU) 2009/65/EZ, 2009/138/EZ, 2011/61/EU, 2014/65/EU i (EU) 2016/97 trebalo bi stoga na odgovarajući način izmijeniti.

DONIJELI SU OVU DIREKTIVU:

Članak 1.

Izmjene Direktive 2014/65/EU

Direktiva 2014/65/EU mijenja se kako slijedi:

- (1) u članku 1. stavku 4. točka (a) zamjenjuje se sljedećim:
- „(a) članak 9. stavak 3., članak 14., članak 16. stavci 2., 3. i 6., članak 16.–a stavak 1. prvi, drugi i peti podstavak, članak 16.–a stavak 3., članak 16.–a stavak 4. prvi i drugi podstavak, članak 16.–a stavci 7., 8. i 10. te članak 16.–a stavak 11. točka (b);”;
- (2) u članku 3. stavku 2. točke (b) i (c) zamjenjuju se sljedećim:
- „(b) obveze poslovnog ponašanja kao što je utvrđeno u članku 24. stavcima 1. i 1.a, članku 24. stavcima 3., 4., 5., 7. i 10., članku 25. stavcima 2., 4., 5. i 6., i, ako nacionalni propisi dopuštaju tim osobama imenovanje vezanih zastupnika, članku 29. i odgovarajućim provedbenim mjerama;
- (c) organizacijski zahtjevi utvrđeni u članku 16. stavcima 3., 6. i 7., članku 16.–a stavku 1. podstavcima 1., 2. i 5., članku 16.–a stavku 3., članku 16.–a stavku 4. podstavcima 1. i 2., članku 16.–a stavku 7. točki (c), članku 16.–a stavcima 8. i 10. te članku 16. stavku 11. točki (b) i odgovarajućim delegiranim aktima koje je Komisija donijela u skladu s člankom 89.”;
- (3) u članku 4. stavku 1. dodaju se sljedeće točke 66., 67. i 68.:
- „66. „promidžbeni sadržaji” znači svako objavljivanje informacija osim objavljivanja koje se zahtijeva pravom Unije ili nacionalnim pravom ili osim materijala za financijsko obrazovanje iz članka 88.b ili informacija koje nisu investicijska istraživanja, a koje ispunjavaju uvjete da se s njima postupa kao s takvima, kojima se izravno ili neizravno promiču ili potiču ulaganja u jedan ili više financijskih instrumenata ili kategorija

financijskih instrumenata ili korištenje investicijskih ili pomoćnih usluga koje pruža investicijsko društvo:

- (a) koje provodi investicijsko društvo ili treća strana kojoj je investicijsko društvo isplatilo naknadu ili poticaj putem nenovčane naknade;
- (b) koje je namijenjeno fizičkim ili pravnim osobama;
- (c) koje se provodi u bilo kojem obliku i na bilo koji način;

67. „promidžbena praksa” znači svaka strategija, korištenje sredstva ili tehnike koju primjenjuje investicijsko društvo ili bilo koja treća strana koja prima naknadu ili je potaknuta nenovčanom naknadom od strane takvog investicijskog društva kako bi:

- (a) izravno ili neizravno širila promidžbene sadržaje;
- (b) ubrzala ili poboljšala doseg i učinkovitost promidžbenih sadržaja;
- (c) na bilo koji način promicala investicijska društva, financijske instrumente ili investicijske usluge;

68. „internetsko sučelje” znači bilo koji softver, uključujući internetske stranice, dio internetske stranice ili aplikaciju.”;

- (4) umeće se sljedeći članak 5.a:

„Članak 5.a

Postupak za suzbijanje neovlaštenih aktivnosti koje se nude digitalnim sredstvima

1. Ako fizička ili pravna osoba pruža investicijske usluge ili aktivnosti na internetu usmjerene na klijente na njihovu državnom području bez odobrenja za rad u skladu s člankom 5. stavkom 1. ili nacionalnim pravom ili ako nadležno tijelo ima opravdane razloge za sumnju da taj subjekt pruža takve usluge bez odobrenja za rad u skladu s člankom 5. stavkom 1. ili nacionalnim pravom, države članice dužne su pobrinuti se da nadležno tijelo, na temelju nadzornih ovlasti iz članka 69. stavka 2., poduzme sve odgovarajuće i razmjerne mjere kako bi spriječilo nuđenje neodobrenih investicijskih usluga ili aktivnosti, među ostalim onih povezanih s promidžbenim sadržajima. U svim takvim koracima poštuju se načela suradnje među državama članicama utvrđena u poglavlju II.
2. Države članice osiguravaju da nadležna tijela objave svaku odluku o uvođenju mjere poduzete na temelju stavka 1. u skladu s člankom 71.

Nadležna tijela bez nepotrebne odgode obavješćuju ESMA-u o svakoj takvoj odluci. ESMA uspostavlja elektroničku bazu podataka u kojoj se pohranjuju odluke koje su dostavila nadležna tijela i koja je dostupna svim nadležnim tijelima. ESMA objavljuje popis svih postojećih odluka u kojem se opisuju predmetne fizičke ili pravne osobe i vrste pruženih usluga ili proizvoda. Popis mora biti dostupan javnosti putem poveznice na internetskim stranicama ESMA-e. Kad je riječ o fizičkim osobama, na tom popisu ne smije biti objavljeno više njihovih osobnih podataka nego što je objavilo nadležno tijelo na temelju prvog podstavka i u skladu s člankom 71. stavkom 1.”;

- (5) članak 7. mijenja se kako slijedi:

- (a) u stavku 3. dodaje se sljedeći podstavak:

„Ako odobrenje za rad nije izdano, nadležno tijelo obavješćuje ESMA-u o razlozima zbog kojih odobrenje nije izdano.”;

- (b) umeće se sljedeći stavak 3.a:
„3.a ESMA sastavlja i nadležnim tijelima stavlja na raspolaganje popis svih subjekata kojima je odbijeno odobrenje za rad.
Popis sadržava informacije o uslugama ili aktivnostima za koje je svako investicijsko društvo zatražilo odobrenje za rad, kao i razloge za odbijanje izdavanja odobrenja za rad, te se redovito ažurira.”;
- (6) članak 8. mijenja se kako slijedi:
- (a) drugi stavak zamjenjuje se sljedećim:
„O svakom oduzimanju odobrenja za rad obavještava se ESMA. Nadležno tijelo obavješćuje ESMA-u o razlozima oduzimanja odobrenja za rad.”;
- (b) dodaje se sljedeći stavak:
„Popis iz članka 7. stavka 3.a sadržava i sve subjekte kojima je oduzeto odobrenje za rad, kao i informacije o uslugama ili aktivnostima za koje je svakom investicijskom društvu oduzeto odobrenje za rad, te razloge za oduzimanje tog odobrenja.”;
- (7) članak 9. stavak 3. mijenja se kako slijedi:
- (a) prvi podstavak zamjenjuje se sljedećim:
„Države članice osiguravaju da upravljačko tijelo investicijskog društva definira, nadgleda i da je odgovorno za provedbu sustava upravljanja kojima se osigurava učinkovito i pažljivo upravljanje investicijskim društvom, uključujući podjelu dužnosti u organizaciji i sprječavanje sukoba interesa i zaštitu ulagatelja, i to na način kojim se promiču integritet tržišta i najbolji interes klijenata.”;
- (b) u drugom podstavku dodaje se sljedeća točka (d):
„(d) politiku o promidžbenim sadržajima i praksama čiji je cilj osigurati usklađenost s obvezama utvrđenima u članku 24.c.”;
- (8) članak 16. mijenja se kako slijedi:
- (a) stavak 1. zamjenjuje se sljedećim:
„1. Matična država članica zahtijeva da investicijsko društvo poštuje organizacijske zahtjeve iz stavaka od 2. do 10. ovog članka, članka 16.a i članka 17”.
- (b) u stavku 3. brišu se podstavci od 2. do 7.;
- (c) umeće se sljedeći stavak 3.a:
„3.a Investicijsko društvo održava i primjenjuje djelotvorne organizacijske i administrativne mjere radi poduzimanja svih razumnih koraka kojima se osigurava da su promidžbeni sadržaji i prakse u skladu s obvezama utvrđenima u članku 24.c.”;
- (d) umeće se sljedeći stavak 7.a:
„7.a Države članice osiguravaju da investicijska društva uspostave odgovarajuće postupke i mjere, uključujući elektroničke komunikacijske kanale, kako bi se osiguralo da se prava klijenta na temelju ove Direktive mogu ostvarivati bez

ograničenja te da se pritužbe klijenata iz članka 75. rješavaju na odgovarajući način. Tim se postupcima ulagateljima omogućuje upis pritužbi na bilo kojem jeziku na kojem su se pružali promidžbeni materijali ili usluge ili na jeziku koji je dogovoren između društva i njegovih klijenata prije sklapanja bilo kakve transakcije.

U svim se slučajevima pritužbe evidentiraju, a podnositelji pritužbe moraju dobiti odgovor u roku od 40 radnih dana.”;

(9) nakon članka 16. dodaje se sljedeći članak 16.–a:

„Članak 16.–a

Zahtjevi za upravljanje proizvodima

1. Države članice osiguravaju da investicijska društva koja proizvode financijske instrumente za prodaju klijentima održavaju, vode i preispituju postupak za odobrenje svakog financijskog instrumenta i značajnih prilagodbi postojećih financijskih instrumenata prije nego što se stave na tržište ili distribuiraju klijentima.

Postupak odobrenja proizvoda mora sadržavati sve sljedeće elemente:

- (a) specifikaciju utvrđenog ciljanog tržišta krajnjih klijenata unutar odgovarajuće kategorije klijenata za svaki financijski instrument;
- (b) jasno utvrđene ciljeve i potrebe ciljanog tržišta;
- (c) procjenu može li financijski instrument ispuniti ciljeve i potrebe ciljanog tržišta;
- (d) procjenu svih relevantnih rizika za utvrđeno ciljano tržište i usklađenosti predviđene strategije distribucije s utvrđenim ciljanim tržištem;
- (e) u odnosu na financijske instrumente koji su obuhvaćeni definicijom upakiranih investicijskih proizvoda za male ulagatelje u skladu s člankom 4. točkom 1. Uredbe (EU) br. 1286/2014 Europskog parlamenta i Vijeća*, jasno utvrđene i kvantificirane sve troškove i naknade povezane s financijskim instrumentom te procjenu jesu li ti troškovi i naknade opravdani i proporcionalni, uzimajući u obzir značajke, ciljeve i, ako je relevantno, strategiju financijskog instrumenta i njegovu uspješnost („postupak formiranja cijena”).

Postupak formiranja cijena iz točke (e) uključuje usporedbu s relevantnom referentnom vrijednošću, ako je dostupna, za troškove i uspješnost koju je ESMA objavila u skladu sa stavkom 9.

Ako financijski instrument odstupa od relevantne referentne vrijednosti iz stavka 9., investicijsko društvo provodi dodatno ispitivanje i daljnje procjene te utvrđuje jesu li troškovi i naknade ipak opravdani i proporcionalni. Ako se ne može dokazati da su troškovi i naknade opravdani i proporcionalni, investicijsko društvo ne odobrava financijski instrument.

Investicijsko društvo koje proizvodi financijske instrumente distributerima stavlja na raspolaganje sve informacije o financijskom instrumentu i postupku odobravanja proizvoda koje su potrebne za potpuno razumijevanje tog instrumenta i elemente koji su uzeti u obzir tijekom postupka odobravanja proizvoda, uključujući potpune i točne pojedinosti o svim troškovima i naknadama financijskog instrumenta.

2. Investicijsko društvo koje proizvodi financijske instrumente obuhvaćene definicijom upakiranih investicijskih proizvoda za male ulagatelje u skladu s člankom 4. točkom 1. Uredbe (EU) br. 1286/2014 dostavlja svojem matičnom nadležnom tijelu sljedeće:
 - (a) pojedivosti o troškovima i naknadama povezanim s financijskim instrumentom, koji obuhvaćaju sve troškove distribucije koji su uključeni u troškove financijskog instrumenta, uključujući plaćanja trećih strana;
 - (b) podatke o značajkama financijskog instrumenta, posebno o njegovoj uspješnosti i razini rizika.

Nadležna tijela bez nepotrebne odgode dostavljaju ESMA-i podatke iz točaka (a) i (b).

3. Investicijsko društvo koje nudi ili preporučuje financijske instrumente koje ne proizvodi mora imati uspostavljene primjerene mjere za dobivanje informacija navedenih u podstavku 1. te razumjeti značajke i utvrđeno ciljano tržište svakog financijskog instrumenta.
4. Investicijsko društvo redovito preispituje financijske instrumente koje nudi ili preporučuje, uzimajući u obzir svaki događaj ili rizik koji bi mogao značajno utjecati na utvrđeno ciljano tržište, kako bi se procijenilo je li financijski instrument i dalje prilagođen ciljevima i potrebama utvrđenog ciljanog tržišta i je li predviđena strategija distribucije i dalje prikladna.

Investicijsko društvo koje nudi ili preporučuje financijske instrumente obuhvaćene definicijom upakiranih investicijskih proizvoda za male ulagatelje u skladu s člankom 4. točkom 1. Uredbe (EU) br. 1286/2014 dužno je:

- (a) utvrditi i kvantificirati troškove distribucije i sve daljnje troškove i naknade koje proizvođač još nije uzeo u obzir;
- (b) procijeniti jesu li ukupni troškovi i naknade opravdani i razmjerni s obzirom na ciljeve i potrebe ciljanog tržišta (postupak formiranja cijena).

Postupak formiranja cijena iz točaka (a) i (b) uključuje usporedbu s relevantnom referentnom vrijednošću, ako je dostupna, za troškove i uspješnost koju je ESMA objavila u skladu sa stavkom 9.

Ako financijski instrument, zajedno s troškovima usluga koje klijent plaća pri kupnji tog instrumenta, odstupa od relevantne referentne vrijednosti iz stavka 9., investicijsko društvo koje nudi ili preporučuje financijski instrument provodi dodatno ispitivanje i daljnje procjene te utvrđuje jesu li troškovi i naknade ipak opravdani i proporcionalni. Ako se ne može dokazati da su troškovi i naknade opravdani i proporcionalni, investicijsko društvo ne nudi niti preporučuje financijski instrument.

5. Investicijsko društvo koje nudi ili preporučuje financijske instrumente obuhvaćene definicijom upakiranih investicijskih proizvoda za male ulagatelje u skladu s člankom 4. točkom 1. Uredbe (EU) br. 1286/2014 dostavlja svojim matičnim nadležnim tijelima pojedivosti o troškovima distribucije koji obuhvaćaju sve troškove povezane s pružanjem savjeta ili povezanim plaćanjima trećih strana.

Nadležna tijela bez nepotrebne odgode prenose te pojedivosti o troškovima distribucije ESMA-i.

6. Investicijsko društvo koje nudi ili preporučuje financijske instrumente obuhvaćene definicijom upakiranih investicijskih proizvoda za male ulagatelje u skladu s člankom 4. točkom 1. Uredbe (EU) br. 1286/2014 koje izdaje izdavatelj koji ne podliježe obvezi izvješćivanja utvrđenoj u

stavku 2. ili bilo kojoj drugoj jednakovrijednoj obvezi izvješćivanja dostavlja svojim matičnim nadležnim tijelima sljedeće:

- (a) pojedivosti o troškovima i naknadama povezanim s financijskim instrumentom namijenjenim malim ulagateljima, koje obuhvaćaju sve troškove distribucije koji su uključeni u troškove financijskog instrumenta, uključujući plaćanja trećih strana;
- (b) podatke o značajkama financijskog instrumenta, posebno o njegovoj uspješnosti i razini rizika.

Nadležna tijela bez nepotrebne odgode prenose takve podatke ESMA-i.

7. Investicijsko društvo dokumentira sve provedene procjene i na zahtjev ih dostavlja relevantnom nadležnom tijelu, uključujući sljedeće:
 - (a) prema potrebi, rezultate usporedbe financijskog instrumenta s relevantnom referentnom vrijednošću;
 - (b) ako je primjenjivo, razloge kojima se opravdava odstupanje od referentne vrijednosti;
 - (c) obrazloženje i dokaze proporcionalnosti troškova i naknada povezanih s financijskim instrumentom.
8. Investicijsko društvo koje proizvodi i nudi ili preporučuje financijski instrument može uspostaviti jedan postupak formiranja cijena koji se odnosi na fazu proizvodnje i na fazu distribucije.
9. Nakon savjetovanja s EIOPA-om i nadležnim tijelima, ESMA, prema potrebi, izrađuje i objavljuje zajedničke referentne vrijednosti za financijske instrumente koji imaju sličnu razinu uspješnosti, rizika, strategije, ciljeva ili druge značajke, kako bi pomogla investicijskim društvima da provedu usporednu procjenu troškova i uspješnosti financijskih instrumenata koji su obuhvaćeni definicijom upakiranih investicijskih proizvoda za male ulagatelje, kako u fazi proizvodnje tako i u fazi distribucije.

Referentne vrijednosti prikazuju raspon troškova i uspješnosti kako bi se olakšalo utvrđivanje financijskih instrumenata čiji troškovi i uspješnost znatno odstupaju od prosjeka.

Troškovi koji se upotrebljavaju za izradu referentnih vrijednosti za investicijska društva koja proizvode financijske instrumente omogućuju, osim ukupnog troška proizvoda, usporedbu s pojedinačnim komponentama troškova. Troškovi upotrijebljeni za izradu referentnih vrijednosti za distributere odnose se, osim ukupnog troška proizvoda, na trošak distribucije.

ESMA redovito ažurira referentne vrijednosti.

10. Politike, postupci i dogovori iz stavaka od 1. do 9. ne dovode u pitanje sve ostale zahtjeve iz ove Direktive i Uredbe (EU) br. 600/2014, uključujući one koji se odnose na objavljivanje, primjerenost ili prikladnost, utvrđivanje i upravljanje sukobima interesa te plaćanja trećih strana.
11. Komisija je ovlaštena ovu Direktivu dopuniti donošenjem delegiranih akata u skladu s člankom 89. kako bi utvrdila sljedeće:
 - (a) metodologiju koju ESMA koristi za izradu referentnih vrijednosti iz stavka 9.;
 - (b) kriterije za utvrđivanje opravdanosti i proporcionalnosti troškova i naknada.

12. ESMA, nakon savjetovanja s EIOPA-om i nadležnim tijelima te uzimajući u obzir metodologiju iz stavka 11. točke (a) izrađuje nacrt regulatornih tehničkih standarda kojima se definira sljedeće:

- (a) sadržaj i vrsta podataka te pojedinosti o troškovima i naknadama koje treba dostaviti nadležnim tijelima u skladu sa stavcima 2., 5. i 6. na temelju obveza objavljivanja i izvješćivanja, osim ako su iznimno potrebni dodatni podaci;
- (b) standardi i formati podataka, metode i načini, učestalost i datum početka dostavljanja informacija u skladu sa stavcima 2., 5. i 6.

ESMA taj nacrt regulatornih tehničkih standarda dostavlja Komisiji do [18 mjeseci] nakon donošenja delegiranog akta iz stavka 11.

Komisiji se delegira ovlast za donošenje regulatornih tehničkih standarda u skladu s člankom 10. Uredbe (EU) br. 1095/2010.”

* Uredba (EU) br. 1286/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. studenoga 2014. o dokumentima s ključnim informacijama za upakirane investicijske proizvode za male ulagatelje i investicijske osigurateljne proizvode (SL L 352, 9.12.2014., str. 1.).”;

(10) članak 16.a zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 16.a

Izuzeca od zahtjeva u pogledu upravljanja proizvodima

Investicijsko društvo izuzima se od zahtjeva utvrđenih u članku 16.–a stavku 1. i članku 24. stavku 2. ako se investicijska usluga koju pruža odnosi na obveznice koje nemaju ugrađenu nikakvu drugu izvedenicu osim klauzule o opozivu *make-whole* ili ako se financijskim instrumentima trguje ili ih se distribuira isključivo kvalificiranim nalagodavateljima.”;

(11) u članku 21. dodaju se sljedeći stavci 3. i 4.:

„3. ESMA ili nadležno tijelo bilo koje države članice domaćina na čijem državnom području društvo posluje može zatražiti da nadležno tijelo matične države članice ispita ispunjava li to društvo i dalje uvjete za odobrenje za rad utvrđene u poglavlju I.

ESMA-u se obavješćuje o takvom zahtjevu. Nadležno tijelo matične države članice dostavlja svoje nalaze nadležnom tijelu države članice domaćina i ESMA-i u roku od dva mjeseca od zaprimanja zahtjeva.

4. Ako postoje opravdane sumnje da bi zaštita ulagatelja mogla biti dovedena u pitanje, ESMA može, na vlastitu inicijativu ili na zahtjev jednog ili više nadležnih tijela, uspostaviti i koordinirati platformu za suradnju pod uvjetima utvrđenima u članku 87.a.”;

(12) članak 24. mijenja se kako slijedi:

(a) stavak 1. zamjenjuje se sljedećim:

„1. Države članice zahtijevaju da pri pružanju investicijskih usluga ili, ako je potrebno, pomoćnih usluga klijentima, investicijsko društvo postupa korektno, pravedno, u skladu s pravilima struke te u najboljem interesu klijenata, a posebno poštujući načela utvrđena u ovom članku i člancima od 24.a do 25.“;

(b) umeće se sljedeći stavak 1.a:

„1.a Države članice osiguravaju da investicijska društva, kako bi djelovala u najboljem interesu klijenta, pri pružanju usluga investicijskog savjetovanja malim ulagateljima imaju obvezu:

- (a) pružiti savjete na temelju procjene odgovarajuće palete financijskih instrumenata;
- (b) preporučiti najisplativije financijske instrumente među financijskim instrumentima za koje je utvrđeno da su primjereni za klijenta u skladu s člankom 25. stavkom 2. i koji imaju slične značajke;
- (c) preporučiti, iz palete financijskih instrumenata za koje je utvrđeno da su primjereni za klijenta u skladu s člankom 25. stavkom 2., proizvod ili proizvode bez dodatnih značajki koje nisu potrebne za postizanje investicijskih ciljeva klijenta i koje dovode do dodatnih troškova.“;

(c) u stavku 2. prvi podstavak zamjenjuje se sljedećim:

„Države članice osiguravaju da investicijska društva koja proizvode financijske instrumente za prodaju klijentima:

- (a) oblikuju te financijske instrumente kako bi se zadovoljile potrebe utvrđenog ciljanog tržišta krajnjih klijenata unutar relevantne kategorije klijenata;
- (b) osmišljavaju svoju strategiju distribucije financijskih instrumenata, među ostalim u smislu promidžbenih sadržaja i praksi, na način koji je kompatibilan s utvrđenim ciljanim tržištem;
- (c) poduzimaju razumne korake kako bi osigurali da se financijski instrument distribuira na utvrđenom ciljanom tržištu.“;

(d) stavak 3. zamjenjuje se sljedećim:

„Svi podaci koje društvo šalje klijentima ili potencijalnim klijentima, moraju biti korektni, jasni i ne smiju dovoditi u zabludu.“;

(e) stavak 4. mijenja se kako slijedi:

i. prvi podstavak mijenja se kako slijedi:

– uvodna formulacija zamjenjuje se sljedećim:

„Klijentima ili potencijalnim klijentima pružaju se dovoljno vremena prije pružanja bilo kakve usluge ili zaključivanja bilo koje transakcije odgovarajuće informacije u odnosu na investicijsko društvo i njegove usluge, financijske instrumente i predložene strategije ulaganja, mjesto izvršenja i sve troškove i povezana davanja. Te informacije uključuju sljedeće:“;

– u točki (a) dodaju se sljedeće podtočke iv. i v.:

„iv. ako investicijsko društvo pruža neovisno savjetovanje malom ulagatelju, je li paleta financijskih instrumenata koji se preporučuju ograničena samo na dobro diversificirane, nekompleksne i troškovno učinkovite financijske instrumente kako je navedeno u članku 25. stavku 4. točki (a);

v. kako se u preporučenim financijskim instrumentima uzima u obzir diversifikacija portfelja klijenta;”

– točke (b) i (c) zamjenjuju se sljedećim:

„(b) informacije o financijskim instrumentima i predloženim strategijama ulaganja (među ostalim za potrebe diversifikacije) moraju uključivati odgovarajuće upute i upozorenja o rizicima vezanima uz ulaganja u ove instrumente i uz ove strategije ulaganja te je li financijski instrument namijenjen malim ili profesionalnim ulagateljima, uzimajući u obzir utvrđeno ciljano tržište u skladu sa stavkom 2.;

(c) informacije o troškovima i naknadama iz članka 24.b;”;

– dodaje se sljedeća podtočka (d):

„(d) ako se usluge pružaju na temelju prava poslovnog nastana ili slobode pružanja usluga:

i. državu članicu u kojoj se nalazi sjedište investicijskog društva i, prema potrebi, podružnica koja pruža uslugu;

ii. relevantno nacionalno nadležno tijelo takvog investicijskog društva ili, prema potrebi, takve podružnice.”;

ii. drugi, treći i četvrti podstavak brišu se;

(f) stavak 5. zamjenjuje se sljedećim:

„5. Informacije iz stavka 4. daju se u razumljivom obliku tako da klijenti ili potencijalni klijenti mogu u razumnim okvirima shvatiti vrstu i rizike investicijskih usluga i specifičnih vrsta financijskih instrumenata koji im se nude te tako donijeti odluke o ulaganjima na temelju informacija. Ako se ovom Direktivom ne zahtijeva upotreba standardiziranog formata za pružanje tih informacija, države članice mogu zahtijevati da se te informacije daju u standardiziranom formatu.”;

(g) umeću se sljedeći stavci 5.b i 5.c:

„5.b ESMA do [dvije godine nakon stupanja na snagu Direktive o izmjeni], prema potrebi, na temelju prethodnog ispitivanja potrošača i industrije te nakon savjetovanja s EIOPA-om izrađuje i periodično ažurira smjernice kako bi investicijskim društvima koja daju informacije malim ulagateljima u elektroničkom obliku pomogla da oblikuju takve objave tako da ih može razumjeti prosječni član skupine kojoj su upućene.

U smjernicama iz prvog podstavka navodi se sljedeće:

- (a) prikaz i format objava u elektroničkom obliku, uzimajući u obzir različite oblike i kanale kojima se investicijska društva mogu koristiti za obavješćivanje svojih klijenata ili potencijalnih klijenata;
- (b) potrebne zaštitne mjere kako bi se osigurala jednostavnost pretraživanja i dostupnost informacija, bez obzira na uređaj koji klijent upotrebljava;
- (c) potrebne zaštitne mjere kojima se osigurava da se informacije mogu lako preuzeti i omogućuje pohrana informacija klijentima na trajnom mediju.

5.c Države članice osiguravaju da investicijska društva u informativnim materijalima, uključujući promidžbene sadržaje, koji se pružaju malim ulagateljima ili potencijalnim malim ulagateljima, prikažu odgovarajuća upozorenja o specifičnim rizicima od mogućih gubitaka koje podrazumijevaju posebno rizični financijski instrumenti.

ESMA do [18 mjeseci nakon stupanja na snagu Direktive o izmjeni] izrađuje i periodično ažurira smjernice o konceptu posebno rizičnih financijskih instrumenata, uzimajući u obzir posebnosti različitih vrsta instrumenata.

ESMA izrađuje nacrt regulatornih tehničkih standarda kojima se pobliže definiraju format i sadržaj takvih upozorenja o rizicima, uzimajući u obzir posebnosti različitih vrsta financijskih instrumenata i vrsta komunikacije.

ESMA Komisiji podnosi te nacрте provedbenih tehničkih standarda do [SL: unijeti datum: 18 mjeseci nakon datuma stupanja na snagu].

Komisiji se delegira ovlast za donošenje regulatornih tehničkih standarda iz trećeg podstavka u skladu s člankom 10. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

ESMA prati dosljednu primjenu upozorenja o rizicima u cijeloj Uniji. Ako se pojave sumnje povezane s upotrebom ili nepostojanjem upotrebe ili nadzora upotrebe takvih upozorenja o rizicima u državama članicama, koja mogu znatno utjecati na zaštitu ulagatelja, ESMA može, nakon savjetovanja s predmetnim nadležnim tijelima, uvesti obvezu upotrebe upozorenja o rizicima za investicijska društva.”;

- (h) umeće se sljedeći stavak 7.a:

„7.a Pri neovisnom pružanju investicijskog savjetovanja malim ulagateljima investicijsko društvo može ograničiti procjenu u vezi s vrstom financijskih instrumenata iz stavka 7. točke (a) na dobro diversificirane, troškovno učinkovite i nekompleksne financijske instrumente iz članka 25. stavka 4. točke (a). Prije prihvaćanja takve usluge, mali ulagatelj mora biti propisno obaviješten o mogućnosti i uvjetima pristupa standardnom neovisnom investicijskom savjetovanju te o povezanim koristima i ograničenjima.”;

- (i) stavci 8., 9. i 9.a brišu se;

- (j) u stavku 13. prvi podstavak mijenja se kako slijedi:

i. uvodna formulacija zamjenjuje se sljedećim:

„Komisija je ovlaštena donijeti delegirane akte u skladu s člankom 89. kako bi se osiguralo da investicijska društva pri pružanju investicijskih ili pomoćnih usluga svojim klijentima poštuju načela utvrđena u ovom članku, člancima 24.a i 24.b, uključujući.”;

ii. točka (d) zamjenjuje se sljedećim:

„(d) kriterije za procjenu usklađenosti društava koja pružaju investicijsko savjetovanje malim ulagateljima, osobito onih koja primaju poticaje, s obvezom da djeluju u najboljem interesu klijenta kako je utvrđeno u stavcima 1. i 1.a.”;

(13) umeću se sljedeći članci 24.a, 24.b, 24.c i 24.d:

„Članak 24.a

Poticaji

1. Države članice osiguravaju da investicijska društva, kad pružaju usluge upravljanja portfeljem, bilo kojoj osobi osim klijenta ili osobe koja djeluje za račun klijenta ne plaćaju nikakvu naknadu ni proviziju ili ne pružaju nikakvu nenovčanu korist u vezi s pružanjem takve usluge odnosno da ih ne primaju od bilo koje strane osim klijenta ili osobe koja djeluje za račun klijenta.
2. Države članice osiguravaju da investicijska društva, kad malim ulagateljima ili za njihov račun pružaju usluge zaprimanja i prijenosa naloga ili izvršavanja naloga, ne plaćaju niti primaju nikakvu naknadu ni proviziju, ili da ne pružaju niti dobivaju nikakvu nenovčanu korist za pružanje takvih usluga bilo kojoj trećoj strani odgovornoj za stvaranje, razvoj, izdavanje ili oblikovanje bilo kojeg financijskog instrumenta za koji društvo pruža takve usluge izvršenja ili zaprimanja i prijenosa, ili bilo kojoj osobi za račun te treće strane.
3. Stavak 2. ne primjenjuje se na investicijska društva kad pružaju investicijsko savjetovanje na nesamostalnoj osnovi u vezi s jednom ili više transakcija tog klijenta koje su obuhvaćene tim savjetovanjem.
4. Stavak 2. ne primjenjuje se na naknade ili bilo koje druge nagrade koje je od izdavatelja primilo ili mu ih je isplatilo investicijsko društvo koje za tog izdavatelja pruža jednu od usluga iz Priloga I. odjeljka A točaka 6. i 7. ako investicijsko društvo također pruža malim ulagateljima bilo koju investicijsku uslugu iz stavka 2. koja se odnosi na financijske instrumente koji su predmet usluga pokroviteljstva ili provedbe ponude odnosno prodaje financijskih instrumenata.

Ovaj stavak ne primjenjuje se na financijske instrumente koji su upakirani investicijski proizvodi za male ulagatelje iz članka 4. točke 1. Uredbe (EU) br. 1286/2014.

5. Stavci 1. i 2. ne primjenjuju se na manje nenovčane koristi ukupne vrijednosti manje od 100 EUR godišnje ili koje su takvog opsega i imaju takve značajke da se ne može smatrati da dovode u pitanje usklađenost investicijskog društva s obvezom djelovanja u najboljem interesu klijenta, pod uvjetom da su jasno objavljene klijentu.
6. Države članice osiguravaju da se pružanje usluga istraživanja trećih osoba investicijskim društvima koja klijentima pružaju usluge upravljanja portfeljem ili druge investicijske ili pomoćne usluge smatra ispunjavanjem obveza iz članka 24. stavka 1. ako:
 - (a) prije pružanja usluga izvršavanja naloga ili istraživanja, investicijsko društvo i pružatelj usluga istraživanja sklopili su sporazum kojim se utvrđuje koji se dio kombiniranih naknada ili zajedničkog plaćanja za usluge izvršavanja naloga i istraživanje može pripisati istraživanju;
 - (b) investicijsko društvo obavješćuje svoje klijente o zajedničkim plaćanjima za usluge izvršavanja naloga i istraživanje koja su isplaćena trećim stranama koje pružaju usluge istraživanja; i

- (c) istraživanje za koje se isplaćuju kombinirane naknade ili zajednička plaćanja odnosi se na izdavatelje čija tržišna kapitalizacija za razdoblje od 36 mjeseci koje je prethodilo istraživanju nije premašila 10 milijardi EUR kako je izraženo kotacijom na kraju godine za godine kad su uvršteni ili su bili uvršteni ili vlastitim kapitalom za financijske godine kad su uvršteni ili nisu bili uvršteni.

Za potrebe ovog članka, smatra se da istraživanje obuhvaća istraživački materijal ili usluge koje se odnose na jedan ili više financijskih instrumenata ili drugu imovinu, izdavatelje ili potencijalne izdavatelje financijskih instrumenata, ili da obuhvaća istraživački materijal ili usluge koji su usko povezani s posebnom industrijom ili tržištem tako da daju informacije o financijskim instrumentima, imovini ili izdavateljima unutar te industrije ili tržišta.

Istraživanje obuhvaća i materijal ili usluge u okviru kojih se izričito ili implicitno preporučuje ili predlaže investicijska strategija i daje obrazloženo mišljenje o sadašnjoj ili budućoj vrijednosti ili cijeni takvih instrumenata ili imovine, ili pak sadržavaju analizu i originalne uvide i zaključke na temelju novih ili postojećih informacija koji bi se mogli upotrijebiti za usmjeravanje investicijske strategije i biti relevantni i u stanju dodati vrijednost odlukama koje investicijsko društvo donosi u ime klijenata kojima se to istraživanje naplaćuje.

7. Ako investicijskom društvu nije zabranjeno primati naknade ili koristi od treće strane u vezi s uslugama koje se pružaju njegovim klijentima ili ih plaćati njima, ono osigurava da primanje ili plaćanje takvih naknada ili koristi ne narušava ispunjavanje obveze investicijskog društva da postupa pošteno, pravedno i profesionalno u skladu s najboljim interesima svojih klijenata. Postojanje, značajke i iznos takvih plaćanja trećih strana objavljuju se u skladu s člankom 24.b stavkom 1.

Prema potrebi, investicijsko društvo također obavještava klijenta o mehanizmima za prijenos naknade, provizije, novčane ili nenovčane koristi klijentu primljene u vezi s pružanjem investicijskih ili pomoćnih usluga.

Plaćanje ili korist koja omogućuje ili je potrebna za pružanje investicijskih usluga, kao što su troškovi skrbništva, naknade za namiru i zamjenu, pravne pristojbe ili pravni troškovi, a koji po svojim karakteristikama ne mogu dovesti do sukoba s obvezama investicijskog društva da djeluje korektno, pravedno, u skladu s pravilima struke te u skladu s najboljim interesima klijenata ne podliježe zahtjevima utvrđenim u prvom podstavku.

8. Tri godine nakon datuma stupanja na snagu Direktive (EU) [Ured za publikacije: unijeti broj Direktive o izmjeni] i nakon savjetovanja s ESMA-om i EIOPA-om Komisija procjenjuje učinke plaćanja trećih strana na male ulagatelje, posebno s obzirom na mogući sukob interesa i dostupnost neovisnog savjetovanja te ocjenjuje učinak relevantnih odredaba Direktive (EU) [Ured za publikacije: unijeti broj Direktive o izmjeni] na njih. Ako je to potrebno kako bi se spriječila šteta za potrošače, Komisija predlaže zakonodavne izmjene Europskom parlamentu i Vijeću.

Članak 24.b

Informacije o troškovima, povezanim naknadama i plaćanjima trećih strana

1. Države članice osiguravaju da investicijska društva klijentima ili potencijalnim klijentima dovoljno vremena prije pružanja bilo kakvih investicijskih i pomoćnih usluga te prije zaključivanja bilo koje transakcije o financijskim instrumentima daju informacije, u

traženom formatu, o svim troškovima, povezanim naknadama i plaćanjima trećih strana u vezi s tim uslugama, financijskim instrumentima ili transakcijama.

Informacije o tim troškovima, povezanim naknadama i plaćanjima trećih strana uključuju sljedeće:

- (a) sve eksplicitne i implicitne te povezane naknade koje investicijska društva ili druge strane, ako je klijent upućen tim drugim stranama, naplaćuju za investicijske usluge i/ili pomoćne usluge koje se pružaju klijentu ili potencijalnom klijentu;
- (b) sve troškove i povezane naknade koje se odnose na proizvodnju bilo kojeg financijskog instrumenta koji se preporučuje ili prodaje klijentu ili potencijalnom klijentu i na upravljanje njime;
- (c) sva plaćanja trećih strana koja je društvo platilo ili primilo u vezi s investicijskim uslugama pruženima klijentu ili potencijalnom klijentu;
- (d) način na koji ih klijent može platiti.

Države članice osiguravaju da investicijska društva agregiraju informacije o svim troškovima i povezanim naknadama kako bi klijent mogao doznati ukupni trošak, financijske instrumente i kumulativni učinak na povrat ulaganja. Države članice osiguravaju da investicijska društva iskazuju ukupne troškove u novčanim iznosima i postotcima koji se izračunavaju do datuma dospijea financijskog instrumenta ili, za financijske instrumente bez datuma dospijea, razdoblja držanja koje je preporučilo investicijsko društvo ili, ako ono ne postoji, razdoblja držanja od jedne, tri i pet godina. Na zahtjev klijenta investicijska društva dostavljaju raščlambu po stavkama.

Plaćanja trećih osoba koja je investicijsko društvo platilo ili primilo u vezi s investicijskom uslugom pruženom klijentu navode se zasebno po stavkama. Investicijsko društvo objavljuje kumulativni učinak takvih plaćanja trećih strana, uključujući sva ponavljajuća plaćanja trećih strana, na neto povrat tijekom razdoblja držanja kako je navedeno u prethodnom podstavku. Svrha plaćanja trećih strana i njihov utjecaj na neto povrat objašnjavaju se na standardiziran način i na jeziku koji je razumljiv prosječnom malom ulagatelju.

Ako se iznos bilo kakvih troškova, povezanih naknada ili plaćanja trećih strana ne može utvrditi prije pružanja relevantne investicijske ili pomoćne usluge, metoda izračuna iznosa jasno se priopćuje klijentu na cjelovit i točan način koji je razumljiv prosječnom malom ulagatelju.

Investicijska društva koja pružaju investicijske usluge profesionalnim ulagateljima imaju pravo s takvim klijentima dogovoriti ograničenu primjenu detaljnih zahtjeva utvrđenih u ovom stavku. Investicijskim društvima nije dopušteno dogovaranje takvih ograničenja ako pružaju usluge investicijskog savjetovanja ili upravljanja portfeljem ili ako je, bez obzira na pruženu investicijsku uslugu, u predmetni financijski instrumenti ugrađena izvedenica.

Investicijska društva koja pružaju investicijske usluge kvalificiranim nalagodavateljima imaju pravo dogovoriti ograničenu primjenu detaljnih zahtjeva iz ovog stavka, osim ako, bez obzira na pruženu investicijsku uslugu, predmetni financijski instrumenti uključuju izvedenicu, a kvalificirani nalagodavatelj namjerava ih ponuditi svojim klijentima.

2. Nakon što provede ispitivanje potrošača i sektora te nakon savjetovanja s EIOPA-om, ESMA izrađuje nacrt regulatornih tehničkih standarda kojima se definira sljedeće:

- (a) relevantni format u kojem investicijsko društvo malom ili potencijalnom malom ulagatelju prije zaključivanja bilo kakve transakcije o financijskim instrumentima dostavlja sve troškove, povezane naknade i plaćanja trećih strana;
- (b) standardna terminologija i povezana objašnjenja koja investicijska društva trebaju upotrebljavati za objavljivanje i izračun svih troškova, povezanih naknada i plaćanja trećih osoba koja društva izravno ili neizravno naplaćuju klijentu ili potencijalnom klijentu u vezi s pružanjem investicijskih usluga ili pomoćnih usluga te proizvodnjom financijskih instrumenta koji se preporučuju ili prodaju klijentu ili potencijalnom klijentu ili upravljanjem njima. Objašnjenja koja se odnose na te troškove, povezane naknade i plaćanja trećih strana te njihov utjecaj na očekivane povrate moraju biti takva da ih može razumjeti svaki prosječni mali ulagatelj bez posebnog znanja o ulaganjima u financijske instrumente.

ESMA dostavlja Komisiji navedeni nacrt regulatornih tehničkih standarda do [Ured za publikacije: 18 mjeseci nakon stupanja na snagu].

Komisiji se delegira ovlast za donošenje tih regulatornih tehničkih standarda u skladu s člankom 10. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

3. Kad je ugovor o kupnji ili prodaji financijskog instrumenta sklopljen korištenjem sredstava komunikacije na daljinu kojim se sprečava prethodno dostavljanje informacija o troškovima i naknadama, investicijsko društvo može pružiti informacije o troškovima i naknadama bilo u elektroničkom ili u papirnatom obliku, ako to zatraži mali ulagatelj, bez nepotrebne odgode nakon zaključivanja transakcije, pod uvjetom da su ispunjeni sljedeći uvjeti:
- (a) klijent je pristao primiti informacije bez nepotrebne odgode nakon izvršenja transakcije;
 - (b) investicijsko društvo klijentu je dalo mogućnost odgode transakcije do trenutka kad klijent primi informacije.

Investicijsko društvo mora klijentu dati mogućnost primanja informacija o troškovima i naknadama putem telefona prije zaključivanja transakcije.

4. Ne dovodeći u pitanje druge zahtjeve povezane s uslugama upravljanja portfeljem, kad pruža bilo koju investicijsku uslugu malom ulagatelju zajedno s uslugom čuvanja i administriranja financijskih instrumenata za račun malog ulagatelja, investicijsko društvo u vezi s tim instrumentima svojem malom ulagatelju dostavlja godišnje izvješće sa sljedećim informacijama izraženima u novčanim iznosima i postocima:
- (a) svi implicitni i eksplicitni troškovi i povezane naknade koje mali ulagatelj godišnje plaća ili snosi za ukupni portfelj, razvrstane na:
 - i. troškove povezane s pružanjem investicijskih ili pomoćnih usluga, ovisno o slučaju, koje investicijsko društvo pruža malom ulagatelju;
 - ii. troškove povezane s izradom i upravljanjem financijskim instrumentima koje drži mali ulagatelj;
 - iii. ako postoje, plaćanja koja je društvo primilo od trećih osoba ili plaćanja trećim osobama u vezi s investicijskim uslugama koje se pružaju malom ulagatelju;
 - (b) ukupan iznos dividendi, kamata i drugih plaćanja koje mali ulagatelj godišnje prima za ukupni portfelj;

- (c) ukupni porezi, uključujući administrativne pristojbe, porez na transakcije, porez po odbitku i sve druge poreze koje ubire investicijsko društvo, a koje snosi mali ulagatelj za ukupni portfelj;
- (d) godišnja tržišna vrijednost ili, ako tržišna vrijednost nije dostupna, procijenjena vrijednost svakog financijskog instrumenta uključenog u portfelj malog ulagatelja;
- (e) neto godišnja uspješnost portfelja malog ulagatelja i godišnja uspješnost svakog financijskog instrumenta uključenog u taj portfelj.

Ako pruža investicijske usluge bez usluge čuvanja i administriranja financijskih instrumenata za račun malog ulagatelja, investicijsko društvo dostavlja godišnje izvješće, uključujući primjenjive informacije o točki (a).

Ako pruža isključivo uslugu čuvanja i administriranja financijskih instrumenata za račun malog ulagatelja, investicijsko društvo dostavlja godišnje izvješće, uključujući primjenjive informacije o točkama od (a) do (d).

Mali ulagatelj na vlastiti zahtjev ima pravo svake godine primiti detaljnu raščlambu informacija iz točaka od (a) do (c) po financijskom instrumentu u vlasništvu tijekom relevantnog razdoblja, kao i za svaki porez koji snosi mali ulagatelj.

Godišnje izvješće o troškovima i rezultatima za male ulagatelje sastavlja se na način koji je lako razumljiv prosječnom malom ulagatelju. Informacije o troškovima, povezanim naknadama i svim plaćanjima trećih strana prikazuju se korištenjem terminologije i objašnjenja opisanih u stavku 2. ovog članka.

5. Godišnje izvješće iz stavka 4. ne dostavlja se ako investicijsko društvo svojim malim ulagateljima omogućuje pristup internetskom sustavu koji se smatra trajnim medijem i u kojem mali ulagatelji jednostavno mogu pristupiti ažuriranim izvješćima s ažuriranim objavama po instrumentu u skladu sa stavkom 4. i ako društvo ima dokaze da je klijent barem jednom godišnje pristupio tim izvješćima.

Članak 24.c

Promidžbeni sadržaji i prakse

1. Države članice osiguravaju da su promidžbeni sadržaji jasno prepoznatljivi kao takvi i da se u njima jasno utvrđuju investicijska društva koja su odgovorna za njihov sadržaj i distribuciju, bez obzira na to obavlja li investicijsko društvo promidžbu izravno ili neizravno.
2. Države članice osiguravaju da se promidžbeni sadržaji osmišljavaju, izrađuju i pružaju na način koji pošteno, jasno, nedvosmisleno i uravnoteženo prikazuje koristi i rizike te je u smislu sadržaja i distribucijskih kanala primjeren za ciljanu publiku i, ako je povezan s određenim financijskim instrumentom, za ciljano tržište utvrđeno u skladu s člankom 24. stavkom 2.

Svi promidžbeni sadržaji jasno i sažeto prikazuju bitne značajke financijskih instrumenata ili investicijskih usluga i povezanih pomoćnih usluga na koje se odnose.

Bitne značajke financijskih instrumenata i usluga uključenih u promidžbene sadržaje koji se pružaju ili su stavljeni na raspolaganje malim ili potencijalnim malim ulagateljima prikazuju se tako da oni mogu lako razumjeti ključne značajke financijskih instrumenata ili usluga te glavne rizike povezane s njima.

3. Države članice osiguravaju da se marketinške prakse razvijaju i primjenjuju na pošten i nedvosmislen način te da su primjerene ciljanoj publici.
4. Ako proizvođač financijskog instrumenta priprema i pruža promidžbene sadržaje koje će koristiti distributer, proizvođač je odgovoran za sadržaj i ažuriranje takvih promidžbenih sadržaja. Distributer je odgovoran za upotrebu tog promidžbenog sadržaja i osigurava njegovu upotrebu samo za utvrđeno ciljano tržište i u skladu sa strategijom distribucije utvrđenom za ciljano tržište.

Ako investicijsko društvo nudi ili preporučuje financijske instrumente koje ne proizvodi, ili organizira vlastite promidžbene sadržaje, u potpunosti je odgovorno za njihov odgovarajući sadržaj, ažuriranje i upotrebu u skladu s utvrđenim ciljanim tržištem, a posebno u skladu s kategorizacijom utvrđenih klijenata.

5. Države članice osiguravaju da investicijska društva svojem upravljačkom tijelu podnose godišnja izvješća o upotrebi promidžbenih sadržaja i strategija usmjerenih na marketinške prakse, o usklađenosti s relevantnim obvezama u pogledu promidžbenih sadržaja i praksi u skladu s ovom Direktivom te o svim otkrivenim nepravilnostima i predloženim rješenjima.
6. Države članice osiguravaju da nacionalna nadležna tijela mogu poduzeti pravodobne i učinkovite mjere u vezi sa svim promidžbenim sadržajima ili marketinškim praksama koje nisu u skladu sa zahtjevima iz stavaka od 1. do 3.
7. Evidencija koju investicijsko društvo treba voditi u skladu s člankom 16. stavkom 6. uključuje sve promidžbene sadržaje koje malim ulagateljima ili potencijalnim malim ulagateljima pruža ili stavlja na raspolaganje investicijsko društvo ili bilo koja treća strana kojoj investicijsko društvo isplaćuje novčanu ili nenovčanu naknadu.

Takva se evidencija čuva pet godina, a na zahtjev nadležnog tijela najdulje sedam godina. Investicijsko društvo mora moći pristupiti toj evidenciji na zahtjev nadležnog tijela.

Evidencija iz prvog podstavka sadržava sve od sljedećeg:

- (a) sadržaj promidžbenih sadržaja;
- (b) pojedinosti o mediju korištenom za promidžbene sadržaje;
- (c) datum i trajanje promidžbenih sadržaja, uključujući relevantna vremena početka i završetka;
- (d) ciljne segmente malih ulagatelja ili odrednice profiliranja;
- (e) države članice u kojima su dostupni ti promidžbeni sadržaji;
- (f) identitet trećih strana uključenih u širenje promidžbenih sadržaja.

Evidencija o identitetu iz točke (f) sadržava pravne nazive, registrirane adrese, podatke za kontakt i, prema potrebi, imena kojima se predmetne fizičke ili pravne osobe koriste na društvenim medijima.

8. Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranog akta u skladu s člankom 89. radi dopune ove Uredbe utvrđivanjem:
 - (a) bitnih značajki financijskih instrumenata ili investicijskih i pomoćnih usluga koje treba objaviti u promidžbenim sadržajima usmjerenima na male ulagatelje ili potencijalne male ulagatelje te svih drugih relevantnih kriterija kako bi se osiguralo da se te bitne značajke navedu na uočljiv način i da su lako dostupne prosječnom malom ulagatelju, bez obzira na sredstva komunikacije;

- (b) uvjeta koje trebaju ispunjavati promidžbeni sadržaji i marketinške prakse kako bi bili pošteni, jasni, nedvosmisleni, uravnoteženo prikazivali koristi i rizike te u smislu sadržaja i distribucijskih kanala bili primjereni za ciljanu publiku ili, ako je primjenjivo, ciljano tržište.

Članak 24.d

Profesionalni zahtjevi

1. Države članice zahtijevaju da investicijska društva osiguraju i na zahtjev nadležnim tijelima dokažu da fizičke osobe koje u njihovo ime klijentima pružaju usluge investicijskog savjetovanja ili informacije o financijskim instrumentima, investicijskim uslugama ili pomoćnim uslugama posjeduju potrebno znanje i sposobnost za ispunjavanje svojih obveza iz članaka 24., 24.a, 24.b, 24.c i 25. te da se radi održavanja tog znanja i stručnosti redovito stručno usavršavaju i osposobljavaju, među ostalim ciljano kad društvo nudi nove financijske instrumente i investicijske usluge. Države članice uspostavljaju i objavljuju kriterije za učinkovitu procjenu takvog znanja i stručnosti.

2. Za potrebe stavka 1. države članice zahtijevaju da investicijska društva osiguraju i na zahtjev nadležnim tijelima dokažu da fizičke osobe koje u njihovo ime klijentima pružaju investicijsko savjetovanje posjeduju i održavaju barem znanje i kompetencije utvrđene u Prilogu V. te da godišnje pohađaju barem 15 sati stručnog osposobljavanja i usavršavanja. Usklađenost s kriterijima utvrđenima u Prilogu V., kao i godišnji uspješan završetak trajnog stručnog osposobljavanja i usavršavanja, dokazuje se potvrdom.

Komisija je ovlaštena izmijeniti ovu Direktivu donošenjem delegiranog akta u skladu s člankom 89. kako bi se, prema potrebi, preispitali zahtjevi iz Priloga V.”;

(14) članak 25. mijenja se kako slijedi:

(a) stavci 1., 2. i 3. zamjenjuju se sljedećim:

„1. Investicijsko društvo primjerenost ili prikladnost relevantnih financijskih instrumenata ili investicijskih usluga ili transakcija koje se preporučuju njegovu klijentu ili potencijalnom klijentu ili koje taj klijent zahtijeva procjenjuje pravodobno prije i. pružanja investicijskog savjetovanja ili upravljanja portfeljem ili ii. izvršavanja ili zaprimanja i prijenosa naloga. Svaka od tih procjena određuje se na temelju informacija o klijentu ili potencijalnom klijentu koje je investicijsko društvo dobilo u skladu sa zahtjevima navedenima u nastavku.

Investicijsko društvo osigurava da se svrha procjene primjerenosti ili prikladnosti klijentu ili potencijalnom klijentu objasni prije nego što se od njega zatraže bilo kakve informacije. Klijenti i potencijalni klijenti upozoravaju se na sljedeće posljedice:

- (a) pružanje netočnih ili nepotpunih informacija negativno utječe na kvalitetu procjene koju provodi investicijsko društvo;
- (b) nedostatak podataka sprečava društvo da utvrdi je li predviđena usluga ili financijski instrument prikladan ili primjeren za klijenta te da nastavi s preporukom ili izvršenjem naloga klijenta. Takvo se objašnjenje daje u standardiziranom obliku.

Investicijsko društvo malom ulagatelju na njegov zahtjev dostavlja izvješće o informacijama prikupljenima za potrebe procjene primjerenosti ili prikladnosti. Takvo se izvješće daje u standardiziranom obliku.

ESMA izrađuje nacrt regulatornih tehničkih standarda radi utvrđivanja objašnjenja i upozorenja iz stavka 1. drugog podstavka te formata i sadržaja izvješća iz stavka 1. trećeg podstavka.

ESMA dostavlja Komisiji navedeni nacrt regulatornih tehničkih standarda do [Ured za publikacije: unijeti datum 18 mjeseca nakon stupanja na snagu].

Komisiji se delegira ovlast za donošenje regulatornih tehničkih standarda iz četvrtog podstavka ovog stavka u skladu s člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

2. Podložno drugom podstavku, pri pružanju usluga investicijskog savjetovanja ili upravljanja portfeljem investicijsko društvo prikuplja potrebne informacije o znanju i iskustvu klijenta ili potencijalnog klijenta u području investicija o određenim vrstama proizvoda ili usluga, o njegovu financijskom stanju, uključujući sastav postojećih portfelja, njegovu sposobnost da snosi potpune ili djelomične gubitke, investicijske potrebe i ciljeve, uključujući, ako postoje, preferencije o održivosti i toleranciju rizika, kako bi klijentu ili potencijalnom klijentu moglo preporučiti investicijske usluge ili financijske instrumente koji su za njega prikladni te su posebno u skladu s njegovom tolerancijom rizika, sposobnošću podnošenja gubitaka i potrebom za diversifikacijom portfelja.

Kad malim ulagateljima pruža neovisno investicijsko savjetovanje ograničeno na dobro diversificirane, jednostavne i troškovno učinkovite financijske instrumente, neovisno društvo nije obvezno prikupiti informacije o znanju i iskustvu malog ulagatelja ili potencijalnog malog ulagatelja o predmetnim financijskim instrumentima ili investicijskim uslugama ili o postojećem sastavu portfelja malog ulagatelja.

Države članice osiguravaju da, ako investicijsko društvo pruža investicijsko savjetovanje pri kojem preporučuje paket usluga ili proizvoda objedinjenih u skladu s člankom 24. stavkom 11., cjelokupni objedinjeni paket bude primjeren za klijenta.

Pri pružanju investicijskog savjetovanja ili upravljanja portfeljem koje uključuje zamjenu financijskih instrumenata investicijska društva pribavljaju potrebne informacije o klijentovu ulaganju i analiziraju troškove i koristi zamjene financijskih instrumenata. Pri pružanju investicijskog savjetovanja investicijska društva obavješćuju klijenta o tome jesu li koristi zamjene financijskih instrumenata veće od troškova povezanih s tom zamjenom.

3. Države članice osiguravaju da investicijska društva, kad pružaju investicijske usluge različite od onih iz stavka 2., od klijenta ili potencijalnog klijenta zatraže informacije o njegovu znanju i iskustvu u području investicija relevantnom za određenu vrstu ponuđenih ili zatraženih proizvoda ili usluga, a od malog ulagatelja ili potencijalnog malog ulagatelja informacije o njegovoj sposobnosti podnošenja potpunih ili djelomičnih gubitaka i toleranciji rizika kako bi mogla procijeniti jesu li investicijske usluge ili financijski instrumenti primjereni za klijenta.

Ako je objedinjavanje usluga ili proizvoda predviđeno u skladu s člankom 24. stavkom 11., pri procjeni bi trebalo razmotriti je li cjelokupni objedinjeni paket prikladan.

Ako na osnovi podataka koje je dobilo na temelju prvog podstavka smatra da proizvod ili usluga nisu primjereni za klijenta ili potencijalnog klijenta, investicijsko društvo o tome upozorava klijenta ili potencijalnog klijenta. To se upozorenje dostavlja u standardiziranom formatu i evidentira.

Investicijsko društvo ne nastavlja s transakcijom koja podliježe upozorenju da proizvod usluge nije primjeren, osim ako klijent to zatraži unatoč takvom upozorenju. I zahtjev klijenta i prihvaćanje društva evidentiraju se.

ESMA izrađuje nacrt regulatornih tehničkih standarda radi utvrđivanja oblika i sadržaja upozorenja iz podstavka 3.

ESMA dostavlja Komisiji navedeni nacrt regulatornih tehničkih standarda do [Ured za publikacije: unijeti datum 18 mjeseca nakon stupanja na snagu].

Komisiji se delegira ovlast za donošenje tih regulatornih tehničkih standarda u skladu s člankom 10. Uredbe (EU) br. 1095/2010.”;

(b) u stavku 4. dodaju se sljedeći podstavci:

„ESMA izrađuje nacrt regulatornih tehničkih standarda radi utvrđivanja oblika i sadržaja upozorenja iz prvog podstavka točke (c).

ESMA dostavlja Komisiji navedeni nacrt regulatornih tehničkih standarda do [Ured za publikacije: unijeti datum 18 mjeseca nakon stupanja na snagu].

Komisiji se delegira ovlast za donošenje tih regulatornih tehničkih standarda kako je prethodno navedeno u skladu s člankom 10. Uredbe (EU) br. 1095/2010.”;

(c) u stavku 6. drugom podstavku dodaje se sljedeća rečenica:

„Takva se izjava daje dovoljno unaprijed prije zaključivanja transakcije, osim ako je određeno drukčije, kako bi klijent imao dovoljno vremena za njezinu provjeru i, prema potrebi, od investicijskog društva mogao dobiti dodatne informacije ili pojašnjenja.”;

(d) stavak 8. zamjenjuje se sljedećim:

„8. Komisija je ovlaštena ovu Direktivu dopuniti donošenjem delegiranih akata u skladu s člankom 89. kako bi se osiguralo da investicijska društva pri pružanju investicijskih ili pomoćnih usluga svojim klijentima poštuju načela utvrđena u stavicima od 1. do 6. ovog članka, uključujući informacije koje se dobivaju pri procjeni primjerenosti ili prikladnosti usluga i financijskih instrumenata za svoje klijente, kriterije za procjenu nekompleksnih financijskih instrumenata za potrebe stavka 4. točke (a) podtočke vi., sadržaj i format evidencija te ugovora o pružanju usluga klijentima te periodičnih izvješća klijentima o pruženim uslugama. U tim delegiranim aktima u obzir se uzima sljedeće:

(a) priroda ponuđenih ili pruženih usluga klijentima ili potencijalnim klijentima, imajući u vidu vrstu, predmet, veličinu, troškove, rizike, složenost, cijenu i učestalost transakcija;

(b) priroda i opseg ponuđenih ili razmatranih proizvoda, uključujući različite vrste financijskih instrumenata;

- (c) je li klijent ili potencijalni klijent mali ulagatelj ili profesionalni ulagatelj ili je, u slučaju stavka 6., razvrstan kao kvalificirani nalogodavatelj.?’;
- (15) članak 30. mijenja se kako slijedi:
- (a) u stavku 1. prvi podstavak zamjenjuje se sljedećim:
- „Države članice osiguravaju da investicijska društva koja imaju odobrenje za izvršavanje naloga za račun klijenata i/ili za trgovanje za vlastiti račun i/ili za zaprimanje i prijenos naloga, imaju mogućnost uspostave ili sklapanja transakcija s kvalificiranim nalogodavateljima bez obveze poštovanja članka 16. stavka 3.a, članka 24. osim stavaka 5., 5.a i 5.c tog članka, članka 24.a, članka 24.b osim stavka 1., članka 24.c, 25. i 27. i članka 28. stavka 1. u odnosu na te transakcije ili pomoćne usluge izravno povezane s tim transakcijama.”;
- (b) u stavku 2. drugi podstavak zamjenjuje se sljedećim:
- „Činjenica da je jedan subjekt klasificiran kao kvalificirani nalogodavatelj prema prvom podstavku ne dovodi u pitanje pravo takvih subjekata da paušalno ili za svaku transakciju posebno zatraže da se prema njima postupa kao prema klijentima čije poslovanje s investicijskim društvom podliježe člancima 24., 24.a, 24.b, 24.c, 25., 27. i 28.”;
- (16) umeće se sljedeći članak 35.a:

„Članak 35.a

Izvjescivanje o prekograničnim aktivnostima

1. Države članice zahtijevaju da investicijska društva i kreditne institucije koje pružaju investicijske usluge ili aktivnosti, kad pružaju investicijske usluge za više od 50 klijenata na prekograničnoj osnovi, nadležnom tijelu svoje matične države članice jednom godišnje dostave sljedeće informacije:
- (a) popis država članica domaćina u kojima investicijsko društvo posluje na temelju slobode pružanja usluga i aktivnosti nakon obavijesti u skladu s člankom 34. stavkom 2.;
- (b) vrstu, opseg i raspon usluga koje se pružaju i aktivnosti koje se obavljaju u svakoj državi članici domaćinu na temelju slobode pružanja investicijskih usluga i aktivnosti te pomoćnih usluga;
- (c) za svaku državu članicu domaćina, ukupan broj i kategorije klijenata koji odgovaraju uslugama i aktivnostima iz točke (b) i koji su pruženi tijekom relevantnog razdoblja koje završava 31. prosinca te raščlambu na profesionalne i neprofesionalne ulagatelje;
- (d) broj pritužbi iz članka 75. primljenih od klijenata i zainteresiranih strana u svakoj državi članici domaćinu;
- (e) vrstu promidžbenih sadržaja koji se koriste u državama članicama domaćinima.
- Nadležna tijela dostavljaju ESMA-i sve informacije prikupljene od investicijskih društava.
2. ESMA uspostavlja elektroničku bazu podataka koja sadržava informacije prikupljene u skladu sa stavkom 1. i koja je dostupna svim nadležnim tijelima.

3. ESMA izrađuje nacrt regulatornih tehničkih standarda o pojedinostima informacija iz stavka 1. koje investicijska društva dostavljaju nadležnim tijelima.
- ESMA dostavlja Komisiji navedene nacрте regulatornih tehničkih standarda do [Ured za publikacije: unijeti datum 18 mjeseca nakon stupanja na snagu].
- Komisiji se delegira ovlast za donošenje regulatornih tehničkih standarda u skladu s člankom 10. Uredbe (EU) br. 1095/2010.
4. ESMA izrađuje nacrt provedbenih tehničkih standarda kojima se određuju standardi i formati podataka, metode i načini prijenosa, učestalost i datum početka dostavljanja informacija.
- ESMA taj nacrt provedbenih tehničkih standarda dostavlja Komisiji do [Ured za publikacije: unijeti datum 18 mjeseci nakon stupanja na snagu].
- Komisiji se dodjeljuje ovlast za donošenje provedbenih tehničkih standarda u skladu s člankom 15. Uredbe (EU) br. 1095/2010.
5. Na temelju informacija priopćenih na temelju stavka 2. ESMA objavljuje godišnje izvješće koje sadržava anonimizirane i objedinjene statističke podatke o pruženim investicijskim uslugama i aktivnostima koje se obavljaju u Uniji na temelju slobode pružanja investicijskih usluga i aktivnosti, kao i analizu trendova.”;
- (17) članak 69. stavak 2. mijenja se kako slijedi:
- (a) umeće se sljedeća točka (ca):
- „(ca) provođenje aktivnosti tajne kupnje;”;
- (b) umeće se sljedeća točka (ka):
- „(ka) suspenzija ili zabrana, na najviše godinu dana, promidžbenih sadržaja ili praksi koje primjenjuje investicijsko društvo u svojoj državi članici ako postoje opravdani razlozi za sumnju da je prekršena ova Direktiva ili Uredba (EU) br. 600/2014.”;
- (c) umeću se sljedeće točke (v) i (w):
- „(v) poduzimanje svih potrebnih mjera, među ostalim zahtjevom trećoj strani ili javnom tijelu da provede takve mjere, na privremenoj ili trajnoj osnovi, kako bi se:
- i. uklonio sadržaj ili ograničio pristup internetskom sučelju ili naložilo da se klijentima pri pristupu internetskom sučelju prikaže izričito upozorenje;
- ii. pružatelju usluga smještaja na poslužitelju naložilo da ukloni, onemogućí ili ograniči pristup internetskom sučelju;
- iii. registrima za domene ili voditeljima registara za domene naložilo da izbrišu potpuno kvalificirani naziv domene i omoguće nadležnom tijelu da je registrira;
- (w) investicijskim društvima uvela obveza upotrebe upozorenja o rizicima u informativnim materijalima, uključujući promidžbene sadržaje, koji se odnose na posebno rizične financijske instrumente ako bi ti instrumenti mogli predstavljati ozbiljnu prijetnju zaštiti ulagatelja.”;

(d) dodaju se sljedeći podstavci:

„Kad koristi ovlasti iz točke (ka), nadležno tijelo obavješćuje ESMA-u. Ako se takve prakse ili sadržaji upotrebljavaju u više država članica, ESMA na zahtjev barem jednog nadležnog tijela koordinira mjere koje poduzimaju nadležna tijela u skladu s točkom (ka).

Provedba i izvršavanje ovlasti utvrđenih u ovom stavku moraju biti razmjerni pravu Unije i nacionalnom pravu te usklađeni s pravom Unije i nacionalnim pravom, među ostalim i s primjenjivim postupovnim jamstvima i načelima Povelje Europske unije o temeljnim pravima. Istražne i provedbene mjere donesene u skladu s ovom Direktivom primjerene su prirodi i ukupnoj stvarnoj ili potencijalnoj šteti uzrokovanoj kršenjem.”;

(18) u članku 70. stavku 3. točki (a) dodaju se sljedeće podtočke od xxxvii. do xxxxii.:

„xxxvii. članak 16.–a stavci od 1. do 8.;

xxxviii. članak 24. stavci od 5.a do 5.c i stavak 11.a;

xxxix. članak 24.a stavci od 1. do 2. i od 6. do 7.;

xxxx. članak 24.b stavci 1., 3. i 4.;

xxxxi. članak 24.c stavci od 1. do 5. i stavak 7.;

xxxxii. članak 35.a stavak 1.”;

(19) članak 73. stavak 1. mijenja se kako slijedi:

(a) prvi podstavak zamjenjuje se sljedećim:

„Države članice osiguravaju da nadležna tijela uspostave učinkovite mehanizme koji omogućuju prijave potencijalnih ili stvarnih kršenja Uredbe br. 600/2014 i nacionalnih odredbi u okviru provedbe ove Direktive nadležnim tijelima, među ostalim o onima koja počinju društva koja nisu propisno ovlaštena na temelju ove Direktive.”;

(b) u drugom podstavku točka (a) zamjenjuje se sljedećim:

„(a) posebne postupke za zaprimanje prijava mogućih ili stvarnih kršenja i daljnje postupanje, uključujući uspostavu sigurnih komunikacijskih kanala za takve prijave. Ti postupci uključuju i stvaranje poveznice na naslovnici internetskih stranica svakog nadležnog tijela na jednostavan obrazac za prijavu kojim se svakoj osobi omogućuje da prijavi potencijalne ili stvarne povrede prava Unije ili nacionalnog prava. Države članice od nadležnih tijela zahtijevaju da bez nepotrebne odgode analiziraju sva izvješća podnesena putem tog obrasca za izvješćivanje.”;

(20) članak 86. mijenja se kako slijedi:

(a) stavak 1. zamjenjuje se sljedećim:

„1. Ako nadležno tijelo države članice domaćina (za potrebe ovog članka „tijelo koje je pokrenulo postupak”) ima opravdane razloge za vjerovanje da investicijsko društvo koje na njezinu području posluje na temelju slobode pružanja usluga krši obveze koje proizlaze iz odredbi donesenih sukladno ovoj Direktivi ili da investicijsko društvo koje ima podružnicu na njezinu području krši obveze koje proizlaze iz odredbi donesenih sukladno ovoj Direktivi, a kojima se ne prenose

ovlasti na nadležno tijelo države članice domaćina, o svojim otkrićima obavješćuje nadležno tijelo matične države članice.

Informacije o takvom upućivanju dostavljaju se ESMA-i. ESMA te informacije prosljeđuje nadležnim tijelima svih drugih država članica domaćina u kojima investicijsko društvo pruža investicijske usluge ili posluje.

Nadležno tijelo matične države članice bez nepotrebne odgode, a najkasnije 30 radnih dana nakon što tijelo koje je pokrenulo postupak uputi svoje nalaze, poduzima potrebne mjere ili započinje potreban administrativni postupak radi poduzimanja takvih mjera. Nadležno tijelo matične države članice sve potrebne informacije o svim poduzetim mjerama dostavlja tijelu koje je pokrenulo postupak te ESMA-i i nadležnim tijelima svih drugih država članica na čijem državnom području investicijsko društvo posluje.

Ako, unatoč mjerama koje je poduzelo nadležno tijelo matične države članice ili zato što se mjere pokažu nedovoljnima ili nisu poduzete, investicijsko društvo nastavlja raditi na način koji očito šteti interesima ulagatelja države članice domaćina ili urednom funkcioniranju tržišta, primjenjuje se sljedeće:

- (a) nakon obavješćivanja nadležnog tijela matične države članice nadležno tijelo države članice domaćina poduzima sve primjerene mjere koje su potrebne za zaštitu ulagatelja i uredno funkcioniranje tržišta, što uključuje mogućnost sprečavanja investicijskih društava koja djeluju na takav štetan način u pokretanju daljnjih transakcija na njihovu području. Komisiju i ESMA-u bez neopravdane odgode treba obavijestiti o tim mjerama, kao i sva nadležna tijela država članica domaćina u kojima posluje investicijsko društvo koje krši propise; i
- (b) nadležno tijelo države članice domaćina može to pitanje uputiti ESMA-i, koja može djelovati u skladu s ovlastima koje su joj dodijeljene u skladu s člankom 19. Uredbe (EU) br. 1095/2010.”;

- (b) umeću se sljedeći stavci 1.a i 1.b:

„1.a Ako je tijelo koje je pokrenulo postupak poduzelo mjere predostrožnosti protiv investicijskog društva koje krši propise u skladu sa stavkom 1., nadležno tijelo bilo koje druge države članice domaćina može donijeti vrlo slične ili istovjetne mjere u odnosu na to društvo ako ono uzrokuje zabrinutosti ili povrede koje su vrlo slične ili istovjetne onima navedenima u nalazima tijela koje je pokrenulo postupak i pod uvjetom da to nadležno tijelo također ima opravdane razloge za sumnju da se slična povreda dogodila na njegovu državnom području.

Nadležno tijelo te druge države članice domaćina to može učiniti bez prethodnog upućivanja nalaza nadležnom tijelu države članice domaćina, ali o tome obavješćuje nadležno tijelo matične države članice najmanje pet radnih dana prije nego što poduzme takve mjere predostrožnosti.

O tim se mjerama Komisija, ESMA i sva nadležna tijela država članica domaćina u kojima posluje investicijsko društvo koje krši propise obavješćuju bez nepotrebne odgode.

1.b Ako je u roku od 12 mjeseci jedno ili više nadležnih tijela država članica domaćina poduzelo mjere u skladu sa stavkom 1. četvrtim podstavkom točkom (a) u odnosu na jedno ili više investicijskih društava koja imaju istu matičnu državu

članicu ili ako se matična država članica ne slaže s nalazima države članice domaćina, ESMA može uspostaviti platformu za suradnju u skladu s člankom 87.a.”;

(21) umeće se sljedeći članak 87.a:

„Članak 87.a

Platforme za suradnju

1. U slučaju opravdanih bojazni o negativnim učincima na ulagatelje ESMA može na vlastitu inicijativu ili na zahtjev jednog ili više nadležnih tijela uspostaviti platformu za suradnju i koordinirati tom platformom radi jačanja razmjene informacija i unapređenja suradnje među relevantnim nadzornim tijelima ako investicijsko društvo provodi ili namjerava provoditi aktivnosti koje se temelje na slobodi pružanja usluga ili slobodi poslovnog nastana i ako su takve aktivnosti relevantne za tržište države članice domaćina. Ako je platforma za suradnju uspostavljena na zahtjev nadležnog tijela, to nadležno tijelo obavještuje nadležno tijelo matične države članice o svojoj opravdanoj bojazni o negativnim učincima na ulagatelje.
2. Stavkom 1. ne dovodi se u pitanje pravo relevantnih nadzornih tijela da uspostave platformu za suradnju ako su sva suglasna s njezinom uspostavom.
3. Uspostavom platforme za suradnju na temelju stavaka 1. i 2. ne dovodi se u pitanje mandat za provođenje nadzora nadzornih tijela matične države članice i države članice domaćina iz ove Direktive.
4. Ne dovodeći u pitanje članak 35. Uredbe (EU) br. 1095/2010, relevantna nadležna tijela na zahtjev ESMA-e pravodobno dostavljaju sve potrebne informacije.
5. Ako se najmanje dva nadležna tijela platforme za suradnju ne slažu oko postupka ili sadržaja mjere koju treba poduzeti ili u pogledu toga hoće li djelovati ili ne, ESMA može, na zahtjev bilo kojeg relevantnog nadležnog tijela ili na vlastitu inicijativu, pomoći nadležnim tijelima u postizanju dogovora u skladu s člankom 19. stavkom 1. Uredbe (EU) br. 1095/2010.
6. Ako unutar platforme dođe do neslaganja i ako postoji ozbiljna bojazan o negativnim učincima na ulagatelje ili sadržaju mjere ili nedjelovanju koje treba poduzeti u vezi s investicijskim društvom, ESMA u skladu s člankom 16. Uredbe (EU) br. 1095/2010 može izdati preporuku kako bi pozvala nadležno tijelo matične države članice da razmotri bojazan drugih relevantnih nadležnih tijela i pokrene zajednički izravni nadzor zajedno s drugim dotičnim nadležnim tijelima.”;

(22) umeće se sljedeća glava VI.a:

„GLAVA VI.A

FINANCIJSKO OBRAZOVANJE

Članak 88.a

Financijsko obrazovanje malih ulagatelja i potencijalnih malih ulagatelja

Države članice promiču mjere za potporu obrazovanju malih ulagatelja i potencijalnih malih ulagatelja o odgovornim ulaganjima kad se koriste investicijskim uslugama ili pomoćnim uslugama.

Članak 88.b

Financijsko obrazovanje i promidžbeni sadržaji

Materijali za financijsko obrazovanje kojima se nastoji doprinijeti financijskoj pismenosti pojedinaca tako što im se omogućuje stjecanje financijskih kompetencija i kojim se ulaganje u jedan ili više financijskih instrumenata, njihovih kategorija ili posebnih investicijskih usluga ne promiče ili ne potiče izravno ne smatraju se promidžbenim sadržajem za potrebe ove Direktive.”;

(23) članak 89. zamjenjuje se sljedećim:

„1. Ovlast za donošenje delegiranih akata dodjeljuje se Komisiji podložno uvjetima utvrđenima u ovom članku.

2. Ovlast za donošenje delegiranih akata iz članka 2. stavaka 3. i 4., članka 4. stavka 1. točke 2. drugog podstavka, članka 4. stavka 2., članka 13. stavka 1., članka 16. stavka 12., članka 16.–a stavaka 11. i 12., članka 23. stavka 4., članka 24. stavaka 5.c i 13., članka 24.b stavka 2., članka 24.c stavka 8., članka 24.d stavka 2., članka 25. stavka 8., članka 27. stavka 9., članka 28. stavka 3., članka 30. stavka 5., članka 31. stavka 4., članka 32. stavka 4., članka 33. stavka 8., članka 35.a stavaka 3. i 4., članka 52. stavka 4., članka 54. stavka 4., članka 58. stavka 6., članka 64. stavka 7., članka 65. stavka 7. i članka 79. stavka 8. dodjeljuje se Komisiji na neodređeno razdoblje počevši od 2. srpnja 2014.

3. Europski parlament ili Vijeće u svakom trenutku mogu opozvati delegiranje ovlasti iz članka 2. stavka 3., članka 2. stavka 4., članka 4. stavka 1. točke 2. drugog podstavka, članka 4. stavka 2., članka 13. stavka 1., članka 16. stavka 12., članka 16.–a stavaka 11. i 12., članka 23. stavka 4., članka 24. stavaka 5.c i 13., članka 24.b stavka 2., članka 24.c stavka 8., članka 24.d stavka 2., članka 25. stavka 8., članka 27. stavka 9., članka 28. stavka 3., članka 30. stavka 5., članka 31. stavka 4., članka 32. stavka 4., članka 33. stavka 8., članka 35.a stavaka 3. i 4., članka 52. stavka 4., članka 54. stavka 4., članka 58. stavka 6., članka 64. stavka 7., članka 65. stavka 7. i članka 79. stavka 8. Odlukom o opozivu prekida se delegiranje ovlasti koje je u njoj navedeno. Opoziv počinje proizvoditi učinke sljedećeg dana od dana objave spomenute odluke u *Službenom listu Europske unije* ili na kasniji dan naveden u spomenutoj odluci. On ne utječe na valjanost delegiranih akata koji su već na snazi.

4. Prije donošenja delegiranog akta Komisija se savjetuje sa stručnjacima koje je imenovala svaka država članica u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016.

5. Čim donese delegirani akt, Komisija ga istodobno priopćuje Europskom parlamentu i Vijeću.

6. Delegirani akt donesen na temelju članka 2. stavaka 3. i 4., članka 4. stavka 1. točke 2. drugog podstavka, članka 4. stavka 2., članka 13. stavka 1., članka 16. stavka 12., članka 16.–a stavaka 11. i 12., članka 23. stavka 4., članka 24. stavaka 5.c i 13., članka 24. stavka 13., članka 24.b stavka 2., članka 24.c stavka 8., članka 24.d

stavka 2., članka 25. stavka 8., članka 27. stavka 9., članka 28. stavka 3., članka 30. stavka 5., članka 31. stavka 4., članka 32. stavka 4., članka 33. stavka 8., članka 35.a stavaka 3. i 4., članka 52. stavka 4., članka 54. stavka 4., članka 58. stavka 6., članka 64. stavka 7., članka 65. stavka 7. i članka 79. stavka 8. stupa na snagu samo ako ni Europski parlament ni Vijeće u roku od tri mjeseca od priopćenja tog akta Europskom parlamentu i Vijeću na njega ne podnesu prigovor ili ako su prije isteka tog roka i Europski parlament i Vijeće obavijestili Komisiju da neće podnijeti prigovore. Taj se rok produljuje za tri mjeseca na inicijativu Europskog parlamenta ili Vijeća.”;

- (24) Prilog II. mijenja se u skladu s Prilogom I. ovoj Direktivi;
- (25) Dodaje se Prilog V. kako je navedeno u Prilogu II. ovoj Odluci.

Članak 2.

Izmjene Direktive (EU) 2016/97

Direktiva (EU) 2016/97 mijenja se kako slijedi:

- (1) članak 2. stavak 1. mijenja se kako slijedi:

- (a) u točki 4. podtočka (c) zamjenjuje se sljedećim:

„(c) dotični proizvodi osiguranja ne obuhvaćaju životno osiguranje ili rizik od odgovornosti, osim pokrića rizika od odgovornosti kojima se dopunjuje roba ili usluga koju posrednik pruža kao svoju glavnu poslovnu djelatnost;”;

- (b) točka 8. zamjenjuje se sljedećim:

„8. „distributer osiguranja” znači svaki posrednik u osiguranju, sporedni posrednik u osiguranju ili društvo za osiguranje koje se bavi aktivnostima distribucije osiguranja;”;

- (c) dodaju se sljedeće točke od 19. do 22.:

„19. „elektronički format” znači svaki trajni medij osim papira;

20. „promidžbeni sadržaj” znači svako objavljivanje informacija osim objavljivanja koje se zahtijeva pravom Unije ili nacionalnim pravom ili osim materijala za financijsko obrazovanje iz članka 16.b, kojim se izravno ili neizravno promiču proizvodi osiguranja ili potiču ulaganja u investicijske proizvode osiguranja i:

- (a) koje provodi društvo za osiguranje ili posrednik u osiguranju ili treća strana kojoj je društvo za osiguranje ili posrednik u osiguranju isplatio naknadu ili poticaj putem nenovčane naknade;

- (b) koje je namijenjeno fizičkim ili pravnim osobama;

- (c) koje se provodi u bilo kojem obliku i na bilo koji način;

21. „promidžbena praksa” znači svaka strategija, upotreba sredstva ili tehnike koju primjenjuje društvo za osiguranje ili posrednik u osiguranju ili treća strana koja od takvog društva za osiguranje ili posrednika u osiguranju prima novčanu ili nenovčanu naknadu radi:

- (a) izravnog ili neizravnog širenja promidžbenih sadržaja;

- (b) ubrzanja ili poboljšanja doseg a i učinkovitosti promidžbenih sadržaja;

(c) promicanja društva za osiguranje, posrednika u osiguranju ili proizvoda osiguranja na bilo koji način;

22. „internetsko sučelje” znači bilo koji softver, uključujući internetske stranice, dio internetske stranice ili aplikaciju.”;

(26) članak 3. mijenja se kako slijedi:

(a) u stavku 4. šestom podstavku druga rečenica zamjenjuje se sljedećim:

„Prema potrebi, matična država članica o tom brisanju odmah obavješćuje državu članicu domaćina.”;

(b) u stavku 5. dodaje se sljedeći podstavak:

„Ako je upis u registar odbijen ili je posrednik u osiguranju i reosiguranju ili sporedni posrednik u osiguranju obrisano iz registra, nadležno tijelo o toj odluci dobro obrazloženim dokumentom obavješćuje dotičnog podnositelja zahtjeva ili posrednika u osiguranju i reosiguranju ili sporednog posrednika u osiguranju, a EIOPA-u obavješćuje o razlozima takvog odbijanja upisa u registar ili brisanja iz registra.”;

(c) umeće se sljedeći stavak 5.a:

„5.a EIOPA sastavlja i nadležnim tijelima stavlja na raspolaganje popis svih posrednika u osiguranju ili reosiguranju ili sporednih posrednika u osiguranju čiji je upis u registar odbijen ili koje je nadležno tijelo izbrisalo iz registra.

Popis iz prvog podstavka sadržava, prema potrebi, informacije o uslugama ili djelatnostima za koje je svaki posrednik u osiguranju ili reosiguranju ili sporedni posrednik u osiguranju zatražio upis u registar, kao i razloge za odbijanje upisa ili brisanje iz registra, te se redovito ažurira.”;

(27) članak 5. mijenja se kako slijedi:

(a) stavak 1. zamjenjuje se sljedećim:

„1. Nadležno tijelo države članice domaćina koje ima opravdan razlog smatrati da posrednik u osiguranju ili reosiguranju ili sporedni posrednik u osiguranju koji posluje unutar njezina državnog područja na temelju slobode pružanja usluga krši bilo koju obvezu propisanu ovom Direktivom o tim razmatranjima obavješćuje nadležno tijelo matične države članice.

Nadležno tijelo države članice domaćina obavješćuje EIOPA-u da je o svojim razmatranjima obavijestilo matičnu državu članicu. EIOPA takve informacije prosljeđuje nadležnim tijelima svih drugih država članica domaćina u kojima posrednik u osiguranju ili reosiguranju ili sporedni posrednik u osiguranju posluje u skladu sa slobodom pružanja usluga.

Nakon što procijeni informacije primljene u skladu s prvim podstavkom, nadležno tijelo matične države članice prema potrebi poduzima odgovarajuće mjere kako bi ispravilo situaciju što prije, a najkasnije 30 radnih dana nakon primitka obavijesti od nadležnog tijela države članice domaćina. Nadležno tijelo matične države članice obavješćuje nadležno tijelo države članice domaćina o svim takvim mjerama koje je poduzelo. Nadležno tijelo matične države članice sve relevantne informacije o poduzetoj mjeri dostavlja nadležnom tijelu države članice domaćina i nadležnim tijelima svih drugih država članica na čijem državnom području

posrednik u osiguranju, reosiguranju ili dodatnom osiguranju posluje u skladu sa slobodom pružanja usluga.

Ako se, unatoč mjerama koje je poduzelo nadležno tijelo matične države članice ili zbog toga što se te mjere pokažu nedovoljnima ili manjkavima, posrednik u osiguranju ili reosiguranju ili sporedni posrednik u osiguranju nastavi ponašati tako da očito nanosi veliku štetu interesima potrošača države članice domaćina ili urednom funkcioniranju tržišta osiguranja i reosiguranja, nadležno tijelo države članice domaćina može, nakon što je obavijestilo nadležno tijelo matične države članice, poduzeti odgovarajuće mjere kako bi spriječilo daljnje nepravilnosti, uključujući, samo ako je to nužno, sprečavanje posrednika da nastavi sklapati nove poslove na njezinu državnom području.’;

- (b) stavak 3. zamjenjuje se sljedećim:

„Nadležna tijela države članice domaćina obavješćuju dotičnog posrednika u osiguranju ili reosiguranju ili sporednog posrednika u osiguranju o svakoj mjeri donesenoj u skladu sa stavcima 1. i 2. u dobro obrazloženom dokumentu te o tim mjerama bez nepotrebne odgode obavješćuju nadležno tijelo matične države članice. Nadležno tijelo države članice domaćina o tim mjerama obavješćuje i Komisiju, EIOPA-u i nadležna tijela država članica domaćina u kojima posrednik u osiguranju ili reosiguranju ili sporedni posrednik u osiguranju posluje u skladu sa slobodom pružanja usluga.”;

- (c) dodaje se sljedeći stavak 4.:

„4. Ako su u roku od 12 mjeseci najmanje dva nadležna tijela država članica domaćina poduzela mjere u skladu sa stavkom 1. u odnosu na jednog ili više posrednika u osiguranju ili reosiguranju ili sporednog posrednika u osiguranju koji imaju istu matičnu državu članicu, ili ako se matična država članica ne slaže s nalazima države članice domaćina, EIOPA može uspostaviti platformu za suradnju u skladu s člankom 12.b.”;

- (28) umeće se sljedeći članak 9.a:

„Članak 9.a

Izvješćivanje o prekograničnim aktivnostima

1. Države članice zahtijevaju da distributeri osiguranja nadležnom tijelu svoje matične države članice u kojoj se bave aktivnostima distribucije osiguranja s više od 50 klijenata na prekograničnoj osnovi godišnje dostave sljedeće informacije:
 - (a) popis država članica domaćina u kojima distributer osiguranja posluje u skladu sa slobodom pružanja usluga ili slobodom poslovnog nastana;
 - (b) opseg i raspon aktivnosti distribucije osiguranja koje provode u svakoj državi članici domaćinu;
 - (c) vrsta proizvoda osiguranja koje distribuiraju u svakoj državi članici domaćinu;
 - (d) za svaku državu članicu domaćina, ukupan broj klijenata u relevantnom razdoblju koje završava 31. prosinca;

- (e) broj pritužbi primljenih od klijenata i zainteresiranih strana u svakoj državi članici domaćinu.

Nadležna tijela EIOPA-i dostavljaju sve informacije o kojima su izvijestili distributeri osiguranja u skladu s prvim podstavkom.

2. EIOPA uspostavlja elektroničku bazu podataka koja sadržava informacije dostavljene u skladu sa stavkom 1. drugim podstavkom. Ta je baza podataka dostupna svim nadležnim tijelima.
3. EIOPA izrađuje nacrt regulatornih tehničkih standarda o pojedinostima informacija iz stavka 1.

EIOPA dostavlja Komisiji navedeni nacrt regulatornih tehničkih standarda do [Ured za publikacije: unijeti datum 18 mjeseci nakon datuma stupanja na snagu ove Direktive].

Komisiji se delegira ovlast donošenja regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s člankom 10. Uredbe (EU) br. 1094/2010.

4. EIOPA izrađuje nacrt provedbenih tehničkih standarda kojima se određuju standardi i formati podataka, metode i načini prijenosa, učestalost i datum početka dostavljanja informacija u skladu sa stavkom 1.

EIOPA dostavlja Komisiji navedeni nacrt provedbenih tehničkih standarda do [Ured za publikacije: unijeti datum 18 mjeseci nakon datuma stupanja na snagu ove Direktive].

Komisiji se dodjeljuje ovlast za donošenje provedbenih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s člankom 15. Uredbe (EU) br. 1094/2010.

5. Na temelju informacija priopćenih na temelju stavka 2. EIOPA objavljuje godišnje izvješće koje sadržava anonimizirane i objedinjene statističke podatke o uslugama distribucije osiguranja koje su pružene u Uniji na temelju slobode pružanja investicijskih usluga i aktivnosti, kao i analizu trendova.”;

(29) članak 10. mijenja se kako slijedi:

- (a) stavak 1. zamjenjuje se sljedećim:

„1. Matične države članice osiguravaju da distributeri osiguranja i reosiguranja i zaposlenici društava za osiguranje i reosiguranje koji obavljaju djelatnosti distribucije osiguranja i reosiguranja posjeduju potrebno znanje i stručnost kako bi primjereno izvršili svoje zadaće i obavili svoje dužnosti.”;

- (b) stavak 2. mijenja se kako slijedi:

i. prvi, drugi i treći podstavak zamjenjuju se sljedećim:

„Matične države članice osiguravaju da posrednici u osiguranju i reosiguranju, zaposlenici društava za osiguranje i reosiguranje i zaposlenici posrednika u osiguranju i reosiguranju održavaju i obnavljaju svoje znanje i stručnost u okviru redovitog stručnog usavršavanja i osposobljavanja, uključujući posebno osposobljavanje kad društva za osiguranje i reosiguranje ili posrednici u osiguranju i reosiguranju nude nove proizvode ili usluge osiguranja.

Za potrebe prvog podstavka matične države članice uspostavljaju i objavljuju mehanizme kako bi mogle učinkovito provjeravati i ocjenjivati znanje i stručnost posrednika u osiguranju i reosiguranju te zaposlenika društava za

osiguranje i reosiguranje i zaposlenika posrednika u osiguranju i reosiguranju, kako je utvrđeno u Prilogu I., koje se temelji na najmanje 15 sati stručnog osposobljavanja i usavršavanja godišnje, uzimajući u obzir svojstva proizvoda koji se prodaju, vrstu distributera, ulogu koju imaju i aktivnosti koje obavljaju u okviru djelatnosti distributera osiguranja i reosiguranja.

Matične države članice zahtijevaju da se uspješno ispunjenje kriterija iz Priloga I. te godišnji uspješan završetak trajnog stručnog osposobljavanja i usavršavanja dokažu potvrdom.”;

ii. dodaje se sljedeći podstavak:

„Komisija je ovlaštena izmijeniti ovu Direktivu donošenjem delegiranih akata u skladu s člankom 38. kako bi se, prema potrebi, preispitali zahtjevi iz Priloga I.”;

(c) stavak 4. zamjenjuje se sljedećim:

„4. Posrednici u osiguranju i reosiguranju imaju osiguranje od profesionalne odgovornosti koje vrijedi na čitavom području Unije ili odgovarajuće jamstvo koje pokriva odgovornost za profesionalni nemar u iznosu od najmanje 1 250 000 EUR po svakom odštetnom zahtjevu i ukupno 1 850 000 EUR za sve odštetne zahtjeve u jednoj godini, osim ako je društvo za osiguranje, društvo za reosiguranje ili neko drugo društvo u čije ime djeluje posrednik u osiguranju ili reosiguranju, ili za koje je posrednik u osiguranju ili reosiguranju ovlašten djelovati, već dalo takvo osiguranje ili odgovarajuće jamstvo ili ako takvo društvo preuzima punu odgovornost za djelovanje posrednika.”;

(d) u stavku 6. točka (b) zamjenjuje se sljedećim:

„(b) uvjet da posrednik mora imati financijsku sposobnost u iznosu koji u svakom trenutku čini 4 % iznosa godišnje primljenih premija, a minimalno 18 750 EUR;”;

(30) u članku 12. stavku 3. dodaju se sljedeći podstavci:

„Ovlasti iz prvog podstavka prve rečenice uključuju ovlast:

- (a) pristupiti svakom dokumentu ili drugim podacima u bilo kojem obliku koji nadležno tijelo smatra potencijalno relevantnim i potrebnim za obavljanje svojih dužnosti te dobiti ili uzeti primjerak tog dokumenta ili tih podataka;
- (b) tražiti ili zahtijevati dostavu informacija od bilo koje osobe i, ako je potrebno, pozvati i ispitati osobe radi dobivanja informacija;
- (c) provoditi inspekcije ili istrage na licu mjesta;
- (d) provoditi aktivnosti tajne kupnje;
- (e) zatražiti zamrzavanje ili oduzimanje imovine;
- (f) zatražiti privremenu zabranu obavljanja poslovne djelatnosti;
- (g) zatražiti informacije od revizora društava za osiguranje ili posrednika u osiguranju;
- (h) uputiti predmet u postupak kaznenog progona;
- (i) omogućiti revizorima ili stručnim osobama da izvršavaju nadzor ili istrage;

- (j) uvesti suspenzije ili zabrane, na najviše godinu dana, promidžbenih sadržaja ili praksi koje se upotrebljavaju u njihovoj državi članici ako postoje opravdani razlozi za sumnju da je prekršena ova Direktiva;
- (k) zahtijevati privremeni ili trajni prestanak postupanja ili ponašanja koje nadležno tijelo smatra protivnim odredbama donesenima u provedbi ove Direktive te spriječiti ponavljanje takvog postupanja ili ponašanja;
- (l) donijeti sve druge mjere kako bi se osiguralo da društva za osiguranje i posrednici u osiguranju i dalje ispunjavaju pravne zahtjeve;
- (m) obustaviti ili zabraniti distribuciju investicijskog proizvoda osiguranja;
- (n) obustaviti distribuciju investicijskog proizvoda osiguranja ako društvo za osiguranje ili distributer osiguranja nije ispunio zahtjeve iz članka 25.;
- (o) zahtijevati razrješenje s dužnosti fizičke osobe iz upravnog odbora društva za osiguranje ili distributera osiguranja;
- (p) poduzimati sve potrebne mjere, među ostalim zahtjevom trećoj strani ili javnom tijelu da provede takve mjere, na privremenoj ili trajnoj osnovi, kako bi se:
 - i. uklonio sadržaj ili ograničio pristup internetskom sučelju ili naložilo da se potrošačima pri pristupu internetskom sučelju prikaže izričito upozorenje;
 - ii. pružatelju usluga smještaja na poslužitelju naložilo da ukloni, onemogućí ili ograniči pristup internetskom sučelju;
 - iii. registrima za domene ili voditeljima registara za domene naložilo da izbrišu potpuno kvalificirani naziv domene i omogućíe dotičnom nadležnom tijelu da je registrira;
- (q) uvele obveze upotrebe upozorenja o rizicima investicijskih proizvoda osiguranja u informativnim materijalima, uključujući promidžbene sadržaje, koji se odnose na posebno rizične investicijske proizvode osiguranja i, ako je primjenjivo, odnosnu ulagačku imovinu, ako bi ti proizvodi i imovina mogli predstavljati ozbiljnu prijetnju zaštiti ulagatelja.

Kad koristi ovlasti iz točke (j), nadležno tijelo obavješćuje EIOPA-u. Ako se takve prakse ili sadržaji upotrebljavaju u više država članica, EIOPA na zahtjev barem jednog nadležnog tijela koordinira mjere koje poduzimaju nadležna tijela u skladu s točkom (j).

Provedba i izvršavanje ovlasti utvrđenih u ovom stavku moraju biti razmjerni pravu Unije i nacionalnom pravu te usklađeni s pravom Unije i nacionalnim pravom, među ostalim i s primjenjivim postupovnim jamstvima i načelima Povelje Europske unije o temeljnim pravima. Istražne i provedbene mjere donesene u skladu s ovom Direktivom primjerene su prirodi i ukupnoj stvarnoj ili potencijalnoj šteti uzrokovanoj kršenjem.”;

(31) umeću se sljedeći članci 12.a i 12.b:

„Članak 12.a

Suradnja i razmjena informacija s EIOPA-om

1. Nadležna tijela surađuju s EIOPA-om za potrebe ove Direktive.

2. Nadležna tijela EIOPA-i bez nepotrebne odgode dostavljaju sve informacije koje su joj potrebne za izvršavanje dužnosti u skladu s ovom Direktivom.

Članak 12.b

Platforme za suradnju

1. U slučaju opravdanih bojazni o negativnim učincima na ugovaratelje osiguranja EIOPA može, na vlastitu inicijativu ili na zahtjev jednog ili više nadležnih tijela, uspostaviti platformu za suradnju i koordinirati tom platformom radi jačanja razmjene informacija i unapređenja suradnje među relevantnim nadzornim tijelima ako pojedini distributer osiguranja ili reosiguranja provodi ili namjerava provoditi aktivnosti distribucije osiguranja koje se temelje na slobodi pružanja usluga ili slobodi poslovnog nastana i ako su takve aktivnosti relevantne za tržište države članice domaćina. Ako je platforma za suradnju uspostavljena na zahtjev nadležnog tijela, to nadležno tijelo obavješćuje nadležno tijelo matične države članice o svojoj opravdanoj bojazni o negativnim učincima na ulagatelje.
2. Stavkom 1. ne dovodi se u pitanje pravo relevantnih nadzornih tijela da uspostave platformu za suradnju ako su sva suglasna s njezinom uspostavom.
3. Uspostavom platforme za suradnju na temelju stavaka 1. i 2. ne dovodi se u pitanje mandat za provođenje nadzora nadzornih tijela matične države članice i države članice domaćina iz ove Direktive.
4. Ne dovodeći u pitanje članak 35. Uredbe (EU) br. 1094/2010, relevantna nadležna tijela na zahtjev EIOPA-e pravodobno dostavljaju sve potrebne informacije.
5. Ako se najmanje dva nadležna tijela platforme za suradnju ne slažu oko postupka ili sadržaja mjere koju treba poduzeti ili u pogledu toga hoće li djelovati ili ne, EIOPA može, na zahtjev bilo kojeg relevantnog nadležnog tijela ili na vlastitu inicijativu, pomoći nadležnim tijelima u postizanju dogovora u skladu s člankom 19. stavkom 1. Uredbe (EU) br. 1094/2010.
6. U slučaju neslaganja unutar platforme i ako postoji ozbiljna bojazan o negativnim učincima na ugovaratelje osiguranja ili sadržaju mjere ili nedjelovanju koje treba poduzeti u odnosu na distributera osiguranja ili reosiguranja, EIOPA u skladu s člankom 16. Uredbe (EU) br. 1094/2010 može izdati preporuku nadležnom tijelu matične države članice da razmotri bojazan drugih relevantnih nadležnih tijela i pokrene zajednički izravni nadzor zajedno s drugim predmetnim nadležnim tijelima.”;

(32) članak 14. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 14.

Pritužbe

Države članice osiguravaju da distributeri osiguranja i reosiguranja uspostave odgovarajuće postupke i aranžmane, uključujući elektroničke komunikacijske kanale, kako bi se pritužbe potrošača i drugih zainteresiranih strana, posebno udruga potrošača, obrađivale na odgovarajući način i kako potrošači i druge zainteresirane strane ne bi imali ograničenja u ostvarivanju svojih prava na temelju ove Direktive. Ti postupci i aranžmani omogućuju potrošačima i drugim zainteresiranim stranama da podnesu pritužbe i prime odgovore na istom jeziku na kojem su dostavljeni promidžbeni materijali ili ugovorni dokumenti. U svakom slučaju, podnositelji

pritužbi moraju dobiti odgovor u roku od 40 radnih dana.”;

(33) umeću se sljedeći članci 16.a i 16.b:

„Članak 16.a

Financijsko obrazovanje potrošača

Države članice promiču mjere za potporu obrazovanju potrošača o odgovornoj kupnji proizvoda osiguranja kad se koriste uslugama osiguranja ili pomoćnim uslugama.

Članak 16.b

Financijsko obrazovanje potrošača i promidžbeni sadržaji

Materijali za financijsko obrazovanje kojima se nastoji doprinijeti financijskoj pismenosti pojedinaca tako što im se omogućuje stjecanje financijskih kompetencija i kojim se ulaganje u jedan ili više proizvoda osiguranja, njihovih kategorija ili posebnih usluga osiguranja ne promiče ili ne potiče izravno ne smatraju se promidžbenim sadržajem za potrebe ove Direktive.”;

(34) u članku 17. stavak 2. zamjenjuje se sljedećim:

„2. Države članice osiguravaju da sve informacije povezane s predmetom ove Direktive, uključujući promidžbene sadržaje, budu poštene, jasne i nedvosmislene.

Promidžbeni sadržaji moraju biti jasno prepoznatljivi kao takvi i u njima se jasno mora navesti društvo za osiguranje ili distributer osiguranja koji je odgovoran za njihov sadržaj i distribuciju, bez obzira na to je li sadržaj izravno ili neizravno izradilo to društvo za osiguranje ili distributer osiguranja.”;

(35) članak 18. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 18.

Opće informacije koje se dostavljaju potrošaču

1. Države članice osiguravaju da se potrošaču pravodobno prije nego što se obveže ugovorom ili ponudom o osiguranju dostave sljedeće informacije o društvu za osiguranje koje je stranka predloženog ugovora:
 - (a) naziv društva i njegov pravni oblik;
 - (b) ako je ugovor o osiguranju predložen na temelju prava poslovnog nastana ili slobode pružanja usluga, država članica u kojoj se nalazi sjedište društva za osiguranje i, prema potrebi, podružnica koja predlaže ugovor;
 - (c) adresa sjedišta i, prema potrebi, podružnice koja predlaže ugovor;
 - (d) informacije da društvo za osiguranje ima odobrenje za rad u skladu s člankom 14. Direktive 2009/138/EZ, nacionalno nadležno tijelo koje je izdalo odobrenje za rad i način za provjeru tog odobrenja;

- (e) upućivanje na izvješće o solventnosti i financijskom stanju kako je propisano u članku 51. Direktive 2009/138/EZ, čime se potrošaču omogućuje jednostavan pristup tim informacijama.
2. Ako ugovor o osiguranju predlaže posrednik u osiguranju, taj posrednik u osiguranju pravodobno prije nego što se potrošač obveže ugovorom ili ponudom potrošaču dostavlja sljedeće dodatne informacije:
- (a) naziv posrednika u osiguranju, njegov pravni oblik i adresu te činjenicu da je posrednik u osiguranju;
 - (b) ako posrednik u osiguranju djeluje na temelju prava poslovnog nastana ili slobode pružanja usluga, država članica u kojoj se nalazi sjedište društva za osiguranje i, prema potrebi, podružnica koja predlaže ugovor;
 - (c) pruža li posrednik u osiguranju savjete o predloženom ugovoru o osiguranju;
 - (d) postupke iz članka 14. kojima se potrošačima i drugim zainteresiranim stranama omogućuje podnošenje pritužbi o posrednicima u osiguranju te o postupcima izvansudskog rješavanja pritužbi i sporova iz članka 15.;
 - (e) registar u koji je posrednik u osiguranju upisan i način provjere tog upisa;
 - (f) predstavlja li posrednik potrošača ili djeluje u ime i za račun društva za osiguranje.
3. Ako ugovor o osiguranju predlaže društvo za osiguranje, to društvo za osiguranje pravodobno prije nego što se potrošač obveže ugovorom ili ponudom potrošaču dostavlja sljedeće dodatne informacije:
- (a) naziv društva za osiguranje, njegov pravni oblik i adresu te činjenicu da je društvo za osiguranje, ako to već nije priopćeno u skladu sa stavkom 1. točkom (a);
 - (b) pruža li savjete o predloženom ugovoru o osiguranju;
 - (c) postupke iz članka 14. kojima se potrošačima i drugim zainteresiranim stranama omogućuje podnošenje pritužbi o društvima za osiguranje te o postupcima izvansudskog rješavanja pritužbi i sporova iz članka 15.;
 - (d) informacije da društvo za osiguranje ima odobrenje za rad u skladu s člankom 14. Direktive 2009/138/EZ, nacionalno nadležno tijelo koje je izdalo odobrenje za rad i način za provjeru tog odobrenja, ako to već nije priopćeno u skladu sa stavkom 1. točkom (d);
 - (e) je li društvo za osiguranje sastavilo predloženi ugovor ili ga distribuira u ime drugog društva za osiguranje.”;

(36) članak 19. mijenja se kako slijedi:

- (a) naslov se zamjenjuje sljedećim:

„Objavljivanje”;

- (b) stavak 1. mijenja se kako slijedi:

- i. uvodna formulacija zamjenjuje se sljedećim:

„Države članice osiguravaju da posrednik u osiguranju pravodobno prije nego što se potrošač obveže ugovorom ili ponudom o osiguranju dostavi potrošaču barem sljedeće informacije:”;

ii. u točki (c) uvodna formulacija zamjenjuje se sljedećim:

„u vezi s proizvodima osiguranja koji nisu investicijski proizvodi osiguranja, da li:”;

iii. točka (d) zamjenjuje se sljedećim:

„(d) narav primljene naknade u pogledu ugovora o osiguranju, a posebno radi li:

i. na honorarnoj osnovi, odnosno u obliku naknade koju izravno plaća potrošač;

ii. na osnovi provizije bilo koje vrste, što znači da je naknada uključena u premiju osiguranja;

iii. na osnovi bilo koje druge vrste naknade, uključujući ekonomsku korist bilo kakve vrste koja se nudi ili daje u pogledu ugovora o osiguranju; ili

iv. na osnovi kombinacije bilo koje vrste naknade navedene u točkama i., ii. i iii.”;

iv. točka (e) briše se;

(c) stavak 4. zamjenjuje se sljedećim:

„4. Države članice osiguravaju da društvo za osiguranje pravodobno prije nego što se potrošač obveže ugovorom ili ponudom o osiguranju obavijesti svojeg potrošača o naravi naknade koju primaju njegovi zaposlenici u vezi s ugovorom o osiguranju.”;

(37) članak 20. mijenja se kako slijedi:

(a) u stavku 1. prvi podstavak zamjenjuje se sljedećim:

„1. Pravodobno prije nego što se potrošač obveže ugovorom ili ponudom o osiguranju, distributer osiguranja na temelju informacija koje je dobio od potrošača pojašnjava zahtjeve i potrebe potrošača i potrošaču daje objektivne informacije o proizvodu osiguranja u razumljivom obliku kako bi mu se omogućilo da donese utemeljenu odluku.”;

(b) stavci 3., 4. i 5. zamjenjuju se sljedećim:

„3. Kad posrednik u osiguranju koji distribuira proizvode osiguranja koji nisu investicijski proizvodi osiguranja obavijesti potrošača da savjete daje na temelju nepristrane i personalizirane analize, dužan je takve savjete davati na temelju analize dostatno velikog broja ugovora o osiguranju raspoloživih na tržištu kako bi bio u mogućnosti dati osobnu preporuku, u skladu sa stručnim kriterijima, o tome koji bi ugovor o osiguranju odgovarao potrebama potrošača.

4. Pravodobno prije nego što se potrošač obveže ugovorom ili ponudom o osiguranju, bez obzira na to je li dobiven savjet i neovisno o tome je li proizvod

osiguranja dio paketa u skladu s člankom 24. ove Direktive, prije sklapanja ugovora distributer osiguranja potrošaču daje relevantne informacije o proizvodu osiguranja u razumljivom obliku kako bi mu omogućio da donese utemeljenu odluku, uzimajući pritom u obzir složenost proizvoda osiguranja i kategoriju potrošača.

5. U vezi s distribucijom proizvoda neživotnog osiguranja navedenih u Prilogu I. Direktivi 2009/138/EZ i proizvoda životnog osiguranja navedenih u Prilogu II. toj direktivi koji nisu investicijski proizvodi osiguranja, informacije iz stavka 4. ovog članka daju se malim ulagateljima putem standardiziranog dokumenta s informacijama o proizvodu osiguranja na papiru ili drugom trajnom mediju.”;

(c) stavak 8. mijenja se kako slijedi:

i. uvodna formulacija zamjenjuje se sljedećim:

„Za proizvode neživotnog osiguranja dokument s informacijama o proizvodu sadržava sljedeće informacije:”;

ii. dodaje se sljedeća točka (j):

„(j) pravo koje se primjenjuje na ugovor ako ugovorne stranke nemaju izbor prava ili, ako ugovorne stranke mogu odabrati pravo koje se primjenjuje na ugovor, pravo koje društvo za osiguranje predlaže i nadležni sud.”;

(d) umeće se sljedeći stavak 8.a:

„8.a Za proizvode životnog osiguranja koji nisu investicijski proizvodi osiguranja dokument s informacijama o proizvodu osiguranja sadržava sljedeće:

- (a) informacije o vrsti osiguranja;
- (b) sažetak pokriva osiguranja, uključujući pojedinosti o naknadama i mogućnostima osiguranja i okolnostima koje bi ih pokrenule te, prema potrebi, sažetak isključenih rizika;
- (c) sredstva plaćanja premija i trajanje plaćanja;
- (d) informacije o premijama za svaku naknadu, uključujući osnovne i dodatne naknade, prema potrebi;
- (e) prema potrebi, način izračuna i raspodjele bonusâ;
- (f) glavna izuzeća na koja se ne mogu podnositi odštetni zahtjevi;
- (g) obveze na početku ugovora;
- (h) obveze tijekom razdoblja trajanja ugovora;
- (i) obveze u slučaju odštetnog zahtjeva;
- (j) naznaka o otkupnim i uplaćenim vrijednostima i opseg u kojem su one zajamčene;
- (k) informacije o pravu na odustanak u skladu s člankom 186. Direktive 2009/138/EZ, posebno pojedinosti o rokovima i uvjetima za ostvarivanje tog prava;

- (l) opće informacije o poreznim pravilima koja se primjenjuju na tu vrstu police osiguranja;
 - (m) razdoblje trajanja ugovora o osiguranju, uključujući datume početka i završetka ugovora;
 - (n) način raskidanja ugovora;
 - (o) pravo koje se primjenjuje na ugovor ako ugovorne stranke nemaju izbor prava ili, ako ugovorne stranke mogu odabrati pravo koje se primjenjuje na ugovor, pravo koje društvo za osiguranje predlaže i nadležni sud.”;
- (e) stavak 9. mijenja se kako slijedi:
- i. u prvom podstavku riječi „stavku 8.” zamjenjuju se riječima „stavku 8.a”;
 - ii. u drugom podstavku riječi „23. veljače 2017.” zamjenjuju se riječima „[DATUM ĆE BITI UTVRĐEN U SKLADU S DATUMOM DONOŠENJA].”;
- (38) u članku 22. stavku 1. prvi podstavak zamjenjuje se sljedećim:
- „Informacije iz članaka 18., 19. i 20. nije potrebno pružati u slučaju kad distributer osiguranja obavlja poslove distribucije povezane s osiguranjem velikih rizika ili s potrošačima koji ispunjavaju kriterije za profesionalne ulagatelje kako su definirani u članku 4. stavku 1. točki 10. Direktive 2014/65/EU Europskog parlamenta i vijeća*.

* Direktiva 2014/65/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o tržištu financijskih instrumenata i izmjeni Direktive 2002/92/EZ i Direktive 2011/61/EU (SL L 173, 12.6.2014., str. 349.).”;

- (39) članak 23. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 23.

Elektronička distribucija i drugi trajni mediji

1. Distributeri osiguranja sve informacije koje se zahtijevaju ovom Direktivom potrošačima pružaju u elektroničkom obliku.
Odstupajući od prvog podstavka, distributeri osiguranja na zahtjev malog ulagatelja informacije iz prvog podstavka besplatno daju u papirnatom obliku.
2. Distributeri osiguranja obavješćuju male ulagatelje da imaju mogućnost informacije besplatno primiti u papirnatom obliku.
3. Distributeri osiguranja obavješćuju postojeće male ulagatelje da mogu odabrati da i dalje besplatno primaju informacije u papirnatom obliku ili ih primiti samo u elektroničkom obliku. Distributeri osiguranja obavješćuju postojeće male ulagatelje o automatskom prelasku na elektronički format nakon razdoblja od najmanje osam tjedana ako potrošači u tom razdoblju od osam tjedana ne zatraže da informacije i dalje dobivaju u papirnatom obliku. Postojeći mali ulagatelji koji informacije iz stavka 1. već primaju u elektroničkom obliku ne moraju biti obaviješteni.

4. Nakon savjetovanja s ESMA-om i nakon testiranja potrošača i sektorskog testiranja, EIOPA do [dvije godine nakon stupanja na snagu Direktive o izmjeni] izrađuje i periodično ažurira smjernice kojima se određuje koji je način prikaza informacija pruženih u elektroničkom obliku prikladan za prosječnog potrošača kojem su informacije upućene.

U smjernicama iz prvog podstavka navodi se sljedeće:

- (a) prikaz i format objava u elektroničkom obliku, uzimajući u obzir različite oblike i kanale koje distributeri osiguranja mogu koristiti za obavješćivanje svojih potrošača;
- (b) potrebne zaštitne mjere kako bi se osigurala jednostavnost pretraživanja i dostupnost informacija, bez obzira na uređaj koji potrošač koristi;
- (c) potrebne zaštitne mjere kako bi potrošači lako mogli preuzeti informacije i pohraniti ih na trajnom mediju.”;

- (40) članak 25. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 25.

Uvjeti za nadgledanje proizvoda i upravljanje

1. Matična država članica ponuditelja zahtijeva da društva za osiguranje i posrednici koji nude proizvode osiguranja za prodaju potrošačima uspostave, održavaju, vode i preispituju postupak za odobrenje proizvoda osiguranja ili značajne prilagodbe postojećih proizvoda osiguranja prije njihova stavljanja na tržište ili distribucije potrošačima („postupak odobrenja proizvoda”).

Postupak odobrenja proizvoda razmjernan je i prikladan u odnosu na svojstva proizvoda osiguranja. Postupak odobrenja proizvoda mora sadržavati sve sljedeće elemente:

- (a) specifikaciju utvrđenog ciljanog tržišta za svaki proizvod osiguranja;
- (b) jasno utvrđene ciljeve i potrebe ciljanog tržišta;
- (c) procjenu je li proizvod osiguranja osmišljen na odgovarajući način kako bi ispunio ciljeve i potrebe ciljanog tržišta;
- (d) procjenu svih relevantnih rizika za utvrđeno ciljano tržište i usklađenosti predviđene strategije distribucije s utvrđenim ciljanim tržištem;
- (e) razumne korake kako bi se financijski instrument distribuirao na utvrđenom ciljanom tržištu;
- (f) kad je riječ o investicijskim proizvodima osiguranja, jasno utvrđene i kvantificirane sve troškove i naknade povezane s proizvodom te procjenu jesu li oni opravdani i razmjerni s obzirom na značajke, ciljeve, strategiju i uspješnost proizvoda te jamstva i obuhvaćenost osiguranjem biometrijskih i drugih rizika (postupak formiranja cijena);
- (g) kad je riječ o investicijskim proizvodima osiguranja, procjenu rizika od toga da potrošači na ciljanom tržištu pogrešno shvate glavne značajke, troškove i rizike tih proizvoda.

Postupak formiranja cijena iz točke (f) uključuje usporedbu s relevantnom referentnom vrijednošću, ako je dostupna, troškova i uspješnosti koje je EIOPA objavila u skladu sa stavkom 8.

2. Ako investicijski proizvod osiguranja odstupa od relevantne referentne vrijednosti iz stavka 8., investicijsko društvo provodi dodatno ispitivanje i daljnje procjene te utvrđuje jesu li troškovi i naknade ipak opravdani i razmjerni. Ako se opravdanost i razmjernost troškova i naknada ne mogu dokazati, investicijsko društvo ne odobrava investicijski proizvod osiguranja. Ako za investicijski proizvod osiguranja ne postoji relevantna referentna vrijednost, proizvođač ga odobrava samo ako je ispitivanjem i procjenama proizvoda utvrdio da su troškovi i naknade opravdani i razmjerni te da proizvod ispunjava ciljeve i potrebe ciljanog tržišta.

3. Društva za osiguranje i posrednici koji nude proizvode osiguranja razumiju i redovito preispituju proizvode osiguranja koje nude, pri čemu uzimaju u obzir svaki događaj ili rizik koji bi mogao bitno utjecati na utvrđeno ciljano tržište i procjenjuju je li proizvod i dalje u skladu s ciljevima i potrebama tog tržišta te je li planirana strategija distribucije i dalje primjerena.

Društva za osiguranje i posrednici koji nude proizvode osiguranja stavljaju na raspolaganje sve informacije o proizvodu osiguranja i postupku odobrenja proizvoda koje su potrebne za potpuno razumijevanje tog proizvoda te elemente koji su uzeti u obzir u postupku odobrenja proizvoda, uključujući potpune i točne pojedinosti o svim troškovima i naknadama proizvoda osiguranja.

Ako se radi o investicijskim proizvodima osiguranja, informacije koje se distributerima stavljaju na raspolaganje sadržavaju sve elemente iz stavka 1. trećeg podstavka točaka (f) i (g), sve dodatne relevantne podatke i objašnjenje koje pokazuje da su troškovi i naknade opravdani i razmjerni te da proizvod ispunjava ciljeve i potrebe potrošača na ciljanom tržištu.

4. Društva za osiguranje i posrednici u osiguranju koji nude investicijske proizvode osiguranja svojim matičnim tijelima dostavljaju:
 - (a) potpune i točne pojedinosti o troškovima i naknadama investicijskog proizvoda osiguranja, uključujući troškove distribucije uključene u troškove proizvoda, uključujući plaćanja trećih strana;
 - (b) podatke o značajkama investicijskog proizvoda osiguranja, posebno o njegovoj uspješnosti i razini rizika.

Nadležna tijela podatke iz prvog podstavka bez nepotrebne odgode dostavljaju EIOPA-i.

5. Distributer osiguranja koji savjetuje o proizvodima osiguranja koje ne proizvodi ili koji predlaže takve proizvode dužan je uspostaviti odgovarajuće mjere za dobivanje informacija iz stavka 3. drugog podstavka i za razumijevanje značajki i utvrđenog ciljanog tržišta svakog proizvoda osiguranja.

Posrednici u osiguranju ili društva za osiguranje koja distribuiraju investicijske proizvode osiguranja dužni su:

- (a) prikupiti i u potpunosti razumjeti informacije iz stavka 3. drugog podstavka;
- (b) utvrditi i kvantificirati sve dodatne troškove i naknade, posebno troškove distribucije, koje proizvođač nije uzeo u obzir pri izračunu ukupnih troškova i naknada;

- (c) procijeniti jesu li ukupni troškovi i naknade opravdani i razmjerni s obzirom na ciljeve i potrebe ciljanog tržišta (postupak formiranja cijena).

Postupak formiranja cijena iz točke (c) uključuje, ako je dostupna, usporedbu s relevantnom referentnom vrijednošću troškova i uspješnosti koju je EIOPA objavila u skladu sa stavkom 8.

Distributer društvu za osiguranje ili posredniku u osiguranju koji proizvodi investicijski proizvod osiguranja redovito dostavlja sve relevantne informacije o rezultatima svojeg postupka formiranja cijena. Ako utvrdi da postoje troškovi i naknade, posebno troškovi distribucije, koje proizvođač nije u potpunosti uzeo u obzir u svojem postupku formiranja cijena, distributer o tome odmah obavješćuje proizvođača.

6. Ako investicijski proizvod osiguranja odstupa od relevantne referentne vrijednosti iz stavka 8., posrednik u osiguranju ili investicijsko društvo koje distribuira taj proizvod provodi dodatno ispitivanje i daljnje procjene te utvrđuje jesu li troškovi i naknade ipak opravdani i razmjerni. Ako se opravdanost i razmjernost troškova i naknada ne mogu dokazati, posrednik u osiguranju ili društvo za osiguranje ne daje savjete o investicijskom proizvodu niti ga predlaže malim ulagateljima. Ako za investicijski proizvod osiguranja ne postoji relevantna referentna vrijednost, distributeri daju savjete o njemu ili ga predlažu samo ako su utvrdili da su troškovi i naknade opravdani i razmjerni te da proizvod ispunjava ciljeve i potrebe ciljanog tržišta.
7. Posrednik u osiguranju ili društvo za osiguranje koje proizvodi ili distribuira investicijske proizvode osiguranja dokumentira sve provedene procjene, uključujući sljedeće:
 - (a) prema potrebi, rezultate usporedbe investicijskog proizvoda osiguranja s relevantnim referentnim vrijednostima;
 - (b) ako je primjenjivo, razloge kojima se opravdava odstupanje od referentne vrijednosti;
 - (c) obrazloženje i dokaze proporcionalnosti troškova i naknada investicijskog proizvoda osiguranja.
8. Nakon savjetovanja s ESMA-om i nadležnim tijelima, EIOPA prema potrebi izrađuje i javno objavljuje zajedničke referentne vrijednosti za investicijske proizvode osiguranja koji imaju slične razine uspješnosti, rizika, strategije, ciljeva i drugih obilježja kako bi društvima za osiguranje i posrednicima u osiguranju koji proizvode ili distribuiraaju investicijske proizvode osiguranja pomogla u provedbi usporedne procjene troškova i uspješnosti tih proizvoda.

Referentne vrijednosti prikazuju raspon troškova i uspješnosti kako bi se olakšalo utvrđivanje investicijskih proizvoda osiguranja čiji troškovi i uspješnost znatno odstupaju od prosjeka.

Troškovi koji se upotrebljavaju za izradu referentnih vrijednosti uključuju ukupan trošak proizvoda, ali i sve troškove distribucije, uključujući poticaje. Oni omogućuju usporedbu s pojedinačnim komponentama troškova.

EIOPA redovito ažurira te referentne vrijednosti.
9. Komisija je ovlaštena ovu Direktivu dopuniti donošenjem delegiranih akata u skladu s člankom 38. kako bi se pobliže odredila načela utvrđena u ovom članku, uključujući, kad je riječ o investicijskim proizvodima osiguranja:

- (a) metodologiju koju EIOPA koristi za izradu referentnih vrijednosti iz stavka 8.;
- (b) kriterije za utvrđivanje opravdanosti i proporcionalnosti troškova i naknada.

U tim delegiranim aktima na razmjernan se način uzimaju u obzir obavljene poslovi, svojstva prodanih proizvoda osiguranja i značajke distributera.

10. Nakon savjetovanja s ESMA-om i nadležnim tijelima i nakon sektorskog testiranja te uzimajući u obzir metodologiju iz stavka 9. točke (a), EIOPA izrađuje nacrt regulatornih tehničkih standarda kako bi utvrdila:

- (a) sadržaj i vrstu podataka koje treba dostaviti matičnim tijelima u skladu sa stavkom 4. na temelju obveza objavljivanja i izvješćivanja, osim ako su iznimno potrebni dodatni podaci;
- (b) standarde i formate podataka, metode i načine, učestalost i datum početka dostavljanja informacija u skladu sa stavkom 4.

EIOPA taj nacrt regulatornih tehničkih standarda dostavlja Komisiji do [devet mjeseci nakon donošenja delegiranog akta iz stavka 2.].

Komisiji se delegira ovlast donošenja regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1094/2010.

11. Politike, postupci i dogovori iz ovog članka ne dovode u pitanje sve ostale uvjete iz ove Direktive, uključujući one koji se odnose na objavljivanje, primjerenost ili prikladnost, utvrđivanje i upravljanje sukobom interesa te plaćanja trećih strana.

12. Ovaj članak ne odnosi se na proizvode osiguranja koji uključuju osiguranje velikih rizika.”;

(41) članak 26. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 26.

Područje primjene dodatnih uvjeta

U ovom se poglavlju utvrđuju dodatni uvjeti uz one koji se primjenjuju na distribuciju osiguranja ako se distribucija osiguranja odnosi na prodaju investicijskih proizvoda osiguranja.

Investicijske proizvode osiguranja distribuira samo:

- (a) posrednik u osiguranju;
- (b) društvo za osiguranje.”;

(42) umeće se sljedeći članak 26.a:

„Članak 26.a

Promidžbeni sadržaji i prakse

1. Odstupajući od članka 17. stavka 2., države članice osiguravaju da su promidžbeni sadržaji o investicijskim proizvodima osiguranja jasno prepoznatljivi kao takvi i da se u njima jasno utvrđuje posrednik u osiguranju ili društvo za osiguranje odgovorno za njihov sadržaj i distribuciju, bez obzira na to obavlja li promidžbu izravno ili neizravno.

2. Države članice osiguravaju da se promidžbeni sadržaji o investicijskim proizvodima osiguranja osmišljavaju, izrađuju i pružaju na način koji pošteno, jasno, nedvosmisleno i uravnoteženo prikazuje koristi i rizike te je u smislu sadržaja i distribucijskih kanala primjeren za ciljanu publiku i, ako je povezan s određenim investicijskim proizvodom osiguranja, za ciljano tržište utvrđeno u skladu s člankom 25. stavkom 1.

U svim promidžbenim sadržajima na uočljiv i sažet način navode se bitne značajke investicijskih proizvoda osiguranja na koje se ti sadržaji odnose.

Bitne značajke investicijskih proizvoda osiguranja u promidžbenim sadržajima prikazuju se tako da mali ulagatelji mogu lako razumjeti ključne značajke tih proizvoda i glavne rizike koji su s njima povezani.

3. Države članice osiguravaju da se marketinške prakse osmišljavaju i primjenjuju na pošten i nedvosmislen način te da su primjerene ciljanjoj publici.
4. Ako proizvođač investicijskog proizvoda osiguranja priprema i pruža promidžbene sadržaje koje će koristiti distributer, proizvođač je odgovoran za sadržaj i ažuriranje takvih promidžbenih sadržaja. Distributer je odgovoran za upotrebu tog promidžbenog sadržaja i osigurava njegovu upotrebu samo za utvrđeno ciljano tržište i u skladu sa strategijom distribucije utvrđenom za to ciljano tržište.

Ako društvo za osiguranje ili posrednik u osiguranju, koje nudi ili preporučuje investicijske proizvode osiguranja koje ne proizvodi, organizira izradu vlastitih promidžbenih sadržaja, u potpunosti je odgovoran za odgovarajući sadržaj, ažuriranje i upotrebu u skladu s utvrđenim ciljanim tržištem.

5. Države članice osiguravaju da društva za osiguranje i posrednici u osiguranju svojem upravljačkom tijelu podnose godišnja izvješća o upotrebi promidžbenih sadržaja i strategija usmjerenih na marketinške prakse, o usklađenosti s relevantnim obvezama u pogledu promidžbenih sadržaja i praksi u skladu s ovom Direktivom te o svim otkrivenim nepravilnostima i predloženim rješenjima.
6. Države članice osiguravaju da nacionalna nadležna tijela mogu poduzeti pravodobne i učinkovite mjere u vezi sa svim promidžbenim sadržajima ili marketinškim praksama koje nisu u skladu sa zahtjevima iz stavaka od 1. do 3.
7. Države članice osiguravaju da društva za osiguranje i posrednici u osiguranju vode evidenciju o svim svojim promidžbenim sadržajima o investicijskim proizvodima osiguranja ili svojim promidžbenim sadržajima koje je izradila treća strana u zamjenu za novčanu ili nenovčanu naknadu.

Takva se evidencija čuva pet godina, a na zahtjev nadležnog tijela najdulje sedam godina. Društvo za osiguranje ili distributer osiguranja mora moći pristupiti toj evidenciji na zahtjev nadležnog tijela.

Evidencija iz prvog podstavka sadržava sve od sljedećeg:

- (a) sadržaj promidžbenih sadržaja;
- (b) pojedivosti o mediju korištenom za promidžbene sadržaje;
- (c) datum i trajanje promidžbenih sadržaja, uključujući relevantna vremena početka i završetka;
- (d) ciljane segmente potrošača ili odrednice profiliranja;
- (e) države članice u kojima su dostupni ti promidžbeni sadržaji;

- (f) identitet trećih strana uključenih u širenje promidžbenih sadržaja.

Evidencija o identitetu iz točke (f) sadržava pravne nazive, registrirane adrese, podatke za kontakt i, prema potrebi, imena kojima se predmetne fizičke ili pravne osobe koriste na društvenim medijima.

8. Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s člankom 38. radi dopune ove Uredbe utvrđivanjem:

- (a) bitnih značajki investicijskih proizvoda osiguranja koje treba objaviti u promidžbenim sadržajima namijenjenima malim ulagateljima ili potencijalnim malim ulagateljima te svih drugih relevantnih kriterija kako bi se osiguralo da se te bitne značajke navedu na uočljiv način i da su lako dostupne prosječnom malom ulagatelju, bez obzira na sredstva komunikacije;
- (b) uvjeta koje trebaju ispunjavati promidžbeni sadržaji i marketinške prakse investicijskih proizvoda osiguranja kako bi pošteno, jasno, nedvosmisleno i uravnoteženo prikazivali koristi i rizike te u smislu sadržaja i distribucijskih kanala bili primjereni za ciljanu publiku ili, ako je primjenjivo, ciljano tržište.”;

- (43) u članku 28. stavak 2. zamjenjuje se sljedećim:

„Ako organizacijske ili administrativne mjere koje su posrednici u osiguranju ili društva za osiguranje poduzeli u skladu s člankom 27. radi rješavanja sukoba interesa nisu dovoljne kako bi se u razumnoj mjeri osiguralo sprečavanje rizika od nastanka štete za interese potrošača, posrednici u osiguranju ili društva za osiguranje jasno i pravovremeno obavješćuju potrošača o svojstvima i/ili izvorima sukoba interesa prije nego što se potrošač obveže ugovorom ili ponudom o osiguranju.”;

- (44) članak 29. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 29.

Informiranje potrošača i ugovaratelja osiguranja

1. Ne dovodeći u pitanje članak 18. i članak 19. stavke 1. i 2., države članice osiguravaju da posrednici u osiguranju i društva za osiguranje koji distribuiraju investicijske proizvode osiguranja potrošačima pravodobno prije nego što se obvežu ugovorom o osiguranju ili ponudom osiguranja pruže odgovarajuće informacije u personaliziranom obliku o investicijskim proizvodima osiguranja koje im nude. Te informacije sadržavaju sve sljedeće informacije:

- (a) ako je riječ o savjetovanju:
- i. pruža li se savjet na neovisnoj osnovi;
- ii. temelji li se savjet na široj ili užoj analizi različitih vrsta investicijskih proizvoda osiguranja i, prema potrebi, temeljne ulagačke imovine, a posebno je li taj raspon ograničen na proizvode i imovinu koje proizvode ili pružaju subjekti usko povezani s posrednikom u osiguranju ili društvom za osiguranje ili na bilo koje druge zakonske ili gospodarske odnose, poput ugovornih odnosa, koji su toliko bliski da bi mogli predstavljati rizik narušavanja neovisne osnove pruženih savjeta;

iii. dobiva li potrošač od posrednika u osiguranju ili društva za osiguranje periodičnu procjenu prikladnosti investicijskog proizvoda osiguranja koji mu je preporučen;

iv. ako posrednik u osiguranju ili društvo za osiguranje pruža neovisno savjetovanje malom ulagatelju, je li raspon investicijskih proizvoda osiguranja koji se preporučuju ograničen isključivo na dobro diversificirane, jednostavne (kako je navedeno u članku 30. stavku 3.) i troškovno učinkovite investicijske proizvode osiguranja;

v. kako se u preporučenim investicijskim proizvodima osiguranja uzima u obzir diversifikacija portfelja klijenta;

- (b) opis glavnih značajki predloženog investicijskog proizvoda osiguranja i, prema potrebi, sve preporučene temeljne investicijske imovine i strategije, uključujući odgovarajuće smjernice i upozorenja o rizicima povezanim s investicijskim proizvodom osiguranja i, prema potrebi, preporučenom temeljnom investicijskom imovinom ili u vezi s određenim investicijskim strategijama koje taj proizvod slijedi;
- (c) informacije o predloženom pokriću osiguranja, uključujući pojedinosti o naknadama i mogućnostima osiguranja i okolnostima koje bi ih aktivirale te, prema potrebi, sažetak isključenih rizika i izuzeća na koja se ne mogu podnositi odštetni zahtjevi;
- (d) informacije o svim eksplicitnim i implicitnim troškovima, povezanim naknadama i plaćanjima trećih strana, među ostalim o svim troškovima i naknadama povezanim s distribucijom investicijskog proizvoda osiguranja, troškovima savjetovanja, prema potrebi, te o tome kako potrošač može platiti proizvod i trajanju plaćanja;
- (e) pravo koje se primjenjuje na ugovor i nadležni sud;
- (f) opće informacije o poreznim pravilima koja se primjenjuju na tu vrstu investicijskog proizvoda osiguranja.

Uz informacije iz prvog podstavka točke (d) prilaže se odgovarajuće objašnjenje o učinku troškova, naknada i svih plaćanja trećih strana na očekivani prinos, koje se sastavlja u standardiziranom formatu i na jeziku koji je razumljiv prosječnom malom ulagatelju.

Države članice osiguravaju da posrednici u osiguranju i društva za osiguranje informacije o svim troškovima, naknadama i plaćanjima trećih strana iz prvog podstavka točke (d) navode u zbirnom obliku kako bi potrošač mogao razumjeti ukupne troškove i kumulativni učinak na povrat ulaganja. Ukupni trošak izražava se u novčanim vrijednostima i postocima izračunanim tijekom trajanja investicijskog proizvoda osiguranja. Na zahtjev potrošača posrednici u osiguranju i društva za osiguranje dostavljaju raščlambu tih informacija po stavkama.

Plaćanja trećih strana koja je posrednik u osiguranju ili društvo za osiguranje platio ili primio u vezi s pružanjem ili distribucijom investicijskog proizvoda osiguranja navode se kao zasebna stavka. Posrednik u osiguranju ili društvo za osiguranje objavljuje kumulativni učinak takvih plaćanja trećih strana, uključujući sva ponavljajuća plaćanja trećih strana, na neto povrat tijekom trajanja investicijskog proizvoda osiguranja. Svrha plaćanja trećih strana i njihov utjecaj na neto povrat objašnjavaju se na standardiziran način i na jeziku koji je razumljiv prosječnom malom ulagatelju.

2. Države članice osiguravaju da proizvođači investicijskih proizvoda osiguranja sastave sažet personalizirani dokument s ključnim informacijama koje se svake godine pružaju svakom malom ulagatelju koji drži proizvod („godišnje izvješće”).

Točan datum na koji se odnose informacije iz godišnjeg izvješća navodi se na jasno vidljivom mjestu.

Informacije u godišnjem izvješću moraju biti točne i ažurirane.

Proizvođači godišnje izvješće svakom ugovaratelju osiguranja stavljaju na raspolaganje besplatno u elektroničkom obliku. Primjerak u papirnatom obliku dostavlja se na zahtjev uz sve informacije dostupne elektroničkim putem.

Godišnje izvješće nije potrebno dostaviti ako proizvođač malim ugovarateljima osiguranja omogući pristup internetskom sustavu, koji se smatra trajnim medijem, u kojem se jednostavno može pristupiti ažuriranim izjavama s relevantnim informacijama iz stavka 3., a proizvođač ima dokaze da je mali ugovaratelj osiguranja barem jednom u prethodnih 12 mjeseci pristupio tim izjavama.

3. Godišnje izvješće sadržava barem sljedeće ključne informacije:
 - (a) ukupne troškove povezane s naknadama i plaćanjima trećih strana, izražene po stavkama u novčanim iznosima i postocima, koje je mali ugovaratelj osiguranja izravno ili neizravno platio ili snosio tijekom prethodnih 12 mjeseci i na kombiniranoj osnovi od početka trajanja ugovora u vezi s investicijskim proizvodom osiguranja;
 - (b) godišnju uspješnost svake temeljne ulagačke imovine investicijskog proizvoda osiguranja i godišnje globalne rezultate portfelja, svaki u usporedbi s uspješnošću tijekom prethodnih godina;
 - (c) ukupne poreze, uključujući administrativne pristojbe, porez na transakcije, porez po odbitku i sve druge poreze koje naplaćuje društvo za osiguranje, raščlanjene po porezu, koje snosi mali ulagatelj u vezi s investicijskim proizvodom osiguranja;
 - (d) ako je primjenjivo, tržišnu ili, ako tržišna vrijednost nije dostupna, procijenjenu vrijednost temeljne ulagateljske imovine investicijskog proizvoda osiguranja;
 - (e) plaćanja koja je mali ugovaratelj osiguranja u prethodnih 12 mjeseci izvršio u vezi s investicijskim proizvodom osiguranja, uključujući ulaganja, depozite, doprinose, premije i naknade, od čega se oduzimaju sva izvršena povlačenja;
 - (f) prilagođena pojedinačna predviđanja očekivanog ishoda na kraju ugovornog ili preporučenog razdoblja držanja na temelju trenutne vrijednosti ulaganja i njegova dosadašnjeg razvoja uspješnosti i povezana s predugovornim scenarijima uspješnosti u dokumentu s ključnim informacijama iz Uredbe br. 1286/2014 te izjavu o odricanju odgovornosti u kojoj se navodi da se te projekcije mogu razlikovati od stvarne konačne vrijednosti ulaganja;
 - (g) informacije o uvjetima i financijskim posljedicama prijevremenog raskida ulaganja ili promjene pružatelja usluga, uključujući otkupnu vrijednost i uvjete za predaju police osiguranja;
 - (h) kratki sažetak o pokriću osiguranja, posebno o naknadama iz osiguranja te svim mogućnostima i informacijama o tome što se događa u slučaju smrti osigurane osobe ili drugog osiguranog događaja;

- (i) u slučaju investicijskih proizvoda osiguranja za koje uvjeti police predviđaju periodične revizije premija, predviđene premije potrebne za zadržavanje postojećih naknada do dobi od 55, 65, 75 i 85 godina.
4. Informacije opisane u stavku 1. i godišnje izvješće iz stavaka 2. i 3. daju se malim ulagateljima i ugovarateljima osiguranja korištenjem standardizirane terminologije i formata Unije.

Nakon savjetovanja s ESMA-om te nakon testiranja potrošača i sektorskog testiranja EIOPA izrađuje nacrt regulatornih tehničkih standarda kako bi utvrdila:

- (a) odgovarajući format za davanje informacija iz stavaka 1. i 3., uključujući oblik i duljinu dokumenta te sadržaj svakog elementa informacija;
- (b) standardiziranu terminologiju Unije i povezana objašnjenja koja će se upotrebljavati za davanje informacija iz stavaka 1. i 3. Objašnjenja moraju biti takva da ih vjerojatno mogu razumjeti svi mali ulagatelji bez posebnog znanja o investicijskim proizvodima osiguranja.

EIOPA navedene nacрте regulatornih tehničkih standarda dostavlja Komisiji do [Ured za publikacije: unijeti datum 18 mjeseca nakon stupanja na snagu].

Komisiji se dodjeljuje ovlast za dopunu ove Direktive donošenjem regulatornih tehničkih standarda iz trećeg podstavka u skladu s člankom 10. Uredbe (EU) br. 1094/2010.

5. Države članice osiguravaju da posrednici u osiguranju i društva za osiguranje koji distribuiraju investicijske proizvode osiguranja u informativnom materijalu, uključujući promidžbene sadržaje, koji se pružaju malim ulagateljima prikažu odgovarajuća upozorenja na specifične rizike potencijalnih gubitaka koji proizlaze iz posebno rizičnih investicijskih proizvoda osiguranja i, prema potrebi, temeljne ulagateljske imovine.

EIOPA do [18 mjeseci nakon stupanja na snagu Direktive o izmjeni] izrađuje i periodično ažurira smjernice o konceptu posebno rizičnih investicijskih proizvoda osiguranja, uzimajući u obzir posebnosti različitih vrsta investicijskih proizvoda osiguranja.

EIOPA izrađuje regulatorne tehničke standarde kojima se pobliže definiraju format i sadržaj takvih upozorenja o rizicima, uzimajući u obzir posebnosti različitih vrsta investicijskih proizvoda osiguranja i vrsta komunikacije.

EIOPA navedene regulatorne tehničke standarde dostavlja Komisiji do [Ured za publikacije: unijeti datum 18 mjeseca nakon stupanja na snagu].

Komisiji se delegira ovlast za donošenje regulatornih tehničkih standarda iz trećeg podstavka u skladu s člankom 10. Uredbe (EU) br. 1094/2010.

EIOPA prati dosljednu primjenu upozorenja o rizicima u cijeloj Uniji. Ako se pojave sumnje povezane s upotrebom ili nepostojanjem upotrebe ili nadzora navođenja takvih upozorenja o rizicima u državama članicama, koja mogu znatno utjecati na zaštitu ulagatelja, EIOPA nakon savjetovanja s predmetnim nadležnim tijelima može uvesti obvezu upotrebe upozorenja o rizicima za posrednike u osiguranju i društva za osiguranje koji distribuiraju investicijske proizvode osiguranja.”;

(45) umeću se sljedeći članci 29.a i 29.b:

„Članak 29.a

Poticaji

1. Države članice osiguravaju da posrednici u osiguranju ili društva za osiguranje koja proizvode ili distribuiraju investicijske proizvode osiguranja u skladu s člankom 30. stavcima 2. i 3. ne plaćaju naknadu ili proviziju te ne pružaju nenovčanu korist u vezi s pružanjem ili distribucijom investicijskog proizvoda osiguranja bilo kojoj stranci osim potrošača ili osobe koja djeluje u ime potrošača niti da od bilo koje stranke osim potrošača ili osobe koja djeluje u ime potrošača primaju naknadu, proviziju ili nenovčanu korist.

Zabrana iz prvog podstavka ne primjenjuje se na manje nenovčane koristi ukupne vrijednosti do 100 EUR godišnje ili koje imaju takav opseg i značajke da ne narušavaju usklađenost posrednika u osiguranju ili društva za osiguranje s obvezom djelovanja u najboljem interesu svojeg potrošača, pod uvjetom da su te koristi jasno objavljene potrošaču.

Svako plaćanje ili korist koja omogućuje ili je potrebna za pružanje usluga, uključujući pravne pristojbe i pravne troškove, a koje po svojim značajkama ne mogu dovesti do sukoba s obvezama posrednika u osiguranju ili društva za osiguranje da posluje pošteno, pravedno i profesionalno u skladu s najboljim interesima svojih potrošača ne podliježe zahtjevima utvrđenima u prvom podstavku.

2. Države članice osiguravaju da posrednici u osiguranju ili društva za osiguranje pri distribuciji investicijskog proizvoda osiguranja u skladu s člankom 30. stavkom 1. primaju naknade ili koristi od treće strane ili joj plaćaju naknade ili koristi samo pod uvjetom da se ti posrednici u osiguranju ili društva za osiguranje pobrinu da primitak ili plaćanje takvih naknada ili koristi ne naruši njihovu obvezu da postupaju pošteno, pravedno i profesionalno u skladu s najboljim interesima svojih potrošača. Posrednici u osiguranju i društva za osiguranje objavljuju postojanje, značajke i iznos takvih plaćanja koja uključuju treće strane u skladu s člankom 29.
3. Države članice osiguravaju da posrednici u osiguranju i društva za osiguranje prema potrebi potrošača obavijeste o mehanizmima prijenosa svih naknada, provizija, novčanih i nenovčanih koristi primljenih u vezi s distribucijom proizvoda osiguranja na potrošača.
4. Države članice posrednicima u osiguranju i društvima za osiguranje mogu nametnuti strože uvjete u pogledu pitanja obuhvaćenih ovim člankom. Posebno, države članice mogu dodatno zabraniti ili još više ograničiti ponudu ili prihvaćanje naknada, provizija ili nenovčanih koristi od trećih strana u vezi s pružanjem usluge savjetovanja o osiguranju.

Stroži uvjeti mogu uključivati i zahtjev da se te naknade, provizije ili nenovčane koristi vrate potrošačima, odnosno njihovo poravnanje s naknadama koje je isplatio potrošač.

Posrednici u osiguranju ili društva za osiguranje, uključujući one koji uživaju slobodu pružanja usluga ili slobodu poslovnog nastana, pri sklapanju ugovora o osiguranju s potrošačima koji imaju uobičajeno boravište ili poslovni nastan u toj državi članici poštuju strože odredbe država članica navedene u ovom stavku.

5. Komisija je ovlaštena ovu Direktivu dopuniti donošenjem delegiranih akata u skladu s člankom 38. kako bi pobliže odredila:
 - (a) kako posrednici u osiguranju i društva za osiguranje trebaju poštovati načela utvrđena u ovom članku;

- (b) kriterije za procjenjivanje poštuju li posrednici u osiguranju i društva za osiguranje koji daju ili primaju poticaje obvezu da djeluju pošteno, pravedno i profesionalno u skladu s najboljim interesima potrošača.
6. Tri godine nakon datuma stupanja na snagu Direktive (EU) [Ured za publikacije: unijeti broj Direktive o izmjeni] i nakon savjetovanja s ESMA-om i EIOPA-om Komisija procjenjuje učinke plaćanja trećih strana na male ulagatelje, posebno s obzirom na mogući sukob interesa i dostupnost neovisnog savjetovanja te ocjenjuje učinak relevantnih odredaba Direktive (EU) [Ured za publikacije: unijeti broj Direktive o izmjeni] na njih. Ako je to potrebno kako bi se spriječila šteta za potrošače, Komisija predlaže zakonodavne izmjene Europskom parlamentu i Vijeću.

Članak 29.b

Najbolji interes potrošača

1. Države članice osiguravaju da posrednici u osiguranju i društva za osiguranje, kako bi pri savjetovanju potrošača o investicijskim proizvodima osiguranja djelovali u najboljem interesu potrošača u skladu s člankom 17. stavkom 1., imaju obvezu:
 - (a) te savjete pružati na temelju procjene odgovarajuće palete investicijskih proizvoda osiguranja i, prema potrebi, temeljne ulagateljske imovine;
 - (b) preporučiti investicijski proizvod osiguranja i, prema potrebi, temeljnu ulagateljsku imovinu koji su troškovno najučinkovitiji među investicijskim proizvodima osiguranja za koje je utvrđeno da su prikladni za potrošača u skladu s člankom 30. stavkom 1. i koji imaju slična obilježja;
 - (c) iz palete investicijskih proizvoda osiguranja za koje je utvrđeno da su prikladni za potrošača u skladu s člankom 30. stavkom 1. preporučiti jedan ili nekoliko investicijskih proizvoda osiguranja i, prema potrebi, temeljnu ulagateljsku imovinu, proizvod ili proizvode bez dodatnih značajki koje nisu potrebne za postizanje ciljeva potrošača i dovode do dodatnih troškova;
 - (d) preporučiti investicijske proizvode osiguranja čije je pokriće osiguranja u skladu sa zahtjevima i potrebama potrošača u pogledu osiguranja.
2. Komisija je ovlaštena ovu Direktivu dopuniti donošenjem delegiranih akata u skladu s člankom 38. kako bi pobliže odredila način na koji posrednici u osiguranju i društva za osiguranje trebaju poštovati načela utvrđena u ovom članku.

U tim delegiranim aktima uzima se u obzir priroda usluga koje se nude ili pružaju potrošaču, priroda proizvoda koji se nude ili razmatraju, uključujući različite vrste investicijskih proizvoda osiguranja.”;

- (46) članak 30. mijenja se kako slijedi:

- (a) umeće se sljedeći stavak –1.:

„–1. Države članice zahtijevaju da posrednici u osiguranju i društva za osiguranje koji distribuiraju investicijske proizvode osiguranja procijene prikladnost i primjerenost tih proizvoda i, prema potrebi, odnosne ulagateljske imovine koje će preporučiti potrošačima ili koje će potrošači zahtijevati pravodobno prije nego što se potrošači obvežu ugovorom o osiguranju ili ponudom. Svaka od tih procjena

provodi se na temelju razmjernih i potrebnih informacija o potrošaču koje je prikupio posrednik u osiguranju i društvo za osiguranje u skladu sa zahtjevima utvrđenima u ovom članku.

Države članice osiguravaju da posrednici u osiguranju i društva za osiguranje koji distribuiraju investicijske proizvode osiguranja potrošačima objasne svrhu procjene primjerenosti ili prikladnosti prije nego što od njih zatraže bilo kakve informacije. Države članice osiguravaju da posrednici u osiguranju i društva za osiguranje koji distribuiraju investicijske proizvode osiguranja potrošače u standardiziranom obliku upozore na oboje od sljedećeg:

- (a) da pružanje netočnih ili nepotpunih informacija može negativno utjecati na kvalitetu procjene koju provodi posrednik u osiguranju ili društvo za osiguranje;
- (b) da nedostatak informacija sprečava posrednike u osiguranju i društva za osiguranje koji distribuiraju investicijske proizvode osiguranja da utvrde je li predviđena usluga ili financijski instrument prikladan ili primjeren za potrošača i da pružaju savjete.

Države članice osiguravaju da posrednici u osiguranju i društva za osiguranje koji distribuiraju investicijske proizvode osiguranja potrošačima na njihov zahtjev dostave izvješće o informacijama prikupljenima za procjenu primjerenosti ili prikladnosti. To se izvješće izrađuje u standardiziranom formatu koji je izradila EIOPA.

EIOPA izrađuje nacrt regulatornih tehničkih standarda radi utvrđivanja objašnjenja i upozorenja iz drugog podstavka te formata i sadržaja izvješća iz trećeg podstavka.

EIOPA navedene nacрте regulatornih tehničkih standarda dostavlja Komisiji do [Ured za publikacije: unijeti datum 18 mjeseca nakon stupanja na snagu].

Komisiji se delegira ovlast za donošenje tih regulatornih tehničkih standarda u skladu s člankom 10. Uredbe (EU) br. 1094/2010.”;

- (b) stavci 1., 2. i 3. zamjenjuju se sljedećim:

„1. Ne dovodeći u pitanje članak 20. stavak 1., kad pruža savjete o investicijskim proizvodima osiguranja posrednik u osiguranju ili društvo za osiguranje prikuplja sve informacije o znanju i iskustvu potrošača u području ulaganja relevantnom za određenu vrstu investicijskog proizvoda osiguranja ili, prema potrebi, odnosne ulagateljske imovine koji se nude ili zahtijevaju, o financijskoj situaciji tog potrošača, uključujući sastav svih postojećih portfelja, sposobnost potrošača da podnese potpune ili djelomične gubitke, potrebe i ciljeve ulaganja, uključujući sve preferencije o održivosti, te o toleranciji rizika kako bi posrednik u osiguranju ili društvo za osiguranje moglo potrošaču preporučiti investicijske proizvode osiguranja koji su prikladni za njega i koji su posebno u skladu s njegovom tolerancijom rizika, sposobnošću da podnese gubitke i potrebom za diversifikacijom portfelja.

Ako savjete pruža na neovisnoj osnovi malim ulagateljima koji su ograničeni na dobro diversificirane, jednostavne i troškovno učinkovite investicijske proizvode osiguranja, posrednik u osiguranju ili društvo za osiguranje nije dužno prikupiti

informacije o znanju i iskustvu ulagatelja o razmatranim investicijskim proizvodima osiguranja ili o sastavu portfelja ulagatelja.

Ako pružaju savjet koji uključuje zamjenu odnosno ulagateljske imovine, posrednici u osiguranju i društva za osiguranje prikupljaju potrebne informacije o postojećoj odnosno ulagateljskoj imovini potrošača i preporučenoj novoj ulagateljskoj imovini te analiziraju očekivane troškove i koristi zamjene kako bi mogli razumno dokazati da su očekivane koristi zamjene veće od troškova.

2. Ne dovodeći u pitanje članak 20. stavak 1., države članice osiguravaju da, ako se ne pružaju savjeti u vezi s investicijskim proizvodima osiguranja, posrednik u osiguranju ili društvo za osiguranje od potrošača zatraži informacije o njegovu znanju i iskustvu u području ulaganja relevantnom za određenu vrstu investicijskog proizvoda osiguranja ili, prema potrebi, odnosno ulagateljske imovine koji se nudi ili zahtijeva te o sposobnosti te osobe da podnese potpune ili djelomične gubitke i toleranciji rizika kako bi posrednik u osiguranju ili društvo za osiguranje moglo procijeniti odgovaraju li predviđeni investicijski proizvodi osiguranja tom potrošaču.

Ako na temelju informacija dostavljenih u skladu s prvim podstavkom smatra da proizvod ne odgovara potrošaču, posrednik u osiguranju ili društvo za osiguranje o tome upozorava potrošača. To se upozorenje dostavlja u standardiziranom formatu i evidentira.

Posrednik u osiguranju ili društvo za osiguranje ne nastavlja s distribucijom investicijskog proizvoda osiguranja za koji je dostavilo upozorenje u kojem se navodi da proizvod ili usluga ne odgovara potrošaču, osim ako potrošač to zatraži unatoč takvom upozorenju, a društvo za osiguranje pristane sklopiti ugovor na zahtjev potrošača. Evidentiraju se i zahtjev potrošača i pristanak društva za osiguranje.

EIOPA izrađuje nacrt regulatornih tehničkih standarda radi utvrđivanja oblika i sadržaja upozorenja iz drugog podstavka.

EIOPA dostavlja Komisiji navedeni nacrt regulatornih tehničkih standarda do [Ured za publikacije: unijeti datum 18 mjeseca nakon stupanja na snagu].

Komisiji se dodjeljuje ovlast za donošenje tih regulatornih tehničkih standarda u skladu s člankom 10. Uredbe (EU) br. 1094/2010.

3. Ne dovodeći u pitanje članak 20. stavak 1., ako se ne pružaju savjeti u vezi s investicijskim proizvodima osiguranja, države članice mogu odstupiti od obveza navedenih u stavku 2. ovog članka te posrednicima u osiguranju i društvima za osiguranje dopustiti da obavljaju poslove distribucije investicijskih proizvoda osiguranja na svojem državnom području bez potrebe za prikupljanjem informacija ili procjenom iz stavka 2. ovog članka ako su ispunjeni sljedeći uvjeti:

(a) poslovi distribucije osiguranja odnose se na jedno od sljedećeg:

i. investicijske proizvode osiguranja koji stvaraju samo investicijsku izloženost financijskim instrumentima koji se u skladu s Direktivom 2014/65/EU ne smatraju složenima te koji ne sadržavaju strukturu koja potrošačima otežava shvaćanje povezanih rizika;

- ii. ostale jednostavne investicijske proizvode osiguranja za potrebe ovog stavka;
- (b) poslovi distribucije osiguranja obavljaju se na zahtjev potrošača;
 - (c) potrošaču je jasno objašnjeno da od posrednika u osiguranju ili društva za osiguranje pri obavljanju poslova distribucije osiguranja nije zatraženo da provede ocjenu prikladnosti investicijskog proizvoda osiguranja ili pružene ili ponuđene usluge distribucije osiguranja te da potrošaču nije pružena odgovarajuća zaštita u skladu s relevantnim pravilima poslovnog ponašanja. Takvo se upozorenje daje u standardiziranom obliku;
 - (d) posrednik u osiguranju ili društvo za osiguranje postupa u skladu sa svojim obvezama iz članaka 27. i 28.

Svi posrednici u osiguranju ili društva za osiguranje, uključujući one koji uživaju slobodu pružanja usluga ili slobodu poslovnog nastana, dužni su poštovati primjenjive odredbe u državi članici u kojoj potrošači kojima distribuiraju investicijske proizvode osiguranja imaju uobičajeno boravište ili poslovni nastan, a koji se ne koriste odstupanjem o kojem je riječ u ovom stavku.

EIOPA izrađuje nacrt regulatornih tehničkih standarda radi utvrđivanja oblika i sadržaja upozorenja iz prvog podstavka točke (c).

EIOPA dostavlja Komisiji navedeni nacrt regulatornih tehničkih standarda do [Ured za publikacije: unijeti datum 18 mjeseca nakon stupanja na snagu].

Komisiji se dodjeljuje ovlast za donošenje tih regulatornih tehničkih standarda u skladu s člankom 10. Uredbe (EU) br. 1094/201039.”;

- (c) stavak 5. zamjenjuje se sljedećim:

„5. Države članice osiguravaju da posrednici u osiguranju ili društva za osiguranje potrošaču dostave odgovarajuća izvješća o aktivnostima distribucije osiguranja na trajnom mediju. Ta izvješća sadržavaju periodično obavješćivanje potrošača, uzimajući u obzir vrstu i složenost investicijskih proizvoda osiguranja i svojstva usluge koja se pruža potrošaču te sadržavaju, prema potrebi, troškove povezane s transakcijama i uslugama za račun potrošača.

Države članice osiguravaju da posrednici u osiguranju ili društva za osiguranje, kad pružaju savjete o investicijskim proizvodima osiguranja, potrošaču dovoljno prije sklapanja ugovora i na trajnom mediju dostave izjavu o primjerenosti u kojoj se navode pruženi savjeti i način na koji su oni u skladu s preferencijama, ciljevima i drugim značajkama potrošača. Takva se izjava daje dovoljno unaprijed prije nego što se potrošač obveže ugovorom o osiguranju ili ponudom kako bi potrošač imao dovoljno vremena za njezinu provjeru i, prema potrebi, od posrednika za osiguranje ili društva za osiguranje mogao dobiti dodatne informacije ili pojašnjenja.

Države članice osiguravaju da, kad su za sklapanje ugovora korištena sredstva za komunikaciju na daljinu, zbog čega se ne može prethodno dostaviti procjena o prikladnosti, posrednik u osiguranju ili društvo za osiguranje mogu dostaviti izjavu o primjerenosti na trajnom mediju odmah nakon što potrošač postane vezan ugovorom o osiguranju, pod uvjetom da su ispunjena oba sljedeća uvjeta:

- (a) potrošač je pristao primiti izjavu o primjerenosti bez nepotrebne odgode nakon sklapanja ugovora;
- (b) posrednik u osiguranju ili društvo za osiguranje dali su potrošaču mogućnost odgode sklapanja ugovora kako bi mogao unaprijed primiti izjavu o primjerenosti.

Države članice osiguravaju da, kad posrednik u osiguranju ili društvo za osiguranje obavijeste potrošača da će provoditi periodičnu procjenu primjerenosti, periodično izvješće sadržava ažuriranu izjavu o načinu na koji je investicijski proizvod osiguranja u skladu sa sklonostima, ciljevima i drugim značajkama malog ulagatelja.”;

- (d) umeću se sljedeći stavci 5.a, 5.b i 5.c:

„5.a Države članice distributerima mogu nametnuti strože uvjete u pogledu pitanja obuhvaćenih ovim člankom. Naime, države članice pružanje savjeta o kojem je riječ u članku 30. mogu učiniti obveznim za prodaju svih investicijskih proizvoda osiguranja ili određene vrste takvih proizvoda.

Države članice osiguravaju da svi posrednici u osiguranju ili društva za osiguranje, uključujući one koji uživaju slobodu pružanja usluga ili slobodu poslovnog nastana, pri sklapanju ugovora o osiguranju s potrošačima koji imaju uobičajeno boravište ili poslovni nastan u toj državi članici poštuju strože odredbe država članica navedene u prvom podstavku.

5.b Države članice zahtijevaju da, ako posrednik u osiguranju ili društvo za osiguranje koje distribuiraju investicijske proizvode osiguranja obavijesti potrošača da se savjetovanje pruža na neovisnoj osnovi, taj posrednik ili društvo:

- (a) ocijeni dovoljno velik broj proizvoda osiguranja dostupnih na tržištu koji su prikladno diversificirani u pogledu vrste i pružatelja kako bi se osiguralo da se očekivanja ulagatelja mogu ispuniti na prikladan način i ne ograničava se na proizvode osiguranja koje izdaju ili pružaju subjekti u uskoj povezanosti s posrednikom u osiguranju ili društvom za osiguranje;
- (b) ne prihvaća niti zadržava naknade, provizije ili novčanu ili nenovčanu korist koju je platila ili dala treća strana ili osoba za račun treće osobe u vezi s pružanjem usluga potrošačima.

5.c Pri neovisnom pružanju investicijskog savjetovanja malim ulagateljima posrednik u osiguranju ili društvo za osiguranje može ograničiti procjenu u vezi s vrstom financijskih instrumenata iz stavka 5.b točke (a) na dobro diversificirane, troškovno učinkovite i jednostavne investicijske proizvode osiguranja. Prije prihvaćanja takve usluge, mali ulagatelj mora biti propisno obaviješten o mogućnosti i uvjetima pristupa standardnom neovisnom savjetovanju te o povezanim koristima i ograničenjima.”;

- (e) stavak 6. zamjenjuje se sljedećim:

„6. Komisija je ovlaštena ovu Direktivu dopuniti donošenjem delegiranih akata u skladu s člankom 38. kako bi pobliže odredila način na koji posrednici u osiguranju i društva za osiguranje trebaju poštovati načela utvrđena u ovom članku pri obavljanju poslova distribucije u vezi s investicijskim proizvodima osiguranja, među ostalim u pogledu:

- (a) informacija koje trebaju prikupiti pri procjeni primjerenosti i prikladnosti investicijskih proizvoda osiguranja za svoje potrošače;
- (b) kriterija za procjenu jednostavnih investicijskih proizvoda osiguranja za potrebe stavka 3. točke (a) podtočke ii. ovog članka;
- (c) sadržaja i oblika evidencija i ugovora o pružanju usluga potrošačima te periodičnih izvješća potrošačima o pruženim uslugama.

U tim delegiranim aktima uzima se u obzir priroda usluga koje se nude ili pružaju potrošaču, priroda proizvoda koji se nude ili razmatraju, uključujući različite vrste investicijskih proizvoda osiguranja te malu ili profesionalnu prirodu potrošača.”;

(47) članak 35. stavak 2. mijenja se kako slijedi:

(a) točka (a) zamjenjuje se sljedećim:

„(a) posebne postupke za zaprimanje prijava mogućih ili stvarnih kršenja i daljnje postupanje, uključujući uspostavu sigurnih komunikacijskih kanala za takve prijave;”;

(b) dodaje se sljedeći podstavak:

„Posebni postupci iz točke (a) uključuju i stvaranje poveznice na naslovnici internetskih stranica svakog nadležnog tijela na jednostavan obrazac za prijavu kojim se svakoj osobi omogućuje da prijavi potencijalne ili stvarne povrede prava Unije ili nacionalnog prava. Države članice od nadležnih tijela zahtijevaju da bez nepotrebne odgode analiziraju sva izvješća podnesena putem tog obrasca za izvješćivanje.”;

(48) umeće se sljedeći članak 35.a:

„Članak 35.a

Postupci za sprečavanje djelatnosti koje se nude digitalnim sredstvima bez odobrenja ili registracije

1. Države članice osiguravaju da, ako fizička ili pravna osoba obavlja djelatnosti distribucije osiguranja putem interneta usmjerene na potrošače na njihovu državnom području, a nije registrirana u skladu s člankom 3. ove Direktive ili nije dobila odobrenje u skladu s člankom 14. Direktive 2009/138/EZ, ili ako nadležno tijelo sumnja da taj subjekt obavlja takve djelatnosti, a nije registriran u skladu s člankom 3. ove Direktive ili nije dobio odobrenje u skladu s člankom 14. Direktive 2009/138/EZ, nadležno tijelo poduzima sve odgovarajuće i razmjerne mjere kako bi spriječilo obavljanje tih aktivnosti distribucije, uključujući povezane promidžbene sadržaje, primjenom nadzornih ovlasti iz članka 12. stavka 3. Sve takve mjere moraju biti u skladu s načelima suradnje među državama članicama utvrđenima u ovoj Direktivi.
2. Države članice osiguravaju da nadležna tijela objavljuju svaku odluku o uvođenju mjere poduzete na temelju stavka 1. u skladu s člankom 32.

Nadležna tijela o svakoj odluci iz stavka 2. bez nepotrebne odgode obavješćuju EIOPA-u. EIOPA uspostavlja elektroničku bazu podataka u kojoj se pohranjuju odluke koje su

dostavila nadležna tijela i koja je dostupna svim nadležnim tijelima. EIOPA objavljuje popis svih postojećih odluka u kojem se opisuju predmetne fizičke ili pravne osobe i vrste pruženih usluga ili proizvoda. Popis mora biti dostupan javnosti putem poveznice na internetskim stranicama EIOPA-e. Kad je riječ o fizičkim osobama, na tom popisu ne smije biti objavljeno više njihovih osobnih podataka od onih koje je objavilo nadležno tijelo na temelju prvog podstavka i u skladu s člankom 32.”;

(49) članak 38. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 38.

Delegirani akti

Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 39. u vezi s člancima 10., 25., 26.a, 28., 29.a, 29.b i 30.”;

(50) članak 39. mijenja se kako slijedi:

(a) stavci 2. i 3. zamjenjuju se sljedećim:

„2. Ovlašt donošnja delegiranih akata iz članaka 10., 25., 26.a, 28., 29.a, 29.b i 30. dodjeljuje se Komisiji na neodređeno razdoblje počevši od 22. veljače 2016.

3. Europski parlament ili Vijeće u svakom trenutku mogu opozvati delegiranje ovlasti iz članaka 10., 25., 26.a, 28., 29.a, 29.b i 30. Odlukom o opozivu prekida se delegiranje ovlasti koje je u njoj navedeno. Opoziv počinje proizvoditi učinke sljedećeg dana od dana objave spomenute odluke u *Službenom listu Europske unije* ili na kasniji dan naveden u spomenutoj odluci. On ne utječe na valjanost delegiranih akata koji su već na snazi.”;

(b) umeće se sljedeći stavak 3.a:

„3.a Prije donošenja delegiranog akta Komisija se savjetuje sa stručnjacima koje je imenovala svaka država članica u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016.”;

(c) stavak 5. zamjenjuje se sljedećim:

„5. Delegirani akt donesen na temelju članaka 10., 25., 26.a, 28., 29.a, 29.b i 30. stupa na snagu samo ako ni Europski parlament ni Vijeće u roku od tri mjeseca od priopćenja tog akta Europskom parlamentu i Vijeću na njega ne podnesu nikakav prigovor ili ako su prije isteka tog roka i Europski parlament i Vijeće obavijestili Komisiju da neće podnijeti prigovore. Taj se rok produljuje za tri mjeseca na inicijativu Europskog parlamenta ili Vijeća.”;

(51) Prilog I. mijenja se u skladu s Prilogom III. ovoj Direktivi.

Članak 3.

Izmjene Direktive 2009/138/EZ

Odjeljak 5. glave II. poglavlja 1. Direktive 2009/138/EZ mijenja se kako slijedi:

- (1) naslov se zamjenjuje sljedećim:

„Odjeljak 5.
Pravo na otkaz ugovora”;
- (52) briše se sljedeći tekst:

„Pododjeljak 1.
Neživotno osiguranje”;
- (53) brišu se članci 183. i 184.;
- (54) briše se sljedeći tekst:

„Pododjeljak 1.
Životno osiguranje”;
- (55) briše se članak 185.

Članak 4.

Izmjene Direktive 2009/65/EZ

Direktiva 2009/65/EZ mijenja se kako slijedi:

- (1) članak 14. mijenja se kako slijedi:
 - (a) umeću se sljedeći stavci od 1.a do 1.f:

„1.a Za potrebe stavka 1. države članice zahtijevaju da društva za upravljanje djeluju tako da spriječe naplaćivanje neopravdanih troškova UCITS-u i njegovim imateljima udjela.

Troškovi koji ispunjavaju sljedeće uvjete smatraju se naplativima:

- (a) troškovi su u skladu s objavama u prospektu iz članka 69. i ključnim informacijama za ulagatelje iz članka 78.;
- (b) troškovi su nužni kako bi UCITS funkcionirao u skladu sa svojom strategijom ulaganja i ciljem ili kako bi ispunio regulatorne zahtjeve;
- (c) troškove snose ulagatelji na način kojim se osigurava pravedno postupanje prema ulagateljima.

1.b Države članice zahtijevaju da društva za upravljanje održavaju, vode i preispituju učinkovit postupak formiranja cijena koji omogućuje identifikaciju i kvantifikaciju svih troškova koje snosi UCITS ili njegovi imatelji udjela. Prije izdavanja odobrenja za rad UCITS-a i tijekom njegova trajanja tim se postupkom formiranja cijena osigurava da su ispunjeni sljedeći uvjeti:

- (a) troškovi nisu neopravdani;

(b) troškovi koje snose mali ulagatelji opravdani su i razmjerni, uzimajući u obzir obilježja UCITS-a, uključujući njegov cilj ulaganja, strategiju, očekivane povrate, razinu rizika i druga relevantna obilježja.

1.c Države članice osiguravaju da su društva za upravljanje odgovorna za učinkovitost i kvalitetu svojeg postupka formiranja cijena. Postupak formiranja cijena jasno se dokumentira, u njemu se jasno navode odgovornosti upravljačkih tijela društva za upravljanje u određivanju i preispitivanju troškova koje snose ulagatelji te podliježe periodičnom preispitivanju. Procjena troškova temelji se na objektivnim kriterijima i metodologiji, uključujući usporedbu s tržišnim standardima.

1.d Države članice zahtijevaju da društva za upravljanje najmanje jednom godišnje procijene jesu li UCITS-u ili njegovim imateljima udjela naplaćeni nepotrebni troškovi.

Države članice zahtijevaju da društva za upravljanje nadoknade troškove ulagateljima ako su UCITS-u ili njegovim imateljima udjela naplaćeni nepotrebni troškovi.

Države članice zahtijevaju da društva za upravljanje izvješćuju nadležna tijela svoje matične države članice i nadležna tijela matične države članice UCITS-a, depozitara i financijske revizore UCITS-a o situacijama u kojima su UCITS-u ili njegovim imateljima udjela naplaćeni nepotrebni troškovi.

1.e Države članice zahtijevaju da društva za upravljanje najmanje jednom godišnje procijene uvjete navedene u stavku 1.b točki (b). U procjeni se uzimaju u obzir kriteriji utvrđeni u postupku formiranja cijena i ona uključuje usporedbu s relevantnom referentnom vrijednošću troškova i uspješnosti koju je ESMA objavila u skladu sa stavkom 1.f.

Ako UCITS ili njegovi razredi dionica koji imaju različitu strukturu troškova odstupaju od relevantne referentne vrijednosti iz stavka 1.f, društvo za upravljanje provodi dodatno ispitivanje i daljnje procjene te utvrđuje jesu li troškovi i naknade ipak opravdani i razmjerni. Ako se ne mogu dokazati opravdanost i razmjernost troškova i naknada ili ako UCITS ili njegovi razredi dionica nisu u skladu s drugim kriterijima koje je u postupku formiranja cijena utvrdilo društvo za upravljanje, društvo za ulaganje ne smije nuditi taj UCITS ili njegove razrede dionica malim ulagateljima.

1.f Nakon savjetovanja s EIOPA-om i nadležnim tijelima ESMA prema potrebi izrađuje i javno objavljuje referentne vrijednosti kako bi se omogućila usporedna procjena troškova i uspješnosti UCITS-a ili njegovih razreda dionica ako imaju različite strukture troškova, koje će se upotrebljavati za procjenu iz stavka 1.e.

Ako je to izvedivo, izrađuju se zajedničke referentne vrijednosti za UCITS-e ili njihove razrede dionica ako imaju različitu strukturu troškova koji se nude malim

ulagateljima, a imaju slične razine uspješnosti, rizika, strategije, ciljeva ili drugih obilježja.

Te referentne vrijednosti prikazuju raspon troškova i uspješnosti, posebno u slučajevima u kojima troškovi i uspješnost znatno odstupaju od prosjeka. Te se referentne vrijednosti redovito ažuriraju.”;

(b) stavak 2. mijenja se kako slijedi:

i. uvodna formulacija zamjenjuje se sljedećim:

„Ne dovodeći u pitanje članak 116., Komisija putem delegiranih akata u skladu s člankom 112.a donosi mjere kojima se osigurava da društvo za upravljanje ispunjava zadaće navedene u stavcima od 1. do 1.e, a posebno kako bi se:”;

ii. točka (b) zamjenjuje se sljedećim:

„(b) utvrdila načela potrebna kako bi se osiguralo da društva za upravljanje učinkovito koriste sredstva i postupke potrebne za ispravno obavljanje djelatnosti;”;

iii. dodaju se sljedeće točke (d) i (e):

„(d) utvrdili minimalni zahtjevi za postupak formiranja cijena kako se UCITS-u i njegovim imateljima udjela ne bi naplaćivali nepotrebni troškovi, posebno:

i. osiguravanjem da su troškovi točno utvrđeni i kvantificirani te da su u skladu sa zahtjevima iz stavka 1.a točke (a);

ii. utvrđivanjem troškova koji se mogu naplatiti UCITS-u i njegovim imateljima udjela uzimajući u obzir razinu i prirodu troškova upućivanjem na popis prihvatljivih troškova koji ispunjavaju uvjete iz stavka 1.a točaka (b) i (c) te uvjete pod kojima nadležna tijela na pojedinačnoj osnovi mogu odobriti troškove koji nisu uključeni u popis prihvatljivih troškova, ali ispunjavaju uvjete iz stavka 1.a točaka (b) i (c);

iii. utvrđivanjem mogućeg sukoba interesa i mjera za ublažavanje pojave sukoba interesa;

iv. uspostavom postupka za određivanje razine naknade ako su ulagateljima naplaćeni nepotrebni troškovi;

(e) propisali kriteriji za utvrđivanje opravdanosti i razmjernosti troškova u skladu sa stavkom 1.b točkom (b) i za poduzimanje korektivnih mjera iz stavka 1.e te utvrdila metodologija koju ESMA koristi za izradu svojih referentnih vrijednosti.”;

(c) dodaje se sljedeći stavak 4.:

„4. Komisija do ... [Ured za publikacije: unijeti datum = pet godina od datuma iz članka 7. stavka 2. ove Direktive] nakon savjetovanja s ESMA-om Vijeću i

Parlamentu podnosi izvješće o provedbi ovog članka. U izvješću se ocjenjuje barem sljedeće:

- (a) je li ovaj članak imao pozitivan učinak na troškove i rezultate UCITS-a ponuđenih malim ulagateljima i u kojoj mjeri;
- (b) je li procjena iz stavka 1.e proporcionalna u smislu složenosti i troškova koje snose društva za upravljanje.”;

(56) umeće se sljedeći članak 20.a:

„Članak 20.a

Društvo za upravljanje za svaki UCITS kojim upravlja nadležnom tijelu svoje matične države članice dostavlja informacije o troškovima koje snose ulagatelji i rezultatima UCITS-a, na razini svakog fonda ili na razini razreda dionica UCITS-a ako te kategorije dionica imaju različite strukture troškova.”;

(57) u članku 30. drugi stavak zamjenjuje se sljedećim:

„Za potrebe članka navedenih u prvom stavku „društvo za upravljanje” znači „društvo za investicije”, osim za potrebe članka 14. stavka 1.d.”;

(58) u članku 90. dodaje se sljedeći stavak:

„Ovaj članak ne dovodi u pitanje primjenu članka 14.”;

(59) u članku 98. stavku 2. dodaje se sljedeća točka (n):

„(n) zahtijevati isplatu naknade ulagateljima ako su UCITS-u ili njegovim imateljima udjela naplaćeni nepotrebni troškovi.”;

(60) u članku 99. stavku 6. dodaje se sljedeća točka:

„(h) zahtjev da se ulagateljima isplati naknada ako su UCITS-u ili njegovim imateljima udjela naplaćeni nepotrebni troškovi.”;

(61) u članku 112.a stavku 2. nakon četvrtog podstavka dodaje se sljedeći podstavak:

„Ovlast za donošenje delegiranih akata iz članka 14. dodjeljuje se Komisiji na razdoblje od četiri godine počevši od [Ured za publikacije: unijeti datum stupanja na snagu ove Direktive].”.

Članak 5.

Izmjene Direktive 2011/61/EU

Direktiva 2011/61/EU mijenja se kako slijedi:

(1) članak 12. mijenja se kako slijedi:

(a) umeću se sljedeći stavci od 1.a do 1.f:

„1.a Za potrebe stavka 1. države članice zahtijevaju da UAIF-i djeluju tako da spriječe naplaćivanje neopravdanih troškova AIF-ima i njihovim imateljima udjela.

Troškovi koji ispunjavaju sljedeće uvjete smatraju se naplativima:

(a) troškovi su u skladu s objavama u prospektu iz članka 23. stavka 3., pravilima fonda ili osnivačkim aktima iz članka 23. stavka 1. i dokumentom s ključnim informacijama iz članka 5. stavka 1. Uredbe (EU) br. 1286/2014;

(b) troškovi su nužni kako bi AIF funkcionirao u skladu sa svojom strategijom ulaganja i ciljem ili kako bi ispunio regulatorne zahtjeve;

(c) troškove snose ulagatelji na način kojim se osigurava pravedno postupanje prema ulagateljima, osim u slučajevima navedenima u članku 12. stavku 1. u kojima se pravilima ili osnivačkim aktima AIF-a omogućuje povlašteni tretman.

1.b Države članice zahtijevaju da UAIF-i održavaju, vode i preispituju učinkovit postupak formiranja cijena koji omogućuje identifikaciju i kvantifikaciju svih troškova koje snose AIF-i ili njihovi imatelji udjela. Tim postupkom formiranja cijena osigurava se da su ispunjeni sljedeći uvjeti:

(a) troškovi nisu neopravdani;

(b) troškovi koje snose mali ulagatelji opravdani su i razmjerni, uzimajući u obzir obilježja AIF-a, uključujući njegov cilj ulaganja, strategiju, očekivane povrate, razinu rizika i druga relevantna obilježja.

1.c Države članice osiguravaju da su UAIF-i odgovorni za učinkovitost i kvalitetu svojeg postupka formiranja cijena. Postupak formiranja cijena jasno se dokumentira, u njemu se jasno navode odgovornosti upravljačkih tijela UAIF-a u određivanju i preispitivanju troškova koje snose ulagatelji te podliježe periodičnom preispitivanju. Procjena troškova temelji se na objektivnim kriterijima i metodologiji, uključujući usporedbu s tržišnim standardima.

1.d Države članice zahtijevaju da UAIF-i najmanje jednom godišnje procijene jesu li AIF-u ili njegovim imateljima udjela naplaćeni nepotrebni troškovi.

Države članice zahtijevaju da UAIF-i nadoknade troškove ulagateljima ako su AIF-u ili njegovim imateljima udjela naplaćeni nepotrebni troškovi.

Države članice zahtijevaju da UAIF-i izvješćuju nadležna tijela svoje matične države članice i, prema potrebi, nadležno tijelo matične države članice AIF-a, depozitara i financijske revizore UAIF-a i, prema potrebi, AIF o situacijama u kojima su AIF-u ili njegovim imateljima udjela naplaćeni nepotrebni troškovi.

1.e Države članice zahtijevaju da UAIF-i najmanje jednom godišnje procijene uvjete navedene u stavku 1.b točki (b). U procjeni se uzimaju u obzir kriteriji utvrđeni u postupku formiranja cijena, a za AIF-e koji se nude malim ulagateljima uključuje se usporedba s relevantnom referentnom vrijednošću troškova i uspješnosti koju je ESMA objavila u skladu sa stavkom 1.f.

Ako AIF ili njegovi razredi dionica koji imaju različitu strukturu troškova odstupaju od relevantne referentne vrijednosti iz stavka 1.f, UAIF provodi dodatno ispitivanje i daljnje procjene te utvrđuje jesu li troškovi i naknade ipak opravdani i razmjerni. Ako se ne može dokazati opravdanost i razmjernost troškova i naknada ili ako AIF ili njegovi razredi dionica nisu u skladu s drugim kriterijima koje je u postupku formiranja cijena utvrdio UAIF, UAIF ne smije nuditi taj AIF ili njegov razred dionica malim ulagateljima.

1.f Nakon savjetovanja s EIOPA-om i nadležnim tijelima ESMA prema potrebi izrađuje i javno objavljuje referentne vrijednosti kako bi se omogućila usporedna procjena troškova i uspješnosti AIF-a ili njegovih razreda dionica ako imaju različite strukture troškova, koje će se upotrebljavati za procjenu iz stavka 1.e.

Ako je to izvedivo, izrađuju se zajedničke referentne vrijednosti za AIF-e ili njihove razrede dionica ako imaju različitu strukturu troškova koji se nude malim ulagateljima, a imaju slične razine uspješnosti, rizika, strategije, ciljeva ili drugih obilježja.

Te referentne vrijednosti prikazuju raspon troškova i uspješnosti, posebno u slučajevima u kojima troškovi i uspješnost znatno odstupaju od prosjeka. Referentne vrijednosti redovito se ažuriraju.”;

(b) stavak 3. zamjenjuje se sljedećim:

„3. Komisija putem delegiranih akata u skladu s člankom 56. te ovisno o uvjetima iz članaka 57. i 58. donosi mjere kojima se određuju kriteriji koje će koristiti relevantna nadležna tijela kako bi procijenila ispunjavaju li UAIF-i svoje obveze iz stavka 1. ovog članka te mjere kojima se osigurava da UAIF ispunjava dužnosti navedene u staccima od 1. do 1.e ovog članka, a posebno kako bi se:

(a) utvrdili minimalni zahtjevi za postupak formiranja cijena kako se UCITS-u i njegovim imateljima udjela ne bi naplaćivali nepotrebni troškovi, posebno:

i. osiguravanjem da su troškovi točno utvrđeni i kvantificirani te da su u skladu s uvjetom iz stavka 1.a točke (a);

ii. utvrđivanjem troškova koji se mogu naplatiti AIF-u i njegovim imateljima udjela uzimajući u obzir razinu i prirodu troškova upućivanjem na popis prihvatljivih troškova koji ispunjavaju uvjete iz stavka 1.a točaka (b) i (c) te uvjete pod kojima nadležna tijela na pojedinačnoj osnovi mogu odobriti troškove koji nisu uključeni u popis prihvatljivih troškova, ali ispunjavaju uvjete iz stavka 1.a točaka (b) i (c);

iii. utvrđivanjem mogućeg sukoba interesa i mjera za ublažavanje pojave sukoba interesa;

iv. uspostavom postupka za određivanje razine naknade ako su ulagateljima naplaćeni nepotrebni troškovi;

(b) propisali kriteriji za utvrđivanje opravdanosti i razmjernosti troškova u skladu sa stavkom 1.b točkom (b) i za poduzimanje korektivnih mjera iz stavka 1.e te utvrdila metodologija koju ESMA koristi za izradu svojih referentnih vrijednosti.”;

(c) dodaje se sljedeći stavak 4.:

„4. Komisija do ... [Ured za publikacije: unijeti datum = pet godina od datuma iz članka 7. stavka 2. ove Direktive] nakon savjetovanja s ESMA-om Vijeću i

Parlamentu podnosi izvješće o provedbi ovog članka. U izvješću se ocjenjuje barem sljedeće:

- (a) je li ovaj članak imao pozitivan učinak na troškove i rezultate AIF-a ponuđenih malim ulagateljima i u kojoj mjeri;
- (b) je li procjena iz stavka 1.e proporcionalna u smislu složenosti i troškova koje snose UAIF-i.”;

(62) u članku 24. stavku 2. dodaje se sljedeća točka (f):

„(f) informacije o troškovima koje snose ulagatelji i rezultatima AIF-a, na razini svakog AIF-a ili na razini razreda dionica AIF-a ako te kategorije dionica imaju različite strukture troškova.”;

(63) u članku 46. stavku 2. dodaje se sljedeća točka (n):

„(n) zahtijevati isplatu naknade ulagateljima ako su AIF-u ili njegovim imateljima udjela naplaćeni nepotrebni troškovi.”;

(64) u članku 56. stavku 1. nakon prve rečenice umeće se sljedeća rečenica:

„Ovlast za donošenje delegiranih akata iz članka 12. dodjeljuje se Komisiji na razdoblje od četiri godine počevši od [Ured za publikacije: unijeti datum stupanja na snagu ove Direktive].”.

Članak 6.

Prenošenje

1. Države članice najkasnije do [Ured za publikacije, unijeti datum = 12 mjeseci od datuma stupanja na snagu ove Direktive] donose i objavljuju zakone i druge propise koji su potrebni radi usklađivanja s ovom Direktivom. One Komisiji odmah dostavljaju tekst tih odredaba.
2. One te odredbe primjenjuju od ... [Ured za publikacije, unijeti datum = 18 mjeseci od datuma stupanja na snagu ove Direktive].
3. Kad države članice donose te odredbe, one sadržavaju upućivanje na ovu Direktivu ili se na nju upućuje prilikom njihove službene objave. Države članice određuju načine tog upućivanja.
4. Države članice Komisiji dostavljaju tekst glavnih odredaba nacionalnog prava koje donesu u području na koje se odnosi ova Direktiva.

Članak 7.

Stupanje na snagu

Ova Direktiva stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Članak 8.

Adresati

Ova je Direktiva upućena državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu,

*Za Europski parlament
Predsjednica*

*Za Vijeće
Predsjednik*

Zakonodavni financijski izvještaj – strategija ulaganja za male ulagatelje

1. OKVIR PRIJEDLOGA/INICIJATIVE

1.1. Naslov prijedloga/inicijative

1.2. Predmetna područja politike

1.3. Prijedlog se odnosi na

1.4. Ciljevi

1.4.1. Opći ciljevi

1.4.2. Specifični ciljevi

1.4.3. Očekivani rezultati i učinak

1.4.4. Pokazatelji uspješnosti

- 1.5.1. *Zahtjevi koje treba ispuniti u kratkoročnom ili dugoročnom razdoblju, uključujući detaljan vremenski plan provedbe inicijative*
- 1.5.2. *Dodana vrijednost sudjelovanja Unije (može proizlaziti iz različitih čimbenika, npr. prednosti koordinacije, pravne sigurnosti, veće djelotvornosti ili komplementarnosti). Za potrebe ove točke „dodana vrijednost sudjelovanja Unije” je vrijednost koja proizlazi iz intervencije Unije i koja predstavlja dodatnu vrijednost u odnosu na vrijednost koju bi države članice inače ostvarile same.*
- 1.5.3. *Pouke iz prijašnjih sličnih iskustava*
- 1.5.4. *Usklađenost s višegodišnjim financijskim okvirom i moguće sinergije s drugim prikladnim instrumentima*
- 1.5.5. *Ocjena različitih dostupnih mogućnosti financiranja, uključujući mogućnost preraspodjele*

1.6. Trajanje i financijski učinak prijedloga/inicijative

1.7. Planirani načini izvršenja proračuna

2. MJERE UPRAVLJANJA

2.1. Pravila praćenja i izvješćivanja

2.2. Sustavi upravljanja i kontrole

- 2.2.1. *Obrazloženje načina upravljanja, mehanizama provedbe financiranja, načina plaćanja i predložene strategije kontrole*
- 2.2.2. *Informacije o utvrđenim rizicima i uspostavljenim sustavima unutarnje kontrole za ublažavanje rizika*
- 2.2.3. *Procjena i obrazloženje troškovne učinkovitosti kontrola (omjer troškova kontrole i vrijednosti sredstava kojima se upravlja) i procjena očekivane razine rizika od pogreške (pri plaćanju i pri zaključenju)*

2.3. Mjere za sprečavanje prijevara i nepravilnosti

3. PROCIJENJENI FINANCIJSKI UČINAK PRIJEDLOGA/INICIJATIVE

3.1. Naslovi višegodišnjeg financijskog okvira i proračunske linije rashoda na koje prijedlog/inicijativa ima učinak

3.2. Procijenjeni učinak na rashode

- 3.2.1. *Sažetak procijenjenog učinka na rashode*
- 3.2.2. *Procijenjeni učinak na odobrena sredstva EIOPA-e i ESMA-e*
- 3.2.3. *Procijenjeni učinak na ljudske resurse EIOPA-e i ESMA-e*
- 3.2.4. *Usklađenost s aktualnim višegodišnjim financijskim okvirom*
- 3.2.5. *Doprinos trećih strana*

3.3. Procijenjeni učinak na prihode

1. OKVIR PRIJEDLOGA/INICIJATIVE

1.1. Naslov prijedloga/inicijative

Paket mjera za provedbu strategije za male ulagatelje

1.2. Predmetna područja politike

Područje politike: unutarnje tržište

Aktivnost: financijska tržišta

1.3. Prijedlog se odnosi na:

novo djelovanje

novo djelovanje nakon pilot-projekta/pripremnog djelovanja⁴¹

produženje postojećeg djelovanja

spajanje jednog ili više djelovanja u drugo/novo djelovanje

1.4. Ciljevi

1.4.1. Opći ciljevi

Opći su ciljevi inicijative ojačati okvir za zaštitu malih ulagatelja kako bi se ojačao njihov položaj pri donošenju odluka i zajamčilo pravedno postupanje prema njima kad koriste investicijske usluge kako bi im ulaganja bila uspješnija. Strategijom ulaganja za male ulagatelje također se nastoji poboljšati učinkovitost i integracija unutarnjeg tržišta u svim maloprodajnim financijskim uslugama.

1.4.2. Specifični ciljevi

Ovom se inicijativom posebno nastoji:

Poboljšati informacije koje se daju ulagateljima i njihovu sposobnost da donose dobro informirane odluke o ulaganju. Inicijativom se nastoji poboljšati pravni okvir tako što se objavljivanje prilagođava digitalnom okruženju i čini relevantnijim za male ulagatelje te se osigurava da su promidžbeni sadržaji koje mali ulagatelji primaju, među ostalim putem internetskih kanala, relevantni i da ne dovode u zabludu.

Bolje usklađivanje interesa posrednika i ulagatelja. Poboljšanjem okvira zajamčilo bi se da savjeti koji se daju malim ulagateljima nisu pristrani zbog novčanih ili nenovčanih poticaja koje proizvođači proizvoda pružaju posrednicima, već da su kvalitetni i prilagođeni potrebama, preferencijama i ciljevima malih ulagatelja.

Osiguravanje da se malim ulagateljima nude troškovno učinkoviti proizvodi. Ojačanim pristupom u zakonodavnom okviru koji se temelji na ponuđenoj vrijednosti nastoji se pomoći malim ulagateljima da ostvare bolji povrat i lakše pristupe troškovno učinkovitijim maloprodajnim investicijskim proizvodima.

⁴¹ Kako je navedeno u članku 58. stavku 2. točkama (a) ili (b) Financijske uredbe.

1.4.3. Očekivani rezultati i učinak

Navesti očekivane učinke prijedloga/inicijative na ciljane korisnike/skupine.

Očekuje se da će se prijedlozima bolje uskladiti zakonodavni okvir i ojačati pravila o zaštiti ulagatelja. To bi se trebalo postići holističkim pristupom, uzimajući u obzir različite zakonodavne instrumente i nastojeći utvrđene probleme otkloniti raznim mjerama. Naime, prijedlozi se odnose na način objavljivanja informacija malim ulagateljima i pravila o promidžbenim sadržajima u okruženju koje je sve digitaliziranije, upravljanje mogućim sukobima interesa koji nastaju kao posljedica plaćanja poticaja i osiguravanje da se vrijednost za novac na odgovarajući način odražava u postojećim postupcima odobravanja proizvoda. Zakonodavni paket sadržava niz dodatnih mjera za poboljšanje financijske pismenosti, pojednostavnjenje klasifikacije iskusnijih ulagatelja kao profesionalnih ulagatelja, postroživanje pravila o procjenama primjerenosti i prikladnosti, podizanje standarda u pogledu stručnih kvalifikacija savjetnika te poboljšanje provedbe nadzora.

1.4.4. Pokazatelji uspješnosti

Navesti pokazatelje za praćenje napretka i postignuća

Neiscrpní popis potencijalnih pokazatelja:

- ESMA i EIOPA bit će zadužene za praćenje učinkovitosti digitalnog objavljivanja,
- promjena broja pritužbi u pogledu kvalitete/nedostatka informacija,
- ocjena uloge objavljivanja informacija u donošenju dobro informiranih odluka o ulaganju,
- broj upozorenja o rizicima povezanim s (agresivnim) oglašavanjem,
- ocjena sposobnosti ulagatelja da razabere osnovne informacije o proizvodu iz novog formata za objavu informacija o oglašavanju,
- novi trendovi i rizici povezani s oglašavanjem,
- distribucija investicijskih proizvoda za male ulagatelje po vrsti ulaganja,
- promjena ukupnog broja pritužbi u vezi s investicijskim savjetovanjem, upravljanjem portfeljem i izvršenjem naloga,
- promjena broja pritužbi prema vrsti društva,
- raspodjela troškova i rezultata po vrsti ulaganja,
- promjena troška referentnih vrijednosti povezanih s vrijednošću za uloženi novac,
- promjena broja pritužbi u vezi s naknadama i pristojbama.

1.5. Osnova prijedloga/inicijative

1.5.1. *Zahtjevi koje treba ispuniti u kratkoročnom ili dugoročnom razdoblju, uključujući detaljan vremenski plan provedbe inicijative*

Ovim bi prijedlozima trebalo odgovoriti na sljedeće:

1. Malim ulagateljima nedostaju relevantne, usporedive i lako razumljive informacije o investicijskim proizvodima, a na njih neprimjereno utječu promidžbeni sadržaji.

Relevantne, usporedive i lako razumljive informacije o investicijskim proizvodima važne su kako bi se malim ulagateljima pomoglo u donošenju dobro utemeljenih odluka. Međutim, tu svrhu otežava nekoliko čimbenika koji ograničavaju sposobnost ulagatelja da koriste i razumiju informacije koje su im potrebne, od kojih su neki povezani s nedostacima u okviru za objavljivanje malim ulagateljima, a drugi s nedovoljnom razinom financijske pismenosti. Informativni dokumenti koji se daju malim ulagateljima rijetko su zanimljivi, sadržaj im je često zbijen i nisu prilagođeni čitateljima. Zbog nedovoljne razine financijske pismenosti ulagateljima je teže pronaći i procijeniti dostupne informacije te ih uzeti u obzir kad donose odluke o ulaganju.

Postojeća pravila o objavljivanju potrošačima ne pomažu u dovoljnoj mjeri da prevladaju temeljnu složenost investicijskih proizvoda za male ulagatelje. Stoga postoji dodatni potencijal za objavljivanje informacija kako bi se malim ulagateljima bolje pomoglo u donošenju odluka.

Mali ulagatelji sve su izloženiji utjecaju društvenih medija i internetskog oglašavanja. Postojeći okvir nije dovoljno prilagođen sve češćoj upotrebi digitalnih kanala za ulaganja malih ulagatelja. Osim toga, postojeći okvir ne odražava sve veću potrebu za uključivanjem preferencija malih ulagatelja o održivosti.

2. Nedostaci u postupku proizvodnje i distribucije investicijskih proizvoda povezani s plaćanjem poticaja i mjera u kojoj dizajn proizvoda odražava troškovnu učinkovitost i vrijednost za malog ulagatelja.

Neki proizvodi koji se nude i preporučuju malim ulagateljima ne daju zadovoljavajuće rezultate ulaganja i ne služe najbolje njihovim interesima niti odgovaraju njihovim investicijskim ciljevima, potrebama i preferencijama. EIOPA i ESMA utvrdile su da su određeni proizvodi koji se nude malim ulagateljima (npr. određeni strukturirani investicijski proizvodi ili investicijski proizvodi osiguranja) posljednjih godina davali vrlo niske, ako ne i negativne povrate, posebno nakon odbitka naknada.

Posebno su skupi proizvodi koji uključuju plaćanje poticaja financijskim posrednicima u postupku distribucije. Unatoč postojećim zaštitnim mjerama za ublažavanje nastalog sukoba interesa ulagateljima se i dalje preporučuju proizvodi koji im ne nude najbolju vrijednost niti im pomažu da ostvare dugoročne ciljeve ulaganja.

Ti problemi zajedno imaju sljedeće posljedice:

1. ulagatelji možda nisu propisno zaštićeni ili se prema njima ne postupa pravedno;
2. neki ulagatelji ne postižu dobre rezultate svojim ulaganjima jer su proizvodi loše kvalitete, zbog čega im je teže akumulirati kapital za financiranje mirovinskih potreba ili drugih životnih ciljeva;
3. budući da postižu neoptimalne rezultate i ne razumiju zašto njihovi financijski proizvodi ne postižu zadovoljavajuće rezultate, mali ulagatelji gube povjerenje u tržište kapitala i odvrću se od toga da uopće ulažu;
4. posljedično slabije sudjelovanje malih ulagatelja može otežati nastojanja da se tržište kapitala u EU-u učini učinkovitijim, razvijenijim i integriranijim.

1.5.2. *Dodana vrijednost sudjelovanja Unije (može proizlaziti iz različitih čimbenika, npr. prednosti koordinacije, pravne sigurnosti, veće djelotvornosti ili komplementarnosti). Za potrebe ove točke „dodana vrijednost sudjelovanja Unije” je vrijednost koja proizlazi iz intervencije Unije*

i koja predstavlja dodatnu vrijednost u odnosu na vrijednost koju bi države članice inače ostvarile same.

Razlozi za djelovanje na europskoj razini (*ex ante*)

Zakonodavni okvir kojim se uređuje zaštita malih ulagatelja opsežan je i uvelike usklađen na razini EU-a. Bez obzira na to opsežno zakonodavstvo na razini EU-a, prikupljeni dokazi pokazuju da postoje znatni nedostaci, posebno kad je riječ o načinu na koji se distribuiraju investicijski proizvodi za male ulagatelje i načinu na koji se malim ulagateljima daju informacije. Potrebno je djelovanje na razini EU-a jer opcije koje su razmotrene u ovoj procjeni učinka zahtijevaju izmjenu postojećeg pravnog okvira, koji se sastoji od direktiva i uredbi EU-a. Stoga pojedinačne inicijative na razini država članica nisu prikladne jer će se predloženim izmjenama izmijeniti direktive i uredbe EU-a, što je izvan zakonodavne nadležnosti država članica.

Očekivana dodana vrijednost Unije (*ex post*)

Dosljedan okvir za zaštitu ulagatelja kojim se potrošačima omogućuje donošenje financijskih odluka i ostvarivanje koristi od unutarnjeg tržišta može se uspostaviti samo na razini EU-a, u bliskoj suradnji s državama članicama.

Budući da se postojeći okvir za zaštitu malih ulagatelja uglavnom sastoji od različitih pravnih instrumenata EU-a, kako bi se otklonili problemi utvrđeni u ovoj procjeni učinka i olakšalo prekogranično sudjelovanje malih ulagatelja u EU-u, taj se okvir može izmijeniti samo na razini EU-a kako bi se ažurirala pravila o zaštiti ulagatelja. Djelovanjem na razini EU-a i usklađivanjem operativnih zahtjeva pružatelja usluga te uvedenih zahtjeva za objavljivanje smanjuje se složenost i administrativno opterećenje za dionike te se pospješuje financijska stabilnost.

1.5.3. *Pouke iz prijašnjih sličnih iskustava*

U evaluaciji i procjeni učinka priloženoj zakonodavnom prijedlogu ocijenjeno je kako je postojeći okvir funkcionirao i utvrđen je niz nedostataka, u prvom redu to što su neki proizvodi namjerno osmišljeni kako bi uključivali visoke troškove te nedostatak relevantnosti dokumenata o objavljivanju koji se pružaju malim ulagateljima. Ispitivanje ponašanja koje provodi EIOPA prije dovršetka izrade dokumenta s ključnim informacijama o PEPP-u pokazalo se korisnim, a slični pristupi bili bi primjereni kad ESMA i EIOPA izmijene pravila o objavljivanju koja su dio ovog zakonodavnog paketa.

1.5.4. *Usklađenost s višegodišnjim financijskim okvirom i moguće sinergije s drugim prikladnim instrumentima*

Ciljevi inicijative u skladu su s brojnim drugim politikama EU-a i tekućim inicijativama, posebno s politikama Unije usmjerenima na stvaranje unije tržišta kapitala. U novom akcijskom planu o uniji tržišta kapitala iz rujna 2020. Europska komisija najavila je da namjerava objaviti strategiju ulaganja za male ulagatelje u Europi, čiji je cilj malim ulagateljima omogućiti da iskoriste sve prednosti tržišta kapitala te uskladiti pravila u svim pravnim instrumentima.

Zakonodavni prijedlog imao bi vrlo ograničen učinak na višegodišnji financijski okvir jer se njime predviđa dodatni doprinos Unije ESMA-i i EIOPA-i koji proizlazi iz dodatnih 16 EPRV-a (sedam privremenih i devet ugovornih djelatnika) koje bi ta tijela dobila za provedbu dodatnih zadaća koje im povjere zakonodavci.

To znači da će se u okviru budućeg godišnjeg proračunskog postupka predložiti povećanje broja ovlaštenog osoblja agencija. Agencije će i dalje raditi na povećanju sinergija i učinkovitosti (među ostalim s pomoću IT sustavâ) te pažljivo pratiti dodatno radno opterećenje povezano s ovim prijedlogom, koje bi se moglo odraziti u broju članova ovlaštenog osoblja koji agencija zatraži u okviru godišnjeg proračunskog postupka.

1.5.5. *Ocjena različitih dostupnih mogućnosti financiranja, uključujući mogućnost preraspodjele*

Od ESMA-e i EIOPA-e zatraženo je mišljenje o tome mogu li naknade naplaćene društvima biti alternativni način pokrivanja troškova raznih inicijativa. Zaključile su da bi bilo teško opravdati takav pristup jer razmatrane mjere nisu izravno povezane s nadzornim ovlastima, već su dio razvoja regulatornog okvira.

1.6. Trajanje i financijski učinak prijedloga/inicijative

Ograničeno trajanje

- prijedlog/inicijativa na snazi od [DD/MM]GGGG do [DDMM]GGGG
- financijski učinak od GGGG do GGGG

Neograničeno trajanje

- provedba s početnim razdobljem od 2025. do 2027.,
- nakon čega slijedi redovna provedba.

1.7. Planirani načini izvršenja proračuna⁴²

Izravno upravljanje koje provodi Komisija putem

- izvršnih agencija

Podijeljeno upravljanje s državama članicama

Neizravno upravljanje povjeravanjem zadaća izvršenja proračuna:

- međunarodnim organizacijama i njihovim agencijama (navesti)

EIB-u i Europskom investicijskom fondu

tijelima iz članaka 70. i 71.

tijelima javnog prava

tijelima uređenima privatnim pravom koja pružaju javne usluge, u mjeri u kojoj su im dana odgovarajuća financijska jamstva

tijelima uređenima privatnim pravom države članice kojima je povjerena provedba javno-privatnog partnerstva i kojima su dana odgovarajuća financijska jamstva

⁴² Informacije o načinima izvršenja proračuna i upućivanja na Financijsku uredbu dostupni su na internetskim stranicama BUDGpedia: <https://myintracomm.ec.europa.eu/corp/budget/financial-rules/budget-implementation/Pages/implementation-methods.aspx>

- tijelima ili osobama kojima je povjerena provedba određenih djelovanja u području ZVSP-a u skladu s glavom V. UEU-a i koje su navedene u odgovarajućem temeljnom aktu.

Napomene

2. MJERE UPRAVLJANJA

2.1. Pravila praćenja i izvješćivanja

Navesti učestalost i uvjete.

U skladu s već postojećim mehanizmima europska nadzorna tijela sastavljaju redovita izvješća o svojem radu (uključujući interno izvješćivanje višeg rukovodstva, izvješćivanje odbora i sastavljanje godišnjeg izvješća), a Revizorski sud i Služba Komisije za unutarnju reviziju provode reviziju njihova korištenja resursa i uspješnosti. Praćenje i izvješćivanje o mjerama uključenima u prijedlog bit će u skladu s već postojećim zahtjevima i s novim zahtjevima koji proizlaze iz ovog prijedloga.

2.2. Sustavi upravljanja i kontrole

2.2.1. *Obrazloženje načina upravljanja, mehanizama provedbe financiranja, načina plaćanja i predložene strategije kontrole*

Zadaće će se provoditi neizravnim upravljanjem EIOPA-e i ESMA-e uz financiranje subvencijama Unije nadležnim tijelima i doprinosima nacionalnih nadležnih tijela u skladu s uobičajenom formulom za financiranje (40 % Unija, 60 % nadležna tijela država članica plus doprinos nacionalnih nadležnih tijela EFTA-e i udio nacionalnih nadležnih tijela u doprinosima poslodavca za mirovinsko osiguranje).

U skladu s člankom 30. svojih financijskih uredbi EIOPA i ESMA svoje proračune izvršavaju u skladu s djelotvornom i učinkovitom unutarnjom kontrolom, koja bi se trebala temeljiti na najboljoj međunarodnoj praksi i okviru unutarnje kontrole koji je Komisija utvrdila za svoje službe.

U skladu s člankom 70. stavkom 5. Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća (Financijska uredba) unutarnji revizor Komisije ujedno je unutarnji revizor EIOPA-e i ESMA-e. U skladu s člankom 78. stavkom 3. financijskih uredbi EIOPA-e i ESMA-e unutarnji revizor Komisije (tj. Služba za unutarnju reviziju) posebno je odgovoran za:

(a) procjenu prikladnosti i djelotvornosti sustavâ unutarnjeg upravljanja te uspješnosti službi u provedbi programa i djelovanja s obzirom na rizike koji su s njima povezani;

(b) procjenu učinkovitosti i djelotvornosti sustava unutarnje kontrole i revizije koji se primjenjuju na svaku operaciju izvršenja proračuna tijela Unije.

Te odgovornosti Službe za unutarnju reviziju proširit će se i na zadaće EIOPA-e i ESMA-e u skladu s predloženim zakonodavstvom.

Osim rada Službe za unutarnju reviziju EIOPA i ESMA podliježu vanjskoj reviziji, među ostalim Europskog revizorskog suda, koji u skladu s člankom 104. financijskih uredbi EIOPA-e i

ESMA-e svake godine izrađuje tematsko godišnje izvješće o EIOPA-i i ESMA-i u skladu sa zahtjevima iz članka 287. stavka 1. Ugovora o funkcioniranju Europske unije. 2.2.2.

Informacije o utvrđenim rizicima i uspostavljenim sustavima unutarnje kontrole za ublažavanje rizika

Sustavi upravljanja i kontrole predviđeni su u uredbama kojima se trenutačno uređuje funkcioniranje europskih nadzornih tijela. Ta tijela blisko surađuju sa Službom Komisije za unutarnju reviziju kako bi se osiguralo poštovanje odgovarajućih standarda u svim područjima iz okvira unutarnje kontrole. Svake godine Europski parlament na temelju preporuke Vijeća svakom europskom nadzornom tijelu izdaje razrješnicu za izvršenje njegova proračuna.

2.2.3. *Procjena i obrazloženje troškovne učinkovitosti kontrola (omjer troškova kontrole i vrijednosti sredstava kojima se upravlja) i procjena očekivane razine rizika od pogreške (pri plaćanju i pri zaključenju)*

Sustavi upravljanja i kontrole predviđeni u uredbama o europskim nadzornim tijelima već se primjenjuju i smatraju se troškovno učinkovitim. Uredba se redovito preispituje i očekuje se da će rizici od pogreške biti niski.

2.3. Mjere za sprečavanje prijevара i nepravilnosti

Navesti postojeće ili predviđene mjere za sprečavanje i zaštitu, npr. iz strategije za borbu protiv prijevара.

Za potrebe suzbijanja prijevара, korupcije i svih drugih nezakonitih radnji odredbe Uredbe (EU, Euratom) br. 883/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. rujna 2013. o istragama koje provodi Europski ured za borbu protiv prijevара (OLAF) primjenjuju se na europska nadzorna tijela bez ograničenja. Europska nadzorna tijela imaju posebnu strategiju suzbijanja prijevара i pripadajući akcijski plan. Aktivnosti europskih nadzornih tijela u području borbe protiv prijevара bit će u skladu s Financijskom uredbom, OLAF-ovim politikama za sprečavanje prijevара te odredbama iz strategije Komisije za borbu protiv prijevара (COM(2019) 196) i zajedničkog pristupa o decentraliziranim agencijama (srpanj 2012.) i pripadajućeg plana. Nadalje, u uredbama o osnivanju europskih nadzornih tijela i u financijskim uredbama europskih nadzornih tijela utvrđene su odredbe o izvršenju i kontroli proračuna europskih nadzornih tijela te o primjenjivim financijskim propisima, uključujući propise o sprečavanju prijevара i nepravilnosti.

3. PROCIJENJENI FINANCIJSKI UČINAK PRIJEDLOGA/INICIJATIVE

3.1. Naslovi višegodišnjeg financijskog okvira i proračunske linije rashoda na koje prijedlog/inicijativa ima učinak

- Postojeće proračunske linije

Prema redoslijedu naslova višegodišnjeg financijskog okvira i proračunskih linija.

Naslov višegodišnjeg financijskog okvira	Proračunska linija	Vrsta rashoda	Doprinos			
	Broj	dif./nedif. ⁴³	zemalja EFTA-e ⁴⁴	zemalja kandidatkinja ⁴⁵	trećih zemalja	u smislu članka 21. stavka 2. točke (b) Financijske uredbe
1.	EIOPA: <03.10.03>	Dif.	NE	NE	NE	NE
1.	ESMA: <03.10.04>	Dif.	NE	NE	NE	NE

- Zatražene nove proračunske linije

Prema redoslijedu naslova višegodišnjeg financijskog okvira i proračunskih linija.

Naslov višegodišnjeg financijskog okvira	Proračunska linija	Vrsta rashoda	Doprinos			
	Broj	dif./nedif.	zemalja EFTA-e	zemalja kandidatkinja	trećih zemalja	u smislu članka 21. stavka 2. točke (b) Financijske uredbe
	nije primjenjivo					

⁴³ Dif. = diferencirana odobrena sredstva; nedif. = nediferencirana odobrena sredstva.

⁴⁴ EFTA: Europsko udruženje slobodne trgovine.

⁴⁵ Zemlje kandidatkinje i, ako je primjenjivo, potencijalni kandidati sa zapadnog Balkana.

3.2. Procijenjeni učinak na rashode

3.2.1. Sažetak procijenjenog učinka na rashode

U milijunima EUR (do 3 decimalna mjesta)

Naslov višegodišnjeg financijskog okvira	Broj	Naslov 1: Jedinstveno tržište, inovacije i digitalno gospodarstvo
---	-------------	--

EIOPA: <03.10.03>			2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	UKUPNO
Naslov 1:	Obveze	(1)			0,042	0,085	0,117	0,244
	Plaćanja	(2)			0,042	0,085	0,117	0,244
Naslov 2:	Obveze	(1a)			0,013	0,026	0,033	0,072
	Plaćanja	(2a)			0,013	0,026	0,033	0,072
Naslov 3:	Obveze	(3a)			0,324	0,120	0,060	0,504
	Plaćanja	(3b)			0,324	0,120	0,060	0,504
UKUPNA odobrena sredstva za EIOPA-u <30.10.03>	Obveze	=1+1a +3a			0,379	0,231	0,210	0,820
	Plaćanja	=2+2a +3b			0,379	0,231	0,210	0,820

ESMA: <30.10.04>			2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	UKUPNO
Naslov 1:	Obveze	(1)			0,098	0,198	0,202	0,498
	Plaćanja	(2)			0,098	0,198	0,202	0,498
Naslov 2:	Obveze	(1a)			0,026	0,052	0,053	0,131
	Plaćanja	(2a)			0,026	0,052	0,053	0,131
Naslov 3:	Obveze	(3a)			0,360	0,160	0,080	0,600
	Plaćanja	(3b)			0,360	0,160	0,080	0,600
UKUPNA odobrena sredstva za ESMA-u <30.10.04>	Obveze	=1+1a +3a			0,484	0,410	0,335	1,229
	Plaćanja	=2+2a +3b			0,484	0,410	0,335	1,229

Naslov višegodišnjeg financijskog okvira	7.	„Administrativni rashodi”
---	-----------	---------------------------

U milijunima EUR (do 3 decimalna mjesta)

		2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	UKUPNO
GU: <.....>							
• Ljudski resursi							
• Ostali administrativni rashodi							
UKUPNO GU <.....>	Odobrena sredstva						

UKUPNA odobrena sredstva iz NASLOVA 7. višegodišnjeg financijskog okvira	(ukupne obveze = ukupna plaćanja)						
---	-----------------------------------	--	--	--	--	--	--

U milijunima EUR (do 3 decimalna mjesta)

		2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	UKUPNO
UKUPNA odobrena sredstva iz NASLOVA 1.–7. višegodišnjeg financijskog okvira	Obveze			0,863	0,641	0,545	2,049
	Plaćanja			0,863	0,641	0,545	2,049

3.2.2. Procijenjeni učinak na odobrena sredstva EIOPA-e i ESMA-e

- Za prijedlog/inicijativu nisu potrebna odobrena sredstva za poslovanje.
- Za prijedlog/inicijativu potrebna su sljedeća odobrena sredstva za poslovanje:

Odobrena sredstva za preuzimanje obveza u milijunima EUR (do 3 decimalna mjest)

Navesti ciljeve i rezultate ↓	Vrsta ⁴⁶	Prosječni trošak	2023.		2024.		2025.		2026.		2027.		UKUPNO			
			REZULTATI													
			Broj	Trošak	Broj	Trošak	Broj	Trošak	Broj	Trošak	Broj	Trošak	Broj	Trošak	Ukupni broj	Ukupni trošak
SPECIFIČNI CILJ br. 1: EIOPA																
— Rezultat	Ispitivanje potrošača						1	0,510						1	0,510	
— Rezultat	Procjena troškova i uspješnosti investicijskih proizvoda za male ulagače						1	0,300	1	0,300	1	0,150	1	0,750		
Međubroj za specifični cilj br. 1								0,810		0,300		0,150		1,260		
SPECIFIČNI CILJ br. 2: ESMA																
— Rezultat	Ispitivanje potrošača						1	0,500						0,500		
— Rezultat	Informacijski sustav						1	0,400	1	0,400	1	0,200		1,000		

⁴⁶ Rezultati se odnose na proizvode i usluge koji se isporučuju (npr.: broj financiranih studentskih razmjena, kilometri izgrađenih prometnica itd.).

Međuzbroj za specifični cilj br. 2						0,900	1	0,400	1	0,200		1,500
UKUPNI TROŠAK						1,710		0,700		0,350		2,760

3.2.3. Procijenjeni učinak na ljudske resurse EIOPA-e i ESMA-e

3.2.3.1. Sažetak

- Za prijedlog/inicijativu nisu potrebna administrativna odobrena sredstva.
- Za prijedlog/inicijativu potrebna su sljedeća administrativna odobrena sredstva:

U milijunima EUR (do 3 decimalna mjesta)

EIOPA⁴⁷	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	UKUPNO
---------------------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	---------------

Privremeno osoblje (razredi AD)			0,079	0,160	0,164	0,403
Privremeno osoblje (razredi AST)					0,082	0,082
Ugovorno osoblje			0,035	0,072	0,073	0,180
Upućeni nacionalni stručnjaci						

UKUPNO			0,114	0,232	0,319	0,665
---------------	--	--	--------------	--------------	--------------	--------------

Potrebe u pogledu osoblja (EPRV):

EIOPA	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	UKUPNO
--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	---------------

Privremeno osoblje (razredi AD)			1	1	1	1
Privremeno osoblje (razredi AST)					1	1
Ugovorno osoblje			1	1	1	1
Upućeni nacionalni stručnjaci						

UKUPNO			2	2	3	3
---------------	--	--	----------	----------	----------	----------

⁴⁷ Ukupni trošak EU-a i nacionalnog nadležnog tijela (uključujući udio nacionalnog nadležnog tijela u mirovinskim doprinosima poslodavca)

U milijunima EUR (do 3 decimalna mjesta)

ESMA	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	UKUPNO
------	-------	-------	-------	-------	-------	--------

Privremeno osoblje (razredi AD)			0,181	0,369	0,377	0,927
Privremeno osoblje (razredi AST)						
Ugovorno osoblje			0,081	0,164	0,167	0,412
Upućeni nacionalni stručnjaci						

UKUPNO⁴⁸			0,262	0,533	0,544	1,339
----------------------------	--	--	--------------	--------------	--------------	--------------

Potrebe u pogledu osoblja (EPRV):

ESMA	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	UKUPNO
------	-------	-------	-------	-------	-------	--------

Privremeno osoblje (razredi AD)			2	2	2	2
Privremeno osoblje (razredi AST)						
Ugovorno osoblje			4	4	4	4
Upućeni nacionalni stručnjaci						

UKUPNO			6	6	6	6
---------------	--	--	----------	----------	----------	----------

⁴⁸ Ukupni trošak EU-a i nacionalnog nadležnog tijela (uključujući udio nacionalnog nadležnog tijela u mirovinskim doprinosima poslodavca)

3.2.3.2. Procijenjene potrebe u pogledu ljudskih resursa za matičnu glavnu upravu

- Za prijedlog/inicijativu nisu potrebni ljudski resursi.
- Za prijedlog/inicijativu potrebni su sljedeći ljudski resursi:

Procjenu navesti u cijelom iznosu (ili najviše do jednog decimalnog mjesta)

	Godina N	Godina N+1	Godina N+2	Godina N+3	Unijeti onoliko godina koliko je potrebno za prikaz trajanja učinka (vidjeti točku 1.6.)		
• Radna mjesta prema planu radnih mjesta (dužnosnici i privremeno osoblje)							
20 01 02 01 i 20 01 02 02 (sjedište i predstavništva Komisije)							
20 01 02 03 (delegacije)							
01 01 01 01 (neizravno istraživanje)							
10 01 05 01 (izravno istraživanje)							
• Vanjsko osoblje (u ekvivalentu punog radnog vremena: EPRV)⁴⁹							
20 02 01 (UO, UNS, UsO iz „globalne omoćnice”)							
20 02 03 (UO, LO, UNS, UsO i MSD u delegacijama)							
Proračunske linije (navesti) ⁵⁰	— u sjedištima ⁵¹						
	— u delegacijama						
01 01 01 02 (UO, UNS, UsO – neizravno istraživanje)							
10 01 05 02 (UO, UNS, UsO – izravno istraživanje)							
Druge proračunske linije (navesti)							
UKUPNO							

Potrebe za ljudskim resursima pokrit će se osobljem glavne uprave kojemu je već povjereno upravljanje djelovanjem i/ili koje je preraspoređeno unutar glavne uprave te, prema potrebi, resursima koji se mogu dodijeliti nadležnoj glavnoj upravi u okviru godišnjeg postupka dodjele sredstava uzimajući u obzir proračunska ograničenja.

Opis zadaća:

⁴⁹ UO = ugovorno osoblje; LO = lokalno osoblje; UNS = upućeni nacionalni stručnjaci; UsO = ustupljeno osoblje; MSD = mladi stručnjaci u delegacijama.

⁵⁰ U okviru gornje granice za vanjsko osoblje iz odobrenih sredstava za poslovanje (prijašnje linije „BA”).

⁵¹ Uglavnom za fondove kohezijske politike EU-a, Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj (EPFR) i Europski fond za pomorstvo, ribarstvo i akvakulturu (EFPRA).

Dužnosnici i privremeno osoblje	
Vanjsko osoblje	

Opis izračuna troškova za ekvivalente punog radnog vremena trebao bi biti uključen u Prilog V. odjeljak 3.

3.2.4. Usklađenost s aktualnim višegodišnjim financijskim okvirom

- Prijedlog/inicijativa u skladu je s aktualnim višegodišnjim financijskim okvirom.
- Prijedlog/inicijativa iziskuje reprogramiranje relevantnog naslova višegodišnjeg financijskog okvira.

Objasniti o kakvom je reprogramiranju riječ te navesti predmetne proračunske linije i odgovarajuće iznose.

Proračunske linije EIOPA <03 10 03> i ESMA <03 10 04> trebat će reprogramirati kako bi se osigurala dodatna odobrena sredstva utvrđena u odjeljku 3.2.1.

- Za prijedlog/inicijativu potrebna je primjena instrumenta fleksibilnosti ili revizija višegodišnjeg financijskog okvira⁵².

Objasniti što je potrebno te navesti predmetne naslove i proračunske linije te odgovarajuće iznose.

Nije primjenjivo

3.2.5. Doprinos trećih strana

- Prijedlogom/inicijativom ne predviđa se sudjelovanje trećih strana u sufinanciranju.
- Prijedlogom/inicijativom predviđa se sufinanciranje prema sljedećoj procjeni:

U milijunima EUR (do 3 decimalna mjesta)

	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	Ukupno
Procjena troškova obuhvaćenih doprinosima nacionalnih nadležnih tijela			1,320	1,020	0,884	3,224
UKUPNO sufinancirana odobrena sredstva (uključujući mirovinske doprinose poslodavca)			1,320	1,020	0,884	3,224

–

⁵² Vidjeti članke 12. i 13. Uredbe Vijeća (EU, Euratom) br. 2093/2020 od 17. prosinca 2020. kojom se utvrđuje višegodišnji financijski okvir za razdoblje 2021.–2027.

3.3. Procijenjeni učinak na prihode

- Prijedlog/inicijativa nema financijski učinak na prihode.
- Prijedlog/inicijativa ima sljedeći financijski učinak:
 - na vlastita sredstva
 - na ostale prihode
 - navesti jesu li prihodi namijenjeni proračunskim linijama rashoda

U milijunima EUR (do 3 decimalna mjesta)

Proračunska prihoda:	linija	Odobrena sredstva dostupna za tekuću financijsku godinu	Učinak prijedloga/inicijative ⁵³					
			Godina N	Godina N+1	Godina N+2	Godina N+3	Unijeti onoliko godina koliko je potrebno za prikaz trajanja učinka (vidjeti točku 1.6.)	
Članak								

Za razne namjenske prihode navesti odgovarajuće proračunske linije rashoda.

--

Navesti metodu izračuna učinka na prihode.

--

⁵³ Kad je riječ o tradicionalnim vlastitim sredstvima (carine, pristojbe na šećer), navedeni iznosi moraju biti neto iznosi, to jest bruto iznosi nakon odbitka od 20 % na ime troškova naplate.

Dodatak zakonodavnom financijskom izvještaju

Opće pretpostavke:

- Zakonodavstvo stupa na snagu 2025.
- Trošak dodatnih rashoda za osoblje (naslov 1) izračunan je na temelju prosječnih troškova osoblja primjenjivih od siječnja 2023. u iznosu od 142 000 EUR po članu privremenog osoblja i 62 000 EUR po članu ugovornog osoblja (tj. ukupnih standardnih prosječnih troškova po članu privremenog osoblja i članu ugovornog osoblja nakon oduzimanja standardnog troška od 29 000 EUR za zgrade i IT troškova povezanih s dodatnim EPRV-ima, tzv. „habillage”).
Trenutačni koeficijenti ispravka koji se primjenjuju na EIOPA-u u Frankfurtu (100,6) i ESMA-u u Parizu (116,8) primijenjeni su na te standardne troškove, koji su zatim indeksirani na 2 % od 2024. (što je uobičajena praksa pri izradi proračuna Unije na temelju toga što bi u nekim godinama inflacija mogla biti manja, a u drugima veća).
- Trošak dodatnih infrastrukturnih i operativnih rashoda (naslov 2) izračunan je primjenom standardnog troška zgrade i IT-a od 29 000 EUR po EPRV-u koji se primjenjuje na LFS 2023. uvećanog za standardnu naknadu troškova u iznosu od 2 500 EUR po EPRV-u za ostale administrativne troškove koji nisu obuhvaćeni dodijeljenim sredstvima za „habillage” (tj. 31 500 EUR po EPRV-u). Kad je riječ o troškovima za osoblje iz naslova 1, iznos od 31 500 EUR po ekvivalentu punog radnog vremena indeksiran je na 2 % od 2024.

Obrazloženje razina zatraženih resursa (troškovi osoblja i operativni troškovi)

Zatražena sredstva potrebna su EIOPA-i i ESMA-i za obavljanje sljedećih zadaća:

1. tehničko savjetovanje za izradu obrasca EU-a za objavljivanje troškova u skladu s Direktivom 2014/65/EU o tržištu financijskih instrumenata i Direktivom o distribuciji osiguranja;
2. izrada smjernica o upotrebi „ključnih informacija” u promidžbenim sadržajima u skladu s Direktivom o tržištima financijskih instrumenata i Direktivom o distribuciji osiguranja;
3. tehničko savjetovanje o kriterijima za procjenu „vrijednosti za novac”, uključujući metodologiju za usporedbe (referentne vrijednosti) i prikupljanje informacija za takve referentne vrijednosti (za distributere i proizvođače);
4. prikupljanje podataka o troškovima i uspješnosti investicijskih proizvoda za male ulagatelje (za potrebe sastavljanja referentnih vrijednosti);
5. izrada i ažuriranje, prema potrebi, obrazaca za izvješćivanje;
6. ovlaštenje da društvima nametnu sustavnu upotrebu upozorenja o rizicima;
7. kad je riječ o ESMA-i (i EIOPA-i), uspostava i vođenje platformi za suradnju;
8. nacionalna nadležna tijela EIOPA-i bi morala dostavljati konsolidirane podatke o prekograničnim aktivnostima. EIOPA bi bila zadužena za izradu ograničenog, ali sveobuhvatnog i usklađenog izvješćivanja o prekograničnim aktivnostima.

To će biti nove zadaće EIOPA-e i ESMA-e. Obje planiraju preraspodijeliti postojeće jedinice ekvivalenta punog radnog vremena na neke od tih zadaća (ESMA 4, a EIOPA 1,3 EPRV-a). Međutim, potrebe za resursima koje odgovaraju predviđenim zadaćama ne mogu se u potpunosti pokriti

preraspodjelom postojećeg osoblja ili već planiranim operativnim rashodima. Procjenjuje se da će oba europska nadzorna tijela morati preuzeti te zadaće od 2025.

Budući da su 1., 2., 3., 5., 6. i 8. zadaća privremene prirode, prvenstveno je predviđeno da ih obavlja ugovorno osoblje.

Određena povećanja učinkovitosti uzeta su u obzir kao rezultat objedinjenja sljedećih zadaća:

- 1., 2. i 6. zadaća,
- 3., 5. i 8. zadaća,
- 4. i 7. zadaća,

koje isto osoblje može obavljati istovremeno ili uzastopno.

Proračuni za osoblje i IT za 4. zadaću (prikupljanje podataka o troškovima i uspješnosti investicijskih proizvoda za male ulagatelje) znatno su veći za ESMA-u jer se očekuje da će tu zadaću obavljati u većem opsegu (prikupljanje informacija o većem broju proizvoda).

Troškovi nabave za testiranje potrošača procijenjeni su na 500 000 EUR i za EIOPA-u i za ESMA-u, uz moguće sinergije u slučaju provedbe postupka zajedničke nabave.

Procijenjeni trošak nacionalnih nadležnih tijela za aktivnosti koje provodi EIOPA

u milijunima EUR

EIOPA			2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	UKUPNO
Naslov 1: Rashodi za osoblje	Obveze	(1)			0,072	0,147	0,202	0,421
	Plaćanja	(2)			0,072	0,147	0,202	0,421
Naslov 2: Rashodi za infrastrukturu i poslovanje	Obveze	(1a)			0,019	0,039	0,050	0,108
	Plaćanja	(2a)			0,019	0,039	0,050	0,108
Naslov 3: Operativni rashodi	Obveze	(3a)			0,486	0,180	0,090	0,756
	Plaćanja	(3b)			0,486	0,180	0,090	0,756
UKUPNA odobrena sredstva	Obveze	=1+1a+3a			0,577	0,366	0,342	1,285
	Plaćanja	=2+2a+3b			0,577	0,366	0,342	1,285

Procijenjeni trošak nacionalnih nadležnih tijela za aktivnosti koje provodi ESMA

u milijunima EUR

ESMA			2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	UKUPNO
Naslov 1: Rashodi za osoblje	Obveze	(1)			0,164	0,335	0,342	0,841
	Plaćanja	(2)			0,164	0,335	0,342	0,841
Naslov 2: Rashodi za infrastrukturu i poslovanje	Obveze	(1a)			0,039	0,079	0,080	0,198
	Plaćanja	(2a)			0,039	0,079	0,080	0,198
Naslov 3: Operativni rashodi	Obveze	(3a)			0,540	0,240	0,120	0,900
	Plaćanja	(3b)			0,540	0,240	0,120	0,900
UKUPNA odobrena sredstva	Obveze	=1+1a+3a			0,743	0,654	0,542	1,939
	Plaćanja	=2+2a+3b			0,743	0,654	0,542	1,939

Procijenjeni trošak nacionalnih nadležnih tijela za aktivnosti koje provode EIOPA i ESMA

u milijunima EUR

EIOPA i ESMA			2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	UKUPNO
Naslov 1: Rashodi za osoblje	Obveze	(1)			0,236	0,482	0,544	1,262
	Plaćanja	(2)			0,236	0,482	0,544	1,262
Naslov 2: Rashodi za infrastrukturu i poslovanje	Obveze	(1a)			0,058	0,118	0,130	0,306
	Plaćanja	(2a)			0,058	0,118	0,130	0,306
Naslov 3: Operativni rashodi	Obveze	(3a)			1,026	0,420	0,210	1,656
	Plaćanja	(3b)			1,026	0,420	0,210	1,656
UKUPNA odobrena sredstva	Obveze	=1+1a+3a			1,320	1,020	0,884	3,224
	Plaćanja	=2+2a+3b			1,320	1,020	0,884	3,224

Procijenjeni ukupni trošak (EU-a i nacionalnih nadležnih tijela) za aktivnosti koje provodi EIOPA

u milijunima EUR

EIOPA			2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	UKUPNO
Naslov 1: Rashodi za osoblje	Obveze	(1)			0,114	0,232	0,319	0,665
	Plaćanja	(2)			0,114	0,232	0,319	0,665
Naslov 2: Rashodi za infrastrukturu i poslovanje	Obveze	(1a)			0,032	0,065	0,083	0,180
	Plaćanja	(2a)			0,032	0,065	0,083	0,180
Naslov 3: Operativni rashodi	Obveze	(3a)			0,810	0,300	0,150	1,260
	Plaćanja	(3b)			0,810	0,300	0,150	1,260
UKUPNA odobrena sredstva	Obveze	=1+1a+3a			0,956	0,597	0,552	2,105
	Plaćanja	=2+2a+3b			0,956	0,597	0,552	2,105

Procijenjeni trošak (EU-a i nacionalnih nadležnih tijela) za aktivnosti koje provodi ESMA

u milijunima EUR

ESMA			2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	UKUPNO
Naslov 1: Rashodi za osoblje	Obveze	(1)			0,262	0,533	0,544	1,339
	Plaćanja	(2)			0,262	0,533	0,544	1,339
Naslov 2: Rashodi za infrastrukturu i poslovanje	Obveze	(1a)			0,065	0,131	0,133	0,329
	Plaćanja	(2a)			0,065	0,131	0,133	0,329
Naslov 3: Operativni rashodi	Obveze	(3a)			0,900	0,400	0,200	1,500
	Plaćanja	(3b)			0,900	0,400	0,200	1,500
UKUPNA odobrena sredstva	Obveze	=1+1a+3a			1,227	1,064	0,877	3,168
	Plaćanja	=2+2a+3b			1,227	1,064	0,877	3,168

Procijenjeni ukupni trošak (EU-a i nacionalnih nadležnih tijela) za aktivnosti koje provode EIOPA i ESMA

u milijunima EUR

EIOPA i ESMA			2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	UKUPNO
Naslov 1: Rashodi za osoblje	Obveze	(1)			0,376	0,765	0,863	2,004
	Plaćanja	(2)			0,376	0,765	0,863	2,004
Naslov 2: Rashodi za infrastrukturu i poslovanje	Obveze	(1a)			0,097	0,196	0,216	0,509
	Plaćanja	(2a)			0,097	0,196	0,216	0,509
Naslov 3: Operativni rashodi	Obveze	(3a)			1,710	0,700	0,350	2,760
	Plaćanja	(3b)			1,710	0,700	0,350	2,760
UKUPNA odobrena sredstva	Obveze	=2+2a+3b			2,183	1,661	1,429	5,273
	Plaćanja	=2+2a+3b			2,183	1,661	1,429	5,273

Bruxelles, 24.5.2023.
COM(2023) 279 final

ANNEXES 1 to 3

PRILOZI

Prijedlogu

DIREKTIVE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

**o izmjeni direktiva (EU) 2009/65/EZ, 2009/138/EZ, 2011/61/EU, 2014/65/EU i
(EU) 2016/97 s obzirom na pravila Unije o zaštiti malih ulagatelja**

{SEC(2023) 330 final} - {SWD(2023) 278 final} - {SWD(2023) 279 final}

PRILOG I.

U Prilogu II. Direktivi 2014/65/EZ, odjeljak II.1. mijenja se kako slijedi:

(1) četvrti podstavak zamjenjuje se sljedećim:

„Test sposobnosti koji se primjenjuje na upravitelje i direktore subjekata kojima je na temelju ove Direktive ili drugih direktiva EU-a izdano odobrenje za rad u području financija može se smatrati primjerom procjene stručnosti i znanja. U slučaju manjih subjekata, toj procjeni podliježe osoba koja ima odobrenje za izvršavanje transakcija za račun subjekta.”;

(2) podstavak 5. mijenja se kako slijedi:

(1) druga i treća alineja zamjenjuju se sljedećim:

„– veličina klijentova portfelja financijskih instrumenata, koja po definiciji sadržava gotovinske depozite i financijske instrumente, u prosjeku premašuje 250 000 EUR tijekom posljednje tri godine,”;

– klijent radi ili je radio u financijskom sektoru ili se bavio djelatnostima na tržištu kapitala koje uključuju kupnju i prodaju financijskih instrumenata i/ili upravljanje portfeljem financijskih instrumenata najmanje godinu dana u profesionalnoj ulozi, koja zahtijeva znanje o planiranim transakcijama ili uslugama.”;

(2) dodaje se sljedeća alineja:

„ – klijent može društvu dostaviti dokaz o prizatom obrazovanju ili osposobljavanju kojim potvrđuje da poznaje relevantne planirane transakcije ili usluge i svoju sposobnost da na odgovarajući način procijeni rizike.”;

(3) dodaju se sljedeći podstavci:

„Ako je klijent pravna osoba, moraju biti ispunjena najmanje dva od sljedećih kriterija:

- bilanca ukupno: 10 000 000 EUR
- neto prihod: 20 000 000 EUR
- kapital 1 000 000 EUR

Investicijsko društvo procjenjuje razumiju li pravni zastupnik tog pravnog subjekta ili osoba odgovorna za transakcije ulaganja u ime tog pravnog subjekta relevantne planirane transakcije ili usluge, jesu li sposobni donositi odluke o ulaganju u skladu s ciljevima, potrebama i financijskom sposobnošću pravnog subjekta te mogu li na odgovarajući način procijeniti rizike.”

PRILOG II.:

„Prilog V.

Minimalno stručno znanje i uvjeti stručnosti

(iz članka 24.d stavka 2.)

- (a) razumijevanje ključnih obilježja, rizika i značajki financijskih instrumenata koji se nude ili preporučuju, uključujući sve opće porezne posljedice koje snosi klijent u kontekstu transakcija;
- (b) razumijevanje ukupnih troškova i naknada koje klijent snosi s obzirom na vrstu investicijskog proizvoda koji se nudi ili preporučuje te troškova povezanih sa savjetovanjem i pružanjem svih drugih povezanih usluga;
- (c) razumijevanje načina na koji vrsta investicijskog proizvoda koji društvo pruža možda neće biti prikladna za klijenta, nakon procjene relevantnih informacija koje je dostavio klijent u odnosu na promjene koje su nastale nakon prikupljanja relevantnih informacija;
- (d) razumijevanje načina na koji funkcioniraju financijska tržišta i kako utječu na vrijednost i određivanje cijene financijskih instrumenata koji se nude ili preporučuju klijentima;
- (e) razumijevanje utjecaja makroekonomskih kretanja i nacionalnih/regionalnih/globalnih događaja na financijska tržišta i na vrijednost financijskih instrumenata koji se nude ili preporučuju klijentima;
- (f) razumijevanje razlike između prošlih scenarija uspješnosti i budućih scenarija uspješnosti, kao i ograničenja predviđanja;
- (g) razumijevanje općih implikacija glavnih elemenata financijskog regulatornog okvira;
- (h) procjenjivanje podataka relevantnih za financijske instrumente koji se nude ili preporučuju klijentima, kao što su dokumenti s ključnim informacijama, prospekti, financijski izvještaji ili financijski podaci;
- (i) razumijevanje posebnih tržišnih struktura za vrstu financijskih instrumenata koji se nude ili preporučuju klijentima;
- (j) razumijevanje načela vrednovanja za vrstu financijskih instrumenata koji se nude ili preporučuju klijentima;
- (k) razumijevanje osnova upravljanja portfeljem, uključujući sposobnost razumijevanja posljedica diversifikacije u pogledu pojedinačnih ulagačkih alternativa;
- (l) razumijevanje koncepta održivog ulaganja te kako uzeti u obzir i uključiti čimbenike održivosti i preferencije klijenata u pogledu održivosti u postupak savjetovanja.”

PRILOG III.

- (1) Dio II. Priloga I. Direktivi (EU) 2016/97 mijenja se kako slijedi: točka (a) zamjenjuje se sljedećim:
- „(a) minimalno potrebno poznavanje ključnih obilježja, rizika i obilježja investicijskih proizvoda osiguranja, uključujući uvjete i neto premije i, prema potrebi, zajamčene i nezajamčene naknade te financijske rizike koje snose ugovaratelji osiguranja i sve opće porezne posljedice koje snosi klijent;”;
- (2) umeće se sljedeća točka (aa):
- „(aa) minimalno potrebno znanje o ukupnim troškovima i naknadama koje klijent snosi s obzirom na vrstu investicijskog proizvoda osiguranja koji se nudi ili preporučuje te troškova povezanih sa savjetovanjem i pružanjem svih drugih povezanih usluga;”;
- (3) točka (c) zamjenjuje se sljedećim:
- „(c) minimalna potrebna financijska stručnost, uključujući:
- i. razumijevanje načina na koji funkcioniraju financijska tržišta i kako utječu na vrijednost i određivanje cijene financijskih instrumenata koji se nude ili preporučuju klijentima;
 - ii. razumijevanje utjecaja makroekonomskih kretanja i nacionalnih/regionalnih/globalnih događaja na financijska tržišta i na vrijednost financijskih instrumenata koji se nude ili preporučuju klijentima;
 - iii. razumijevanje razlike između prošlih scenarija uspješnosti i budućih scenarija uspješnosti, kao i ograničenja predviđanja;
 - iv. razumijevanje posebnih tržišnih struktura za vrstu financijskih instrumenata koji se nude ili preporučuju klijentima;
 - v. razumijevanje načela vrednovanja za vrstu financijskih instrumenata koji se nude ili preporučuju klijentima;
- (4) umeću se sljedeće točke (fa) i (fb):
- „(fa) minimalno potrebno znanje za procjenu podataka relevantnih za investicijske proizvode osiguranja koji se nude ili preporučuju klijentima, kao što su dokumenti s ključnim informacijama, prospekti, financijski izvještaji ili financijski podaci;
- (fb) minimalno potrebno znanje o općim implikacijama glavnih elemenata financijskog regulatornog okvira;”;
- (5) točka i. zamjenjuje se sljedećim:
- „i. minimalno potrebno znanje za procjenu potreba potrošača, uključujući razumijevanje načina na koji vrsta investicijskog proizvoda osiguranja koji društvo pruža možda neće biti prikladna za klijenta, nakon procjene relevantnih informacija koje je dostavio klijent u odnosu na promjene koje su nastale nakon prikupljanja relevantnih informacija;”;
- (6) umeće se sljedeća podtočka (ia):

„(ia) razumijevanje koncepta održivog ulaganja te kako uzeti u obzir i uključiti čimbenike održivosti i preferencije potrošača u pogledu održivosti u postupak savjetovanja.”

(7) briše se točka (1);

EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 24.5.2023.
COM(2023) 278 final

2023/0166 (COD)

Prijedlog

UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

o izmjeni Uredbe (EU) br. 1286/2014 u pogledu modernizacije dokumenta s ključnim informacijama

(Tekst značajan za EGP)

{SWD(2023) 278-279} - {SEC(2023) 330}

OBRAZLOŽENJE

1. KONTEKST PRIJEDLOGA

• Razlozi i ciljevi prijedloga

U skladu s Komisijinim ciljem „gospodarstvo u interesu građana” i kako je najavljeno u programu rada za 2023., Komisija nastoji osigurati da pravni okvir ulaganja za male ulagatelje dovoljno ojača položaj potrošača, omogući bolje i poštenije rezultate na tržištu i u konačnici stvori potrebne uvjete za veće sudjelovanje malih ulagatelja na tržištima kapitala.

U [novom akcijskom planu za uniju tržišta kapitala](#)¹ iz rujna 2020. Europska komisija najavila je da namjerava predložiti strategiju ulaganja za male ulagatelje u Europi čiji je cilj malim ulagateljima omogućiti da iskoriste sve prednosti tržišta kapitala te ih podržati pravilima koja su dosljedna u svim relevantnim pravnim instrumentima.

Jedan je od glavnih ciljeva unije tržišta kapitala osigurati da potrošači u cijelosti iskoriste prilike za ulaganja koje se nude na tržištima kapitala. Iako se sudjelovanje malih ulagatelja na tržištima kapitala znatno razlikuje među državama članicama, što je odraz različitih povijesnih i socioekonomskih uvjeta, mali ulagatelji trebali bi moći postići bolje rezultate ulaganja od onih koje trenutačno postižu sudjelovanjem na tržištima kapitala u EU-u.

To je zajednički cilj suzakonodavaca.

U [Zaključcima Vijeća o akcijskom planu Komisije za uniju tržišta kapitala](#)² od 3. prosinca 2020. Vijeće je pozvalo Komisiju da pokrene provedbu dijelova akcijskog plana čiji je cilj potaknuti aktivnost u području ulaganja, osobito malih ulagatelja unutar Europske unije, uz zadržavanje visoke razine zaštite potrošača i ulagatelja.

Europski parlament donio je 8. listopada 2020. [Rezoluciju o daljnjem razvoju unije tržišta kapitala](#)³, u kojoj su u velikoj mjeri podržane mjere za povećanje sudjelovanja malih ulagatelja na tržištima kapitala. U Rezoluciji je istaknuto da je uvjet za povećanje sudjelovanja malih ulagatelja promjena u investicijskoj kulturi, a do nje će doći tek kad mali ulagatelji budu uvjereni da je ulaganje u tržišta kapitala poželjno, a rizici kojima je ono podložno prihvatljivi i jasno definirani.

Ovim se prijedlogom mijenja Uredba (EU) br. 1286/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. studenoga 2014. o dokumentima s ključnim informacijama za upakirane investicijske proizvode za male ulagatelje i investicijske osigurateljne proizvode (PRIIP-ovi). Uredba o PRIIP-ovima i Delegirana uredba Komisije (EU) 2017/653 stupile su na snagu 1. siječnja 2018., što je pridonijelo poboljšanju i standardizaciji informacija koje se dostavljaju malim ulagateljima. Zbog toga je ulagateljima lakše razumjeti ključna obilježja čitavog spektra investicijskih proizvoda i usporediti proizvode, uključujući one različitih vrsta (kao što su investicijski osigurateljni proizvodi, investicijski fondovi ili strukturirani depoziti). PRIIP-ovi su se u siječnju 2023. počeli primjenjivati na investicijske fondove na koje se primjenjuje Direktiva 2009/65/EZ o subjektima za zajednička ulaganja u prenosive vrijednosne papire (Direktiva o UCITS-ima) jer se prijašnje izuzeće prestalo primjenjivati. To je dodatno povećalo dosljednost objava o različitim investicijskim proizvodima za male ulagatelje.

¹ https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/growth-and-investment/capital-markets-union/capital-markets-union-2020-action-plan_en

² <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-12898-2020-REV-1/hr/pdf>

³ https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2020-0266_HR.html

Ovaj prijedlog ciljanih izmjena pravnog okvira za PRIIP-ove uključen je u EU-ovu strategiju ulaganja za male ulagatelje, u skladu s mjerom 8 akcijskog plana za uniju tržišta kapitala iz rujna 2020. Kad je riječ o objavama, EU-ova strategija ulaganja za male ulagatelje usmjerena je na poboljšanje informacija za ulagatelje i njihove sposobnosti da donesu utemeljene odluke o ulaganju. U tu svrhu cilj je ovog prijedloga prilagoditi objave digitalnom okruženju i promjenjivim potrebama malih ulagatelja te dodatno pojasniti područje primjene Uredbe o PRIIP-ovima kad je riječ o korporativnim obveznicama s klauzulama o prijevremenom otkupu i neposrednim rentama. Ova inicijativa nije dio Programa za primjerenost i učinkovitost propisa (REFIT).

- **Dosljednost s postojećim odredbama politike u tom području**

Ovom inicijativom nadograđuju se i poboljšavaju postojeći propisi o načinu na koji izdavatelji i distributeri investicijskih proizvoda malim ulagateljima dostavljaju dokumente s ključnim informacijama o PRIIP-ovima. Uvode se određene ciljane izmjene tog okvira, a glavne se odredbe ne mijenjaju.

Ovaj je prijedlog dio paketa za jačanje zaštite malih ulagatelja zajedno sa skupnom direktivom (COM(2023) 279) i ta dva prijedloga međusobno se dopunjavaju. Skupnom direktivom izmjenjuju se direktive EU kojima se uređuju: i. pružanje investicijskih usluga (Direktiva o tržištima financijskih instrumenata⁴, „MiFID”), ii. pružanje usluga distribucije osiguranja ili reosiguranja trećim stranama (Direktiva o distribuciji osiguranja⁵, „IDD”), iii. osnivanje i obavljanje djelatnosti osiguranja u EU-u („Solventnost II”⁶), iv. usklađivanje zakona i drugih propisa u odnosu na subjekte za zajednička ulaganja u prenosive vrijednosne papire („UCITS”⁷) i v. upravitelji alternativnih investicijskih fondova (Direktiva o UAIF-ima⁸).

Kad je riječ o objavljivanju informacija za male ulagatelje, skupnom direktivom znatno će se poboljšati usklađenost objava u okviru različitih pravnih instrumenata i povećati transparentnost za male ulagatelje u cijelom postupku ulaganja i životnom ciklusu ulaganja, među ostalim kad je riječ o troškovima. Ciljanim izmjenama okvira MiFID-a II i IDD-a omogućilo bi se predstavljanje investicijskih proizvoda u standardiziranom i lako razumljivom formatu prije provođenja bilo koje transakcije. Tim bi se mjerama ojačale i obveze poduzeća da dostavljaju godišnje izvješće klijentima u kojima ih naknadno obavještavaju o stvarno plaćenim troškovima, ali i o uspješnosti njihova portfelja.

Mjere o objavama informacija o proizvodima predložene u ovoj Uredbi nadopunjuju druge mjere iz skupne direktive, kojima se pokušavaju otkloniti nedostaci u različitim dijelovima postupka ulaganja malih ulagatelja:

⁴ Direktiva 2014/65/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o tržištu financijskih instrumenata i izmjeni Direktive 2002/92/EZ i Direktive 2011/61/EU.

⁵ Direktiva (EU) 2016/97 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. siječnja 2016. o distribuciji osiguranja (preinačeni tekst).

⁶ Direktiva 2009/138/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2009. o osnivanju i obavljanju djelatnosti osiguranja i reosiguranja (Solventnost II) (preinačeno).

⁷ Direktiva 2009/65/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o usklađivanju zakona i drugih propisa u odnosu na subjekte za zajednička ulaganja u prenosive vrijednosne papire (UCITS) (preinačena).

⁸ Direktiva 2011/61/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 8. lipnja 2011. o upraviteljima alternativnih investicijskih fondova i o izmjeni direktiva 2003/41/EZ i 2009/65/EZ te uredbi (EZ) br. 1060/2009 i (EU) br. 1095/2010.

- nova pravila usmjerena na zaštitu malih ulagatelja od obmanjujućih promidžbenih sadržaja i praksi u kojima se ističu koristi, a umanjuju potencijalni rizici,
- pravila kojima se zabranjuju poticaji u slučajevima u kojima se pruža samo usluga izvršenja i suzbija pristranost savjetovanja jačanjem načela najboljeg interesa i uvođenjem novih kriterija za „djelovanje u najboljem interesu klijenta” te povećava transparentnost,
- mjere kojima se mijenjaju pravila o nadzoru i upravljanju proizvodima kako bi se izbjeglo zaračunavanje neopravdanih troškova i kako bi proizvođači malim ulagateljima donijeli najbolju vrijednost za uloženi novac,
- i daljnje mjere o financijskoj pismenosti, kategorizaciji ulagatelja, pojačanim procjenama primjerenosti i prikladnosti, mjere za povećanje stručnih kvalifikacija financijskih savjetnika i mjere za poboljšanje provedbe nadzora.

Mjere iz strategije ulaganja za male ulagatelje stoga su u skladu s ciljanim izmjenama dokumenata s ključnim informacijama o PRIIP-ovima.

Ovaj je prijedlog u skladu s postojećim politikama EU-a o održivosti u sektoru financijskih usluga. Uvođenjem novog posebnog odjeljka o održivosti u dokument s ključnim informacijama o PRIIP-ovima dopunjuje se okvir za objave povezane s održivosti u sektoru financijskih usluga. Temelji se na podacima koji su već objavljeni u skladu s Uredbom (EU) 2019/2088 o objavama povezanim s održivosti u sektoru financijskih usluga i s Uredbom (EU) 2020/852 (Uredba o taksonomiji) kako bi se izbjeglo udvostručavanje i nepotrebni troškovi za financijski sektor. Okvir za PRIIP-ove usklađivat će se s potencijalnim budućim izmjenama dviju navedenih uređaba. Kako bi se to omogućilo, u ovom se prijedlogu europskim nadzornim tijelima prepušta izrada specifikacija za izračun i prikaz odabranih pokazatelja za regulatorne tehničke standarde. To je osobito važno jer su službe Komisije pokrenule sveobuhvatnu procjenu provedbe Uredbe o objavama povezanim s održivosti u sektoru financijskih usluga.

Predložene ciljane izmjene smatraju se dosljednima i komplementarnima s uključenjem dokumenata s ključnim informacijama o PRIIP-ovima u područje primjene Uredbe o jedinstvenoj europskoj pristupnoj točki. Nakon završetka pregovora o Komisijinu prijedlogu⁹ zahvaljujući jedinstvenoj europskoj pristupnoj točki sadržaj dokumenata s ključnim informacijama o PRIIP-ovima bio bi dostupan na jedinstvenoj platformi i od kraja 2027. morao bi se objavljivati u formatu iz kojeg se mogu izdvojiti podaci. Ovisno o provedbenim mjerama koje se donesu provedbenim aktima, na taj bi način takve informacije mogle biti strojno čitljive. Iako će jedinstvena europska pristupna točka poboljšati pristup informacijama iz dokumenata s ključnim informacijama o PRIIP-ovima i povećati njihovu digitalnu upotrebu zbog zahtjeva da ih se dostavlja u formatu iz kojeg se mogu izdvojiti podaci, ciljane izmjene iz ovog prijedloga učinile bi te informacije još pogodnijima za čitanje. Očekuje se da će mali ulagatelji ostvariti najveću korist od jedinstvene europske pristupne točke jer će im biti dostupniji internetski alati za usporedbu brojnih različitih investicijskih proizvoda (jer će se trećim stranama olakšati razvoj takvih alata). Međutim, mali ulagatelji i njihovi savjetnici svejedno će trebati pročitati sadržaj dokumenta s ključnim informacijama na papiru ili u elektroničkom formatu, osobito pri ocjeni značajki određenog investicijskog proizvoda. Stoga je osim objave tih informacija na jedinstvenoj europskoj pristupnoj točki važno da dokumenti budu prilagođeniji korisnicima. Promjenama uvedenima ovom Uredbom nastoji se povećati

⁹ Prijedlog COM(2021) 723 final, dostupan na: [EUR-Lex - 52021PC0723 - HR - EUR-Lex \(europa.eu\)](https://eur-lex.europa.eu/lexuri/cs/cs/COM/2021/723/Final/COM_2021_723_Final.pdf).

dosljednost digitalnog prikaza ključnih informacija o investicijskim proizvodima, po uzoru na sličan dokument uveden u skladu s Uredbom (EU) 2019/1238 o paneuropskom osobnom mirovinskom proizvodu (PEPP).

- **Dosljednost u odnosu na druge politike Unije**

Ovaj je prijedlog usklađen sa širim strategijama i prioritetima EU-a, uključujući europski zeleni plan, Europsku digitalnu strategiju i uniju tržišta kapitala. Pridonosi ciljevima unije tržišta kapitala povećanjem dosljednosti informacija dostupnih malim ulagateljima. Poveća li se vidljivost informacija o održivosti, mali će ulagatelji moći lakše pronaći investicijske proizvode koji im odgovaraju. To će pak pridonijeti tome da uzimanje u obzir održivosti postane uobičajena praksa u financijskom sektoru, a time i pridonijeti ostvarenju ciljeva europskog zelenog plana. Ovaj je prijedlog dosljedan i s Komisijinim prioritetom da Europa bude spremna za digitalno doba.

2. PRAVNA OSNOVA, SUPSIDIJARNOST I PROPORCIONALNOST

- **Pravna osnova**

Pravna je osnova Uredbe o PRIIP-ovima članak 114. UFEU-a jer se u njemu utvrđuju zajednička pravila o dokumentima s ključnim informacijama za upakirane investicijske proizvode za male ulagatelje i investicijske osigurateljne proizvode. Budući da se u okviru ove inicijative predlažu daljnje mjere politike radi ostvarenja tih ciljeva, povezani zakonodavni prijedlog trebao bi se temeljiti na istoj pravnoj osnovi

- **Supsidijarnost (za neisključivu nadležnost)**

Ovaj prijedlog u skladu je s načelom supsidijarnosti utvrđenim u članku 5. Ugovora o Europskoj uniji (UEU). U skladu s tim načelom EU bi trebao djelovati samo ako države članice same ne mogu ostvariti predviđene ciljeve. Kako bi se izbjegle prepreke distribuciji investicijskih fondova u cijelom EU-u, potrebno je uskladiti informacije o proizvodima i time omogućiti usporedbu proizvoda koji potječu s različitih tržišta. Ujednačenost i pravna sigurnost mogu se bolje postići djelovanjem na razini EU-a. To vrijedi za postojeću Uredbu o PRIIP-ovima i njezine izmjene koje se ovdje predlažu.

- **Proporcionalnost**

Prijedlog je u skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u članku 5. UEU-a. Predložene su mjere potrebne za ostvarivanje ciljeva transparentnosti investicijskih proizvoda za male ulagatelje, osobito kad je riječ o njihovim obilježjima povezanim s održivosti, i za povećanje pristupačnosti povezanih objava u digitalnom obliku bez nepotrebnog dodatnog administrativnog opterećenja. Drugi su dijelovi ovog prijedloga potrebni kako bi se pružila dostatna pravna jasnoća i transparentnost u pogledu troškova određenih proizvoda obuhvaćenih područjem primjene Uredbe o PRIIP-ovima. U 3. odjeljku izvješća o procjeni učinka priloženog strategiji ulaganja za male ulagatelje procijenjena je proporcionalnost mjera i zaključeno je da su proporcionalne.

- **Odabir instrumenta**

Budući da je postojeći pravni instrument uredba, treba je izmijeniti uredbom. Uredba je i dalje najprikladniji pravni instrument s obzirom na to da je potrebno osigurati dosljednost i usklađenost informacija dostupnih malim ulagateljima na razini EU-a.

3. REZULTATI *EX POST* EVALUACIJA, SAVJETOVANJA S DIONICIMA I PROCJENA UČINKA

- ***Ex post* evaluacije/provjere primjerenosti postojećeg zakonodavstva**

Prilog priloženoj procjeni učinka sadržava evaluaciju aspekata zakonodavnog okvira (uključujući okvir za PRIIP-ove) koji se odnose posebno na zaštitu malih ulagatelja.

U evaluaciji je zaključeno da je cijeli okvir za objave, uključujući objave o PRIIP-ovima, uglavnom djelotvoran, osobito u pružanju usporedivih informacija malim ulagateljima koje im pomažu u donošenju odluka. Ipak, utvrđeni su određeni nedostaci u pogledu čitljivosti prikaza dokumenata o informacijama i njihove prilagođenosti korisnicima, a informacije o troškovima nisu uvijek jasne. Postojeći zahtjevi za objave vrlo su (troškovno) učinkoviti i njima je uglavnom postignut cilj bolje zaštite malih ulagatelja uz ograničene troškove. Ovim se prijedlogom pruža veća pravna jasnoća o području primjene Uredbe o PRIIP-ovima i nastoje otkloniti nedostaci utvrđeni u evaluaciji (tj. razjasniti jesu li korporativne obveznice s klauzulama o prijevremenom otkupu i neposredne rente obuhvaćene područjem primjene Uredbe o PRIIP-ovima). Zahtjevi u pogledu formata, čitljivosti, jasnoće, sažetosti, upotrebe jezika i sveobuhvatnosti smatraju se dosljednima u različitim zakonodavnim aktima. Neka se posebna pitanja razmatraju u predloženoj skupnoj direktivi, kojom se nastoje bolje uskladiti pravila iz MiFID-a i IDD-a s pravilima o PRIIP-ovima. Ima prostora za poboljšanje informacija koje se dostavljaju malim ulagateljima u dokumentima s ključnim informacijama o PRIIP-ovima, posebno jer treba staviti veći naglasak na digitalno okruženje i održivost.

- **Savjetovanja s dionicima**

Komisija je u okviru javnog savjetovanja od 11. svibnja 2021. do 3. kolovoza 2021. prikupljala povratne informacije radi pripreme ovog prijedloga. Zatražena su mišljenja brojnih dionika o raznim aspektima ulaganja malih ulagatelja, među ostalim o funkcioniranju i mogućim poboljšanjima dokumenta s ključnim informacijama o PRIIP-ovima. Primljeno je ukupno 186 odgovora na savjetovanje.

Većina se sudionika složila da bi predugovorne objave trebale omogućiti što jasniju usporedbu investicijskih proizvoda. Stajališta su bila podijeljena kad je riječ o pitanju je li dokument s ključnim informacijama o PRIIP-ovima malim ulagateljima omogućio bolje razumijevanje investicijskih proizvoda za male ulagatelje i bolju usporedbu takvih proizvoda unutar određene vrste proizvoda i među različitim vrstama proizvoda.

Gotovo polovina sudionika smatrala je količinu informacija iz dokumenta s ključnim informacijama o PRIIP-ovima primjerenom, a ostali su je smatrali pretjeranom ili nedovoljnom. Mišljenja su se razlikovala kad je riječ o vrsti informacija i dionicima, ali održivost je istaknuta kao područje o kojem bi sudionici htjeli biti bolje informirani. Općenito je podržana sadašnja najveća dopuštena duljina dokumenta s ključnim informacijama o PRIIP-ovima od tri stranice, uz određena razilaženja među skupinama dionika. Većina sudionika se složila da dokument s ključnim informacijama o PRIIP-ovima sadržava previše informacija i založila za njegovo pojednostavnjenje. Velika se većina protivila učestalijem ažuriranju dokumenata s ključnim informacijama o PRIIP-ovima. Konačno, gotovo polovina sudionika smatrala je da mali ulagatelji mogu jednostavno naći dokumente s ključnim informacijama o PRIIP-ovima i pristupiti im.

- **Prikupljanje i primjena stručnog znanja**

Preporuke Zajedničkog odbora europskih nadzornih tijela o PRIIP-ovima usmjerene su na to da dokumenti s ključnim informacijama postanu prilagođeniji potrošačima. Europska nadzorna tijela preporučila su ciljne izmjene Uredbe o PRIIP-ovima u okviru preispitivanja okvira za PRIIP-ove.

Zajednički odbor posebno je preporučio: i. bolju prezentaciju dokumenta s ključnim informacijama na digitalnim medijima i veću fleksibilnost njegova digitalnog prikaza, ii. vidljiviji prikaz informacija o okolišnim, socijalnim i upravljačkim čimbenicima u posebnom odjeljku dokumenta s ključnim informacijama, iii. preciznije informacije o troškovima osigurateljnih proizvoda s više mogućnosti, iv. veću fleksibilnost dokumenta s ključnim informacijama, među ostalim tako da se dopusti navođenje različitih vrsta informacija o uspješnosti ovisno o vrsti proizvoda, v. bolju prilagodbu dokumenata s ključnim informacijama svakoj pojedinoj vrsti proizvoda i vi. pojašnjenje i prilagodbu opsega proizvoda obuhvaćenih područjem primjene Uredbe o PRIIP-ovima tako da se precizira da su iz njega isključene određene korporativne obveznice.

U Prilogu 2. priloženoj procjeni učinka navedeni su dodatni izvori koji su uzeti u obzir pri pripremi ovog prijedloga, uključujući ciljana savjetovanja i kontakte s dionicima. Komisija je upotrijebila i opsežnu istraživačku literaturu koja je navedena u procjeni učinka, a osobito naručenu studiju koju je proveo konzorcij konzultanata koji je predvodio Kantar, pod nazivom *Disclosure, inducements, and suitability rules for retail investors study* (Studija o pravilima o objavama, poticajima i primjerenosti za male ulagatelje), objavljenu 2022.¹⁰

U ranijoj fazi pripreme ovog prijedloga iskorišten je savjet Foruma na visokoj razini o uniji tržišta kapitala, koji je preporučio da se u prikladno vrijeme preispitaju objave u propisane okvirom za PRIIP-ove. Informacije su pružili i Skupina vladinih stručnjaka za maloprodajne financijske usluge (GEGRFS) i Skupina korisnika financijskih usluga (FSUG)¹¹.

- **Procjena učinka**

Ovaj je prijedlog utemeljen na Procjeni učinka strategije ulaganja za male ulagatelje (SWD(2023) 278-279). Procjena učinka podnesena je Odboru za nadzor regulative 14. prosinca 2022. i dobila je pozitivno mišljenje 20. siječnja 2023. (SEC(2023) 330 RSB). Naknadno je izmijenjena na temelju savjetovanja s Odborom za nadzor regulative.

U Procjeni učinka razmatraju se dva problema. Prvo, malim ulagateljima nedostaju relevantne, usporedive i lako razumljive informacije o investicijskim proizvodima, a promidžbeni sadržaji često neprimjerenom utječu na njih. Drugo, utvrđeni su veliki nedostaci u postupku izdavanja i distribucije investicijskih proizvoda povezani s plaćanjem poticaja i opsegom u kojem se pri dizajnu proizvoda vodi računa o isplativosti i vrijednosti za malog ulagatelja. Ti problemi imaju ozbiljne posljedice, uključujući nedovoljnu zaštitu i nepravedno postupanje s ulagateljima, smanjeni povrat ulaganja i smanjenu mogućnost akumulacije kapitala te negativne učinke na povjerenje malih ulagatelja i njihovu integraciju na tržište.

¹⁰ <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/d83364e5-ab55-11ed-b508-01aa75ed71a1/language-en/>

¹¹ FSUG okuplja stručnjake koji zastupaju interese potrošača, malih ulagatelja ili mikropoduzeća. Savjetuje Komisiju o pripremi i provedbi zakonodavstva ili političkih inicijativa koje utječu na korisnike financijskih usluga. Više informacija: https://finance.ec.europa.eu/regulation-and-supervision/expert-groups-comitology-and-other-committees/financial-services-user-group-fsug_en.

Ciljane izmjene dokumenta s ključnim informacijama o PRIIP-ovima dio su predloženih rješenja za prvi problem i njegov uzrok („informacije koje se pružaju ulagateljima nisu uvijek korisne ni relevantne za njihov postupak odlučivanja te nisu dovoljno prilagođene digitalnom okruženju”). One su uvrštene u opciju br. 2 – „Ciljane izmjene pravila o objavama kako bi one bile relevantnije za male ulagatelje”, zajedno s ciljanim izmjenama pravila o objavama propisanim MiFID-om i IDD-om radi povećanja njihove relevantnosti za male ulagatelje (uključene u popratnu skupnu direktivu). U opciju br. 3 – „Ciljane izmjene usmjerene na rješavanje problema manjkavosti informacija povezanih s promidžbenim sadržajima” razmotrena je dodatna opcija politike. Opcije br. 2 i 3 komplementarne su i omogućuju poboljšanje u odnosu na sadašnje stanje, uz razuman trošak. Najpoželjniju je opcija stoga kombinacija tih dviju opcija.

U procjeni učinka zaključeno je da bi bolja prezentacija dokumenta s ključnim informacijama o PRIIP-ovima upotrebom višerazinskog prikaza sa sažetkom malim ulagateljima olakšala razumijevanje ključnih značajki investicijskog proizvoda koji razmatraju (npr. njegove troškove i rizik) i pomogla im odabrati proizvod koji odgovara njihovim potrebama. Zahvaljujući uvođenju novog odjeljka o održivosti mali bi ulagatelji mogli jasno odrediti i jednostavno usporediti temeljne informacije o obilježjima povezanim s održivosti proizvoda o čijoj kupovini razmišljaju.

- **Primjerenost i pojednostavnjenje propisa**

Iako su se pri pripremi ovog prijedloga razmatrale mogućnosti pojednostavnjenja i smanjenja opterećenja, njegov glavni cilj i glavni cilj šire strategije ulaganja za male ulagatelje jest zaštita potrošača. Sve mjere za pojednostavnjenje ili smanjenje opterećenja stoga se trebaju razmotriti iz perspektive tog cilja. Evaluacijom nije utvrđen znatan prostor za pojednostavnjenje i smanjenje opterećenja, a čini se da pojednostavnjenje dokumenata s ključnim informacijama o PRIIP-ovima ne bi nužno povećalo razumljivost investicijskih proizvoda. Nadalje, zaključeno je da su ukupni troškovi objava informacija o PRIIP-ovima razmjerno niski, pogotovo u usporedbi s velikim brojem klijenata i opsegom imovine kojom se upravlja. Ne očekuje se velik utjecaj na MSP-ove i prijedlog je primjeren s digitalnoga gledišta jer se njime potiče veća upotreba PRIIP-ova u elektroničkom formatu.

- **Temeljna prava**

Prijedlog je u skladu s načelima iz Povelje Europske unije o temeljnim pravima, osobito načelom visoke razine zaštite potrošača za sve građane EU-a (članak 38.). Potrošači, u ovom slučaju mali ulagatelji, trebaju relevantne, usporedive i lako razumljive informacije o investicijskim proizvodima kako bi donijeli utemeljene odluke. Prijedlogom se moderniziraju dokumenti s ključnim informacijama o PRIIP-ovima kako bi prikaz informacija bio prilagođeniji malim ulagateljima (uključujući osobe s invaliditetom), čime se povećava vjerojatnost da se te informacije pročitaju i pravilno shvate.

4. UTJECAJ NA PRORAČUN

Inicijativa ne utječe na proračun EU-a. Nacionalna nadležna tijela trebala bi nadzirati primjenu novih pravila u skladu sa svojim postojećim mandatima, a ovaj prijedlog ne bi promijenio njihov opseg.

5. DRUGI ELEMENTI

• Planovi provedbe i mehanizmi praćenja, evaluacije i izvješćivanja

Komisija će pratiti kako se predloženom uredbom, nakon što se donese, ostvaruju ciljevi iz procjene učinka priložene strategiji ulaganja za male ulagatelje. Stoga namjerava zadužiti Europsko nadzorno tijelo za vrijednosne papire i tržišta kapitala (ESMA) i Europsko nadzorno tijelo za osiguranje i strukovno mirovinsko osiguranje (EIOPA) za praćenje djelotvornosti prikaza informacija u digitalnom formatu, uvođenja novog odjeljka o održivosti i novih pravila za proizvode s više mogućnosti. Komisija namjerava i pratiti kretanje broja pritužbi podnesenih u okviru praćenja tržišta koje provode ESMA i EIOPA kako bi ocijenila kvalitetu dostupnih informacija. U odgovarajućoj fazi, nakon što prikupi dovoljno praktičnog iskustva i podataka, među ostalim na temelju primjene nedavno izmijenjene Delegirane uredbe o PRIIP-ovima¹², Komisija namjerava procijeniti u kojoj mjeri mali ulagatelji temelje odluke o ulaganju na dokumentima koji se objavljuju i možda će razmotriti dodatne izmjene šireg okvira za PRIIP-ove.

• Detaljno obrazloženje posebnih odredaba prijedloga

Člankom 1. stavkom 1. točkom (a) ažurirana su pravna upućivanja na postojeće zakonodavstvo (trenutačno Uredba (EU) 2017/1129 – Uredba o prospektu) za vrste vrijednosnih papira za koje nije potrebno dostaviti dokument s ključnim informacijama o PRIIP-ovima.

Člankom 1. stavkom 1. točkom (b) proizvodi za male ulagatelje koji nude neposrednu rentu bez faze isplate isključeni su iz područja primjene Uredbe o PRIIP-ovima.

Člankom 1. stavkom 2. ažurirano je upućivanje na Uredbu (EU) 2017/1129 (Uredba o prospektu) kako bi se osiguralo da se na određene proizvode primjenjuju obje uredbe.

Člankom 1. stavkom 3. točkom (a) pojašnjeno je da određene vrste korporativnih obveznica s klauzulama o prijevremenom otkupu nisu obuhvaćene područjem primjene Uredbe o PRIIP-ovima ako se otkupe po fer vrijednosti.

Člankom 1. stavkom 3. točkom (b) uvedena je definicija pojma „elektronički format“.

Člankom 1. stavkom 4. izmijenjena su pravila o prikazu troškova proizvoda s više mogućnosti i utvrđeni su uvjeti koji se moraju ispuniti kako bi se malim ulagateljima dale transparentne informacije i olakšao izbor između različitih mogućnosti ulaganja.

¹² Delegirana uredba o izmjeni PRIIP-ova stupila je na snagu 1. siječnja 2023. U njoj je utvrđeno da se dokumenti s ključnim informacijama o PRIIP-ovima u cijelosti primjenjuju na UCITS-e i uvedene su sljedeće promjene: i. nove metodologije za izračun odgovarajućih scenarija uspješnosti i revidirano predstavljanje tih scenarija kako bi mali ulagatelji dobili informacije koje bi dovele do primjerenijih očekivanja mogućih povrata, ii. revidirani zbirni pokazatelji troškova i promjene sadržaja i prikaza informacija o troškovima PRIIP-ova kako bi se malim ulagateljima omogućilo bolje razumijevanje različitih vrsta strukture troškova te kako bi se osobama koje savjetuju o PRIIP-ovima ili ih prodaju olakšala upotreba tih informacija, iii. izmijenjena metodologija za izračun transakcijskih troškova kako bi se riješili uočeni praktični problemi pri primjeni postojećih pravila i poteškoće u njihovoj primjeni na određene vrste ulaganja, i iv. odredbe o informacijama o povijesnim prinosima za određene vrste UCITS-a, AIF-e za male ulagatelje i investicijske osigurateljne proizvode. Pročišćena verzija dostupna je na: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN-HR/TXT/?from=EN&uri=CELEX%3A02017R0653-20230101>.

Člankom 1. stavkom 5. točkom (a) uveden je novi odjeljak dokumenta s ključnim informacijama o PRIIP-ovima pod nazivom „Ukratko o proizvodu”, koji sadržava sažetak i najvažnije informacije o vrsti investicijskog proizvoda, troškovima, rizičnosti, preporučenom razdoblju držanja i eventualnim koristima od osiguranja.

Člankom 1. stavkom 5. točkom (b) uklonjeno je „upozorenje o razumijevanju” jer nije bilo dovoljno djelotvorno u upozoravanju ulagatelja na posebno složene proizvode, a moglo ih je nenamjerno obeshrabriti od kupnje manje složenih investicijskih proizvoda.

Člankom 1. stavkom 5. točkom (c) uklonjeno je upućivanje na okolišne i društvene ciljeve koji se žele ostvariti investicijskim proizvodom, a zamijenjeno je novim odjeljkom o održivosti u dokumentu s ključnim informacijama o PRIIP-ovima.

Člankom 1. stavkom 5. točkom (d) u dokumenti s ključnim informacijama o PRIIP-ovima uveden je novi odjeljak pod nazivom „Koliko je ovaj proizvod okolišno održiv?” („odjeljak o održivosti”) kako bi se malim ulagateljima pružile usklađene ključne informacije o profilu održivosti relevantnih investicijskih proizvoda utemeljene na postojećim objavama o proizvodima.

Člankom 1. stavkom 5. točkom (e) izbrisano je ovlašćivanje Komisije za donošenje delegiranih akata jer je upućivanje na okolišne i društvene ciljeve zamijenjeno odjeljkom o održivosti. Novi odjeljak o održivosti bio bi definiran u regulatornim tehničkim standardima za koje ovlaštenje već postoji.

Člankom 1. stavkom 5. točkom (f) izmijenjen je rok za podnošenje primjenjivog nacrt regulatornih tehničkih standarda Komisiji.

Člankom 1. stavkom 6. uveden je uvjet da europska nadzorna tijela uzmu u obzir situacije u kojima se dokumenti s ključnim informacijama o PRIIP-ovima više ne stavljaju na raspolaganje i izmijenjen je rok za podnošenje primjenjivog nacrt regulatornih tehničkih standarda Komisiji. Tim se člankom Komisiji delegiraju ovlasti za donošenje odgovarajućih regulatornih tehničkih standarda.

Člankom 1. stavkom 7. modernizirane su i pojednostavnjene odredbe o dostupnosti dokumenata s ključnim informacijama o PRIIP-ovima. Veća se prednost daje dostavljanju dokumenata s ključnim informacijama u elektroničkom formatu, ali se pojašnjava da klijent može besplatno zatražiti papirnatu verziju takvog dokumenta s ključnim informacijama o PRIIP-ovima. Tim su člankom ažurirane odredbe o dostupnosti dokumenata s ključnim informacijama o PRIIP-ovima u elektroničkom formatu na temelju ustaljenih praksi utvrđenih okvirima MiFID-a i IDD-a. U njemu su pobliže određeni uvjeti za upotrebu višerazinskog i personaliziranog prikaza kako bi se pružila veća pravna jasnoća o mogućnostima upotrebe digitalnog prikaza dokumenata s ključnim informacijama o PRIIP-ovima. Tim se člankom europska nadzorna tijela zadužuju za izradu nacrt regulatornih tehničkih standarda u kojima se pobliže određuju uvjeti za takav prikaz i funkcije za omogućavanje dostupnosti informacija slabovidnim čitateljima.

Člankom 2. propisano je da bi Uredba trebala stupiti na snagu dvadesetog dana od dana objave, a trebala bi se početi primjenjivati 18 mjeseci nakon toga kako bi se omogućilo dovoljno vremena za izradu regulatornih tehničkih standarda.

Prijedlog

UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

o izmjeni Uredbe (EU) br. 1286/2014 u pogledu modernizacije dokumenta s ključnim informacijama

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,
uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 114.,
uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,
nakon prosljeđivanja nacрта zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,
u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom,
budući da:

- (1) Jedan je od glavnih ciljeva unije tržišta kapitala osigurati da potrošači u cijelosti iskoriste prilike za ulaganja koje se nude na tržištima kapitala. Potrošači za to moraju imati potporu regulatornog okvira koji im omogućuje donošenje odluka o ulaganju koje odgovaraju njihovim potrebama i ciljevima te im pruža odgovarajuću zaštitu na jedinstvenom tržištu. Paketom mjera u okviru EU-ove strategije ulaganja za male ulagatelje nastoji se otkloniti utvrđene nedostatke, uključujući one povezane s dostupnosti informacija malim ulagateljima.
- (2) U članku 4. točki 1. Uredbe (EU) br. 1286/2014 upakirani investicijski proizvod za male ulagatelje ili „PRIIP” definiran je kao ulaganje ako, bez obzira na pravni oblik ulaganja, iznos koji se isplaćuje malom ulagatelju podliježe fluktuacijama zbog izloženosti referentnim vrijednostima ili učinkovitosti jedne ili više imovina koje mali ulagatelj nije izravno kupio. Mogućnost da izdavatelj prijevremeno otkupi ulaganje aktiviranjem klauzule o prijevremenom otkupu ne bi se sama po sebi trebala smatrati takvom fluktuacijom. Ta bi činjenica trebala biti navedena u definiciji PRIIP-a.
- (3) Ako PRIIP-ovi nude malom ulagatelju niz mogućnosti ulaganja, informacije o tim različitim mogućnostima mogu se navesti u zasebnim dokumentima. Zbog toga mali ulagatelji koji su zainteresirani za kupnju takvih PRIIP-ova ne mogu jednostavno odrediti njihov ukupni trošak. Stoga malim ulagateljima treba pružiti alate, među ostalim simulacijske, koji će im omogućiti da odrede i usporede ukupne troškove takvih PRIIP-ova prije nego što odaberu određenu mogućnost ulaganja. Detaljnijim pravilima o upotrebi tih alata trebala bi se osigurati bolja vidljivost ukupnih troškova tih proizvoda, a ujedno i određena razina fleksibilnosti pri upotrebi simulacijskih alata.
- (4) Mali ulagatelji sve više traže informacije o održivosti investicijskih proizvoda, među ostalim PRIIP-ova. Nedavno donesenim zakonodavnim aktima Unije, točnije

Uredbom (EU) 2019/2088 Europskog parlamenta i Vijeća¹³ i Uredbom (EU) 2020/852 Europskog parlamenta i Vijeća¹⁴, uvedeno je nekoliko obveza objave koje bi mogle utjecati na informiranje malih ulagatelja. Međutim, takve objave možda nisu dovoljno vidljive malim ulagateljima. Stoga je u dokument s ključnim informacijama nužno dodati određene informacije o profilu održivosti PRIIP-ova. Kako bi se izbjegli dodatni troškovi izvješćivanja, te informacije o okolišnim, socijalnim i upravljačkim čimbenicima trebalo bi preuzeti iz objava koje su obvezne za izdavatelje proizvoda u skladu s uredbama (EU) 2019/2088 i (EU) 2020/852.

- (5) Zahvaljujući sve većoj digitalizaciji ključna se obilježja PRIIP-ova mogu predstaviti na privlačniji način. Međutim, u Uredbi (EU) br. 1286/2014 nije predviđena dovoljna fleksibilnost upotrebe digitalnih sredstava za prikaz ključnih informacija ulagateljima, primjerice prikaz informacija iz dokumenata s ključnim informacijama o PRIIP-ovima na više razina i na personaliziran način, čime bi se vizualno rasteretili mali ulagatelji i olakšalo bi im se razumijevanje predmetnog PRIIP-a. Stoga je nužno povećati fleksibilnost upotrebe elektroničkog formata kako bi ulagatelji mogli u cijelosti iskoristiti mogućnosti koje nudi objava dokumenta s ključnim informacijama u elektroničkom obliku, primjerice prilagoditi iznos koji žele uložiti ili razdoblje držanja u skladu sa svojim preferencijama. Ta personalizacija ne znači da izdavatelj PRIIP-a mora procijeniti pojedinačne značajke potencijalnog malog ulagatelja. Dokument s ključnim informacijama na tri stranice uvijek bi se trebao pripremiti u skladu s člankom 8. i biti dostupan na internetskim stranicama izdavatelja. Međutim, ključne informacije koje sadržava mogle bi se dostaviti malim ulagateljima na fleksibilan i personaliziran način ako ih se obavijesti da mogu preuzeti cijeli dokument s ključnim informacijama.
- (6) Europsko nadzorno tijelo za vrijednosne papire i tržišta kapitala, Europsko nadzorno tijelo za bankarstvo i Europsko nadzorno tijelo za osiguranje i strukovno mirovinsko osiguranje (dalje u tekstu: „europska nadzorna tijela”) trebala bi izraditi nacrt regulatornih tehničkih standarda o sadržaju sažetaka i načelima višerazinskog prikaza informacija i upotrebe digitalnih mogućnosti u elektroničkom formatu. Komisija bi trebala donijeti te nacрте regulatornih tehničkih standarda ili ih dodatno izmijeniti delegiranim aktima na temelju članka 290. UFEU-a i u skladu s člancima od 10. do 14. uredbama (EU) br. 1093/2010¹⁵, (EU) br. 1094/2010¹⁶ i (EU) br. 1095/2010¹⁷ Europskog parlamenta i Vijeća.
- (7) Dokument s ključnim informacijama trebalo bi redovito ažurirati kako bi mali ulagatelji uvijek mogli donijeti utemeljenu odluku o ulaganju. U nacrtu regulatornih

¹³ Uredba (EU) 2019/2088 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. studenoga 2019. o objavama povezanim s održivosti u sektoru financijskih usluga (SL L 317, 9.12.2019., str. 1.).

¹⁴ Uredba (EU) 2020/852 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. lipnja 2020. o uspostavi okvira za olakšavanje održivih ulaganja i izmjeni Uredbe (EU) 2019/2088 (SL L 198, 22.6.2020., str. 13.).

¹⁵ Uredba (EU) br. 1093/2010 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. studenoga 2010. o osnivanju europskog nadzornog tijela (Europskog nadzornog tijela za bankarstvo), kojom se izmjenjuje Odluka br. 716/2009/EZ i stavlja izvan snage Odluka Komisije 2009/78/EZ (SL L 331, 15.12.2010., str. 12.).

¹⁶ Uredba (EU) br. 1094/2010 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. studenoga 2010. o osnivanju Europskog nadzornog tijela (Europsko nadzorno tijelo za osiguranje i strukovno mirovinsko osiguranje), o izmjeni Odluke br. 716/2009/EZ i o stavljanju izvan snage Odluke Komisije 2009/79/EZ (SL L 331, 15.12.2010., str. 48.).

¹⁷ Uredba (EU) br. 1095/2010 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. studenoga 2010. o osnivanju europskog nadzornog tijela (Europskog nadzornog tijela za vrijednosne papire i tržišta kapitala), izmjeni Odluke br. 716/2009/EZ i stavljanju izvan snage Odluke Komisije 2009/77/EZ (SL L 331, 15.12.2010., str. 84.).

tehničkih standarda trebali bi biti navedeni uvjeti u kojima bi dokument s ključnim informacijama trebalo revidirati, pri čemu treba razlikovati PRIIP-ove koji se još stavljaju na raspolaganje malim ulagateljima od onih koji im više nisu dostupni. Ažuriranje dokumenta s ključnim informacijama ne bi trebalo dovesti u pitanje obvezu izdavatelja da poštuje predugovorne informacije iz dokumenta s ključnim informacijama koji se dostavlja malim ulagateljima prije ulaganja.

- (8) Uredbu (EU) br. 1286/2014 trebalo bi stoga na odgovarajući način izmijeniti.
- (9) Europska nadzorna tijela trebaju imati dovoljno vremena za izradu nacrtu specifikacija ključnih elemenata izmijenjenih pravila, a izdavatelji PRIIP-ova dovoljno vremena za upoznavanje s tim specifikacijama. Stoga bi datum početka primjene ove Uredbe trebalo odgoditi,

DONIJELI SU OVU UREDBU:

Članak 1.

Izmjene Uredbe (EU) br. 1286/2014

Uredba (EU) br. 1286/2014 mijenja se kako slijedi:

- (1) članak 2. stavak 2. mijenja se kako slijedi:
 - (a) točka (d) zamjenjuje se sljedećim:

„(d) vrijednosne papire iz članka 1. stavka 2. točaka od (b) do (e) i točke (g) Uredbe (EU) 2017/1129 Europskog parlamenta i Vijeća*,”;
 - (b) dodaje se sljedeća točka (h):

„(h) mirovinske proizvode, uključujući neposrednu rentu bez faze isplate, za koje je u nacionalnom pravu potvrđeno da im je primarna svrha osigurati ulagatelju prihod u mirovini i na temelju kojih ulagatelj ima pravo na određene koristi,”;

- (2) u članku 3. stavak 1. zamjenjuje se sljedećim:

„1. Ako izdavatelji PRIIP-ova koji podliježu ovoj Uredbi podliježu i Uredbi (EU) 2017/1129, primjenjuju se i ova Uredba i Uredba (EU) 2017/1129.”;
- (3) članak 4. mijenja se kako slijedi:
 - (a) u točki 1. iza posljednje rečenice dodaje se sljedeći tekst:

„, osim ako se te fluktuacije pripisuju jedino uključenju klauzule o prijevremenom otkupu kako je definirana u članku 4. stavku 1. točki 44.a Direktive 2014/65/EU.”;
 - (b) umeće se sljedeća točka 7.a:

„7.a „elektronički format” znači svaki trajni medij osim papira,”;
- (4) u članku 6. stavak 3. zamjenjuje se sljedećim:

„3. Odstupajući od stavka 2. ovog članka, ako PRIIP malom ulagatelju nudi niz mogućnosti ulaganja, a nije moguće navesti sve informacije propisane člankom 8.

stavkom 3. za svaku mogućnost ulaganja u jednom, sažetom samostalnom dokumentu, u dokumentu s ključnim informacijama moraju se navesti barem generički opis temeljnih mogućnosti ulaganja i troškovi PRIIP-a koji nisu troškovi mogućnosti ulaganja pod uvjetom da:

- (a) izdavatelji PRIIP-ova malim ulagateljima pruže posebno prilagođene alate za lakše istraživanje i usporedbu različitih mogućnosti ulaganja i njihovih troškova;
- (b) mali ulagatelji mogu jednostavno pristupiti predugovornoj informativnoj dokumentaciji koja se odnosi na investicijske proizvode na kojima se temelje mogućnosti ulaganja;
- (c) izdavatelji PRIIP-ova dostave malim ulagateljima na njihov zahtjev ukupne troškove PRIIP-a koji se odnose na određenu mogućnost ulaganja, i to pravodobno prije nego što se mali ulagatelji ugovorom ili ponudom obvežu da će uložiti u tu mogućnost ulaganja.”;

(5) članak 8. mijenja se kako slijedi:

(a) u stavku 3. dodaje se točka (aa):

„(aa) u odjeljku pod naslovom „Ukratko o proizvodu” sažetak svih sljedećih informacija:

- i. vrsta PRIIP-a, kako je navedeno u točki (c) podtočki i.;
- ii. zbirni pokazatelj rizika naveden u točki (d) podtočki i.;
- iii. ukupan trošak PRIIP-a;
- iv. preporučeno razdoblje držanja navedeno u točki (g) podtočki ii.;
- v. podatke o tome nudi li PRIIP koristi od osiguranja navedene u točki (c) podtočki iv.;

(b) u stavku 3. briše se točka (b);

(c) u stavku 3. točka (c) podtočka ii. zamjenjuje se sljedećim:

„ii. financijske ciljeve PRIIP-a i način njihova ostvarenja, a posebno hoće li se ti ciljevi ostvariti izravnom ili neizravnom izloženošću temeljnoj ulagateljskoj imovini, uključujući sve sljedeće informacije:

- (1) opis temeljnih instrumenata ili referentne vrijednosti;
- (2) precizno navedena tržišta na kojima PRIIP ulaže;
- (3) način određivanja povrata;”;

(d) umeće se sljedeća točka (ga):

„(ga) za PRIIP-ove o kojima sudionici na financijskim tržištima moraju objaviti predugovorne informacije u skladu s Uredbom (EU) 2019/2088 Europskog parlamenta i Vijeća** i Delegiranom uredbom Komisije (EU) 2022/1288***, u odjeljku pod naslovom „Koliko je ovaj proizvod okolišno održiv?” sljedeće informacije:

i. minimalni udio ulaganja PRIIP-a koji se odnosi na gospodarske djelatnosti koje se smatraju okolišno održivima u skladu s člancima 5. i 6. Uredbe (EU) 2020/852 Europskog parlamenta i Vijeća****;

ii. očekivani intenzitet emisija stakleničkih plinova povezan s PRIIP-om u skladu s Delegiranom uredbom (EU) 2022/1288;”;

(e) stavak 4. se briše;

(f) u stavku 5. treći podstavak zamjenjuje se sljedećim:

„Europska nadzorna tijela taj nacrt regulatornih tehničkih standarda dostavljaju Komisiji do ... [Ured za publikacije, unijeti datum = godina dana nakon datuma stupanja na snagu ove Uredbe o izmjeni].

** Uredba (EU) 2019/2088 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. studenoga 2019. o objavama povezanim s održivosti u sektoru financijskih usluga (SL L 317, 9.12.2019., str. 1.).

*** Delegirana uredba Komisije (EU) 2022/1288 od 6. travnja 2022. o dopuni Uredbe (EU) 2019/2088 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu regulatornih tehničkih standarda kojima se pobliže određuju sadržaj i prikaz informacija o načelu „ne nanosi bitnu štetu”, sadržaj, metodologije i prikaz informacija o pokazateljima održivosti i štetnim učincima na održivost, te sadržaj i prikaz informacija o promicanju okolišnih ili socijalnih obilježja i ciljeva održivih ulaganja u predugovornoj dokumentaciji, na internetskim stranicama i u periodičnim izvještajima (SL L 196, 25.7.2022., str. 1.).

**** Uredba (EU) 2020/852 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. lipnja 2020. o uspostavi okvira za olakšavanje održivih ulaganja i izmjeni Uredbe (EU) 2019/2088 (SL L 198, 22.6.2020., str. 13.).”;

(6) članak 10. stavak 2. mijenja se kako slijedi:

(a) točka (b) zamjenjuje se sljedećim:

„(b) uvjete u kojima se dokument s ključnim informacijama mora revidirati, pri čemu treba razlikovati PRIIP-ove koji se još stavljaju na raspolaganje malim ulagateljima od onih koji im više nisu dostupni;”;

(b) drugi i treći podstavak zamjenjuju se sljedećim:

„Europska nadzorna tijela uzet će u obzir situacije u kojima se PRIIP više ne stavljaju na raspolaganje malim ulagateljima. Europska nadzorna tijela taj nacrt regulatornih tehničkih standarda dostavljaju Komisiji do [Ured za publikacije, unijeti datum = godina dana nakon datuma stupanja na snagu ove Uredbe o izmjeni].

Komisiji se dodjeljuje ovlast za donošenje regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1093/2010, Uredbe (EU) br. 1094/2010 i Uredbe (EU) br. 1095/2010.”;

(7) članak 14. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 14.

(1) Osoba koja savjetuje o PRIIP-u ili ga prodaje besplatno dostavlja malim ulagateljima dokument s ključnim informacijama. Informacije se dostavljaju u elektroničkom formatu, osim ako je mali ulagatelj zatražio da mu se dokument s ključnim informacijama dostavi na papiru. Osoba koja savjetuje o PRIIP-u ili ga prodaje obavještava male ulagatelje o njihovoj pravu da im se besplatno dostavi dokument s ključnim informacijama na papiru.

- (2) Dokument s ključnim informacijama u elektroničkom formatu može se dostaviti s pomoću interaktivnog alata koji malom ulagatelju omogućuje generiranje personaliziranih ključnih informacija na temelju informacija iz dokumenta s ključnim informacijama ili informacija na kojima se taj dokument temelji. Taj alat mora ispunjavati sljedeće uvjete:

- (a) interaktivni alat ili njegova upotreba ne mijenjaju razumijevanje dokumenta s ključnim informacijama;
- (b) navedene su sve ključne informacije;
- (c) dokumentu s ključnim informacijama može se lako pristupiti s pomoću poveznice pokraj interaktivnog alata, uz koju se nalazi sljedeća poruka: „Preporučuje se preuzimanje i pohrana dokumenta s ključnim informacijama”;
- (d) interaktivni alat ulagateljima omogućuje simulaciju troškova u preporučenom razdoblju držanja.

Ako se dokument s ključnim informacijama dostavlja u skladu s prvim podstavkom, njegov se format može prilagoditi u odnosu na prikaz dokumenta s ključnim informacijama iz članka 8.

- (3) Europska nadzorna tijela izrađuju nacrt regulatornih tehničkih standarda kojima se pobliže određuju načini personalizacije informacija u skladu sa stavkom 2. prvim podstavkom i uvjeti za prilagodbu formatiranja informacija u skladu sa stavkom 2. drugim podstavkom.

Osim načina iz prvog podstavka, regulatorni tehnički standardi uključuju uvjete za personalizaciju ključnih informacija za ulagatelje na sljedeće načine:

- (a) uvjeti za personalizaciju informacija koja ulagateljima omogućuje simulaciju troškova u razdoblju držanja koje se razlikuje od preporučenog razdoblja držanja;
- (b) uvjeti za personalizaciju informacija koja ulagateljima omogućuje usporedbu različitih PRIIP-ova;
- (c) uvjeti za personalizaciju informacija kako bi bile pristupačne osobama s invaliditetom.

- (4) Dokument s ključnim informacijama može se prikazati na više razina. U tom slučaju sažetak iz članka 8. stavka 3. točke (aa) mora biti dostupan na prvoj razini.
- (5) Mali ulagatelj obavještava se elektroničkim putem ili u pisanom obliku o adresi internetskih stranica i mjestu na internetskim stranicama na kojem može pristupiti dokumentu s ključnim informacijama.
- (6) Dokument s ključnim informacijama ostaje dostupan na internetskim stranicama osobe koja savjetuje o PRIIP-ovima ili ih prodaje i moguće ga je preuzeti i pohraniti na trajnom mediju, tijekom razdoblja u kojem mali ulagatelj može imati potrebu pregledati ga. Ako je izdavatelj PRIIP-a revidirao dokument s ključnim informacijama u skladu s člankom 10., dužan je malom ulagatelju na njegov zahtjev dostaviti prethodne verzije.”

Članak 2.

Stupanje na snagu i primjena

Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*. Primjenjuje se od ... [Ured za publikacije, unijeti datum = 18 mjeseci nakon stupanja na snagu ove Uredbe o izmjeni].

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu,

*Za Europski parlament
Predsjednica*

*Za Vijeće
Predsjednik*